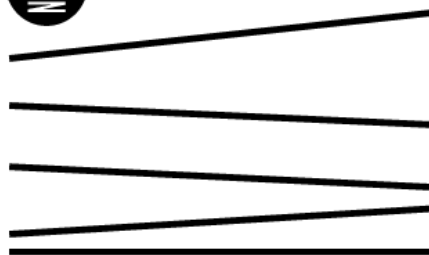

Digitaliseret af | Digitised by

**DET KGL.
BIBLIOTEK**

Royal Danish Library

Forfatter(e) | Author(s):

Titel | Title:

Udgivet år og sted | Publication time and place:

Fysiske størrelse | Physical extent:

Høst, Jens Kragh.; af Jens Kragh Høst.

Erindringer om mig og mine Samtidige

Kjøbenhavn : C. Steens Forlag, 1835

255 s.

DK

Materialet er fri af ophavsret. Du kan kopiere, ændre, distribuere eller fremføre værket, også til kommercielle formål, uden at bede om tilladelse. Husk altid at kreditere ophavsmanden.

UK

The work is free of copyright. You can copy, change, distribute or present the work, even for commercial purposes, without asking for permission. Always remember to credit the author.

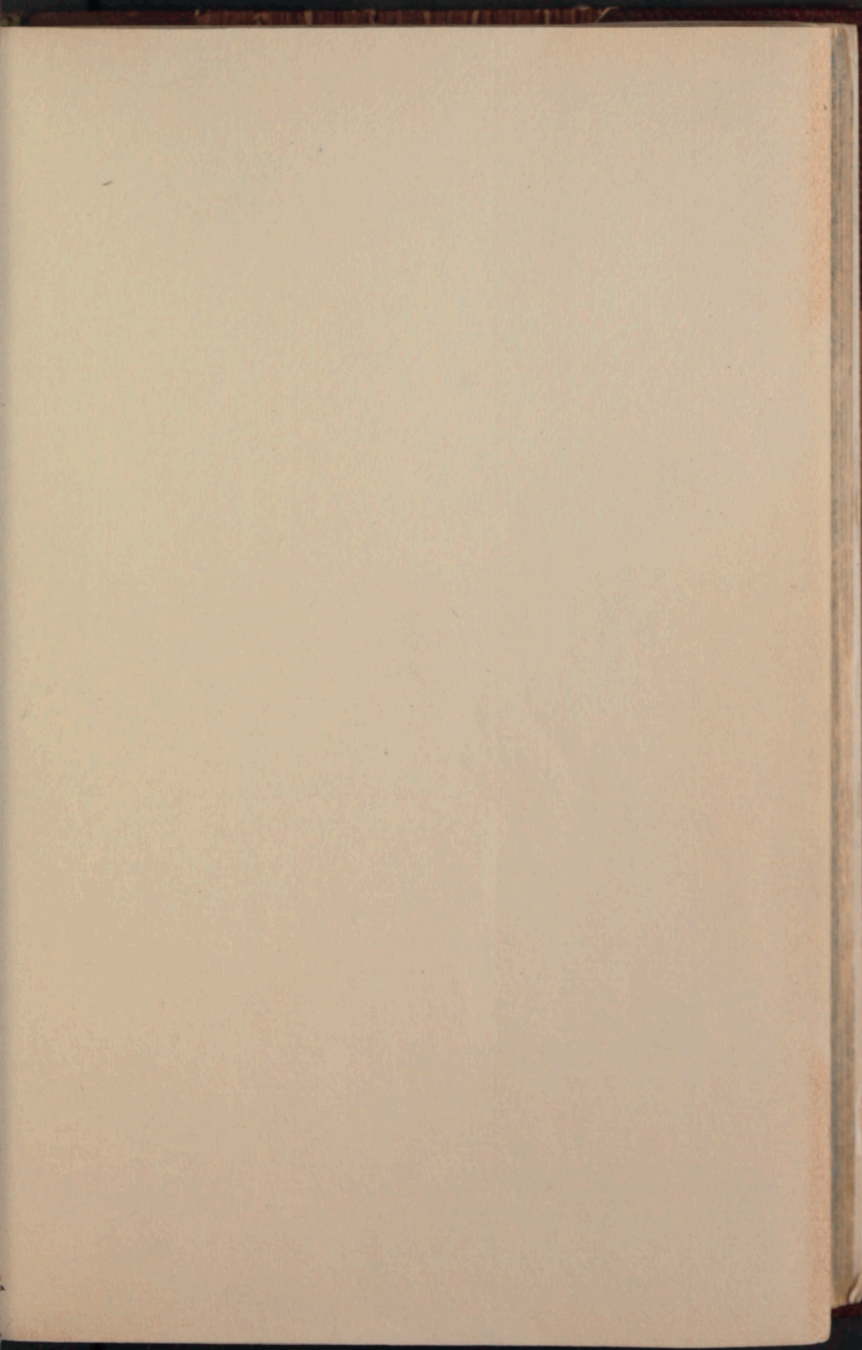
44, - 108 - 8°
1

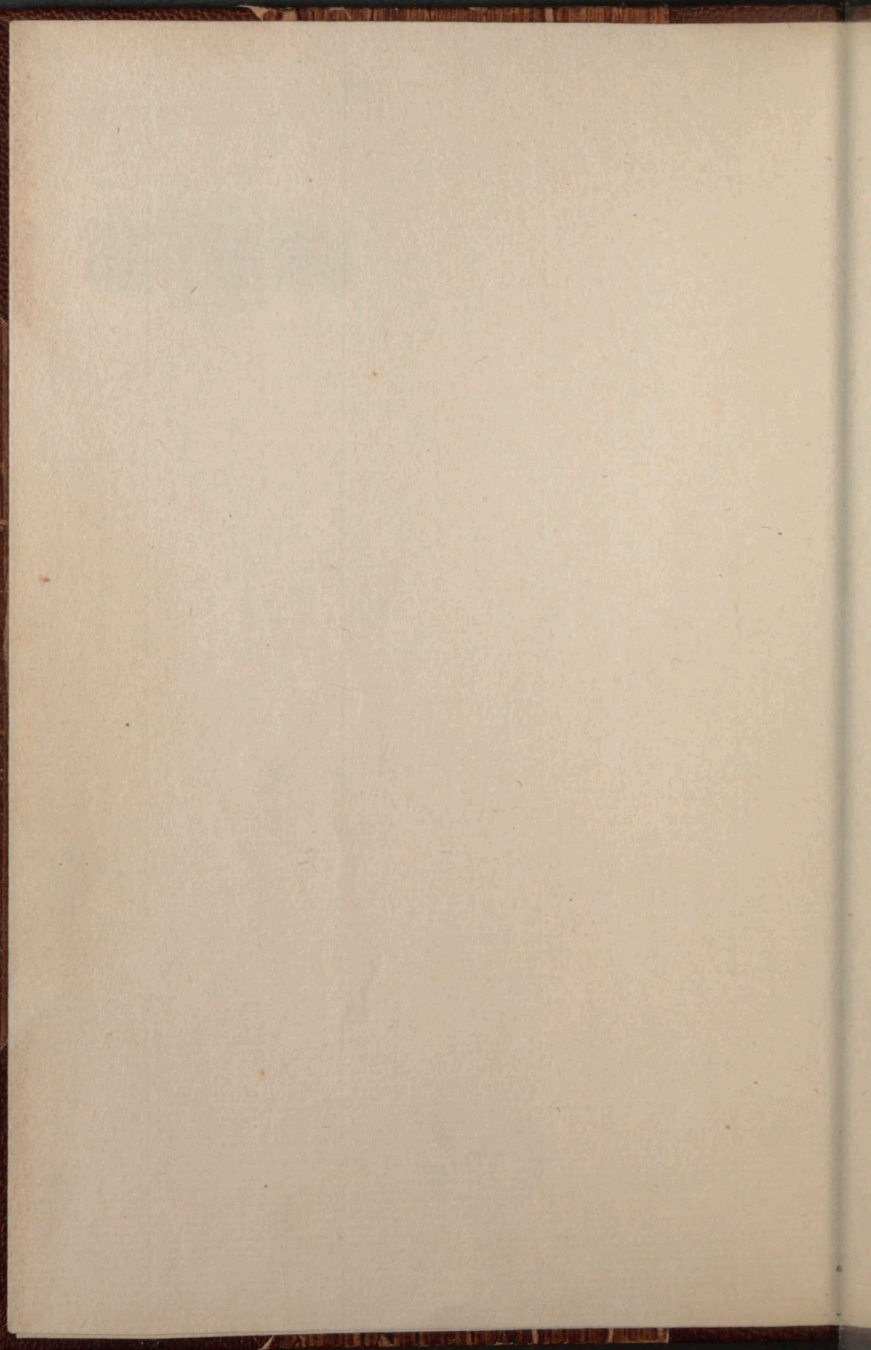
DET KONGELIGE BIBLIOTEK

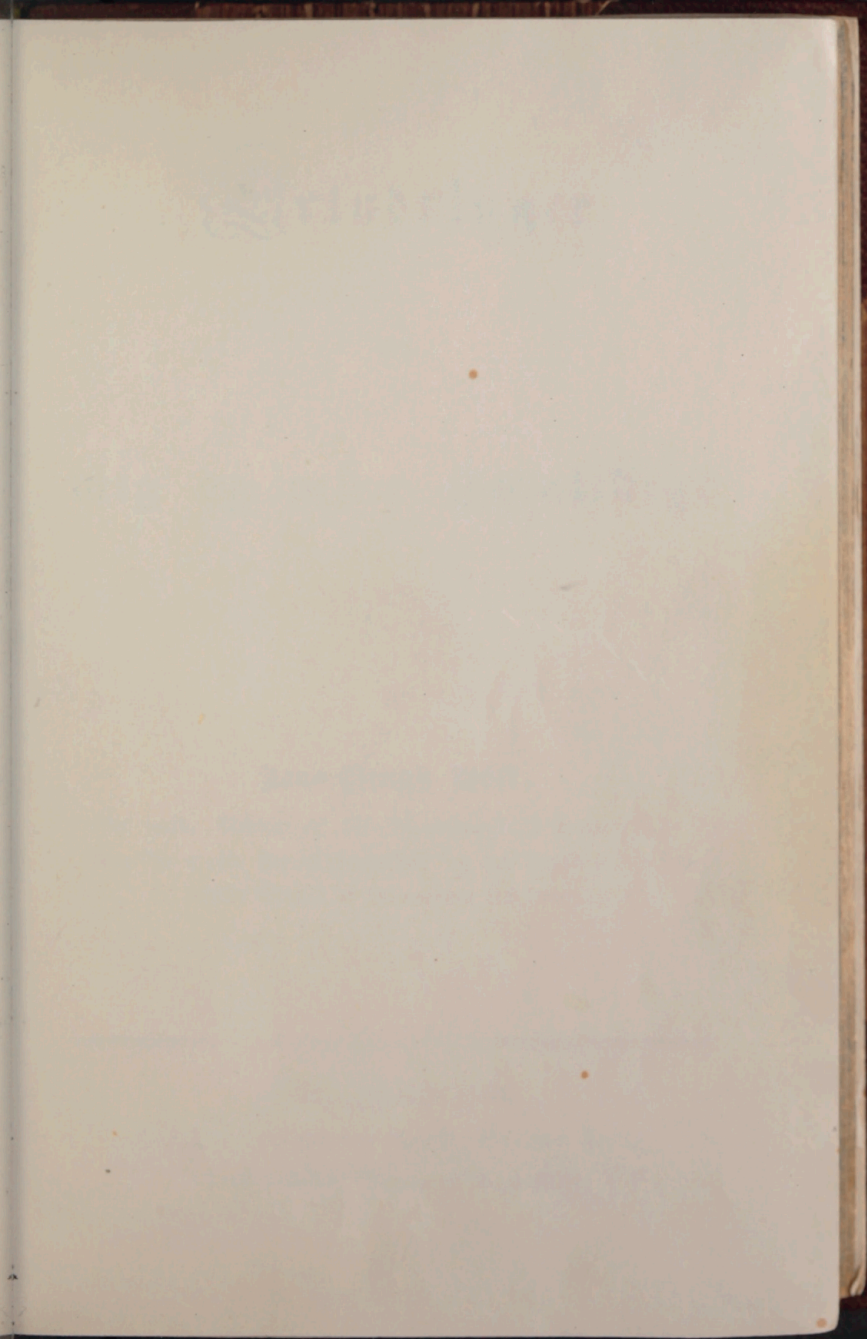

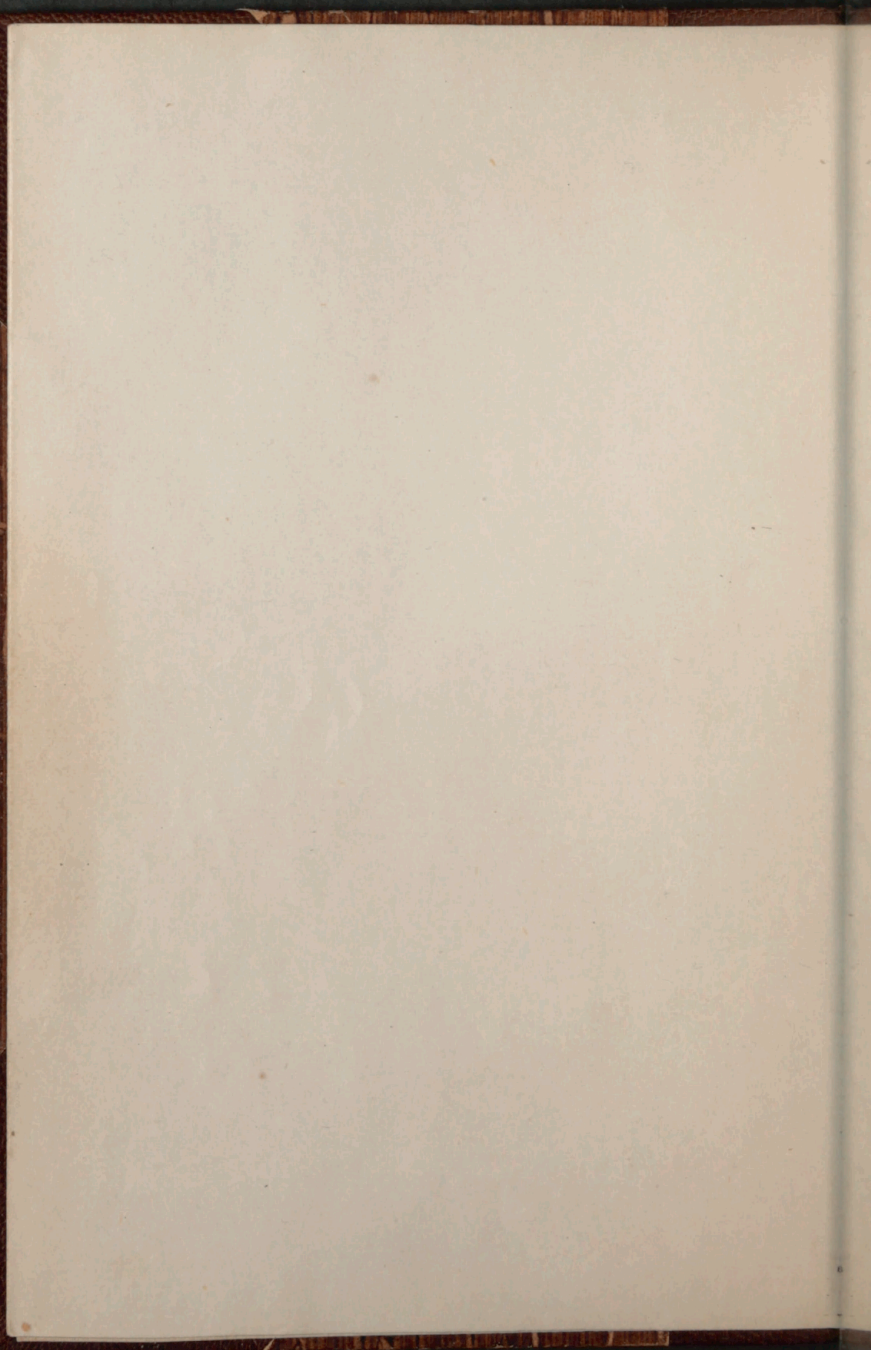
130001654161

Erindringer

om

mig og mine Samtidige.

Af

Jens Kragh Möst,

Doktor juris, Medlem af det Skandinaviske Literaturselskab, det kongelige norske Videnskabselskab og det kongelige württembergiske Selskab af Danevenner ved Donau.

Kjöbenhavn 1835.

Paa Bog- og Papirhandler C. Steens Forlag.

Trykt i S. L. Møllers Bogtrykkeri.

Erindringer

1810

and of mine family

and of mine family

and of mine family

and of mine family

and of mine family

and of mine family

Lil

Højvelbaarne Herr Stabschirurg

Joh. Chr. Wilhelm Wendt,

Doktor, Professor, Overmedikus, Ridder af Dannebrog
og Dannebrogsmænd.

Seidelmann, Gott Stabschirurg

Job. G. Dr. Willhelm Seidelmann

Doctor, Professor, Obermedicus, Director of the University
of Bonn

Min ædle Wendt, som mig snart tretti Aar
En ærlig Ven, en huld Belynder var,
Som mig ej sveg i lyse, mørke Aar,
Modtag et Tegn, at Dig saa kjær jeg har.

Minerva's og Hygeas Yndling Du
En dobbelt Krands om aandrig Dinding bær.
Safnemmelig saa Mangen har i Hu,
At ved Din Tid nu først han vandrer her.

Din Konge tro, af Ham til Gjengjæld nød
Du paa Hans Gunst, Hans Tillid mangt et Pant.
I husligt Favn Dig Hvilen smiler sød;
I Vennekreds Sprigtighed Du fandt.

Vær længe end, Du sande Hædersmand,
En Fryd og Pryd for elsket Fædreland!

Jens Kragh Høst.

Jeg Jens Kragh Høst er født den 15 September 1772 paa Den Sankt Thomas i Vestindien. Min Fader var Georg Høst, en Søn af Christen Høst, Præst for Witthen, Haldum og Hasteen Menigheder, Provst i Sabro og Vester Lissberg Herreder i Aarhus Stift. Han blev født den 8 April 1734 i Landsbyen Witthen, et Pår Mill fra Aarhus, og fik i Daaben det Navn: Jørgen Hjerding, efter sin Morfader, Sognepræst for Lyngaae og Skjod Menigheder; men ombyttede siden under sit Ophold i Marokos Jørgen med det udenfor Danmark mere kjendte Georg.

Min Slægt paa Fædrenesiden stammede fra Strassburg, hvor i den sidste Halvdeel af det femtende Aarhundrede en Herbst levede, som en agtet og formuende Bygmester. Hans Søn, der var Maler, gik til Basel og blev her den 25 Januar 1507 Fader til en Søn. Denne, ved Navn Johannes, blev opdraget paa den videnskabelige Vej, studerede fire Aar under Theophrastus Paracelsus i Huset hos ham, og blev Professor i det Græske i Basel, hvor han knyttede Venkab med Erasmus Roterdamus. Han opgav imidlertid Embedet og anlagde et Bogtrykkerie, hvorfra han udsærdigede mange gode Skrifter, for en Deel fra hans egen Pen*). I

*) Die woleingerichtete Buchdruckerei, Nürnberg, 1721.

Sankt Thomas i Vestindien, til denne De. Ved min Fødsel var Han, med Titel af Kammerraad, Medlem af nysmeldte Raad, hvorhos han beklædede flere Embeder. Han var Notarius publicus, Skifteforvalter for de kongelige civile Be-
tjenter, Kirkeværge og Kassierer for den Kongelige Overfattes-
Direction og Justitskasse.

Min Moder Birgitte Henrike Kragh, født den 3 Januar 1754 paa St. Thomas, var yngste Datter af Kommandanten paa Sankt Thomas Oberst Jens von Kragh. Denne retskafne og dygtige Mand var, ligesom min Fader, en Lyde. Kun atten Aar gammel havde Han ægtet en Enke paa sex og tredive; men de levede, den forfjællige Alder uagtet, i det lykkeligste Egetskab. Fra Kjøbmandsbetjent af opsvingede Han sig til den høieste Post paa Den.

Efter min Morfaders Død den 29 April 1773 var min Fader, som alt en Tidlang i hans Sygdom havde forrettet hans Embede, indtil midt i 1774 Vicekommandant. Men, efterat være bleven afløst af Oberst de Malleville, som virkelig Kommandant, forlod Han, 1776, formedelst sin svækkede Helbred, med Bartpenge, ledsaget af sin Kone, mig og min Søster Elisabeth Vestindien og reiste tilbage til Fædrelandet*).

Undervejs maatte det Skib, hvorpaa vi vare ombord, for Uvejr søge ind til Egvog, en Udhavn i Nærheden af Eta-

*) Af G. Hofsts Efterretninger om Sankt Thomas S. 160—77 og min Olio Hf. 2.

vanger. Her saae jeg fra en Klippe Truentimmer roe en Baad — det første Syn jeg kan erindre mig. Saa dybt Indtryk gjorde det.

Vinteren efter Hjemkomsten til Kjøbenhavn saae jeg første Gang Sneefog. Min Moder, som heller aldrig havde seet Saadant, viiste mig det med Udraabet: Barn, see de hvide Fugle!

I Sommeren 1777 foretog min Fader sig, med Kone og Børn, en Reise til Jylland for at besøge sin Slægt. Til lige vare vi i Faaborg, hos Ritmester, siden Generaladjutant, von Hensler, gift med min Moders Søster, og paa Samsoe hos hans Broder Jens Høst, da Forpagter paa Samsoe, forhen, ved Udbrudet af Krigen med Rusland, Lieutenant ved Landetaten.

Efter Tilbagekomsten til Kjøbenhavn udarbejdede min Fader, som imidlertid med forøgede Bartpenge var bleven udnævnt til virkelig Justitsraad, sine Efterretninger om Marokos og Fes, samlede der i Landene fra Anno 1760 til 1768. De vare først egentlig blot bestemte for Benner. Men opmuntret af disse, især af den berømte Carsten Niebuhr, og understøttet af en Subskription paa 300 Exemplarer, hvoraf Kongen tog 30, udgav min Fader i 1779 Bærket, trykt hos N. Møller, den Tids bedste danske Bogtrykker. Det var prydet, foruden mange andre Kobbere, med Forfatterens særdeles lignende Billede, efter Lorenzens Malerie, stukket af Meno Haas, nedenunder havde hans Frænde den lærde C. F. Wadskjær sat et latinsk Vers.

Bogen ikke alene vandt almindeligt Bifald i Fædrelandet, men, da den et Par efter af Auditor Eusemihl var bleven oversat paa Tysk, udbredte den sin Forfatters Berømmelse ogsaa udenlands. Herder nævnte Forfatteren iblandt Folkekundskabens første Støbere*).

Min Fader bestemte mig for den videnskabelige Bane og gav mig til første Veileder paa den en blid, venlig Mand i Juristen Anders Binding. Iblandt dennes Umgangsvenner var den mig siden saa kjære, ved Indsigt i det latinske Sprog og i Lovkyndigheden udmærkede Jakob Just Gudenrath.

Nu kjøbte min Fader en Gaard i Gjentofte, en Mil fra Kjøbenhavn og levede der et Par Aar. Ligeover for os boede Johannes Ewald, til Hvem jeg ofte havde Grinde fra min Fader**). — Da imidlertid Rosenkrone var bleven Minister for det udenlandske Departement, udnævntes min Fader til anden Sekreter ved dette, og maatte nu, for at røgte sit Embede, vende tilbage til Kjøbenhavn***).

*) Min Ello Hft. 2, S. 141 f.

**) Min Fader omtales i et Brev fra Ewald til Maleren Poulsen, s. min Chronos Hft. 2.

***) Jeg erindrer herfra en Anekdot. Under sit Ophold i Gjentofte havde min Fader Besøg af en tripolitanisk Gesandt. I samme Anledning vare endel smukke unge Piger indbudne. Den flægsge Afrikaner udbad sig et Kys af Enhver iblandt dem. Ingen nægtede ham det. Kun en midaldrende grim Dame sagde nei.

I 1783 forlod Binding mig og gik som Prokurator til Vestindien, hvor Han et Par Aar efter døde i sin fjerde Alder. I hans Sted fik jeg til Lærer en Theolog: Johanes Rattrup, en strengt retskaffen Mand, som, foruden i sit egentlige Fag, var saare omhyggelig for at give mig en god Grundvold i de tre lærde Sprog. En Underofficer af fransk Fødsel talede sit Modersmaal med mig. Desforuden holdt min Fader Lærere til mig i Musik og Tegnekunst, lod mig og en Tid besøge Malerakademiet; men aldeles blottet for Kunsttalent gjorde jeg ingen Fremskridt. Til Konfirmationen Mikkelsdag 1787 forberedte mig den værdige, tænksomme Kapellan ved Holmens Kirke Johan Christian Høier, siden Sognepræst ved samme Kirke, og Provst ved Søetaten og Garnisonen. Han gav mig bestandigen særskilte Timer.

I Efteraaret 1786 var jeg saa heldig at stedes til Forelæsningerne i det da nys oprettede Efterslægtsselskab. Her horte jeg over det engelske Sprog Løbe, som fra den Tid af steds udmærkede mig med Velvillie, over Statsekonomien Pram, hvis Undest jeg fra første Aften, af Ham tilspurgt om det Foredrag, for bestandig vandt, over det danske Sprog den lunefulde Riber og over Technologien den værdige Jakob Dreyer. Ogsaa lærte jeg at kjende den blide, svagelige Storm. Rahbek havde jeg allerede, vel i 1782, seet hos Rosings.

I Vinteren 1787—88 bivaanede jeg Forelæsninger hos Jakob Baden over Horatses Breve og hos Lauritz Sahl

over Epistlet. Jeg vandt Bugges Opmærksomhed. Da Baden paa sit første Examinatorium havde ladet mig oplæse og oversætte Horatses: *Prima diete mihi etc.*, sagde han: det var godt; De læser det endog godt op. Jeg havde vidst at tilegne mig Hans særegne vægtfulde Dplærningsmaade — en Fængsomhed, jeg siden ved flere Leiligheder gav Prove paa. Ogsaa horte jeg i denne Winter, daværende Magister, siden Professor, Frederik Sneedorffs høist behagelige Forelæsninger over de tre sidste Aarhundreders Historie, hvilke især indgode mig Lyst til denne Videnskab og Kjærlighed til Læreren. Ingen Mand nærmede sig, som Han, mit Ideal af Elfskærdighed. Ingen ønskede jeg som Ham at ligne. Til Universitetet blev jeg derfor og, da Rattrup ej havde Ret til at dimittere, dimitteret af Sneedorf. Han begyndte sit Testimonium med de Ord: *Portes creantur fortibus.*

Ved Examen artium, først i September 1788, erholdt jeg, endnu ikke sytten Aar gammel, af alle Examinatorer: i Theologien Janson, i det Latinske Baden, i det Græske Sahl, i Historie og Geografie Abraham og i det Hebraiske Nicolai Kall, Karakteren *Laudabilis* med Udmærkelse, men da jeg for den latinske Stil ikke naaede mere end *Laudabilis*, blev jeg kun den Anden af de for Konsistoriet Indkaldte og Berømte. Som Saadan holdt jeg den saakaldte *Gratiarum Actio*, og var den Første, som holdt den i ubunden Stil. *Petitio* tilkom den første Indkaldte C. H. Wilster.

Jeg besluttede at tage begge den filosofiske Examens

Dele paa eengang efter fem Maanedet. Jeg horte fra November Forelæsninger over Filosofi hos Riisbrigh og Samburg, over Fysik hos Kragenstein, over Mathematik hos Woldike og Bugge, over Historie og Hebraisk hos Abraham og Nicolai Kall*), men ikke hos Baden og Sahl. Dog erholdt jeg ved den filosofiske Examen i April 1789 ikke alene af de syv Forstnævnte, men ogsaa af de to Sidste Laudabilis med Udmærkelse. Badens Retfærd burde jeg saameget mere paastjonne, som jeg i Anledning af den formeente Tilfidesættelse ved første Examen virkelig havde udladt mig ubeskedent om Ham, hvilket sikkert var kommet til hans Kundskab. Sahl satte jeg ved mine Evar i saa godt Lune, at Han, i Begyndelsen forstemt, fordi jeg ikke til denne Examen havde hørt hans Forelæsninger, ikke alene gav mig dobbelt Udmærkelse: to Kryds, men samme Dag uddelte endnu ni Udmærkelser. Jeg var ved denne Examen den eneste Indkaldte.

Kort efter min Optagelse iblandt Universitetsborgerne forlod Kattrup min Faders Huus for at tiltræde et Kapellanie i Sjælland*). Jeg paatog mig mine yngre Brødres Under-

*) Hos Abraham Kall indfandt sig engang en mig ubekjendt Mand, som før Forelæsningen udspurgte mig om et og Andet. Da Kall var traadte ind, studsede han ved Synet af Manden, men fattede sig snart. Det var, som jeg siden erfarede, Riegels.

**) Han lever endnu, en høitaget Olding, efterat have resigneret paa sit Sognekalb i Udbye ved Holbek.

viisning, men besad ikke Myndighed og Stadighed til at rygte dette Hverv vedberlig; dog viiste de Alle siden bestandig mere og mindre Lyst og Smag for Videnskabelighed.

Ligesom jeg havde haft Barndomsvenner, foruden i mine Syffende, i T. L. Badsfjær, den brave C. F. Badsfjærs Son, nu Major, Holst, nu Kammerraad, og Østrup, nu Major, saaledes fandt jeg fra Forelæsningerne hos Baden og Sahl, saavelsom i de første akademiske Aar, Ungdomsvenner i Peter Bugge, Stephen og Johan Carl Heger, C. Vilh. Heber, Pet. Wiek, C. G. Rasm, C. F. Hansen, H. B. Lundbye, Henrik Steffens, Fr. Høegh Guldberg, Malte Conrad Brun, H. G. Sveistrup, D. H. Mynster. Af disse rovedes mig snart ved Døden Hansen, efter i 1789, under Mærket C. F., ei uden Bisfald at have udgivet en om Talent og Hjerte vidnende Samling af: Forsøg i den alvorlige Digtekunst*). Dgsaa den brave Wiek levede kun faa Aar**). Nuværende Etatsraad Særdorf, der underkastede sig Examen artium samme Dag, som jeg, havde jeg kjændt fra mit tiende, ellevte Aar, da jeg for talrige Tilskuere spillede Pagens Rolle i Engels Lystspil Pagen og havde Hans Moder til Moder. Ihvor tidlig jeg begyndte at være Skuespiller, blev jeg det dog, af Mangel paa Anlæg, aldrig i udmærket Grad.

*) Bedømt i de lærde Efterretninger s. A. af Abrahamson. Hansen nævnes ej i Myerups Literaturlexikon.

**) See Literaturlexikonet.

Ingen af alle mine Ungdomsvenner var mig imidlertid tilligemed mine Brødre trofast indtil mine Dages Ende, som Stephen Heger og C. W. Heber. I Hegers Faders, daværende Hof- og Stads-Rets Assessor, siden Konferentsraad Hans Hegers, Huus kom jeg alt oftere. Kredsen forskjønnedes af et Par elskværdige Døttre Karen Margrete, Rahbeks siden saa berømte Kamma, og Georgine Christiane, nu gift med Adam Ohlenschläger. Ingen af mine Venner saaes hellere af min Fader end Stephen Heger.

Efter at have taget de akademiske Examenier begyndte jeg at syse med det Arabiske, under Vejledning af min Fader, som med Færdighed baade kunde tale det og læse Haandskrifter deri. Jeg gjorde dog kun liden Fremgang og opgav snart det Sprogs Studium, saa jeg nu end ikke kjænder Bogstaverne. Imidlertid dyrkede jeg især med Iver Literærhistorien. Ogsaa hørte jeg Rahbeks Forelæsninger.

Endnu kun et Par Aars Student nød jeg, 1790, den Gæde at optages i det af, den siden som Naturhistoriker hæderlig bekjændte, Gregorius Wad stiftede, for latinske Disputerøvelser bestemte, Filologiske Selskab, som iblandt sine Medlemmer, Alle ældre end jeg, talte Endeel af Danmarks ypperste Akademikere, saasom, foruden Wad selv, Ole Worm, Rahbek, Kiærulff, D. D. Bloch, Hørhroe, og af endnu levende: Biskop Dr. Rasmus Møller, Amtsprovst Dr. Wedel, Pastor Magister Kofod og Pastor Joh. Chr. Bredsdorf. Kort efter min Indtrædelse standsede imidlertid

dette Selskabs Virksomhed og jeg traadte kun een gang frem, nemlig som Opponent imod Rahbek, der forsvarede sin Overføttelse af Brevet til Pisonerne.

Den franske Revolution var i 1789 udbrudt, men vælede endnu ingen levende Deeltagelse i mit ungdommelige Sind. Mine Fritimer anvendte jeg dels paa selskabelig Omgang med mine Medstuderende, dels paa at besøge Skuespillet. Det var i Henseende til dette de thaarupske Operetters Tid; og da Kronprinsen, vor nuværende Konge, efter sin Formæling, med Peters Bryllup modtoges i Skuespilhuset, var jeg En af dem, som med Nyerup havde aftalt at tilraabe Rossing et Da Capo, efterat han havde sunget: Ung Adelssteen paa Thinget stod. Skjønt forud underrettet herom, forvirredest Kunstneren dog ved denne Nyhed og søjede først Dnsket efter gjentagne Tilraab.

Mine Aftener tilbragte jeg ellers snart ved min Faders Side, eller hos Bugge, Heger, Joh. Goldmann, Wieck o. fl. Vor Levemaade var uden Udgifter og Udsvævelser. Vi havde Intet at rutte med, og vi, som vel overalt den akademiske Ungdom i de Dage, vare ikke hengivne til støjende Forlystelser.

I 1790 valgte jeg efter min Faders Dnske Lovkyndigheden til mit Fag og hørte Forelæsninger hos Nørregaard og Gold. Dgsaa læste jeg selv flittig og tog ofte Natten med. At Advokat Klingberg undertiden overhorte mig i det Læste, gav mig Mod. Og jeg kunde allerede underkaste mig den latinske juridiske Examen i Januar 1792. Jeg blev

examineret af mine de fornævnte Lærere og af Eggers. Hvad der især hævede mig var, at jeg, og det med Færdighed, besvarede alle Spørgsmaal paa Latin. Ikke alene erholdt jeg, baade for det Mundtlige og det Skriftlige, *Laudabilis*, men fik af Nørregaard det Tilfagn, at vorde anbefalet Universitetets Patron. Jeg høstede imidlertid aldrig end mindste Frugt heraf.

Neppe havde jeg fuldendt Universitetsborgerens Bane, førend jeg vilde betræde Skribentbanen. Tilstyrker fandt jeg i Stephen Heger, af hvis egne senere Arbejder hans Beskedenhed har lagt Skjul paa mange.

Jeg begyndte mit Forfatterliv faa Maaneder efter Examen, med at oversætte en meget smuk Fortælling af Schumel: Bønghørelsen eller det blinde Egtepar, hvis Moral var: at, Alt hvad som skeer er til det Bedste, og at det, der synes at være største Ulykke og Modgang for et Menneske, tjener kun til at skaffe ham en større Lykke eller afværge fra ham et meget større Uheld. Skjont unævnt, som Oversætter læste jeg dog naturligviis med Fornøjelse en fordelagtig Dom af Abrahamson over ogsaa min Andeel i Arbejdet. *)

Under Navn traadte jeg frem med en Oversættelse fra det Franske af Florians berømte episke Roman: Numa Pompilius, Roms anden Konge. Den udkom paa eget Forlag, havde et Par hundrede Subskribenter og blev trykket hos Nicolaus Møller. Anden Korrektur paa Fortalen til første Bind underskrev jeg den 10 Juni 1792.

*) Kjøbenhavnske lærde Efterretninger, 1792 S. 494.

Samme Formiddag gik jeg op i det Kongelige danske Kansellie og løste min Bestalling, som Prokurator ved Kjøbenhavn's Hof- og Stads-Ret. For mit tyvende Aar var jeg saaledes baade Skribent og Embedsmand.

Endelig tiltraadte jeg ogsaa endnu samme Formiddag med min Fader en Reise til Tyskland. — Min Fader havde i Grev Rosenkrone havt en særdeles Belynder, og var i Januar 1784, kort før Grevens Afgang, bleven Etatsraad. Beltraadte nu i April samme Aar Andreas Peter Bernstorff igjen i Spidsen for Departementet, og med ham fulgte hans Ven Etatsraad Clauswih, som under Ham havde været anden Sekreter. Derfor blev min Fader dog ikke fjernet fra Forretningerne. Ivertimod. Den ædle Minister overlod ham Valget enten at vedblive sin Plads som anden Sekreter med første Sekreters Lønning eller at stige til første Sekreter, men kun med anden Sekreters Lønning. En retfærdigere Udvej kunde ikke gives. Han kunde ikke have klaget om han havde seet sin Formand sig foretrukken. Min Fader, som endnu havde en Levning af Formue tilbage, og holdt Vren for Skovens favreste Træ, valgte første Sekreters Post. Etatsraad Clauswih traadte ind efter ham. Nye Prover paa Belwillie nød min Fader siden af Bernstorff. Gjentagne Vanheld paadrog ham et apoplektisk Tilfælde, som gjorde ham det vanskeligt at skrive. Bernstorff tillod ham at lade mig enchiffere for sig. Det er bekjendt, at Depesjerne fra det udenlandske Departement til vore Gesandter udenlands, som andensteds, for det Meste skrives i Tal. Den, som

skriver, maa hertil bruge Tabeller, hvorpaa forskjellige Bogstaver, Stavelser, Ord, hele Meninger i tusindtal ere betegnede, hver med sit Talmærke. Dikterer nu En, efter at have kastet Djet paa Tabellerne, en Anden Tallet, saa veed den Sidste derfor Intet af Indholdet. Bernstorff robtte folgelig ingenlunde de diplomatiske Hemmeligheder ved at tillade min Enchiffren*). — Et tredie Beviis paa den ædle Ministers Godhed for min Fader var dette. Efter aarlang Svagthed og Lidelse af sit apoplektiske Tilfælde vilde Han søge Lægebedom herfor ved de varme Bade i Wiesbaden ved Mainz. Bernstorff skaffede ham en kongelig Understøttelse af 500 Rbdr.

Den 10 Juni 1792 Kl. 12 steg jeg med min Fader ombord paa Kieler Paketbaaden Galeasen Bonaventura. Iblandt de Medreisende var en ung tysk Kirurg Lembke, som var den eneste Christne, Rask en tredive Aar derefter fandt i Persien i Ispahen. Fra Kiel gik Reisen over Hamburg til Celle, hvor vi besøgte den uskyldigen forfulgte Caroline Mathildes Kiste. I Göttingen fandt vi af Landsmænd Hans Hagerup Falbe, Johan Erik Berger, Schack Staffeldt, Chr. Nvistgaard, Grev Wille Brahe med hans Hofmester Frederik Stoud, og Hoppe med hans Hofmester Wad, Bernstorffs Sønner: Chri-

*) Depesjerne, hvorefter hver Sekretær for sit Rige skulde opsætte disse, fik Bernstorff udkastet til, ofte saa ulaselig og med saadanne Forkortninger, at Sekretærene, hvilke Postestermiddagen samledes for med fælles Gransken at lase Udkastet, ikke kunde udfinde Meningen af Det og Andet.

ftian og Joachim. Næsten Alle kappedes de om at modtage mig med Venfkabelighed og undløde heller ikke at besøge min syge Fader. Af de göttingske Professoreer hospiterede jeg hos Heine, Schlözer, Pütter, Beckmann, besøgte Heine, Spittler, Gatterer, Meiners, Reuss, Feder, Käftner. Derimod søgte jeg hverken Lichtenberg eller Bürger. Saa langt var jeg endnu tilbage! — I Wiesbaden opholdt vi os fem, sex Uger. Herfra gjorde jeg to Udfarter til Mainz. Den ene Gang skete det med Stoud og Billebrahe, som besøgte os i Wiesbaden. I Mainz saae jeg da den (legemlig) lille Kesser Frank, den (legemlig) store Konge Friederich Wilhelm og den berømte Hertug af Brunsvig, hvilke efter Keiserkroningen vare samlede til en Kongres hos Churfyrsten af Mainz. Paa Tilbagevandringen herfra, da Stoud og Billebrahe reiste videre mod Syden, mødte jeg en Franciskaner, Pater Alexius, der skulde forrette Gudstjeneste i et Kapel i Wiesbaden. Han havde kjændt Frederik Sneedorf, som han særdeles roste. Og med Deltagelse erfarede han Sneedorfs bittere Død, hvorefter jeg nylig var bleven underrettet fra Kjøbenhavn. Alexius var en behagelig Mand. Jeg hørte ham mere end een gang prædike. Men da jeg kort før min Afreise fra Wiesbaden efter Gudstjenesten nærmede mig Ham, viste han mig tilbage med de Ord: habeo sacram cœnam apud me: jeg har den hellige Nadvere hos mig. Jeg saae ham aldrig siden, men erindrer ham med Agtelse. Min anden Udfart til Mainz udførtes med min Fader, da jeg drak den kosteligste

Rhinſkviin, men ſom rigtignok koſtede en hollandsk Dukat Flaſken. Vi beſaae blandt Andet et Munkelofter med dets rige Kjælder og ſmukke Have. — Min Faders Hensigt med at beſøge Badet blev forſejet. Han kom ligesaa ſvag tilbage, ſom han var reift bort.

Efter Hjemkomſten til Kjøbenhavn begyndte jeg at fore Sager ved Hof- og Stads-Retten og fik ſnart adſkillige Kunder. — En Ven af mig, Albert Albertſen, der var Student med mig, blev min Guldmægtig.

Nu vilde jeg ogsaa være juridisk Forfatter og levere et Værk over den danſke Lovkyndigheds Literatur, ſamt, ſom Forløber, en Fortælling om Naturettens Skjæbne i Danmark. En Indledning til dette Skrift lod jeg indføre i Ekkards Ugeſkrift: Samleren og derefter ſærſkilt aftrykke for Benner. Nyerup fandt, at den bebudede et „interreſſant og lærerigt“ Værk*). Jeg udfædtede kort efter en Indbydelse til Subſkription, men af Mangel paa Underſtyttelse — da f. Ex. i Hoiſteret ikke Een tegnede ſig — opgav jeg det Hele.

Smidlertid førte min lykkelige Stjerne mig til min forrige Lærer Sekreter Pram. Han overdrog mig ſnart, efter Stephen Hegers Forſlag, i ſit Sted at udarbejde den hiſtoriſke Artikel i Minerva. Jeg begyndte med Januar 1793 og havde ſaaledes tilegnet mig Prams Stil og Aand, ſom Hiſtoriker; jeg ſkrev, efter Nyerups Vidneſbyrd, med ſamme Upartiffhed, ſamme Circumſpection i Foredraget, ſamme Værſomhed i Udtrykkenes Valg, ſamme Despothad, ſaa at mangel

*) Lærde Eſterretninger 1793 S. 204.

Kritiker tog det for Prams eget Arbejde*). I min første Maaned indtraf Ludvig den Sertendes Justitsmord, og dette vanskelige Emne behandlede af mig saaledes, at ingen rolig Dømmende kunde være andet end tilfreds dermed. Bistnøf yndede jeg den franske Revolution, hvortil vel ogsaa min Dm- gang med dens varme Ven Nyerup bidrog. Men jeg agtede steds Majestætens Liv for helligt og miskjændte ikke det meget Gode hos Ludvig, end ikke hos Marie Antoinette. Den fint dannede Kammerherrinde Suhm sagde: denne Gang har Pram skillet sig godt ved sit Arbejde. Ligesaa betænksom viste jeg mig i Fremstillingen af et Par Dpløb, som omtrent paa samme Tid fandt Sted i Kjøbenhavn. Jeg skrev disse historiske Oversigter med lige Lyst og Held**). Desuagtet vedblev jeg dette mig hædrende og behagelige Hverv kun et Hjerding Aar, fordi jeg ikke fandt de 50 Rdr. aarlig, Pram kunde tilstaae mig, svarende til den Tid og Flid, Arbejdet kostede. Dog ophørte jeg derfor ikke endnu i den korte Tid, Pram fortsatte Udgivelsen af Minerva, at levere Bidrag. — I September 1793 gav jeg under Mærket N. N. N., det er, Nærum, en Besvarelse af det Spørgsmaal: Er man berettiget til offentlig at navngive anonyme Forfattere, hvilket jeg benægtede, med den Undtagelse, at den Anonym, der skændes Andres Værd eller fordærver Sæderne, ikke bør skaaes,

*) L. E. 1794 S. 115.

**) Abrahamson erklærede og i Lærde Efterr. 1795 S. 32 de af mig forfattede Artikler for „saa saare velskrevne“.

men tvertimod stilles offentlig til forhaanende Skue. Nyerup, der troede sig meent med N. N. N. (Nyerup Rasmus Mægister) bestred mig i November og erklærede det endog for roesværdigt, at opdage saa mange Anonymer, som man kunde. I December gav jeg Replik. Rahbek affagde i Januar 1794 den Eragtning: at Ingen i noget Tilfælde var berettiget til at bekjændtgjøre den anonyme Forfatter, uden Landets Domstole alene. Endelig domte Abrahamson i Lærde Efterretninger, at Forfatterens Navn er den eneste virkelige Skræmsel imod en ondskabsfuld eller kaad Forfatter*). — I December havde jeg ifølge Prams Dnske med nogle Anmærkninger ledsaget en fra Viborger Samler optagen Afhandling om Norges Universitet. — Med denne Maaned fratraadte Pram Minerva og benævnde mig ved denne Lejlighed sin Ven. At kaldes saa af den berømte Mand maatte for den tyveaarige Ungling være høist hædrende.

Pram var En af de æbleste Mænd, jeg har kjendt. For sine Venner var Han rede til hvert Offer, og sine Fiender lod Han vederfares mere end Ret. Vel foer Han undertiden op; men hans Brede lagde sig snart og afløstes af den alvorligste Stræben efter at oprette det Forseete. Mange af mine behageligste Timer tilbragte jeg i hans Huus, og jeg holder den Benaevnelse af: hans „alle Alderes Vndling“, Rahbek i sine Erindringer giver mig, for En af mine hæderligste. — Han var en mægtig Mand paa Parnasset. Som Digter hørte Han til vore Ypperste, og Leopold sagde:

*) 1796 S. 50.

Entre Homer et Virgil il aura mon homage o: Imellem Homer og Virgil af mig Han hyldest skal! Af Videnskaber var Han især hjemme, foruden i Æsthetik, i Statskundskab og Statshuusholdning. Men og i mange andre Fag: f. Ex. Tyssik og Mathematik havde han seet sig om. Hvor mangfoldig hans Indsigt var, vise hans Skrifter. Hvor stor hans Videbegierlighed var, sees af de mangeslags Forelæsninger, han indtil sin Alderdom besøgte*). Hans Stil som Prosaist var knudret og forviklet, men kraftig og kjærnesuld.

Kort førend jeg havde fratraadt den historiske Artikel i Minerva havde jeg i Forening med mine Medstuderende Frederik Høegh Guldberg og Jens Hansen Smith besluttet selv at udgive et Hæfteskift af blandet Indhold under Navn af Dana, men Sander loftede Kritikens Svøbe, og, skjønt Lode bebudede, at Udgiverne ville blive Et af de kraftigste og faureste Kloverblade, som nogensinde har groet paa det danske Parnas, ophørte Udgivelsen af os dog med første Bind. Hofboghandler Poulsen paatog sig at udgive det andet, og hertil leverede jeg noget Oversat, ligesom jeg og til min egen Dana kun havde givet et Par Oversættelser fra Florian, hvilke endog vandt Sanders Bisald.

Udgiveren af Danas andet Bind, Hofboghandler Si

*) See mit Skrift: Til Christen Pram's Amindeelse 1819, og min Nekrologie over ham i Statsvennen 1822 No. 6, Begge af Rahbek optagne i Supplementbindet til Pram's Skrifter 1824.

mon Poulsen, var ikke alene en driftig Mand, som betalte efter den Tid ganske anstændig; men han var ogsaa en behagelig Dmgangsvæn. Undertiden havde han hos sig Selskab, hvoriblandt Gudenrath, Haste, Hedegaard, Sveistrup, Odin Wolff. — Det var besynderligt, at denne Mand i sine sidste Aar skulde hense til det rædsomste Menneſkehad eller rettere Menneſkefrygt.

Paa samme Tid som Dana, begyndte, under Nyerups Redaktion, Maanedsskriftet: *Efterretninger om udenlandsk Litteratur*, der naaede tolv Bind og endte i Juli 1796. Nyerup kjændte jeg før min Reise til Tyskland fra Suhms Bibliothek, hvor han var Bibliothekar. Jeg var bestandig ikke alene den flittigste Medarbejder i *Efterretningerne*, men ogsaa den meest yndede. I den Halliske *Litteraturlidende* 1794 No. 246 anførtes af de to første Bind med særdeles Bifald ni originale Recensioner, hvoriblandt sex vare fra min Haand. — Jeg fortsatte *Efterretningerne* med: nye *Efterretninger*, tre Bind 1796—98, understøttet af Collin, Hedegaard o. fl.

Ikke længe efter blev jeg Nyerups Medarbejder i de *Kjøbenhavnske lærde Efterretninger*. Jeg begyndte med en Bedømmelse af *Rnigges*, ved P. D. Faber oversatte, over *Dmgang med Menneſker**). Den behagede Nyerup meget, og jeg recenserede fra den Tid af indtil 1798. Ligesom jeg ved hin Recension maaskee bidrog til

*) 1793 S. 351—55.

at Forlæggeren, Direktør Schulz, lod den gode Bog omoversætte ved en bedre Haand: Lauritz Hastes, saaledes gjengik jeg endnu i samme Aar Schneiders Oversættelse af Thorke lins bekjendte Karakteristik og Matthias Hagerups Lovtale over Tordenskjold. I Forstningen var mit Mærke især E. C—l o: en Creol, der, som bekjendt, betegner en indfødt Vestindianer. Allerede i det følgende Aar blev det S. K. H., og yderst sjelden skrev jeg siden nogen Recension uden dette Mærke. Skjul havde jeg næsten altid.

Med Myerup blev min Forbindelse stedse fortroligere. Jeg var hans jævnlige Gæst og altid velkommen. Vi stemmede meget overens, helst i Politik. Undertiden sang jeg til Hans eller Hans Kones Fødselsdag. — Som Videnskabsmand var Han især kyndig i Fædrelandets Historie og Litteratur, som i den hele Litteratur. Han havde tænkt over sit Modersmaal, men var selv ingen god Stilist; han faldt i det Haarde og Sogte. Nogle smukke Vers skrev han, især i Kæmpevisemaneer. Som Bibliothekar kunde han neppe overgaaes i Beredvillighed. Selv den, han ei yndede, gav han Anviisning paa Hjælpemidler. Hans Meninger i Politik og Religion vare meget frie; de Forste forandrede sig noget med Aarene*).

I den første Halvdel af 1793 gav Tode i Tris en anbefalende Bedømmelse af min Numa Pompilius og opfordrede mig til Mere. Aarerne strømmede af min Faders

*) See hans Autobiografi udgiven af Strøm 1829.

Dine, da han læste denne Recension. Ved en senere Lejlighed skrev Tode i samme Maanedsskrift til mig:

Med Oversættelser begynder man,
Saa i det samme Fag, som Tutor, Friver.
Du gav paa Dansk den blide Florian,
Dit Kald det er: vor Florian Du bliver.

Jeg blev det ikke!

I Sommeren 1793 tilbragte jeg sædvanlig fra Lørdag Aften til Mandag Morgen, da jeg maatte ind i Hof og Stads Retten, i Nærum hos Assessor Hagens. Datteren Elise var ligesaa dannet og aandrig, som blid og smuk. Hun gik mig undertiden et godt Stykke Vej imøde og fulgte mig et godt Stykke Vej derfra. Hun var forlovet med Søelieutenant Hohlenberg, der da var udenlands. Men hvor hoi en Priis, Hun satte paa mit Venkab endnu efter mange Aars Forløb, har jeg siden faaet Visshed om. — I Nærum modtoges jeg desuden med Gæstfrihed af Etatsraad Christian Colbjørnsen og Justitsraad Graah, ligesom i Solerød af Pastor Nyholm. — I Hirschholm var den veltalende og hjertelige J. E. Gutfeldt Sognepræst. Jeg vandrede undertiden fra Kjøbenhavn hid og lagde Vejen tilbage ligesaa hurtig som A geposten.

I Efteraaret 1793 blev jeg Medlem af det dramatiske literære Selskab samme Aften som min Ven Thorvaldsen. Her kom jeg især i nærmere Berørelse med Rahbek, der var Sjælen i Selskabet, ogsaa i nogen med Liebenberg, Egholm, Rosted, Madame Buchholms Søn. Jeg

spillede kun sjældent, men da og sjældent uden Bisald, f. Ex. som Witte Jonas i Bonner og Banner, Skriver i Hartekin Patriot, Kadetten i Desertøren af sønlig Kjerlighed, Schlorum i Skuespiller-skolen.

Min behageligste Omgang i Vinteren 1793—94 var i det hagenske Huus, hvor jeg blev behandlet med den allervenskligste Opmærksomhed. Det var mig en kjær Gæst, en Eftermiddag om Ugen at lære Datteren det Italienske, jeg selv havde lært om Formiddagen. Ved Lieutenant Hohlenbergs Hjemkomst fra sin Udenlandsreise trak jeg mig tilbage, fordi jeg befrygtede, at han kunde tiltroe mig andre Følelser end Venstabs.

I Efteraaret 1793 søgte jeg om allernaadigst Tilladelse til at gjøre Prove for Advokaturen i Høiesteret. Den blev mig forundt, skjønt jeg neppe havde fyldt mit et og tyvende Aar. I Januar 1794 traadte jeg de til en Prove bestemte tre Gange frem i Skranken. Min Indledningstale var ligesaa skøn som kort. Ogsaa var jeg ikke uden udbortes Tale-gaver. Men som mit Bryst var for svagt til at fylde den store Retsal, hvorfor ei heller Justitiarius og de øverste Assessorer havde kunnet høre Indledningstalen, saa begik jeg — jeg veed ej, om af Skjodesløshed eller Bankundighed — ved min tredie Prove den grove Fejl, ei at lade et vigtigt Dokument læse. Vel vandt jeg ikke desmindre Sagen, eftersom Generalprokurør Chr. Colbjørnsen under Voteringen lod Dokumentet læse; men, for ikke at vorde afvist, tog jeg med Skamme min Ansøgning tilbage. Dog tabte jeg derfor in-

genlunde min Agtelse iblandt Medborgere, som kjendte mine Kundskaber og min Ehd. Selv Christian Colbjørnsen unddrog mig ikke sin Velvillie*). Dette Stød forhoiede naturlig ikke min Lyst til den juridiske Bane. Jeg opgav derfor ogsaa kort efter mine Forretninger ved Hof og Stads Retten og overlod mine private Sager, med mine Mandanters Samtykke, til min saa dyrebare Ven Peter Bugge, den berømte Astronom Thomas Bugges Søn, som og i en Alder af et og tyve Aar var bleven Prokurator. Min Fuldmægtig Albertsen blev ogsaa hans.

Nu opoffrede jeg mig mig ganske til Skribentens Kalb. Med Aaret 1794 begyndte jeg, til Høsboghandler Poulsens Journal for Politisk, Natur og Menneskekundskab, at levere en almindelig Udsigt over de nyeste politiske Begivenheder; og havde den Fornøjelse at see ogsaa den rost, som et Sideskrift til min Artikel i Minerva.**). Imidlertid er det alt for sandt, at jeg stundom lod mig henrive til at undskyldte Noget, som ej lod sig undskyldte; og ikke med vedborlig Barme misbilligede Robespierres Blodfærd, hvilken ej retfærdiggjøres derved, at Carrier, Le Bon, Fouquier Tinville maaffee vare endnu værre end han.

Ikke længe derefter værdigede Abrahamson min Numma Pompilius en Bedømmelse, hvori han fremsførte endel for det Meste grundede Rættelser, men som han endte med,

*) See Hastes Vidnesbyrd i de lærde Efterretninger 1796 S. 78.

**) Nyerup i Lærde Efterretninger 1794 S. 125.

at det Hele kunde gives Karakter af god Oversættelse, at megen Flid øjensynlig var anvendt og at jeg havde Sprogene i min Magt*). Dgsaa i Kritik og Antikritik stod fordelagtig Dom.

Endnu i Februar 1794 var min Fader i Stand til fra en Bogn ved Holmens Bro at see Christiansborgs Brand; men snart tog det den sorgeligste Bending med hans Helbred. Han blev paa sin tredsindstyveaarige Fødselsdag den 8 April 1794 syg af Nervefeber og døde den 21 April. Jeg laae af samme Sygdom og kunde derfor ikke være om Ham i de sidste Dieblis. Dgsaa et Par af mine Brødre laae. Kun Hans to yngste Sonner kunde derfor følge Ham til Graven den 28 April 1794. Han blev baaren bort af Studenter, mine og Peter Bugges Venner, som denne havde samlet. Han blev jordet paa Helliggejstes Kirkegaard; men han har ingen Mindesteen. Paa et af min ældste Søster forfattet Vers nær, lod ingen Sorgesang ved den ædle Ddings Grav.

Min Fader efterlod sig, foruden sin Kone, der ved hans Død af Sorg var syg, syv Børn: fem Sonner og to Døtre. Jeg var den ældste. Den næstældste Son var Christen Georg, der, efter at have ladet sig examinere af Abraham Kall, af ham blev indskriferet som Universitetsborger. Han gik derpaa som Volontør ind i Toldkammeret, oversatte Adskiltigt, dels særskilt trykt, dels indført i mine Lidskrifter, og endte sin Bane 1827 som Toldinspektør i Kjøbenhavn, Ju-

*) Lærde Efterretninger for 1794 S. 165—71.

fitsraad, Ridder, Executor Testamenti ved det rejersensse Fond. En udmærket duelig, nidkjær, af Toldvæsenet fortjent Embedsmand, god Ugtemand og Fader. Min anden Broder Johannes Nicolai kom i Sommeren 1794 i Roeskilde Skole. Vejledet af mig, med Undtagelse af de tre, fire sidste Maaneder, kom han strax ind i tredje Leksie og blev efter to Aars Forløb dimitteret til Universitetet af den lærde Tauber, med det Vidnesbyrd, at han havde overgaaet ikke alene alle de øvrige Lærlinger, men ogsaa sig selv. Mine tre øvrige Brødre vare endnu smaa: Marcus Gehard, Andreas Petrus og Frederik Barisien, den Første opkaldet efter Grev Rosencrone, den Anden efter Grev Bernstorff, den Tredie efter min Faders Ven Consul Barisien i Marokos. Min Faders to efterlevende Døttre vare: Elisabeth og Anna Birgitte.

Blandt dem af mine Venner, som i min Sygdom besøgte mig, vare især Peter Bugge, Johan Carl Heger og Henrik Wilhelm Lundbye. — Stephen Heger var paa Landet. — Peter Bugge hentede Døden ved mit Sygeleje. Vel i Forudsøielse af den, bad Han de til min Faders Bortbærelse samlede Venner ogsaa ville vise Ham denne Kjærlighedsgjerning. Iaa Dage-efter var Han senge-liggende, men havde i sin Sygdom Hjerte og Kraft nok til ved et Besøg af mig at byde mig ile bort, for ej at udsætte mig for et Tilbagefald. Han døde den 14 Mai 1794, be-grædt af Alle, som kjendte Ham. Den Afdødes Billede blev tegnet af hans Venners Ven Thorvaldsen, for Venner

stillet af En iblandt disse, Angelo. Nedenunder stod et Vers af Lundbye, der og, ligesom Guldberg, sang ved Hans Grav. Endelig fandt til Hans Minde en Sørgefest Sted paa Skydebanen, hvor jeg holdt en Tale, og rækkede Thorvaldsen og Angelo Guldringe med P. B., flettede af Bugges Haar. Talen og Sangene lod jeg for Benner trykke, samlede under Titel: Peter Bugges Minde, med de Ord til Motto:

Trofast Venfkab, sand Oprigtighed,
 Og saa Du Retfærdigheds Gubinde!
 Ved den Grav, hvor Bugge lagdes ned,
 Ederes Sorgmods bittre Taare rinde!

Den lille Bog var tilegnet Bugges og mine Benner: Guldberg, Brødrene Heger og Lundbye. — Johan Carl Heger havde og ved mit Sygeleje paadraget sig Nervefeber og var nær bleven et Offer for den. — Lundbye skrev et hjerteligt Ord i Anledning af min Opkomst og den brave Gudenrath hædrede mig med en latinssk Lykonfning, „ved“, som han udtrykker sig, „vor humane Lovkyndige Jens Kragh Høsts Opkomst fra en farlig Sygdom“^{*)}.

Efter min Faders Død flyttede min Moder og mine Sydsfænde ud til Farum i nogle Sommerværelser, som min Fader endnu for sidste Sygdom havde lejet. Jeg fandt et

*) Lundbyes staaer i Minerva, saavelsom i hans Digte; Gudenraths i Juridisk, Statistisk og Literarisk Bibliothek.

Tilflugtssted hos Rahbek paa Bakkehuset, hvor allerede Johan Carl Heger delede Bolig med Ham. Vi arbejdede fra Syv, Otte om Morgenen, Middagsmaaltidet fraregnet, til Halv fire om Eftermiddagen, da vi i tyve Minuter gik til Staden. Her hørte Heger og jeg Rahbeks Forelæsninger fra Fire til Fem. Saa skillede vi ad; men mødtes for det Meste igjen, kort før Portlukning, ved Bommen. — Ofte gik jeg ud til min Moder og blev der et Par Dage, da jeg hver Aften ved Solens Nedgang takkede Gud, fordi jeg nu var min Grav og min Faders Gjensyn en Dag nærmere. For Hende gik jeg og engang til Bernstorff for at bede om Pension. Han spurgte: hvoraf jeg levede. Jeg svarede, af at gjøre Boger. Han loe. — Min Moder erholdt kun 150 Rdr. og det kun indtil Hendes yngste Barn havde fyldt sytten Aar.

Midt i September foretog jeg mig, af Pram opmuntret, en Reise til Lund. Her blev jeg, paa min to og tyvende Fødselsdag, gjæstfrit og venlig modtagen af daværende Demonstrator i Botaniken, Magister, siden Professor i Æsthetik og Bibliothekar, Anders Lidbeck, til hvem jeg fra Pram havde Unbefalingskrivelse. Jeg vandt Lidbecks Venkab og beholdt det indtil hans Død. Foruden ham, erhvervede jeg mig Venner i daværende Doktor Medicinæ, nu Professor og Ridder Zacharias Eberhard Rosenskjöld, daværende Magister, siden Professor i Historien og nu Rigsantikvar, Sjöborg, og i Lidbecks Svoger Doktor i Medicinen Lilljevalk, Magister Wherling ikke at forglemme, men som af Døden bort-

erres efter nogle Aar. Desuden gjorde jeg Bekjendtskab med de fleste der da levende Professorer: Fremling, Hylander, Lundblad, Norberg, Commelius, Regius, Tengvall, Tegmann. Med mig tilbage til Kjøbenhavn fulgte Tegnemesteren ved Upsala Universitet: Direktør Ahlberg.

Denne Reise anledigede, at jeg allerede i Oktoberhæftet af *Minerva* samme Aar leverede et, Lidbeck tilegnet, Forsøg til en Udsigt over de skjønnede Videnskabers Skjæbne, som ogsaa særskilt blev aftrykt. Vel var dette Forsøg ikke øst af Kilderne selv, men kun i Hæft af literariske Hjælpe midler. Imidlertid var det, som selv min skarpe Dommer Hammer skold erkjendte, indholdsrigt; nod og den Grev at erholde Rettelser ved Kammerherre Uggla og Hofjunker Axel Gabriel Silfverstolpe*). — Paa denne Udsigt fulgte i November Bidrag til en Udsigt over Trykkefrihedens Skjæbne i Sverrige (fra 1766 af), der ogsaa modtoges med Bifald**). I *Minerva* havde jeg alt givet en kort Afhandling om danske Duelllove (siden Frode VII's Tid), som Tillæg til en Afhandling om Dueller af Aug. Hennings. — Foruden ved disse Bidrag til *Minerva*, bevidnede jeg Rahbek min Taknemmelighed for Opholdet paa Ballehuset ved at tilegne Ham min Oversættelse

*) I *Nordia* B. 1. S. 64—77 og B. 3, S. 97 ff. Jfr. *Lærde Efterretninger* 1795, S. 134, *Nyerup*, og 1796 S. 470, *Abrahamson*.

**) *Lærde Efterr.* 1794 S. 468, *Abrahamson*, som ogsaa i den Anledning omtalte mig i sit *Krigsbibliotek*.

af: Selmours, Claudius, Selico, Zoraide og Aben-
hamed, fire Fortællinger af Florian, der udgjorde
det fjerde Bind af dennes paa Poulsens Forlag udkomne
Værker, hvoraf Rahbek selv, i Forening med Samsoe,
havde oversat de tre Første*). — Derimod tilbrog jeg mig
hans Mishag ved en Recension over hans Oversættelse af
Marmontels, nyeste Fortællinger, hvori jeg efter at have
erkjændt Oversættelsens Godhed, den udmærkede Ynde og
Skjønhed i Rahbeks Maneer, og hans Indsigt i begge
Sprog, tillod mig at pege paa nogle Smaapletter**). Her-
til kom nogen Uovereensstemmelse i vore politiske Synsmaader.
Jeg blev derfor kun et halvt Aars Tid paa Bakkehuset, og
Rahbek fandt det ikke Umagen værdt, i sine Erindringer
at melde noget om dette vort Samliv; tvertimod! hvor
han nævner mig, omtaler han mig med Kulde, skjønt han
rigtignok senere undertiden, f. Ex. i Dagen, har viist mig al
Agtelse.

Jeg tog nu igjen min Bolig i Kiøbenhavn, og udstedede
her sidst i December 1794 en Subskriptionsindbydelse paa et
Maanedsskrift, som under Titel af Nordia skulde virke til
en nærmere Forbindelse imellem den danske og den svenske
Literatur. Til Medudgivere havde jeg mine Venner Peter
Hørrebow Haste og Frederik Høegh Guldberg.

*) Min Oversættelse er bedømt i Lærde Efterretninger 1795, S.
235—39, af L. B. v. Lundbye.

**) Lærde Efterr. i 1794 S. 638.

Det var Franzéns nydelige Sang: Svea til Dana, hvilken jeg i Efterretninger om udenlandsk Literatur for Marts 1793 havde oversat, som først bragte mig paa den Idee om Nordia, skjønt jeg vistnok allerede i Udsigten over de skjønne Videnskabers Skjæbne havde opmuntret Broderfolkene „til at betragte hinandens Skatte som fælles, og opreise et fælles Alter for Nordens Tvillingdøttre.“

Det første Hæfte af Nordia tilbragte sig megen Opmærksomhed, ikke alene i Danmark, men ogsaa i Sverige, hvor det strax med Roes anmeldtes i et Par Tidsskrifter: Lenngræns Stockholms Post og Gjørvels Historiske och Statistiske Tidningar, en Roes, der dog unægtelig tilkom næsten alene Ideen. Thi vel prydedes Nordia snart med Bidrag af Franzén, Malte Conrad Brun, Louise Lindén, Pram, o. fl., beholdt ogsaa noget fra Sverige; men planmæssig gik det ikke frem, og adskillige maadelige Stykker optog det. Jeg ventede noget Bedre af Enebestyrelsen og formaade derfor mine Medudgivere til at fratræde, hvilket Guldberg gjorde i en meget smuk Epistel, som indførtes i Nordia. I Forstningen syntes denne Forandring at virke, saa meget mere som jeg vandt en nidkær Medarbejder i Stockholm i Advokat = Ristal Bergström, Oversætter af Kallundborgs Krønike. Desuden beholdt det svenske Bidrag af Engell, Kullberg, Lidbeck, Sjöberg, Sjöborg, Stolz, danske af Sophie Buchholm, Falsen, Gutfeldt, Lundbye, Heber, P. A. Heiberg, N. L. Nissen, Schack Staffeldt. Men uheldige Om-

stændigheder, deriblandt Kjøbenhavns Ildbrand, bidroge til Nordias Fald med Enden af første Mængde, og det hjalp ikke, at jeg først i Aaret 1796 afhændede Forlaget til Hof- boghandler Poulsen, samt udstedede en ny Subskriptionsindbydelse til Nordia efter en mere hensigtsmæssig Plan. *)

Ikke hældigere end med Nordia, gik det med en af daværende Professor, nu Statsraad, Frederik Thaarup og mig i Juli 1795 udstedet Plan til en svensk Bogsamling i Kjøbenhavn, bestaaende af Skrifter i de skønne Talekunster, Filosofi og Statsvidenskaber. Denne skulde tilvejebringes ved Bidrag af en halv Rigsdaler hvert Tjerdingaar. Der meldte sig en Eneste, og det var en Dame: Digterinden Louise Lindenkroner, nu Generalmajorinde Lindenkroner-Hegermann.

Smidlertid havde jeg havt den Behagelighed, i Februar at udnævnes til Medlem af det stockholmske Selskab for almene medborgerlige Kundskaber, hvis Virksomhed dog ikke varede synderlig længe.

I Begyndelsen af Kjøbenhavns Brand havde jeg paa et Episequarteer gjort Bekjendtskab med den svenske Digter Franz Michael Franzén, som nogle Djeblig forud var kommen til Staden. Vi bleve Venner og vare det længe. I mange Aar har jeg Intet seet fra Ham.

*) Nordia blev anmeldt i Lærde Est. 1795, 129—36, 328—31, 507 ff., 520—4, Stockholmsposten 1795 Nr. 83, Hist. och Statist. Tidningar 1795, S. 166—73, Allg. Hall. Lit.-Zeitung.

J øvrigt hørte paa denne Tid til mine behageligste Forbindelser den med Professor Claus Trees Hornemann, og hans Familie. Han havde adskillige smukke yndige Døttre, hvoriblandt den ældste, Marie, siden blev gift med sin Faders Fætter nu Etatsraad Wilken Hornemann, som døde for nogle Aar siden, Virgittie, en sin Skionhed, siden gift med Landmanden og Skuespildigteren Balthasar Bang, Klausine, siden gift med nu afdøde Kommandør Henne, m. Fl. Kronen i Huset var dog næsten Gruen, En fødte Thrane, udmærket ved Tælle, Aand og Blidhed. Hornemann selv var redelig og velvillig. Han sad og studerede — iblandt Andet Kiefewetter om Kants Filosoffie — midt iblandt sin Familie, men da han paa det ene Dre var fast dov, kunde man tale om alffons Gjenstande uden af ham at ændses. Her kom ogsaa jævnlig Malte Brun, som blev Hornemanns Yndling. — Hos Peter Andreas Heiberg og hans Kone nød jeg den gjæstfrie Modtagelse. De levede, som det syntes, i det bedste Forhold. — Desuden besøgte jeg nu jævnlig den hoist elskværdige Skuespillerinde Eline Marie Smith, Rahbeks Polly, i Huset hos hendes Moder. Som Emilie, Kathinka og Dyveke var hun bleven Almeenhedens Yndling paa Skuepladsen. Hos Hende saaes, foruden Rahbek, adskillige af Stadens fjerne Kander, især Malte Brun. — Ikke længe efter fik jeg og Afgang i Huset hos Konferentsraadinde Bang, hvis smukke aandrige Datter Antoinette nu er Enke efter Baron Eggers. Tillige vedblev jeg at dyrke Prams, Myerups og Assessor Hegers Dmgang.

Med Johan Erik von Berger og Schack Staffeldt, hvilke jeg Begge kjendte fra Göttingen, havde jeg og mangen behagelig Sammenkomst. For den Første besørgede jeg Dagens Anliggende anonymt trykt; af dem Begge erholdt jeg Bidrag til Nordia. Staffeldt var En af de mest genialste, dybeste Digtere, Danmark har ejet; men blev, dels netop for sine Tankers Dybde, dels for nogen Tungheb i Stilen, aldrig af sin Tidsalder erkjendt.

Jeg viiste mig varm for de herskende Frihedsideer, og skrev en Anmeldelse af Sagerne imod Heiberg for Vor Klub er dog en herlig Sag, Bogtrykkerensvend Stephansen for en vistnok kaad Pjece af Ham, og Forlæggeren af Vækkeren, hvormed jeg ikke behagede Solbjørnsen og det danske Kansellie saavel som Høieste Ret. Bedømmelserne vare ikke gode nok til for dem at forskjærtse Belynderes Gunst. I Heibergs Bise var det følgende Vers, som fandtes anstødeligt, og kostede ham trehundrede Rigsdaler m. m.:

King George spiller høje Spil;
En Satan fik Ham nylig til
At rive Folkets Klubber ned
Sig selv til stor Fortred;
Han troer ei, Britten mukke tør,
Hvor galt han endog Sagen gjør.

Malte Brun skrev med Hensyn paa anførte Strofe i en af Jens Smidths i Lommebog for Selskabelighed indført Aristokratisk Selskabsang:

King George er langt fra at være Beet
Og herligt Kortene for ham falde.

Det er kun Heiberg, som nægter det,
 Som tør hans Raadgiver Satan kalde.
 Nej! Wiisdom al hans Regjering røber,
 Og det er Løgn, at man Stemmer kjøber.

King Georges Skaal!

Ved Sagen imod Stephansen vandt denne, foruden fjorten Dages Vand og Brød, mindre Gre, end hans duelige Forsvarer, Procurator Auditor Steenstrup som en alt for tidlig Død alt 1796 bortrev i en Alder af 31 Aar. — Bækkersagen endtes med en Mulkt paa 200 Rdlr., hvilken Bruns gode Venner udredede under Form af et Afgtelsfestegn for nyttige og vigtige Sandheder, men imod Fortjeneste, thi Bækkeren kom dog virkelig i Utide, nemlig i Tømmersvendenes Uroligheds Tid. Ved Dommens Afvigelse i Højesteret erindrer jeg, at imedens en talrig Forsamling i Forsalen ventede paa Udfaldet, ilede Assessoren Conferentsraad Treschow ud fra Højesteretsalen igiennem den i Forsalen ventende Mængde bort. Man troede, at han ikke torde blive, af Frygt naar Fordommelsen affagdes. Men snart erfarede man, at Han, og Han alene, havde stemmet for Tiltaltes Trifindelse. Han var en dygtig og selvstændig Jurist, som flyttedes fra sin rette Hylde, da Han blev Amtmand.

Med Begyndelsen af 1796 begyndte jeg et nyt Tidsskrift for det smukke Kjø: Euphrosyne, hvortil jeg erholdt Bidrag af Pram, Schack Staffeldt, H. G. Sveistrup, Heber, Albert Albertsen; jeg selv især leverede Oversættelser. Det naaede under mine Hænder, ej meer end tre

Bind, hvorpaa fulgte flere, udgivne af Forlæggeren A. Sol-
din. For det Meste bestod og en Lommebog for Fruen-
timmer, jeg udgav, af Oversættelser. Endelig gav jeg i
1796 paa Dansk et Par omplantede Smaa-bøger af udmærket
Værd: fra det Franske Landsbyen Aginilas af Pol-
lin, en Lovtale over Landlivet og Landsbyfolks jævne Sæder
i gesnerisk og floriansk Stil*); Amalia Seckendorfs, en
liden Piges Historie, bestemt til Sædernes Dannelselse, især
hos den qvindelige Ungdom, hvorom Nyerup skrev, at han
ikke erindrede i lang Tid at have læst noget Skrift for Ung-
dommen, han syntes saa godt om, og hvoraf ogsaa snart kom
en ny Udgave**). Desuden gav jeg til Poulsens Tris
adskillige Bidrag. De Første vare Breve til en Veninde,
hvori jeg iblandt Andet besvarede: hvad tør vi haabe? under-
søgte, om Lyksalighed bør ansees for det øverste og sidste Dje-
med for den menneskelige Handlen, og om det nogensinde kan
være tilladeligt at sige Usandhed. Jeg vilde i disse Breve
være Kantianer, men Nyerup, ihvor langt fra at være Fi-
losof, blottede virkelig adskillige Svanheder i det Skrevne.
Under Mærket Prepopphil 3: Anstændighedsven, skrev jeg en
Afhandling om Anstændighed. Ogsaa besvarede jeg, i et an-
det Stykke, det Spørgsmaal: om man især hos den unge For-
fatter, fremfor hos den ældre, kan kræve Beskedenhed, hvilket
jeg benægtede. — Af Aftenposten skrev jeg to, tre Aar
omtrent den halve Del.

*) Lærde Efterr. 1796 S. 136—38, Nyerup.

**) L. E. 1796 S. 405.

Jeg havde nydt den Tre, eenstemmigen at optages i Dreyers Klub, En af de mest dannede og hæderlige Foreninger Kiøbenhavn nogensinde havde, Samlingspladsen for de bedste Hoveder og høifortjente Mænd. Her skrev jeg til den tyveaarige Stiftelsesfest 1796 en Sang til de bortgangne Venners Minde, som begyndte med den først i Kartiet afdøde Wessel og den kort forhen i Vestindien bortrevne Bernhard Raas. Den lidet snælsomme, men alvorlig-venlige Samsoe hædrede den med sit Bisfald. — Da den ved Dreyers og Fabricius's Klubbers Sammensmeltning opstaaede nye Forening i 1826 høitideligholdt sin Stiftelsesfest fortsatte jeg hin Sang.

Til Malte Bruns Svada leverede jeg til Bidrag noget Overfat, men i Dyvelsejden blandede jeg mig ikke. Jeg overboiste mig hos Heiberg om den urigtige Idee, Han havde fattet, at der i Rosings Huus var en Kreds, som hemmelig bestyrede Skuepladsen og havde Malte Brun til Medlem. Biskop havde Denne Ret i Hovedsagen, men han gik for vidt imod en Mand som Heiberg, og man kan med Rahbek sige, at kun Ganden, Oplysningens, Frihedens, Videnskabsmændenes Ziender, havde Fryd deraf. — Brun viste iøvrigt ogsaa ved denne Lejlighed megen Satning. Falsen formaaede Myerup til i Forening med ham at forlige Sagen. Heiberg og Brun samtykkede i at møde hos Klingberg. Her fremlagde Heiberg et Forslag til en gjensidig Erklæring. Brun forkastede det og skrev et andet, som Heiberg antog, i hvor lidet det svarede til hans Fordel. — Brun

var en besynderlig Karakter: frygtløs og bly i Omgangslivet, var han kjæk og djærv, saasnart han fik Pen i Haanden. Han, der, som Skribent, Ingen skaaede, saarede aldrig Noget ved sin Tale. Blidt, smukt og elskeligt var hans Ud-vortes. — Efter Forligets Slutning gaves der Maaltider hos Heiberg, Klingberg, Falsen, Nyerup, Hornemann, men Brun blev ikke buden til Heibergs. Der var i Grunden kun Vaabenstilstand imellem dem. — Kort efter fandt Malte Brun, da han blev kaldet til Forhør i Anledning af Aristokraternes Katekismus, advaaret af Pram, at burde redde sin personlige Frihed. Han flygtede til Hveen i en Kansellieraad Holm tilhørende Vaad, ledsaget af Holms Søn, Sveistrup, og Heloises Oversætter Studiosus Theologiæ Ole Albertsen.

Sveistrup skulde kort efter, som Huslærer gaae til Norge. I den Anledning gav han og jeg et Selskab paa Skydebanen, hvortil vi indbode E. F. Hornemann, P. A. Heiberg, Falsen, Nyerup, Pram, Rahbek, Haste, Klingberg, Rafn, Guldberg, Assessor Heger. Her rækkede Heiberg og Rahbek hinanden igjen Vennehaand. Hornemann forsikkrede mig, at han siden sit Ophold i Göttingen ej havde været i et ham behageligere Selskab.

Siden mit første Besøg i Lund havde jeg gjentagne Gange været der. Ogsaa paa Hveen havde jeg været i 1795 og siden efter Bruns Didskomst. Da denne sidste Reise, i Selskab med Sveistrup, Johan Carl Heger, Ole Albertsen, Benjamin Hornemann o. Fl., udfortes i en læk Vaad,

vare vi Alle paa Hjemvejen til Strandmøllen gangne i Bølgerne, saafremt en fremmed Baad ej havde taget os paa Slæbetoget. Kort derpaa kom Albertsen, Auditor Frost, Auditor Kalnein og Tre til en Morgen til mig og vilde atter have mig med til Hveen. Jeg afflog det, fordi jeg ingen Penge havde. De Andre toge affted. Men, efter et Besøg paa Kadetsfregatten, kandrede Baaden med dem. Kun Een, Kalnein, blev reddet.

I 1796 besøgte den genialste Admiral Ehrensværd og Digteren Kanselliraad Paykull Kjøbenhavn. Paa Skydebanen holdtes et Selskab til deres Ære, jeg troer, givet af Guldberg. Jeg var iblandt Gæsterne. Talen kom paa Nordia. Heiberg sagde til Rahbek, at de nu i Forening skulde give Forbindelsen imellem de Skandinaviske Literaturer en anden Skik. Det stødte mig. Jeg besluttede at iverksætte min længe paatænkte Plan med forøgede Kræfter, men uden Heiberg.

Efter først for Nyerup at have yttret mit Ønske om i Forening med Ham og Flere at tage Nordias Traad op igjen, gik jeg til Baggesen, som jeg neppe før havde seet, men som strax med Beredvillighed lovede Deltagelse. I mit fire og tyvende Aar vandt jeg ligesaa hurtigt hans Yndest, som jeg i mit fjortende havde vundet Prams.

Baggesen foreslog for Nyerup og mig, at vi skulde tage Pram paa Raad med, og vi Tre bleve enige om at henvende os til Brødrene Nicolai og Peter Christian Abildgaard, gamle Abrahamson, Hauch, Kjærulff,

Münter, Sander og Suhm. De vare alle villige i at tiltræde, men nu besluttede vi, at Antallet af Medlemmer skulde fordobles. Tolv nye valgtes til, og vi Fire og Tyve samlede en Aften først i Oktober hos Professor Nyerup paa Regentsen, hvor vi da stiftede det Skandinaviske Literaturselskab, og besluttede at korresponderende Medlemmer skulde indbydes i Sverige, saavel som i Norge og de danske Provindser, at Midlet til at fremme dets Djemed, en nærmere Forbindelse imellem den danske og den svenske Literatur, især skulde være et Tidsskrift under Titel: Skandinavisk Museum. Professor Peter Christian Abildgaard blev Interimsformand og jeg for fem Aar Sekreter med fem hundrede Rigsdaler aarlig af de Indtægter Museum, af de sangviniske haabefulde Medlemmer, ventedes at kaste af sig. — Medlemmerne forogedes efter nogle Aar til fyrretyve, og ligesom allerede ved den første Udvidelse En og Anden var optagen, som de fire Stiftere havde aftalet at ville modsætte sig, saaledes blev dette nu mere og mere Tilfældet. — Hvad de fem hundrede Rigsdaler angaaer, da faae jeg aldrig en Skilling af dem. Ubesindig paatog jeg mig for Forlæggeren, K. H. Seidelin, at affende et stort Antal Exemplarer til Sverige. Jeg fik ingen Betaling, men maatte godtgjøre Seidelin den. — Videnskaberne Selskab overlod snart det Skandinaviske sin Sal paa Christiansborg til Afbenyttelse ved dets Møder, og om Sommeren modtes Medlemmerne paa Skjudebanen, hvor de efter endt Forelæsning node et Aftensmaaltid sammen. — Der

er iøvrigt vel faae Ark i Verden, som have kostet mere Tid og Umage at fuldende, end det Ark, der indeholdt det Skandinaviske Selskabs Love. De fire og tyve Medlemmer samledes i mange Uger hver Søndag Formiddag og kunde undertiden anvende en heel Formiddag paa et Par Paragrafers Drosning. Det var paa eengang lysteligt og harmeligt, at høre Malling, Abrahamson, Baggesen, Tønder Lund, P. C. Abildgaard udbrede sig over — Ingenting. Ikke desmindre bleve Lovene efter nogle Aar omarbejdede.

Smidlertid paadrog jeg mig i Slutningen af 1796 en ubehagelig Fejde med Professor Jakob Baden. Denne Mand havde stillet paa mig, især paa mit Uheld i Høiesteret, og tillige havde han angrebet min daværende Dmgangsven N. L. Nissen, fordi han kaldte sig Doctor i Filosofien, istedetfor det gamle Magister. Jeg greb Lejligheden og skrev sex Blade i Iris, hvori jeg sagde Ddningen nogle vel ikke usorfskyldte Haardheder, men i en ikke ganske sammelig Tone. Flur udkom et anonymt Skandskrift fra Holms Presse: Hvem er Jens Kragh Høst? hvori jeg, i Anledning af mine Blade imod Baden, fremstilledes som den største Nidbding. Jeg lod Holm indkalde for Forligelseskommissionen, hvor Pram mødte for mig. Bogtrykkeren opgav Torkild Baden i Kiel, som den, fra hvem han havde erholdt Manuskriftet. Professorerne Abraham Kall og Mønter opmuntrede mig til Sags Anlæg og lovede at bære Dmkostningerne. Men Professorerne P. C. Abildgaard og Moldenhawer raadede mig til koldfindigt Gienmæle og jeg fulgte

dette Raad. Jeg skrev nogle Blade: Til Publikum og bekvemmede mig deri til endog at bevidne Fortrydelse over at jeg havde tilfidesat den skyldige Erhødighed for Alderdommen ved det Udtryk, at Baden var gaaen i Grø. -- Da jeg siden engang talte med Hertugen af Augustenborg, forsikkrede han mig, at Torild Baden ikke, saalænge han havde Indflydelse, skulde blive forfremmet. Jeg vilde have været gladere, om han havde hjulpet mig til Forfremmelse. Paa Baden kunde jeg i Grunden ikke være vred, forsaavidt han ikke havde grebet til Pennen uden for at værge sin Faders Ære. At han i senere Tider ikke har villet vedkjænde sig sit Skandfærd, synes man at kunne slutte deraf, at det ikke findes under hans Navn i Nyerups Literaturlexikon. Jeg har aldrig fragaet, hvad jeg skrev.

I Aaret 1796 var min Ven Stephen Heger gaaen til Skuepladsen, hvor han havde lært at kjænde og elske Eline Marie Smidth. Den 4 Februar 1797 om Morgenen kom Han til mig med Begjering fra sin Kjæreste, om at være hendes Forlover. Jeg spurgte om hendes Navn og erfarede dette med Glæde. Nyerup var Hegers Forlover. Stiftsprovst Bæft forrettede Vielsen. Aftenselskabet bestod af Brudeparret, Brudens Moder og tilkommende Svigerfader, samt mig. Fem og tyve Mars Dagen derpaa gik jeg om Aftenen til Hegers og festsiligholdte deres Solubryllup, Ene af alle Tæmmede. Derimod bestod nu Familierekreds af dem selv, Hendes Moder og Svigerfader, den ældste Datter Wilhelmine og hendes Mand, Professor

Verlauff, den næstældste, Louise, og hendes Kjæreste Student Plum, samt fem, sex andre Born. — En blidere, takkeligere Kone end Madame Heger, har jeg ikke kjendt.

Ligesom min Dmgang i Hegers Huus, saaledes horte nu ogsaa Baggesens Venstab til mit Livs Glæder. Og ligesom Pram, saa blev Baggesen mig tro i Vel og Vee; jeg veed ikke hvem jeg skal sætte overst, hvem jeg skylder Mest. Baggesen har aldrig sveget, aldrig fornærmet mig, men givet mig mangfoldige Prover paa sit Hjerte og ved mangen Lejlighed stræbt at vise mig virksom Hengivenhed. For sin Overbevisning opoffrede han alt Jordist; men gjerne lyttede han til Andres Bemærkninger og rettede sig derefter. — Ingen brugte Jilen mere end Han, thi Ingen var mere levende, end Han, gjennemtrængt af den Grundsætning, at i Alt hvad man foretager sig, bor man stræbe til Guldkommenhed. Han havde derfor og lagt sig saaledes efter Skjønsskrift, at jeg Ingen har seet skrive en smukkere Haand end Han. Derfor ere og Titlerne til Hans skæmtfomme Riimbreve, saavel som til hans tyske Digte, stukne efter hans Skrift.

I Sommeren 1797 sagde Baggesen mig, at Bernstorff ønskede mit Besøg. Denne Sidste havde beklaget, at jeg ikke vilde gaae Embedsvejen. Baggesen forsikrede om det Modsatte. Og nu havde Bernstorff paalagt ham at bede mig komme til Ham. Ved Indtrædelsen modtog den vise og værdige Statsmand mig med de Ord: De har en varm Ven i Justitsraad Baggesen. Han udbredte sig over urolige Skribenter i Politiken og Religionen. Hvad de poli-

tiste Tritænlere angik, erklærede Han dem for mindre farlige; de religiøse derimod, som ikke skaanede, hvad der havde været Fædrene helligt, ivrede han desmere imod. Han lovede at anbefale mig hos Kronprindsen til det første ledigblivende Legationssekretariat. Iaa Uger efter døde Han. — I 1795 havde Grosch, i Anledning af Fredens Bevarelse stuet et Kobber, forestillende Hygæa offrende til Gud for Ham, istedetfor at der ellers offres til Hende. Jeg satte derunder følgende Vers:

Til Freden vennehuldt lod Bernstorffs Bliv.

Geld, Geld os, Nordens Myriader!

Thi offerer selv Hygæa for hans Liv.

O Hende høre Du, Naturens Fader!

Maaskee har Bernstorff aldrig seet dette Kobber.

Da ved Bernstorffs Død Grev Schimmelmann valgtes til Præsæs i Videnskabernes Selskab, fandt Universitetets Patron, Hertugen af Augustenborg sig at være forbigaaet. Han skrev nu et ypperligt Brev til det Skandinaviske Selskabs Interimsformand P. C. Abildgaard, hvori han ønskede det til Lykke og tilsagde det kraftig Medvirkning til dets Hensigts Fremme*). Selskabet havde den Utafnemmelighed, ej at vælge ham til Præsæs. Det smigrede maaskee mere enkelte Medlemmers Forsængelighed selv at vælges til Formænd, og de, som ej kunde have Haab om denne Udmærkelse, manglede Mod til at vise sig selvstændige. Lige saaledes var der, da Selskabet senere opfordredes, til Kanselliet

*) Brevet staar i den nordiske Tilskuer.

at nævne dem, der for deres Fortjenester af den skandinaviske Literaturs Forbindelse havde Udkomst til Dannebrogordenen, Ingen som havde Hjerte og Mod til at nævne Nyerup og Baggesen. Pram var Ridder. —

Allerede fra Nordias Dage, 1795, havde jeg staaet i Brevvevling med Gråter i Schwabisch Halle, hvis kjæreste Tid det var at henbrage sine Landsmænds Opmærksomhed paa Skandinaviens, især Danmarks, Oldkyndighed og Literatur. Han havde ogsaa givet mig Bidrag til Nordia og, saa længe Han levede, vedblev Han at virke til Teutonias Forbindelse med Dana og Svea.

Min Ven Henrik Steffens, som efter adskillige Aars Duntumling, imidlertid i Kiel var bleven Doctor i Filosofien, indbød mig i Sommeren 1797 til Medudgiver af et nytt Tidsskrift, der under Navn af Nordisches Museum skulde udkomme i Altona hos Hammerich, med Bestemmelse at gjøre Tytterne mere bekendte med den skandinaviske Literatur. Jeg svarede Ja og sendte Manuskript. Men nu faldt det mig ind at gjøre en Rejse med Paketbaaden til Kiel for at gjøre nærmere Aftale med Steffens. Han var just paa Tolbboden ved min Ankomst. Jeg boede hos Ham adskillige Uger i samme Værelse, som Rahbek og Samsoe havde havt, og vor Opvarteriske var den Kathrine, som Rahbek i Wisen: Det hændte sig engang o. s. v., har foreviget. I Kiel knyttede jeg Venkab med Et af Jordens bedste Mennesker, Garnisonspræsten Røster, en dyb Tænker, ypperlig Taler, men som af Tungtsindighed fort efter nedlagde Em-

bebet. Jeg lærte at kjende Rist, som kort efter blev Privatsekreter hos Schimmelmänn og siden i 1807 var **Chargé d'Affaires** i London. Ungdomsbekjendtskaber fornyede jeg med Theologen, Magister Peter Erasmus Müller, siden Biskop i Sjælland, og Juristen Erik Hammeløff. Af Professorer modtog jeg gjæstfrit iblandt Andre den gamle venlige Weber, den rene og hulde Reinhold, den ogsaa som Filolog udmærkede Moldenhaver i Düsternbrock og den saa særdeles tjenstvillige Udgiver af *le Nord*, Olivarius.

Efter min Hjemkomst til Rakelovnsfabriken besøgte Stefens mig her til Gjengjæld og blev hos mig nogle Uger. Her boede paa samme Tid, foruden mig og Berndth, Sveistrup og Zacharias Møller, en Bjergværkshyndig, der siden reiste til Westphalen, hvor Han gik over til Katholismen. Her var en munter Kommerts. Da Rahbek en Aften gik forbi Havebøren til Bakkehuset, saae han os ved Punskebollen i et Lysthus. Han krob over Døren og tog Deel i Lauget.

Imidlertid forlod Baggesen igjen Danmark, ikke uden at give mig en ny Prøve paa sit Venskab. Han foreslog mig til Lærer i det Danske Sprog og de skjønneste Talekunster i Hofpræst Christianis Institut udenfor Vesterport. Jeg fik, som Saadan, for nogle faa Timer ugentlig 200 Rdr. aarlig og havde kun Nogle af de øverste at læse for: Meindke, nu Justitsraad og Borgemeister i Stege, Hallander, Prætorius, et Par Bartholiner, et Par Henriques, tre Mari-boer o. fl. — Vel arbejdede jeg her med Lyst, men breves

dog snart bort af andre Planer. Christiani gav mig ved min Bortgang det hæderligste Skudsmaal. Han var en ligesaa behagelig Umgangsven, som værdig Mand, ved Virksomhed og Rolighed ret skikket til det Hverv, han havde paataget sig. Bort Fædreland leed et sandt Tab, da han opgav sit Institut og drog bort.

Dels for at vorde end mere bekjændt med Sverige og dets Literatur, dels for at opmuntre de korresponderende Medlemmer og opsoge flere dygtige og villige Medarbejdere troede jeg det hensigtsmæssigt at foretage en ny Rejse did. Jeg udvirkede hos det Skandinaviske Literaturselskab en Understøttelse af halvandet hundrede Rigsdaler og dermed begav jeg mig i Februar 1798 paa Rejsen, uden at vide, hvor langt jeg vilde eller kunde komme. Først opholdt jeg mig nogle Dage i Lund, hvor jeg kjøbte mig en Vogn for 36 Rdr. Rigsgjæld. Paa Vejen fra Lund til Christianstad underkastedes jeg en liden Prøvelse. Da jeg kom til en Stasjon, var der Ingen som kunde kjøre for mig; thi Skytskarlen var som Forbud reden til næste Stasjon. Man sagde: jeg kunde vel kjøre selv. Rigtignok havde jeg nu aldrig havt Tomme i Haand. Imidlertid undsaar jeg mig ved ikke at svare Ja. Kun bad jeg, at man vilde bringe Vognen ud paa Vejen. Jeg opdagede snart, hvori Hovedkunsten bestod med at styre Hesten. Denne var taalig og Vejen gik lige frem. Siden har jeg kunnet kjøre, men aldrig med mere end med een Hest. — I Berio besøgte jeg Biskop Wallquist, en berømt Taler, som under Gustaf den Tredie havde havt megen Indflydelse, og nu med

Kraft forestod sit Stift. Han modtog mig med Udmærkelse og bød til min Vre et talrigt Selskab til sig*). Fra Beris forlængede jeg Rejsen til Linköping, hvor jeg opsogte den mig fra Kjøbenhavn af bekjendte Grosserer Lindahl, Svigersøn til den høifortjente Litterator Gjørwell, selv en Ven af Videnskaber og Videnskabsmænd, Eier af en Samling af Autografer. Hos Ham tovede jeg en fjorten Dage, i hvilken Tid jeg lærte at kjende den hollandske Rejseskriver Meermann van Dalen. Mit Ophold i Linköping kostede mig ej over et Par svenske Specier i Drillepenge. Med Lindal reiste jeg i hans egen Vogn til Stockholm.

I Stockholm henvendte jeg mig til det Skandinaviske Selskabs Medlem, Doktor Medicinæ Ruthström, Sekreter ved Bitterhøts Akademien, som jeg skriftlig havde bedet om at bestille Værelse for mig. Denne, som Tænker og Digter hæderlig udmærkede Mand, et Mynster paa Tjenstagtighed, havde opfyldt mit Ønske. Næste Dag ledsagede Advokat-Giskal Bergström mig til Sveriges Landshøvding Rosenstein, forhen Informator hos Gustaf den Fjerde, Sveriges Mæling, ogsaa Selskabets Medlem, til hvem jeg havde taget mig den Frihed at lade mine Breve fra Kjøbenhavn adressere.

*) Nogle Aar efter havde Wallquist den første Mai Stiftets Provst hos sig til Middag og foreslog ved Maaltidets Ende en Skaal for at takke Gud, fordi deres Enker nu i Tilfælde af deres Død nøde fuldt Raadsens Aar, eftersom de havde overlevet den første Maj. Da de vare staaede fra Bordet, satte han sig ned at drikke Kaffe, og faldt død om.

Ogsaa Pengebrev fandt jeg hos Ham, hvori jeg ved min Moders Godhed erholdt Remisse, da naturligvis mine halvan- det hundrede ikke kunde vare længe, skjønt jeg virkelig i Sve- rige ej udgav mere, end jeg vilde have udgivet i lige lang Tid i Kjøbenhavn. Hos Rosenstein traf jeg ved hans Lever Søndagsmorgen blandt Andre Sveriges daværende første Digter Leopold, ogsaa Medlem af Selskabet, og, som gift med en Sønnedatter af Frederik den Femte, blev un- derstyttet med en Pension af den danske Regjering. Med Breve fra Professor Kiærulff og Skuespiller Schwarz gik jeg til den berømte Skuespillerinde Caroline Müller, forhen Walter, da gift med Kapelmester Müller, som modtog mig huldt, men bad mig, ikke at tale dansk, for at Hun ej skulde forledes til at danske paa Skuepladsen. Jeg talede nu Svensk saa godt jeg kunde; thi med alt mit Kjænd- skab til Sproget, har jeg dog aldrig kunnet lære at tale det rigtig. Engang sagde man: Herren taler som en Bog; en anden Gang: Herren bryder lidt paa Tysken; en tredje Gang kunde man nok høre, hvad Landsmand jeg var: en Italiener. — Müllers indbød mig som daglig Gæst. Endnu samme Aften saae og beundrede jeg Hende, den i sit fem og fyrre- tyvende Aar næsten ungdommelig Skjønne, jeg troer i Re- naud d'Ast. Et Par Gange senere var det igjen Tilfældet, da Hun den ene Gang spillede Prosper i Azemia, den anden Gang den Ene af de to smaa Savojarde.

Men allerede to, tre Dage efter min Ankomst til Stock- holm faldt jeg i en hæftig Forkølelsesfeber, hvilken jeg havde

paabraget mig ved at reise uden Overtjole i den strængeste
 Vinter. Min Lykke havde strax i Stockholm lært mig at
 kjende Lægen Professor Gistrén, og af denne uegennyttige
 Mand blev jeg snart aldeles helbredet, paa ægte Brownss ved
 Portviin. Denne Læropenge uagtet, vedblev jeg i Stockholm
 at gaae uden Overtjole i blotte Silkestrømper. Mange herlige
 Bekjendtskaber stiftede jeg her. Jeg erindrer, foruden Ruth-
 ström, Bergström, Rosenstein, Gistrén og Leopold,
 følgende: min gamle Korrespondent fra Nordias Tid, den, alle
 Vanheld uagtet, indtil sin høje Alderdom virksomme Litterator
 Gjörwell; en Anden, som havde prydet Nordia med Bi-
 drag, Taleren og Digteren, Ridderhussekretær, Hofjunker
 Axel Gabriel Silfverstolpe; min tredje Medarbejder, Dig-
 teren Sekretær Sjöberg, som havde skjænket Nordia et
 Vers over den af ham fra Malmø seete Kjøbenhavns
 Ildbrand; en fjerde Medarbejder, den da freisindede, vittige
 Baron Hjårta, som siden for en Tid frasagde sig Adelskabet;
 Formanden i Selskabet for almene medborgerlige Kundskaber,
 Sekretær Modeer, udmærket Kjender af Mynter, men som
 han kun samlede i Kobber; Hofstens ypperlige Sanger, Rigs-
 marskalk Grev Johan Gabriel Drenstjerna; Forfatteren til
 Fideikommis for min Son Ingemund, paa Dansk under
 Navn af en Faders Raad til sin Son, Justitskantsler Vilje-
 straale, den grundlærde Olding Righistoriografen Jonas
 Hallenberg, som med Munterhed og Næskhed ledsagede mig
 omkring i det store Stockholm, Mathematikeren, Magister
 Sjöstrén, Sekretær ved Videnskabernes Akademie; Digteren

Raadmand Isaac Blom, endelig min Landsmand den udmærkede Gravør, siden Professor i Kjøbenhavn, Jacobsen, Fader til tre udmærkede Sønner, hvoraf den Ene er den berømte Læge Ludvig Jacobsen.

Med Ubefalings skrivelser, især fra Drenstjerna, rejste jeg endnu i Marts til Upsala. Her maatte jeg søge den forhenomtalte Tegnelærer ved Akademiet, Direktør Ahlberg i for Intet at tage Bolig hos Ham. Jeg spiste ifølge Indbydelse af Magistrene Benjamin Højer og Gustaf Abraham Silfverstolpe daglig i et sluttet Selskab af Magistre og Studenter, og da jeg ved Afreise spurgte, hvad jeg havde at betale, var Svaret, at min Nærværelse havde været Selskabet en Fornøjelse. Højer var en skarpsindig Tænkter, fortrolig med den nye Filosofi; Silfverstolpe besad et lyst Hoved, god Smag og literæriske Kundskaber. Iøvrigt modtog næsten alle Professorer, Åcrell, Fant, Thunberg, Kurivillius, Winckmann, Neikter, Prosperin, og saa Landshevding Wetterstedt, mig saare venfabelig. Hos ham saa jeg hans Son, den nuværende svenske Minister Wetterstedt, den Dag, da han, som Ungling, kom tilbage fra en Udenlandsrejse. Lector Almquist, død som Biskep i Hernosand, blev min oprigtige Ven og erindrede mig endnu med Hjertelighed en Enes Aar efter*). Ingen af Alle vandt dog saaledes min Hengivenhed, som Digteren Lector Stenhammar, Kellgrens Eftermand i det Svenske Ak-

*) See Beckens Reise i Sverige.

demie. Næsten hver Dag vandrede jeg med Ham ud til Skoven en Gierdingvej fra Byen og nød den største Glæde af Hans Samtaler. — En Dag gjorde jeg en Udvandring til Landsbyen Gamle Upsala, hvor jeg besøgte Linnés berømte Lærling Provst Odman, der kjendte de fjærneste Lande saa godt som Upsala. Han havde i endel Aar ligget af Feber en Times Tid hver Dag, men var al den øvrige Tid frisk og rask. — En længere Udfart var forbi Kongernes gamle Balgsted Morastensar til Kobbergruben Dannemora. I Upsala stræbte jeg især at vinde Fortrolighed med den svenske Literatur. Hele April tovede jeg i Upsala og saae den sidste April, Valborgmesse Aften, fra den Høj, hvorpaa Kirken staar, talrige Blus i de omliggende Landsbyer.

Den første Maj kom jeg tilbage til Stockholm, hvor jeg hørte, at Politimesteren strax efter min Afreise havde efterspurgt mig, for at erfare Hensigten af mit Komme, men at Rosenstein havde hos ham og selv Kongen borget for min Frihed for politiske Drev. For at overbevise sig om min Færd, og i alt Fald advare mig, havde min Belynder skrevet Magister Højer til og af Ham faaet beroligende Svar. Jeg havde end ikke ladet mig henrive til uforfigtige Yttringer ved den Trykkefrihedens Begrævelse, som havde fundet Sted kort forhen. Min hele Hu stod til Literaturen, især den humanistiske og skjønneste. Neppe læste jeg de politiske Aviser. — Hvad Sankt Hans Dag er for os, er for en stor Del Første Maj for Stockholmerne. Da strømme disse ud til den udenfor Staden liggende Skov. — Dette Aars første Maj var

især bleven dem kjær derved, at Kongen og Dronningen efter en Tidlangs Misforstaaelse vare kjorte ud sammen i Skoven. Fra Stockholm gjorde jeg engang paa den maleriske Mælarsøe med Gistrén og Ruthström en Sejlads ud til Drottningholm, hvor Gustaf den Tredie i det saakaldte China havde foræret Caroline Møller et Landsted. Jeg fandt hverken hende eller Manden hjemme, men mødte dem om Natten i Skoven paa Hjemvandringen, for aldrig meer at see dem. Jeg fik nu den Tanke at forlænge Rejsen til Petersborg og havde allerede underrettet mig om Paketbaadens Afgang did, da jeg modtog et Brev fra Stenhammar. Han foreslog mig, istedenfor til Rusland, at rejse med ham til Danmark, da han for sit Helbred vilde besøge det sydlige Europa. Jeg satte saa megen Pris paa hans Venskab, at jeg opgav hin Plan og oppebiede Ham i Stockholm. Efter hans Hidkomst forlob jeg dette med Ham. Vi gjorde et Ud- løb fra Bejen til hans Broder, Psalmedigteren Matthias Stenhammar, der var Landsbyspræst et Sted i Östergötlands land. Fra Linköping fulgte Biskop, siden Erkebiskop Lindblom, med Stenhammar og mig til Medewi Sundhedskilde. Her opholdt sig dengang Stiftamtmand i Christiania, Kammerherre, siden Statsminister, Frederik Julius Kaas og General Mansbach. Kaas, der kom fra Stockholm beklagede sig over Kjedsomheden der, hvorimod jeg priste mit Ophold for behageligt. Jeg forklarede ham, at Narfagen vel var, fordi man befrygtede Fordringer af ham, som fornem Mand, hvorimod man troede, jeg, som ung Videnskabsmand

uden Rang og Embede, vilde tage Alt for fyldest og maaſkee paa Prent takke for beviist Gjæstfrihed. Ogsaa i Medetvi kjæbedes Raas. Jeg foreslog at føre ham ind i min Kreds, til hvilken ogsaa Brøndlægen, Archiater Hedin, hørte. Raas viste mig gjensidig Opmærksomhed. Men nu maatte jeg uventet skilles fra min Stenhammar. Hedin erklærede, at han ikke havde Kræfter til Rejsens Fortsættelse, men vilde doe imellem mine Hænder paa Vejen. Han maatte da ufortøvet vende tilbage til Upsala. Saaledes ene, ilede jeg over Helsingborg tilbage til Kjøbenhavn, og lagde, om jeg ej fejler, en Midsommers Dag, fra tidlig Morgen til Aften sytten svenske Mil tilbage. Saa meget mere maatte jeg ile, som nu mine Penge vare næsten slupne. Ved henimod et halvt Aars Ophold i Sverige havde jeg der lært personlig at kjænde og vundet Yndest hos Endel af Sveriges Ypperste, men udrettet ikkun Lidet til Djemedet.

Efter 1797 at have udgivet en Anmældelse af Marx bøger for Læren om Dyd og Ret, hvorpaa jeg ingen Subskribenter fik, tiltraadte jeg Medudgivelsen af Sveistrups filosofiske Repertorium, som imidlertid langt bedre udstyrede af ham og den tredie Medudgiver A. S. Drsted. — Ogsaa oversatte jeg Kants om Sindets Magt til at være Mester over de syge Følelser. — Endelig udkom det første Bind af Skandinavisk Museum, udstyret med gode, tilbørlig ypperlige, Bidrag af Baggesen, Suhm, Sander, Franzén, Nyerup, Modeer, Wad, Lidsbek, foruden endel grundige Bedømmelser af nye danske, saavel som svenske,

Skrifter. Det andet Bind udkom 1799 og havde Bidrag af Hauch, Münter, Fuglsang og Tønder Lund, hvortil kom en forhen utrykt Tale af Frederik Sneedorf, holden i det nordiske Selskab i London i Foraaret 1792, det Sidste der kom fra hans „af Musér og Gratier omflagrede“ Pen. Alle disse Prydelser uagtet, havde Museum kun ringe Uffætning. Indtægten af mine øvrige Arbejder var ubetydelig.

Under saadanne Omstændigheder fandt jeg mig forandret til igjen at søge Embedsbanen. Adjunkturen ved det juridiske Facultet var bleven ledig ved Benzons Udnævnelse til Regjeringsraad paa Ste. Croix. Bornemann sagdes bestemt til Posten. Jeg fandt mig berettiget til at gjøre Forbring og ansøgte dertil om Konkurs. Den blev bevilget. Som Konkurrenter meldte sig, foruden mig, Bildsted, Bornemann, Krogh, Lassen og Drsted. Vi fik fjorten Dages Tid til at udarbejde sex Forelæsninger. For den Tid kjendte jeg Fichte kun af Recensioner. Paa et Par Dage gennemstuderede jeg Hans, vistnok klare og konsekvente, Naturret, og blev Fichtianer. Forelæsningerne holdt vi paa Studigaarden paa det øverste Auditorium. Prisdommerne vare: Konferentsraad J. E. Colbjørnsen, Generalauditer Nørregaard, Etatsraad Fridsch, Professorerne Gold og Schlegel. Efter Forelæsningernes Ende saagodt som lyknskede Nørregaard, Gold og Schlegel mig. Den Sidste talte med mig om mine tilkommende Forelæsninger, og da jeg vilde gjøre en liden Udspreddelsesreise, spurgte Gold mig, hvorhen han skulde skrive til mig om Udsaldet.

Jeg tog til Odense for at besøge min Ven, den som Filolog udmærkede og iblandt Andet ved den rigtige græske Udtales Udbredelse særdeles fortjente, Konrektor Dr. Søren Nicolai Johan Bloch, nu Professor og Rektor ved Latinsk Skole i Roeskilde, da gift med mit Syssendebarn Margrete Hensler, en Datter af den ovenomtalte Generaladjutant Hensler.

I Krebshuset traf jeg den vidtberømte Orgelspiller og Komponist Abbed Bogler, som jeg antog for en Degn fra Landet, indtil jeg blev opmærksom paa, at han læste Indskifter i fremmede Sprog paa Vinduerne. Med ham rejste jeg fra Krebshuset til Odense, hvor jeg hørte ham fortælle hans yderst interessante Levnet, deriblandt hvorledes uløffelig Kjærlighed havde formaaet Ham til at tage Tonsuren.

Bloch og hans aandrige, elskelige Kone, saavel som hans retfærdige Fader Biskop Tønne Bloch, modtog mig yderst velvilligen. Med dem kappedes Kanselliraad, siden Generalkrigskommisær, Ewald, og hans dannede og fintfølende Kone. Endelig vistes mig ogsaa al Gjæstfrihed af Boghandler Iversen, uagtet jeg kort forhen havde besøgt Ham i Anledning af noget om Baggesen, han i sin Avis havde oversat. Jeg kunde saa meget mere have sparet mig dette, som jeg siden selv gik frem efter den Grundsætning, endog med Hensyn paa Baggesen, at fremmede Misdommes Oversættelser ingen Angreb vare. — I Odense traf jeg Skuespillerne Schwarz og Knudsen, af hvilke den Sidste der gav Gjæsteroller paa Trampes Theater. Jeg skrev en Epilog, som Han fremsagde efter Heibergs Forvandlingerne,

og til Ham en Sang, som med Fornøjelse blev affungen i den adelige Klub og, mig uafvidende, af Kammerjunker Sehestedt besørget aftrykt.

Jeg fik intet Brev fra Cold, men erfarede ved min Hjemkomst, at Bornemann var bleven Adjunkt. Det var vel Colbjørnsens Værk, og Bornemann var, sjønt yngre, ogsaa sikkert grundigere Lovkyndig. I hvorom alting er, Colbjørnsen gjorde det snart godt igjen. Besynderligt var det for Resten at i Kommissionens Indstilling, om jeg ikke fejler, Den kom nederst, der vel i Grundighed stod øverst blandt os Alle, ligesom Han snart stod øverst iblandt alle Danmarks Lovkyndige: Drsted. Først anbefalede nemlig Bornemann, for Grundighed, Krogh, for Latinitet og jeg, for Foredrag; dernæst ogsaa Lassen, Bildsted og Drsted, af hvilke Bildsted, siden saa dygtig en Sagfører, vel hente det Meste af sin Literatur hos Drsted, som med Ham var Alumnus paa Ehlersens Kollegium^{*)}. Men Drsted havde det Baneheld, under Forelæsnningernes Udarbejdning, ved overdreven Anstrængelse at paadrage sig en Sygdom, som i nogle Dage standsede hans Virksomhed. — Jeg levede iøvrigt i de Dage meget med Drstederne, som Begge laae paa nysnævnte Kollegium.

Omtrent i Konkursens Aar udgav jeg en svensk Haandordbog for Danske, bestemt blot til at optage de fra

^{*)} Ganste vis er jeg ikke paa den Orden, hvori de tre Sidstnævnte stode; men at vi tre Førstnævnte, saaledes som anført, stode øverst, erindrer jeg.

det Danske betydelig afvigende svenske Dreb. Jeg samlede siden, foruden de her givne, ligesaamange, hvilke jeg skrev til i mit Exemplar, men var saa uheldig at miste dette, som saa meget andet. Fremdeles besluttede jeg, da jeg fandt Skandinavisk Museum med alle dets Herligheder alt for lidet svarende til dets oprindelige Bestemmelse, at virke selvstændig og begyndte paa et Hæsteskrift, der, under Titel af svenske Blade, skulde indeholde dels Oversættelser fra Svenske, dels Efterretninger om den svenske Literatur. Dgsaa dette Foretagende fandt Bifald, og Nyerup skrev: *) „Ved Rejser i Sverige, ved Skrifter og ved det skandinaviske Literatursselskabs Stiftelse, samt ved udstrakt Brevveksling med svenske Lærde, har Høst banet Vejen for den svenske Literaturs Indgang hos os, og ved at aabne sine Landsmænd Udgangen til de svenske Literatursskattes Nydelse, stiftet sig i Skandinaviens Annaler et Minde, som vil vedvare, saalænge svenske og danske Lærde erkjænde, at de i den lærde Republik henhøre, saa at sige, til en og samme Provinds og i mange Ting have fælles Interesse“. Dgsaa leverede min uforglemmelige Stoltz, Rektor i Helsingborg, mig til disse Blade et Hædersvers over mig selv, hvilken, nuværende Justitsraad, N. v. Schonberg siden oversatte for Frankenaus Maanedsskrift.

I denne Winter foretog jeg mig nu atter, i Selskab med min Broder Marcus Gerhard en Rejse til Lund, hvor jeg i Ulger, maaskee Maaneder, levede hos min trofaste Ven,

*) I Lærde Efterr. 1799 S. 602.

Magister, nu Rigsantikvar, Sjøborg, lykkelig ved at kunne forsøge vort Thevand med — Hønning. — Under dette Dp-hold lærte jeg og nøjere at kjende og skattere Rosenskölds Værd.

Det Skandinaviske Literaturselskab gik imidlertid frem i sin Virksomhed, ihvorliden det saae denne paaflønnen af det store Publikum. — Seidelin fandt Intet for ham at hofte af Museum, og frasagde sig Forlaget. Jeg brøgte endnu om Held, paatog mig dette og indgik Fællefskab med Sukkerasinaður Andreas Frederik Beyer, en retskaffen, driftig Mand, gift med min ældste Syfter, faaledes at Han ffulde bestyre det Merkantilffe. Paa vort Forlag udkom da i 1800 to Bind, fom, foruden nogle Recensioner, indeholdt Bidrag af Hauch, P. E. Müller, Ramus, Baggesen, Gamburg o. fl. Om Krigsaaret 1801 hedder det: mellem Baaben Muser tie, og i det følgende Aar bragtes Museum ikkun til fem Hæfter. Vel indeholdt disse de kofteligfte Stykker af Falsen, Schmidt-Phifeldeck, Moldenhawer, Skule Thorlacius, Engelstof, Finn Magnussen, Herholdt, Wiborg, Mønter, Abrahamson, Manthey og Stoltz, af hvilke jeg havde overfat Moldenhawers fra Tyff. Denne rige Udfftyrelfe uagtet, var Affætningen faa flet, at Forlæggerne lede betydeligt Tab. Almenheden forlangte lettere Fode, og Bidragene vare vift i det Hele taget for lærde. Til Sverige gik, upaatvivelfig formedelst de fvenffe Bidrags Sjeldenhed, yderft faa Exemplarer. Vi opgave derfor Forlaget, hvilket Bogtrykker, nu

Oberstlieutenant, Andreas Seibelin, Brodersøn af den første Forlægger, paatog sig, paa Vilkaar, intet Honorar at betale. Og saaledes forsvandt for mig det sidste Glimt af Haab om nogen Pengesfordel af Sekretariatet, hvilket imidlertid anden Gang var mig overdraget. Dog udgav jeg i 1804, som Tillæg til Uargangen 1803 af Museum, en Udsigt over den nyeste svenske Digtekunst, hvilken modtoges med samme Misfald, som mine andre Arbejder af det Slags.

Under alt dette havde jeg havt en Prove paa Professor, nu Konferentsraad, Schlegels Omhue for mig. Han anbefalede mig hos daværende Kanselliepræsident, Statsminister Frederik Moltke til Sekreter ved Protokollen i Højesteret. Moltke lovede at foreslaae mig, og jeg overleverede nu Ministeren min Ansøgning. Vel indtraf ved Proven det Baneheld, at der netop den Dag vare Delinquentsager for, af hvilke Endel affærdigedes paa een Formiddag, da der i dem baade procederedes og voteredes meget hurtig. Min Pen kunde desaaarsag ikke følge med det mundtlige Foredrag, og mit Tilfælde var ufuldstændigt, uordentligt, urigtigt. Forsædet blev jeg derfor, da Justitiarius Jacob Edvard Colbjørnsen ved Rettens Ophævelse samme Dag forlangte min Protokol, hvorimod Cand. juris, nu Konferentsraad, Rosenkilde, som var foreslaaet til den anden ledige Sekreterspost, sad paa Prove, jeg troer, en heel Uge. Intet uden Colbjørnsens Bekjendtskab med mine Kundskaber og Evner, saavel som hans billige Tænkemaade kunde redde mig. Han skrev en udførlig

Forestilling, hvori Han Ingen af min Proves Svagheder
 dulgte, men hvilke Han dækkede med et: *ubi plurima nitent,*
non ego paucis offendar maculis o: Ej enkelte Pletter mig
 stode, hvor mange Skjønheder sees. Om Rosenkildes Prove
 hed det ligesom, at den var god. Endnu mødte en Hindring,
 som opholdt Afgjørelsen en otte Dage. Kronprindsen holdt
 mig for et uroligt Hoved, og, først efter at Moltke havde
 overvundet denne hans Mening, udnævntes jeg, tilligemed
 Rosenkilde, den 24 Januar 1800, til Sekreter, da jeg
 fik Plads efter Caspar Rafn og foran Rosenkilde. De
 tre Protokollsekreterere afvexle saaledes med deres Forretninger,
 at hver Maaned sidde To, imedens den Tredie er fri. Fe-
 bruar faldt i min Lod, og kun kort varede det, førend Col-
 bjørnsen viste Moltke min Protokol, for at Han kunde
 overttydes om, at min Proves flette Udfald udsprang af Man-
 gel paa Dvæls og af Forvirring, samt at Alt nu var, som
 det burde være. Jeg fungerede og som Sekreter ved Højste-
 rets Nabning i Marts. Da Rafn snart efter gik af, blev
 jeg første Sekreter. Min Lønning som Sekreter var kun
 300 Rdr. aarlig, og strax maatte jeg anskaffe mig Sekre-
 terskappen, saavel som en Stadsklædning. Staalkaarden havde
 jeg fra mine første Studenterdage, thi i disse var det endnu
 Skik, endog for de yngste Studenter, ved Bryllupper og andre
 Højtider, at bære Kaarbe. Hver Gang maatte jeg i Retten
 gaae i Sko og Silkestrømper, og Haarskjærer maatte jeg
 holde; thi det runde Haar havde endnu ikke trængt sig op til
 Højesteret. En Sekreter maatte have Pudder i Haaret og

Nidst i Maffen. Højesterets Aabningsdag krævede en heel Galla-
 klædning. Alt dette kostede. For ikke, saaledes som de an-
 dre Sekreterer plejede, at tage Protokollerne hjem med, og i
 dem da at indføre de skriftlige Noter, hvorved de i Tilfælde
 af Ildbrand eller Indbrud kunde forkomme, indfandt jeg mig
 i Højesteretsalen en Times Tid førend Retten blev sat, og ind-
 førte. Colbjørnsen kom i Almindelighed kort efter did og
 skrev Erklæringer, hvorved han blev opmærksom paa min be-
 tænksomme Fremgangsmaade. Han fattede alt mere Godhed
 for mig og bød mig i sine Selskaber. Jeg var endog hos Ham,
 naar Han havde kun et Par Gæster. En Nat havde jeg
 været paa Bal hos Ham og sagde Ham Farvel Klokken Fire
 om Morgen. Klokken otte fandt Han mig ved Bordet i
 Højesteretsalen og sagde da: hene et sapienter o: godt og
 viselig. Ogsaa i Marts 1801 var jeg tilstede ved Højeste-
 rets Aabning. Da jeg sidst i Maanedens en Morgen vilde gaae
 i Retten, erfoer jeg paa Gaden af en Bekjændter, at man
 fra runde Taarn af kunde see den engelske Flode forcere Sun-
 det. Jeg ilede derop, saae Røgen og glemte Højesteret. Da
 jeg endelig kom her, var Retten aabnet. Justitiarius kaldte
 mig til sig for at irettesætte; men da jeg fortalte ham,
 hvad der havde sinket mig, hvilket jeg for Assessorerne kort
 efter maatte gjentage, var Alting godt, og Højesteret ilede
 endog, efter Sagens Ende, samme Formiddag af Kanselliet
 at begjære dens Moder udsatte indtil roligere Dage. — I
 Højesteret havde jeg lært at sætte Pris paa, foruden Col-
 bjørnsen, den kloge Jacobi, den kyndige Graah, den

veltalende Falsen, den brave Benzon, af hvilke de to Sidste værdigede mig at drage mig ind i deres huslige Kreds. Falsen glimrede, iblandt andet, naar han voterede i Delsfager, og Benzon viiste altid den samvittighedsfuldeste Stræben efter Ret.

Imedens jeg var Sekreter i Højesteret, arbejdede jeg kun lidet for Literaturen. Til de lærde Efterretninger leverede jeg en og anden Recension, saavelsom nogle Meddelelser af fremmede Tidsskrifters Domme over dansk Literatur, „som Literærnotitser, Bidrag til at kjænde Udlændingers Begreb om vor Literatur“. Vel viiste jeg her den Upartiskhed endog at give en Lovtale over min Kvindsmænd Torkel Badens *Hercules furens**) og en Dabel over min saa elskede Baggesens: Eventyret i Rastadt. Ikke desmindre lagdes jeg dog for Had ved Meddelelse af en Fordommelsesdom over Heibergs Hædingborn, hvormed jeg øjensynlig ej kunde være enig. Heiberg har, om jeg saa tør sige, hævnnet sig paa mig, ved adskillige Gange i *Revue encyclopædique* at omtale mine Arbejder med al Agtelse, og jeg veed faa Mennesker, hvis gunstige Dom har været mig saa højligen kjær, som Hans. Nogle Uger i 1800 redigerede jeg under Meyrups Fraværelse de lærde Efterretninger. — At jeg iøvrigt i mine Domme ikke altid var fri for Sideblik, maa jeg bekjænde, f. Ex. i Bedømmelsen over Læsendes Aarbog af K. H. Seidelin, men jeg havde af Dagen erfaret Hans

*) Lærde Efterr. 1800 S. 248.

fiendlige Stemming imod mig. Seidelin var en Mand af Hoved og Kraft. Til Nordia havde han leveret mig et herligt Stykke om Polens Deling, hvilket jeg, af Frygt for Censuren, havde frataget nogle af de syndigste Steder.

I 1801 oversatte jeg: af Fransø Florians Gonsalvo af Cordova, i to Bind; af Tyss, paa Eggers's Anmodning og efter Haandskrift, hans Bog om Danmarks og Englands gjensidige Retsforhold.

Efterat jeg nogen Tid havde været Sekreter, erfarede jeg, at en Hof- og Stads-Rets Assessors Post var ledig. Da nu Højesterets Protokollsekreterer, ifølge en kongelig Resolution, havde Udsigt til saadan Post, meldte jeg mig hos Moltke, men fik til Svar, at Kandidat, nu Konferentsraad, Højesterets Assessor, Dr. Lassen alt havde faaet den. Noget derpaa bleve to Assessorpladser ledige og jeg meldte mig atter, men erholdt da den Bæsked af Moltke, at han havde bestemt mig til Potitierets Assessor, samt at de to Pladser vare tiltænkte Kandidaterne Døstet og Dall. Mismodig forlod jeg ham, og vilde træde ud af Jorgemakket, da mødte mig Edvard Colbjørnsen, som spurgte om mit Værende. Jeg gik hjem og beroligede mig med Vissheden om Moltkes Yndest, hvilken han, ogsaa som Formand i Skandinavisk Selskab, havde beviist. Men kun en kort Stund havde jeg været hjemme, førend jeg fik Bud fra Moltke om at komme til ham næste Morgen. Da sagde Han mig, at Colbjørnsen havde overbeviist Ham og at Han vilde foreslaae mig. Under 29 April blev jeg udnævnt til Assessor i Hof- og

Stads-Retten med 500 Rdr. aarlig. Den siden saa berømte Drsted blev samme Dag surnumerær Assessor. Da jeg takkede Colbjørnsen for dette Bevis paa hans Gunst, ønskede Han at see mig snart igjen i Højesteret, som Assessor, og haabede at den daværende Assessor Aufskultans der, Werner, ikke skulde gaae mig i Vejen; ligesom jeg og havde idetmindste Embedsalderen for Lassen. Da jeg imidlertid allerede havde klippet mit Haar rundt, bad han mig vogte mig for at dele Skjæbne med Collet, som og ved sin Indtrædelse havde affaaaret sit Haar. Det var som en Anelse.

I Hof- og Stads-Retten havde jeg indtil Slutningen af Aaret 1802 Sæde i den dømmende Ret, og i dette Tidsløb begyndte jeg i sidstnævnte Aar, med mine Kolleger, Morgenstjerne, Lassen og Drsted at udgive Juridisk Maanedstidende, en Fortsættelse af Forstnævntes, i 1796 udkomne, Juridisk-praktiske Maanedstidende; men som, foruden mærkelige Hof- og Stads-Rets Domme, skulde indeholde Afhandlinger. Saaledes indrykkede jeg deri et Par af mig for Adjunkturen holdne Forelæsninger, af hvilke den Ene: om Enkers juridiske Stilling foranledigede Anmærkninger af Drsted. — Som vikarierende Dommer i Et af Vidnekamrene havde jeg det Tilfælde, at En af det nye Jerusalems Tilhængere, Instrumentmager Appelberg, vægrede sig ved Eden. Jeg tog denne Lejlighed til en Forespørsel i det danske Kansellie med et Forslag til en ny Edsformular. Kanselliet spurgte Højesteret, denne Fakultetet. Derved blev det *).

*) Kanselliskrivelsen i denne Anledning findes i Reskripterne for 1802.

Længere hen begyndte jeg ogsaa at udgive et Maanedeskrift af blandet Indhold: Ei blot til Lyst, hvis Titel var laant af den Indskrift over vor Skueplads, Carstens og Jacobi havde kaaret, Hauch holdt i Cre, men Waltersdorf da forviist. Ogsaa det modtoges af Kjændere med Opmuntring, og om de to første Bind skrev Nyerup, at Alt deri læstes med Fornøjelse og Somt deraf var dejligt, samt at det bidrog anseligt til at hæve den ærefulde Post, jeg fremfor Ingen anden i vor lærde Republik havde valgt at staa paa, den, at være, saa at sige den svenske Literaturs Apostel. Foruden mine egne Arbejder var det udstyret med Bidrag af G. H. Olsen, Rahbek, Schack Staffeldt, Stoltz, d'Albedyhl, G. L. Baden og mine Brødre Christen Georg og Johannes Nicolai. Desuagtet naaede det kun fjerde Bind, som udkom 1803. — Til 1802 hørte og et Par Oversættelser fra det Franske: af Konfordatet imellem den franske Regjering og Pave Pius den Sjette, og af Bernhardin Henri de St. Pierres Paul og Virginie.

Den 13 Februar 1802 døde min uforglemmelige Velnynder Jacob Edvard Colbjørnsen. Saa Mænd havde min Hengivenhed som Han. Ganske hørende til den gamle Verden, iagttog Han paa det omhyggeligste de indførte Former og følede sit eget Værd; men miskjændte ikke Andres, og viiste Enhver i rigelig Maade al Opmærksomhed. Han var elegant i sit Væsen. Aldrig saarede Han ved sin Tale, men var selv omfindlig ved Angreb. En Advokat lod i Højesteret ved Anmeldelse af den classenske Direktion, hvoraf Col-

bjørnsen var Medlem, falde et Ord om Besiddelser. Strax rejste Denne sig, tog sin Hat og gik. — Som Videnskabsmand fortjente han i høj Grad Navn af human Lovkyndig. Det var de af ham, som Professor, holdte latinske Forelæsninger, Nørregaard lagde til Grund for sin danske Privatret. Ved en Lejlighed indhente man fra England et Responsum af Ham. Men ikke blot i Lovkyndighed og klassisk Litteratur var Han hjemme. Han læste endog arabiske Digtere. — Schlegel har skrevet om Ham som Videnskabs- og Embeds-Mand, og strax ved Hans Død lagde G. H. Olsen en Krands paa Hans Grav i en Bælsang imellem Astræa og Muserne:

Atter gik en Hædersmand til Hvile

Fra et lysende og daadfuldt Liv.

Min Belynders Død gav Anledning til en vigtig Begivenhed i mit Liv. Jeg paatog mig at indbyde nogle unge Piger til ved hans Forbifærd at tage Del i Afsyngning af G. H. Olsens Digt. Iblandt dem var Susanne Margrethe Drholm, en Datter af forhenværende Eskaptein Jørgen Drholm, Datterdatter af min i Aaret 1801 tabte Belynder P. E. Abildgaard. Hun var dejlig, munter og talentfuld, kun sexten Aar gammel. Jeg havde blot seet hende et Par Gange, men aldrig talet med hende. Imidlertid havde Hendes Skjønhed gjort levende Indtryk paa mig. Hun modtog Indbydelsen og sang i Holmens Kirkes Kapel, tilligemed ni andre unge Piger. De Ti forestillede Astræa og Muserne. Efterat have aflagt et Takkebesøg hos hende og hendes Mo-

der — Faderen var som Koffardikaptein i Ostindien — fortsatte jeg mine Besøg nogle Gange, indtil jeg, om Aftenen den sjette Marts, fattede Mod og friede. Hun svarede Ja. Moderen samtykkede. Og næste Aften bekræftedes Forlovelsen hos Sekreter, siden Statsraad, Stoud, gift med Hendes Moders Søster. — Stoud var ikke uden Digtertalent, han havde tænkt over Modersmaalet og skrev en Bog om Embedsstilen. Han talede adskillige levende Sprog, deriblandt Italiensk. Hver Vinter læste Han i senere Aar en ny latinsk Digter. Af Videnskaber var Han især fortrulig med Statshusholdningen. Men sin Villie vilde Han drive igjennem og kunde saavel være Fiende, som Ven. Jeg var saa uheldig, ej altid i Ham at finde den Sidste. — Min sande Ven G. H. Olsen skrev et smukt Vers til min Kjæreste, da Hun gav mig sit Ja*).

Efter et halvt Aars Forlovelse ægtede jeg den 17 September 1802 min Kjæreste. Brudevielsen forrettedes i Lunde-huset af hendes egen Sognepræst Dr. Kosod, i Overværelse af Professor Nyerup og min Broder Christen Georg, som Forlovere.

Mit Ægteskabs første Aar vare i det Hele høist lykkelige. Vel begyndte de saagodtsom med en haard Sygdom for min Kone, men næst Gud og hendes Ungdom reddede Hende de brave Læger Særdorf og Herholdt. Ogsaa vare vore Aaar trange. — Min Lønning, fem hundrede Rigsdaler,

*) See Poulsens Nytaarsgave for 1804.

fortæredes ganske, dels af Indskud i Enkekassen, hvori jeg havde villet betrygge min Kone 400 Rdr. aarlig, hvilket, for- medelst den fjortenaarige Forskjel i vor Alder, fordrede en Obligation paa meer end 1500 Rdr., dels af begge mine Bestallinger, baade som Assessor, og som Sekreter; thi for denne Sidste var, jeg veed ikke af hvad Aarsag, ingen Beta- ling bleven krævet, saalænge jeg sad i Højesteret. Bestallin- gerne alene kostede mig henimod 500 Rdr. og til Enkekassen erlagde jeg syv, otte Hundrede. Hvad jeg skulde leve af med Familie, maatte jeg altsaa især skaffe tilveje ved literært Ar- bejde, dels ved Manufaktur, men maatte dog undertiden ty- til Belynderes Understøttelse. Alt dette lod sig imidlertid overvinde. — Min unge Kone delede med Taalmodighed og Kraft de tunge Kaar og bortlode mine Sorger. Hun sang med sin søde Stemme:

Mig Tornene gjerne maae stille,

Naar Roserne blomstre for Dig.

Til at holde mig oprejst, bidrog og det Venkab, Ekue- spiller Heger, Etatsraad Olsen, Kammerjunker Olden- burg, Professor Nyerup, Sekreter Gudernath, As- sessor Morgenstjerne viiste os.

Generalforsamlingen i det af Kongen garanterede Liv- renteselskab af 1775 den 25 November 1802 viiste mig den Tillid at vælge mig til Direktor. De daværende Direktorer vare Major Krebs og Professor Horrebow. Foruden disse have efter hinanden med mig været Direktorer: Kammerraad Gude, Konferentsraad Mandix, Etatsraad Rahbek, o. fl.

— I Aaret 1813 indlagde jeg mig, i Forening med Gude, en ikke liden Fortjeneste af Selskabet. Naagtet vi havde foresillet Finantskollegium, at de af Kongen til Selskabet udstedte Obligationer ikke kunde maales med samme Maalestok som andre kongelige Obligationer, eftersom Kapitalen aldrig af Hans Majestæt blev udbetalt, resolverede Kollegiet dog, at Renterne skulle ogsaa for Selskabets Obligationer være kun to Procent. Gude og jeg tabte dog ej Modet, men gik ind med ny Forestilling, hvorpaa da omsider faldt kongelig Resolusion, at det efter Omstændighederne blev ved de fire Procent.

Aarene 1803 og 1804 vare imidlertid allermest lykkelige for mig ved mine to ældste Sønners Fødsel. Den Ældstes indtraf paa Jordemoderstiftelsen i Kjøbenhavn den 2 Juli 1803: Klopstocks, Abraham Kalls og Werlauffs Fødselsdag. Han blev kaldet Jørgen baade efter sin Farsfader og efter sin Morfader. Hans Oldemoder, Professor Peter Christian Abildgaards Enke, bar ham over Daaben; Mormoderen, Fru Drholm, holdt Huen. — Et Aar og tre Uger efter, den 23 Juli 1804, skænkede min Kone mig min anden Søn, som blev opkaldt efter nysnævnte sin Oldefader. Ham holdt over Daaben min Moder; Huen bar hans Moders Søster Fru Stoud.

En Ubehagelighed var det mig, at jeg med 1804 blev flyttet fra den domvende Ret ind i Ekstekommissionen, hvorved jeg dels kom næsten ud af Embedsforbindelse med nogle kjære Venner, nemlig: Morgenstjerne og Drsted, dels nødtes til daglig at være tilstede næsten uden at have

Noget at bestille. Thi det var den yngste Skiftekommissars hele Forretning, at koncipere Kjændelser og Resolutioner, af hvilke der neppe faldt Een om Ugen. Jeg erindrer ikke engang nogenfinde at have underskrevet Protokollerne. For at fordrive Kjedsomheden de lange Formiddage og gjøre mig Tiden nyttig, maatte jeg derfor foretage mig andet skriftligt Arbejde. Jeg handlede uden Skye, thi jeg fandt det ej alene rigtigt, men og priseligt.

Imidlertid gjorde En af mine Kjændelser megen Ofsigt. Sagen var imellem Svogrene Overhofmarskalk Hauch og Dronningens Overhofmester Brockenhuus, og angik et Legat efter en Guvernante i den gamle Brochenhuses Huus, til Fordeel for Fru Hauch. Brochenhuus bestred Rodicillens Gyldighed, fordi den uden Underskrift og Datum fandtes i en Skatolskuffe iblandt Papirer uden Betydning. Min ældre Kollega med mig fandt dette grundet. Kjændelsen blev indanket for Højesteret. Her tillod Hauchs Sagfører den saa hædrede Justitsraad Schönheider sig endog at spotte mig som Korrupt. Jeg tog skriftlig til Gjenmæle, og Schönheider maatte bøde 40 Rdr. Men uheldigviis havde Brochenhuses Sagfører den brave Wivet, henreven af Harmen, overilet sig imod Schönheider. Denne fordrede, næsten grædende, Fyldestgjørelse, og truede med ellers at træde ud af Skranken. Wivet maatte ogsaa bøde 40 Rdr. Forrigt blev Kjændelsen forandret. Jeg fortalte Almeenheten noget derom i Ej blot til Lyst. Schönheider talede om Revselse, men fuldførte den ej. Christian Colbjørnsen derimod skrev det op.

En Lykke var det under alt dette for mig, at min ældre Kollega var den i Skifteværdsenet saa erfarne Justitsraad, nu Konferentsraad, Stendrup, som ved sin hele Færd imod mig viiste sig min sande Ven. I Hans og Hans ypperlige Kones Huus node min Kone og jeg de gladeste Timer. — I Pengesforlegenheder rækkede han mig villigen hjælpsom Haand.

Dette Sidste var og Tilfældet med Kjøbmand Ole Lund, til hvem jeg uforsagt kunde henvende mig, vistnok kun om saare smaa Summer. Men ved Dækningen af den overhængende Mangel faaer man Mod til at tænke videre frem. Lund var en dannet Mand, som i Værelset ved Siden af sin Strømpebod læste i Rousseau og Voltaire.

Mit Erhverv ved literært Arbejde i 1803 og 1804 var ringe. Fra det førstnævnte Aar af til 1806 udgav jeg i Forening med Stephen Heger hos Popp et Hæfteskrift: Biografen, med Bidrag af Rahbek, Werlauff m. Fl. Jeg leverede Cook, Franklin, Schiller, Mohamed, Gramman Quassi. Men uagtet Skriftet indeholdt for det Meste veludarbejdede Stykker, døde det 1806 med første Binds Slutning. *)

I 1803 udgav jeg et Maanedsskrift: Læsning for Damer, som ikke naaede mere end to Bind. Det, som mere af mit, er ei længer at finde.

*) Efterat have kjøbt Forlaget paa Bogtrykker Poppes Auktion lod Hofboghandler Beecken 1828 Titellbladet omtrykke og Bogen forvandle til et Heelt, hvilket den da og i Grunden gjerne kan ansees for.

Rahbek havde for længe siden bebudet en ny Udgave af Holbergs Skrifter paa Schulz's Forlag, men ikke opfyldt det. Efter Stephen Hegers Forslag udstedede nu i 1803 Nyerup og jeg i Jorning med Ham en Subskriptionsplan paa Holbergs samlede Skrifter. Dette vækkede Bødkommende. Schulz betalte os tohundrede Rigsdaler for at træde tilbage, hvorimod han fik de, især af Heger, samlede Subskribenter. Imidlertid havde jeg med Nyerup og Heger den Fortjeneste af vor Literatur, at have bragt den rahbek-schulziske Udgave af Holberg til Virkelighed.

Efter Udstedelsen af hiin Subskriptionsplan var der imidlertid opkommen en Misforstaaelse imellem mig og mine Medudgivere. Dette hindrede dog ej Nyerup fra at omtale nogle af mig til Poulsens Nytaarsgave 1804 leverede Digte fra Svensk, som „dejlige.“ Jeg har skrevet mangt et Lejlighedsvers, ogsaa oversat endeel Digte mest fra Svensk, næsten aldrig uden Held; men er dog ikke af Lauget bleven erkjændt for Mester, endog ofte forsættelig bleven tilfidesat.

Hvad jeg ogsaa i 1805 som Skribent fortjente, var Ubetydeligt. Jeg havde forhen een og anden Gang f. Ex. allerede 1796 i Euphrosyne, yttret mig om theatraliske Anliggender. Nu fremtraadte jeg med et for Skuepladsen alene bestemt Ugeblad: Theatret, hvilket jeg selv forlagde. Men hvad det især indbragte mig, var Ubehageligheder fra Skuespilernes og Doversætternes Side. Baaede hjemme og i Skuespilhuset maatte jeg friste Forhaanelser. En ypperlig Skuespiller (Trydendal) var forbitret over, at jeg havde anført Exempler

paa, at Hukommelsen undertiden slog ham fejl, en gammel Ven af mig (Lindgreen) kunde ikke fordrage, at jeg fandt ham, den fortræffelige Urv, paa sin urette Plads som Storzvizir, en udmærket fransffødt Sanger af liden Vært (Dupuis) opløstede et Skraal, fordi jeg ikke ansaae ham for skabt til den, ogsaa ved sin Høide udmærkede, Dannerkonge, Erik Ejegod. Jeg opgav Bladet, men troede at en Udvidelse af dets Plan vilde fremme dets Uffætning. Til den Ende besluttede jeg i et nyt Blad at optage Politiken, og give dette Titel af: Theatret det Lille og det Store, hvilket Beeken paa- tog sig at forlægge og som udkom 1806 og 1807.

For at bøde paa Farveligheden af mit literære Erhverv, paatog jeg mig at være juridisk Konsulent for en Vekjendter af min Kones Familie, islandsk Kjobmand, Grosferer Kyhn. Han forstrækkede mig med Penge. Jeg skrev til Gjengjæld Indlæg for Ham, hvilke, underskrevne af Prokurator Bugl, bleve fremlagte. Jeg holdt dette for aldeles uskyldigt, da jeg som Skiftekommissar ikke var forpligtet til at tage Del i den dommende Rets Arbejder. Ogsaa mødte jeg for ham i en Sag ved Birketinget, fordi jeg betragtede min Prokuratorbevilling ved alle Over- og Underretter i Danmark, undtagen Højesteret, endnu for gjeldende uden for Hof- og Stads-Retten, hvorhos jeg var findet ganske at gaae tilbage paa Sagsforerens Bane. Endelig gjorde jeg med Ham en Reise til Lemvig, for at være paa Raad i en Herregaards Kjob, men da jeg opdagede, at hans sande Plan var Proces imod hans fraskilte Kones Mand, forlod jeg ham og rejste hjem igjen.

Efter Alt dette unddrog jeg mig hans Forretninger, da jeg fattede Mistanke om, at han brugte falske Papiere og falske Vidner. Han blev arresteret og tilstod. Jeg blev indviklet i Sagen imod ham. En Kommission blev nedsat, bestaaende af min Fiende Etatsraad Haagen, min Dusbroder Justitiarius Bagger og min Medbejler paa Embedsvejen Caspar Lassen. Jeg skrev selv mit Forsvar, men Kommissionen frakjændte mig Embede og Bevilling, skjønt den i Dommen erklærede, at der end ikke var Formodning om at jeg var Medvinder i noget Falsk, „men jeg var“, hed det, „ved Pengelaan afhængig af Manden“. Jeg lod Dommen trykke og udvikle Sagens Beskaffenhed for Almenheden i et Par Smaaafskrifter: Foreløbende Underretning om Justitsagen imod Ussesfor J. K. Host og Prøvelse af Kommissariernes Dom, hvilken Prøvelse jeg indgav til Kanselliet, men som ej ændrede den. Derhos indstævne jeg Dommen til Højesteret for at underkendes. — Kommissionsdommen var Anledning til det oprigtige Venkab, hvormed daværende Læge ved Wartow, nu Professor, Stabschirurg, Overlæge ved Almindeligt Hospital, R. af D. og D. M., Wendt, indtil denne Dag har hædret mig. Han købte hos mig den foreløbende Underretning, netop da jeg med Rolighed modtog Dommens Forskyndelse. Ved at læse det lille Skrift, har Han maaskee fattet end bedre Tanker om mig.

I min Familie var imidlertid ogsaa foregaaet alskens Omvejlinger. Min Broder Johannes Nicolai, der i sit syttende Aar havde begyndt Skribentbanen, havde, efter at have

taget latinſt juridift Examen, anlagt Bogtrykkerie og Adreſſe-kontor i Mariboe. Han havde ikke blot ved Dverſættelſer, men ogſaa ved juridiffe Afhandlinger og originale Digte, ſelv ved tyſke Skrifter, lagt Kundſkaber og Talent for Dagen. Til mine Tidsſkrifter havde han leveret endel Bidrag, deriblandt en lykkelig Dverſættelſe af Stenhammars Laura. — Broderen Marcus Gerhard var i 1801 rejſt til Kiel, hvor Han, yndet af Weber, Fiſcher og de flere Lærere, tog mediciniſt Examen. Broderen Andreas Petrus var, efter 1804 forſt og ene iblandt Alle at have ved Ddenſe Skole taget Examen artium, gaaen ind i Landetaten. Ogſaa de to Sidſnævnte bidroge til at forſyne mine Tidsſkrifter. Den yngſte Broder Frederik Barſien nød endnu Underviſning i Kjøbenhavn.

For Højſteſteret, ſom havde Chr. Colbjørnſen til Juſtiſtarius, førte Juſtiſtraad Wivet mit Forſvar. Denne trofaſte Vens Beſtræbelſer vare frugtesloſe. Kommiſſions-Dommen blev vel ikke, ſom det hedder, in terminis ſtafæſtet, men Reſultatet var det ſamme: jeg tabte min daværende Stilling, tilligemed Udfigten til, efter Dingenes ſædvanlige Gang, i Tiden at vorde forſte Uſeſſor i Højſteſteret, hvilket min Eſtermand ſom Sekreter nu endel Aar har været.

Smidlertid levede jeg ikke uden Behagelighed. Jeg havde af Rahbek laant et Theater, to Stuer og en Have, og herpaa spillede, foruden Ham, ſom endog fremsagde Prologer, ſ. Ex. paa min Kones Fødselsdag, min Kone og jeg, Mad. Lange,

nu Spindler, Hr. Marie Olsen og Berg, nuværende Dr. Thortsen, siden afdøde Kopist Tryde, Skuespiller Haack m. Fl. Slægt og Benner vare Tilskuere og tog efter Forestillingen til Takke med Smørrebrød og Puns.

I Lobet af denne Tid indtraf Kjøbenhavns Belejring. Jeg fandt mig foranlediget til at gaae ind i Studenterkorpset, lærte nogle Gange Exercits, stod een Gang Vagt, skrev tre Krigsfange, men blev som Husfader, af min humane Kaptejn, Weidemann, fritagen for at møde under Bombardementet, uden i Tilfælde af Generalmars. Ved Bombardementets Begyndelse flygtede jeg med Kone og to af Mæslinger syge Børn fra St. Pedersstræde næsten ved Volden til Stouds i Lovstræde. Da her Dagen efter faldt en Bombe i Sideværelset, tyede vi til Almindeligt Hospital, derfra tredie Dag til Christianshavn. Strax efter Kapitulationen forlod jeg Korpset.

Højesteretsdommen berøvede mig ingenlunde med mit Embede enten min Lands Kraft eller Benners Yndest. Her gjældte ikke Dvids:

Donec eris felix, multos numerabis amicos,
Nubila si fuerint tempora, solus eris. 2:

Smiler Lykken Dig til, af Benner tæller Du mange;
Graaner Himmelen kun, Du staaer alene igjen.

Hvad mig selv angik, skrev jeg min Troesbekjendelse som saa:

S'il faut choisir, si dans ce tourbillon
Il faut opter être Dupe ou Fripon.

Mon choix est fait: Je benis mon partage,
Ciel! rends mois Dupe, mais rends moi juste et sage!

2: Er Balget mit; i denne Hvirvel her
Skal, Et af To, jeg sviges eller svige;
Mit Balg er gjort — min Skjæbne er mig kjær —
Jeg Klogskab vil, ej Hjerte, mig frasige.

Uforandrede viiste sig Gudenrath, Pram, Baggesen, G. H. Olsen, Rahbek, C. F. Hornemann, S. N. J. Bloch, Kammerjunker Oldenburg, som søgte at trøste mig med en Pengeunderstøttelse, og den herlige unge Mand J. K. Jakobsen, som efter Sardorff havde været mig den omhyggeligste Huslæge, og ligesom denne, uden at tage Skilling eller Hvid derfor, hvorimod Han endog gjorde mig Nytaarsforæringer.

Et Bevis paa vedblivende Agtelse efter mit Fald nød jeg ogsaa derved, at jeg af et nystiftet Disputereselskab: Societas latina, iblandt hvis Medlemmer vare Lægerne J. K. Jakobsen, Homann og D. Bang, Juristerne Joh. Nic. Høst og Stellwagen, valgtes til bestandig Formand. — Jakobsens Udnævnelse til Regimentschirurg i Odense fremknyndte vel dette Selskabs Undergang. For hans Afreise foranstaltede jeg en Afskedsfest paa Skydebanen, hvortil jeg forfattede en Sang. — Efter Ham var Wendt saa god at tage sig af min Families legemlige Vel, siden ofte af det økonomiske.

Jeg erhvervede nu mit Udkomme især ved Arbejde for Landsorers samt Hof- og Stads-Retsprokurator, siden Kansellieraad, Fugl, som derfor betalte mig 50 Rdr. maanedlig.

Senere skrev jeg ogsaa Indlæg for Prokurator Lange, Højesterets Advokat Wivet og Prokurator Bjerring. Fra den Sidste havde jeg kun Rapersager og erholdt anstændigt Bederlag. Wivet havde Ret til min hele Tjenstvillighed.

Imidlertid vedblev jeg og med literært Arbejde, og skrev for Beeken og Bonnier. Paa den Førstes Forlag udkom 1808 en kort Udsigt over Gustav den Fjerdes Levnet og Regjering, saavel som 1809, kort Udsigt over Gustav den Fjerdes sidste Regjeringstid — Begge Smaa-bøger uden Værd. Ogsaa fortsatte jeg for Ham mit Theaterblad. Som Theaterkritiker kunde jeg ingenlunde maale mig med saadanne Kunstdommere, som Rosenstand, Tode og Rahbek. Skuepladsens Bedømmelse havde for Resten i den sidste Tid været i meget unge Hænder: Studenterne Peter Thomas Thortsens og Niels Tønder Lund Gunnerus's, af hvilke den Første i sit tyvende, den Anden i sit attende Aar, havde sat sig paa Dommerstædet. Thortsen forenede virkelig Hoved med Kundskaber og skrev ret godt, havde og en hengiven Ven i Rahbek. Gunnerus var vel ikke uden Hoved, men vild, og sejdede baade med de to Nysnævnte og mig. Jeg kunde have anvendt min Tid bedre. — Paa eget Forlag udgav jeg i 1808 en: Kort svensk Sproglære for Danske, men ligesom jeg aldeles ingen Fordel havde deraf, saaledes nød jeg end ikke den Fornøjelse at see den modtagen med et Velkommen af nogen Skriftdommer. Dog havde jeg den Tydelsigjorelse at have givet mine Landsmænd, ligesom den første svensk-danske Ordbog, saaledes og den første svensk Sproglære, hvilke

endnu efter saa mange Mars Forløb ere de eneste. Og saa fandt Bogtrykker Græbe ni Aar efter, at kunne foreslaae mig en ny forbedret Udgave af Sproglæren paa hans Forlag. Af Nyerups Dnske i 1799 om en Sproglære, de svenske Blades Fortsættelse, en svensk Boglade i Kjøbenhavn og Aagepost i Sverige, var kun Eet gaaet i Dpfyldelse. — For Bonnier fortsatte jeg i 1809 og 1810, med Rahbeks Samtykke, det af Ham begyndte Hæfteskrift Komus og Momus. Men ligesom Han ikke havde fyldestgjort den almene Forventning ved sit Arbejde, og ikke morede saa meget ved den skriftlige Meddelelse af de Indfald og Anekdoter, hvormed han saa tit mundtlig havde vækket Latter, saa var jeg vist endnu mindre heldig med mit Efterflæt. Nogen Fortjeneste havde en af mig i 1810 leveret Udsigt over Fædrelandets Historie, hvilken vandt selv Professor Jens Møllers Bifald og fire Aar efter oplevede en ny Udgave. Kun var den ikke passende for Børn, for hvem den dog var bestemt, men meget brugbar til Begivenhedernes Gjenkaldelse. Da Bonnier, i Anledning af de poulsenske Nytaarsgavers Dphor i 1807, ved Nytaar 1810 udgav en: Aglaja, oversatte jeg dertil en Fortælling af Caroline Pichler: Falkenberg, og skrev for ham en Fortale til Bogen.

Fra 1809 af gav jeg igjen Bidrag til Aftenposten indtil dens Dphor ved Slutningen af Aaret 1810. Bladet havde neppe, med Undtagelse af Aargangen 1772, interessantere Tidsløb for dannede Læsere end mine Aar; men for menige Mand egnede det sig vel ikke som i Holæks og Ballings Dage. Dets Dphor var derfor naturligt.

I 1810 begyndte jeg at arbejde for Boghandler Steen, der nu i fem og tyve Aar, ogsaa udenfor Handelsvejen, har givet mig Prøver paa Hjelpsomhed og Venfkab. Mit første Hverv var at fortsætte et, jeg troer af Werdelin begyndt, Ugeblad: Almenlæsning. Derefter oversatte jeg: Historiske Efterretninger om Carl Christian August, Sveriges Kronprinds, tilligemed den over Ham af Biskop Rosenstein holdne Ligprædiken, hvoraft samme Aar udkom andet Dplag. Jeg udarbejdede første Del af Napoleons Levnet, hvilket, foruden en talrig Subskription, værdigedes Kongens Dpmærksomhed til den Grad, at Han tegnede sig for fem og tyve Exemplarer, et yderst sjældent Exempel i de sidste Tider. Dplaget paa 2000 Exemplarer var ei tilstrækkeligt til at fyldestgøre de Sogende. Bogen var skreven med Lyst og for sin Tid ret god. Selv min bestandige Fjende, Molbech, erkjendte den derfor. Jeg begyndte saaledes: „Iblandt Aarhundredernes store Mænd var Ingen stor som Han, paa hvem Europa nu saa længe med stedse voksende Dpmærksomhed har fæstet sit Blik. Eller skulde det ikke med Sandhed være sagt, at Naturen i Ham synes at have prøvet hvad den kunde udrette? Hvo forenede, som Han, Statsstyreren med Hærføreren, stærk Villie med vældig Aand, fuldendte Indsigter med originalt Genie, Utrættelighed, Helttemod! Heller ikke har af alle Dødelige Noget havt saa udstrakt og afgjørende en Indflydelse paa Menneskehedens Forsatning, som Han. — — Og nu den forunderlig slyngede Vej, ad hvilken Han ved de mest forbausende, hartad utrolige Sejre, med mageløs

Løkke har svunget sig op til den Svimmelhøjde, hvorpaa Han nu throner!" Hans største Sejer var det Ham imidlertid forbeholdt at vinde paa Sankt Helena. — Biskop nedstemte jeg Tonen altfor meget i det andet Bind, utilfreds med, at Han ikke hellere havde frasagt sig alle Erobringsplaner og i Frankrige lykfsaliggjort Verden. Nuværende Deputeret i Stændernes Forsamling Algreen Ussing læste mig Brevet derfor i et Glyvebrev, ligesom han i sin Tid har læst den for A. S. Drsted, Ohlenschläger, Thorlacius. — Jeg sandede iøvrigt, at Overgangen var naturlig fra den mest bestemte Republikanisme til erklæret Napoleonisme.

"Den bære Kronen, som er Kronen voren!"

Selv Baggesen, som en Tidlang var Napoleons Fiende, erkjendte Hans store Værd. — Gaa har jeg imidlertid truffet iblandt mine Landsmænd, som følede varmere for Ham end Claus Frees Hornemann. Da Han i Avisen læste om Napoleons Skjæbne i Rusland, faldt han i Asmagt ned paa Gulvet.

Aaret 1810 tegnede til at vorde vigtigt for mig og for — Verden. Carl August var død. Den svenske Thronfølgers Plads stod ledig. Det syntes det belejlige Djeblig til de tre skandinaviske Rigers Forening. Haabet var at see den svenske Thronfølge overdragen til vor Konge. Nogle Danske, tilbids af de betydeligste Mænd, besluttede ved Skrifter at virke paa Almenstemningen og navnlig paa de forsamlede Rigsdagsmænd i Drebro. Statsministrene Schimmelmann og Frederik Moltke skrev, den Første paa Lyff,

den Anden paa Fransk, for at vise Bigtigheden af de nordiske Rigers Forening*). Begge skreve uden Navn, da Anonymitetsforbudet ved denne Lejlighed med allerhøjeste Samtykke lodes uændset. Derimod fremtraadte Grundtvig under Navn. Han udgav: Er Nordens Forening ønskelig? Et Ord til det svenske Folk. „Rækker os Haand,“ saaledes sluttede Han; „ærlig og trofast, som vi hyde den, og dette Haandslag skal være det sidste Slag i Norden! — Da skulle ny Bedrifter flette sig i den Hæderskrands, vi arvede efter vore Fædre, og Anden skal op-
lives til en højere Kamp paa Videnskabs udstrakte Mark:

Da skal og Göternes kraftige Maal
Utter i Norden genfødes.
Blomsten skal vinde sig kærlig om Staal,
Klippen af Solen opløses.
Ikke da mægter vel Ost eller Vest
Gotalands Kæmpe at fælde.
Mindes Han Julens den hellige Fæst,
Staaer Han som Nordenlands Fjælde — ”

Under Navn af N. Nielsen, gav daværende Sekreter, nu
Statsraad og dansk General-Konsul i Norge, Andreas Chr.
Gjerlev: „Nordens Gjenforening. Et Ønske til det svenske
Folk, i Anledning af forestaaende Rigsdag den 23 Juli 1810,“
med det Motto af Tacitus: Non aliud discordantis pa-
triæ remedium esse, quam ut ab Uno regatur 3: der

*) Moltkes Skrift faaer oversat i (Eggers's) Geschichte
der neuesten schwedischen Revolution.

er intet andet Lægemiddel for det uenige Fædreland, end at styres af Een. Han viste deri, at kun ved Nordens Forening kan Nordens Uafhængighed, Selvstændighed og Lykke værdigen hævdes. Professor Rûhs, som da opholdt sig i Kjøbenhavn, leverede og et Flyveskrift. Uden Mærke udkom: en dansk Mands velmente Opfordring til det svenske Folk, og: Noget om Drebroes Rigsdag Julius 1810. Endelig skrev jeg, under Navn af Kandidat i Filosofien J. N. Jürgensen, som af Tytt oversat: „En Verdensborgers Stemme i et stort Anliggende.“ Dette Ark bar Form af en Tysters Brev til en Svensker. Efter et Blik over Noget af det meget Lysende i Frederik den Sjettes Styrelse fra 1784 af berørte jeg Bigtigheden af dette Øjeblik, da en ny Thronfølger skulde vælges for Sverige. Derpaa søgte jeg at vise hvorledes Skandinaviens Broderfolk havde ifølge baade Pligt og Klogskab kun Eet at vælge: at forene sig. Sandheden heraf erkjændtes længe af Mange. Det bevidne baade den kalmariske Union og Begivenhederne i Anledning af den svenske Rigsdag 1743. „Enkeltstaaende,“ skrev jeg, „er hver af de tvende skandinaviske Stater svag — et Nov for en lysten Erobrer. Hvad hjælper det at snakke om Ret, naar man ikke kan drive den igjennem! Man maa gjøre sig stærk, stærk nok til kraftfuld Modstand i Nødens Tid. Men — ikke gives der et tilstrækkeligt Middel hertil, uden enten Forbindelse eller Forening. Forbindelse giver kun upaalidelig Sikkerhed, aldeles ingen; der er ikke Frelse uden en Forening. — Men ogsaa udenfor de egentlige politiske Hensyn tale vigtige Grunde for Sam-

menssmeltningen. Hvilken rig Kilde til almindelig Velstand vilde det ikke give, naar alle tre nordiske Rigers Agerbrug og Skovdyrkning og Biergværksdrift samlede under een Styrrelse! — Ogsaa Finantserne vilde baade, og nu — Dplysning, Videnskaber, Kunster. Selv hvad ellers lagde Hindring for en Nationalforening finder ikke Sted. Skandinaverne have Alle een Religionsbekjendelse, ere af een Stamme, besidde et Modersprog." Til Alt dette kom den Fyrstes Egenffaber, der allerede med saa alment Bisald har den ene Skandinaviske Krone. Menneffevennen," saa sluttede jeg, "Hver den, der onsker alle Skandinaviens Stater lige Lykke og Hæder, kan intet sødere Haab nære, end det, snart at modtage Tidenden om Sjette Frederiks Udkaarelse til i Tidens Tylde at vorde det hele, det stolte Skandinaviens Behersker."

Med Statsraad Olsen rejste jeg til Stockholm. Vi havde alle de udkomne Skrifter med. Undervejs mødte vi den aabneste Fængselighed for Ideen. I Norköping blev i Klubben Foreningens Skaal drukken. I Stockholm vidste vi at vinde Manges Deltagelse. Den Vigtigste var min Ven fra Lund, den kongelige Bibliothekar Wallmark, som, forhen Huslærer hos Minister Engeström, endnu var en Yndling af Ham. Wallmark udarbejdede da ved Hjælp af de fra Danmark medbragte Skrifter, og indførte i sin, som det hed, halvofficielle Journal en Afhandling om Foreningens Gavnlighed. Sekreteer Granberg oversatte paa Svenssk Sneedorffs i Skandinaviske Museum optagne Tale om

samme Gjenstand. Og Bibliothekaren, Kansellieraad Malm-
 ström oversatte fra Tyll en Udsigt over Frederik den
 Sjettes Tid som Kronprinds, hvilken jeg besørge ind i
 Stockholmsposten; thi Malmström, mere rødt end Wall-
 mark og Granberg, vilde ikke udsætte sig for Mishag af
 en anden Thronfølger, om vor Konge ikke blev valgt*).
 Wallmark og Granberg toge intet Hensyn. Wall-
 mark var en af Sveriges virksomste Litteratorer og en fri-
 findet Politiker, god Filolog og Smagsdommer, men i Krig
 med den nye Skole, hvilken Han maaskee misdomte, ligesom
 Han af den blev misdomt. Endelig var Han den bedste
 Egtemand, Husfader og Ven. Granberg havde gjort sig
 hæderligen bekjendt ved nogle Arbejder i den skandinaviske Hi-
 storie, hvoriblandt Kalmarunionens Historie, og Gustaf den
 Tjendes sidste Regjeringsaar, oversat paa Dansk af Rahbek.
 — Af andre Mænd gjorde Olsen og jeg Bekjendtskab med
 den russiske Ambassador, General van Suchtelen, forhen
 Mathematiks Professor i Leiden, hos Hvem der altid stode Ku-
 verter for os, Stockholms Guvernør, Hermann von Unnas
 Forfatter, den ogsaa som Tonekunstner udmærkede Skolde-
 brand, og den danske Gesandt von Dernath, som virkede
 mere mod, end for, Foreningen. Jeg skrev til Erkebiskop Lin-
 blom og Hofjunkeren Silfverstolpe i Örebro. Den Første
 gav idetmindste et venligt Svar. Alt troedes i Stockholm at
 gaae godt, da vore Venners Raad bestemte os til, haabesfulde

*) Den findes paa Dansk i Aftenposten for 1810.

at vende tilbage. Men, kort efter Hjemkomsten til Kjøbenhavn, fik jeg Brev fra Stockholm, at om Formiddagen, jeg troer den 20 August, var af den hemmelige Komitee i Drebro den regjerende Hertug af Augustenborg valgt, men at dette Valg, ifølge et Snarbuds Ankomst fra den svenske Gesandt i Paris, endnu samme Eftermiddag omstyrteedes, da Prindsen af Pontecorvo blev kaaret til Tronfølger. Saaledes forsvandt dengang Lejligheden til Skandinaviens Forening.

— Jeg hoftede af min Rejse, næst Gjensynet af gamle Venner: Wallmark, Lenngren, Ruthström, og Forbindelse med nye: Granberg, Agrell o. Fl., ingen anden Frugt end en Trettesættelse af Moltke, fordi jeg ved von Dernaths Bord skulde, da nogen yttrede at Sverige ved en Forening vilde tabe sin Konstitution, have sagt, at tvertimod vilde maaskee Danmark faae det at takke for Konstitution, hvilket vistnok i alle Tilfælde var rigtig svarer.

For dog selv paa anden Maade at hofte nogen Frugt af min Rejse, søgte jeg efter Hjemkomsten om Tilladelse til i eget Navn at fore Kapersager, da jeg netop fra Vennehaand kunde erholdt nogle fordelagtige at begynde med. Kongen syntes ogsaa at være mit Ansøgning gunstig, thi i forseglet Brev bød Han Kanselliet at erklære sig over min Ansøgning. Men Generalprokurør Christian Colbjørnsen var mig ugunstig, og efter adskillige Maaneders Venten fik jeg Afslag.

Af literære Arbejder udgav jeg 1810 tvende. Det Ene var: Sveriges Kronprinds, Fyrsten af Pontecorvo Jean Baptiste Julius Bernadottes Levnet i kort Oversigt,

med Hans Billede. Herom domtes i Tyffland, at jeg havde fortalt „det Bekjændte med den Upartifhed og Sandhedskjærlighed, og tillige i det behagelige og kraftige Sprog, man hos mig var vant til“*). I Danmark bleve mine literariske Arbejder alt sjeldnere offentlig bedømte. Jeg var ej af noget Laug. — Det Andet var: Mærkværdigheder i Dannerkongen Christian VII's Regjering, hvilket, med alle sine Fejl, dog havde den Fortjeneste at være det første Skrift om hin Konge indtil hans Død. Ogsaa den blev rost — i Tyffland. Den havde god Affætning, skjønt den strax i Dagen blev angreben af en Anonym, formedelst en næsten ubegribelig Sammenblanding af Danneffjold Samsøe og Danneffjold Laurvig, to himmelvidt forskjellige Personer. Fra den Tid af var Christian den Syvendes Regjeringshistorie, tildels ogsaa Frederik den Femtes, en Gjenstand for mine Studier og Arbejder, og mine Bidrag til Hins Opklaring ere vel endnu de mest indholdsrige i det Hele**). Jeg mener ikke dermed, at jo Eggers, Myerup, Rahbek, Mandix, Collin, Nathanson, David, hver i sit Fag, have, med Undtagelse af den struenseiske Tid, leveret mere klassiske Skrifter, men over det Hele har Ingen udbredt mere Lys end jeg. Til Vidnesbyrd tjene Christian den Syvendes Historie paa Tyff, Elio, Politik og Historie, Chronos.

*) Hall. Allg. Litt. Zeit. 1812, 2, 182 ff.

**) Selv i Sveas 13 B. 2 Hf. indrommes, at man med Nytte laaser mine Skrifter over Christian VII's Tid.

Efter min Hjemkomst til Kjøbenhavn stænkede min Kone mig, den 5 Oktober 1810, vor første Datter, som i Daaben blev kaldet Emma Virginia, af hvilke Navne Moderen valgte hint, jeg dette. Det blev en ligesaa talentsfuld, som smuk Pige. Men saa stor, som vor huslige Glæde var ved hendes Fødsel, saa bitter en Familieforg rammede os saa Maaneder efter.

I Januar 1811 bortrev Døden min Kones Søster Marie Drholm, i en Alder af omtrent femten Aar. Hun var munter, vittig, skøn, høist elskværdig. Skjønt Sygdommen var smitsom, forlod jeg dog ej Hendes Hølsøleje for det Allersidste, da jeg maatte det med Hensyn paa min Kone og mine Børn. Ved ingen Grav runde mine Daarer stærkere. Jeg skrev et hjerteligt Sørgevers.

Saa Uger efter dette Tab fik jeg Brev fra Stockholm med sorte Kanter. Min Ven Johannes Stenhammar havde efter sin Hjemkomst til Upsala gjennemgaaet en smertelig Operation i Lungerne og syntes at være i Bedring. Skindet bedrog. Han gik heden i en Alder af tredive Aar. Han var Magister og beklædte et Lektorat ved Linköpings Gymnasium. Efter at have begyndt et stort Navn, som af det svenske Akademi kronet Digter, var Lauras Sanger, efter Kellgren, i Kraft af dennes Anbefaling bleven hans Eftermand i Akademiet. Hans Mindetale over sin Forgænger er et sandt Mesterstykke. Den giver den ypperligste Skildring af sin Gjenstand og indeholder tillige det meest rørende Blik paa Talerens egen med Død truende Helbredstilstand. Han

fremstillede hvad der kunde give den, som stod ved Gravens Bred en styrkende Trost og viiste, at en Saadans Forsatning har sit Oploftende. Med det rene Hjerter forbandt Han den lyseste Aand.

Mine to Sønner gik i Jacob Dreyers Skole. Den ærværdige Olding viiste en uovergaaelig Omhu for Opfyldelsen af det Kald Han havde valgt, efter at have opgivet Beværtningen for den af Ham stiftede og efter Ham benævnte Dreyers Klub. Da Han døde, satte jeg Sønnerne i Bafedows Institut. Denne Mand havde, skjønt selv ustuderet*), et lykkeligt Greb paa at vælge duelige Lærere og vidste endog at paabyde Lærlingerne Agtelse. Men ogsaa Han levede kun et Par Aar efter mine Børns Indtrædelse i hans Skole.

I Aaret 1811 arbejdede jeg kun lidt for Litteraturen, des mere sysselsat med Kapersagerne. Alt hvad jeg fra dette Aar erindrer, var at jeg fuldendte Forbansningen af den berømte Gasparis Indledning til Forbessrelsen, hvilken jeg ledsagede med hensigtsmæssige Anmærkninger, især i den mathematiske og fysiske Del. Skjønt hverken Mathematiker eller Fysiker, forstod jeg af vedkommende Skrifter at vælge og afbenytte de passende Steder til Gasparis Oplysning eller Fuldstændiggjorelse. Jens Møller roste baade Original og Oversættelse**). Ikke desmindre havde Bogen saa ringe Af-

*) Han satte imidlertid Pris paa at være Beslagtaget med den berømte Forfatter til Philalethie, som han udtalede: Philaleti.

**) Den danske Literaturtidende.

sætning, at Forlæggeren kort derpaa offentlig beklagede sig. Dagens daværende Udgiver, Rahbek, fandt sig derved foranlediget til en højt anbefalende Anmeldelse. — Iøvrigt leverede jeg til Nyerups Iddunna fra Svensk et Brudstykke af Wallerius's Digt: Lvinnaan.

Mere udmærket for mig var Aaret 1812. Jeg havde, under mine Studier for Syvende Christians Historie, samlet Bidrag til en Udsigt over den danske Stat ved Hans Regjeringstilstrædelse i Sammenligning med det (da) Nærværende. Det var endnu langt fra noget Fuldbendt. Men det trof sig, at en Student ved Navn Seerup anmodede mig om Noget, Han under sit Navn kunde udgive, og at jeg just paa samme Tid var i Trang for Penge. Hertil kom, at jeg, uden at jeg nu veed af hvad Aarsag, tænkte paa at forlade mit Fædreland og derfor havde tabt Lysten til mere at sysselsætte mig med dansk Historie. Jeg overlod derfor Seerup for godt Kjøb mine Samlinger og Han ej alene lod dem trykke som sine, men sendte til formuende Mænd Exemplarer med trykte Tillegnelser til Hver især og tillige ledsagede af Skrivelser, hvori han fremstillede sig som trængende Videnskabsmand. Selv Hans Kongelige Høihed Prinds Christian fik en Saadan. En besynderlig Maade at skaffe sig Penge paa, hvilken dog af Ingen vides nogensinde at være bleven revset. Bogen blev i Litteraturtidenden bedømt af Prof. Jens Møller, som erkjendte, at den var ikke uden Værd, men bemærkede, at man tydelig kunde see den uøvede Haand. Navnet paa Titelbladet havde saaledes kunnet forlede en saa øvet Krit-

tiker til en Misdom; thi de af ham brugte Beviser beviste Intet. — Mere Opmærksomhed tildrog sig et Hæftekrift, der indeholdt Skildringer af Nutidens Feltherrer, og som i fire Hæfter omhandlede tretten af de da mest berømte franske Hærførere, i det femte, der blev oversat paa Svensk, Wellington og Blücher, som fældede den Største. Dette Arbejde var ret efter Tidens Fordringer og havde saa rivende en Uffætning, at det vel udgjorde den bedste Indtægtskilde for dets brave Forlægger Gall, som ikke længe efter dets Udgift trak sig tilbage fra Boghandelen. Skildringerne fandt i Rahbek en sagkyndig Burderingsmand, som roste Fremstillingen for Nøjagtighed og Dømmene for Rigtighed. — Af Oversættelser leverede jeg i dette Aar tre. Den Ene var Leopolds i Sverige berømte Sörgespil *Odin eller Asernes Udvanbring*. Originalen var i Alexandriner, hvorfor jeg og oversatte det deri, men dette, saavel som at det var fævet i den franske Maneer, holdt det vel fra vor Skueplads, hvortil det dog af Theaterdirektionen var antaget. Sikker vilde det ej heller efter Hakon Jarl have gjort Lykke her. Jeg havde imidlertid anvendt al Flid paa Oversættelsen og tilegnet Prinds Christian den, men dette hjalp heller ikke. Ligeledes oversatte jeg fra Svensk under Titel af: *Axel og Balborg udenlands vurderet, en Kritik af min Ven Wallmark over benevnte Sörgespil*. Bistnok indeholdt den mangen grundet Anke og god Bemærkning, men ikke var den uden Ensidighed og Ubillighed, hvorfor jeg ikke burde have givet den paa Dansk, idetmindste ikke uden Tillæg, der lagde for Dagen,

at jeg dog ikke i Et og Alt underskrev Wallmarks Dom. — Fra det Franske oversatte jeg for den daværende dramatiske Skole et lidet Lystspil: Shavlet, der blev antaget og indstudet, men aldrig spillet, ligesom det da heller neppe havde vundet stort Bifald. — Aldrig er noget fra mig kommet paa Skuepladsen, undtagen en Prolog og en Epilog for en Ven af mig, som var talentfuld Skuespildigter, men ikke endnu torde vove sig til at skrive et Vers. Prologen blev mærkelig derved, at den, mesterligen fremsagt af Madame Spindler, reddede Hans mindst heldige Arbejde fra Fald.

Lykkeligt for mig var Aaret ved en ny Banes Betrædelse. Det raadte mig i Sinde, at det kunde være hårdrende og fordelagtigt for mig selv og behageligt og lærerigt for Andre, om jeg mundtlig foredrog hvad der var sket i vore Fædres Dage. Jeg besluttede at holde Forelæsninger over Christian den Syvendes Regjeringshistorie og havde den Hyldestgjørelse at faae vel halvfjerdsindstyve Tilhørere, deriblandt Mænd, udmærkede ved Aand og Indsigt, Alder og Værdighed. Jeg nævner Baggesen, Pram, G. H. Olsen, Nyerup, Fr. Thaarup, Weinrich, Nathanson, Næsk, Werlauff, Soldin, Generalkrigskommissær Munch, Legationsraad Hoyer, Kanselliedeputeret Bülow, men fremfor Alle Lægerne Ole Hjeron. Mynster og Joh. Heintz Schönheider, saavelsom dennes Svigersøn, Sekretær Gad. Min genialste Ungdomsven Mynster vilste mig den Ære, under Forelæsningerne at optegne det Sagte. Schönheider og Gad indsamlede uden mindste Anledning fra min Side

hos mine Tilhørere en Gressfjænt for mig af 1000 Rdr., foruden hvad Enkelte af dem allerede havde ydet. Hertil kom, at Kongen, efterat have igiennem Kabinetssekreter Jessen affordret mig en Liste paa mine Tilhørere, forundte mig et Gratiiale af 300 Rdr. Forelæsningerne omtaltes i Dagen af Rahbek, som bemærkede, at man nu endelig syntes at lade mig vederfares Ret. Salomon Goldin anmeldte dem med Roes i Kjøbenhavns Skilderie. — Mindre Glæde gave mig nogle andre Forelæsninger over det svenske Sprog og den svenske skjønnede Literatur, hvilke besøgte kun af en halv Snus Tilhørere, hvoriblandt rigtignok vare Nyerup og Raske. Og da jeg var kommen til den Tidspunkt, i hvilken Dalin fremtraadte, og fra hvilken Rahbek ret con amore vilde have læst i Fællesskab med mig, trak han sig tilbage. Det havde krænkhet ham at see sig mishandlet for sin Kjerlighed til de svenske Digtere i Journal for Svenska Literaturen, hvor det hed, at han hele sit Liv igiennem med hvert nyt Skrift var gaaen decrescendo frem. Jeg var imidlertid bleven medtagen endnu værre og skildret som Organ for al aandig Udselshed, fordi jeg havde rost Leopold og flere af det svenske Akademies Medlemmer, saavelsom af de kronede Digtere, paa en Tid, da Geijer og Utterbom og Tegnér o. best. endnu ikke havde vilst sig paa Parnasset. Angrebet var af Utterbom, Molbechs Ven. Da Rahbek ikke vilde læse, begav jeg ogsaa, at fortsætte Forelæsningerne.

I det Skandinaviske Selskab, hvis Sekretariat jeg allerede 1806 havde frasagt mig, oplæste jeg i 1812 nogle Træf

til en Skildring af Frederik den Femtes Regjering, hvilke hortes ikke uden Interesse, selv af den danske Histories Fortrolige, som tilstode deriblandt at have fundet nye Ting. Jeg havde dog kun Afgang til trykte Ailder.

Min videnskabelige Virksomhed var i Aaret 1813 endnu større, i Forhold til, som mit Arbejde med Retsfager tog af. Jeg begyndte, hos Schubothé, at udgive *Elio*, et Hæsteskrift, indeholdende Bidrag til Læsning for den fædrelandske Histories Yndere. Det var for en Del Frugten af hine Forelæsninger over Christian den Syvende og leverede især Grundrids af fortjente danske Mænd fra denne Konges Tid. I Spidsen var et Forsøg til en fædrelandsk Almanak, hvilken, saa vidt muligt, betegnede hver Aarets Dag med Navnet af en mærkelig Dansk, som den Dag var født. Det var G. H. Dalsen, som havde samlet disse Navne og overladt mig sine Samlinger til Valg og Afbenyttelse. For Resten bestod *Elio* ikke blot af danskfødte, men og af under deres Ophold i Danmark kjændevedrige Mænds Levnet i Grundrids. Min Fader helligede jeg nogle Blade, men burde have givet flere. Der udkom to Hæfter, som med Bifald bleve modtagne. Jeg meddeler nogle Prover. Fra første Hæfte: Til A. G. Moltkes Retsfærdiggjørelse siges Følgende, hvilket jeg nu vilde have udviklet langt bedre:

„Man har beskylt Moltke for at have misbrugt Frederik den Femtes Gunst til at berige sig paa Statens Betkostning. Han havde maaskee kun „omhyggelig og forsigtig

nyttet de lykkelige Omstændigheder til at forberede sig et varigt Held for sit hele Liv^u.

Man har bebrejdet ham, at han skal have fremmet det Gang til Nydelse, der troes endog at have forkortet den ejegode Frederiks Dage. Men neppe kan det antages, at Moltke i alt Fald skulde have villet afdrage sin Belgjører fra Regjeringsstyrelse for selv at herske desmere. Man har endelig skildret ham som Bondens Plager og Bondesfrihedens Fiende. Unægteligt er det og, at han ikke besad de lysfeste Begreb om Agerdyrkeres borgerlige Forhold i Staten ikke mindre end Menneskerettigheder. „Han var altid bange, at Ridkerheden for Bondestanden skulde gaae for vidt og Dens Aaar forbedres paa Godsejernes Bekostning. Han kjendte ikke sine egne Bonders Forsatning uden af sine Forvalteres og Forpagteres Indberetninger“. Imidlertid arbejdede han dog umiskjendelig for Bondens Vel, baade som Embedsmand og som Herremand. Først som Medlem af den ved Reskr. af 26de Novbr. 1757 bestillede Kommission, siden fra Februar 1768 af som Medlem i den under 27de Oktober nedsatte Landkommission, og endelig fra 15 April s. A. af som Præsides i General-Landvæsens-Kollegium, bidrog han især til Fælledeelskabets Ophævelse og til Indførelse af Forbedringer i Agerbruget, ogsaa til Høveriets Bestemmelse. Den 31de Marts 1755 indbød Moltke efter Frederik den Femtes Befaling Alle til at indsende almennyttige Bidrag til Landhuusholdningen, Kunstlæren, Handelskundskaben, Naturhistorien og Naturlæren, for paa kongelig Bekostning at vorde bekjendtgjorte.

Og en Frugt heraf var det af Moltkes Yndling, den fortjente Profkantsler Erich Pontoppidan, fra 1757 til 1764 i otte Quartbind udgivne Dekonomiske Magasin, saavel som Lütkens Dekonomiske Tanker til højere Eftertanke, ved hvilke begge Skrifter et nyt Lys i Dekonomie og Kameralistik begyndte at tændes. Deres Indhold viser, hvilken Yttringsfrihed i de Tager ved Moltkes Beskyttelse allerede fandt Sted. J. C. Sneedorff modtog fra ham Underretning om, at Kongen havde forundt Den patriotiske Tilskuer Frihed for at passere den da ellers endnu gjeldende Censur.

Om hans Fremgangsmaade, som Præsæs i General-Landvæsens-Kollegium, sagde i et Vennebrev en stemmeberettiget Dommer, Konferentsraad Joachim Wasserschleben: „Med de bedste og almennyttigste Hensigter forbinder Moltke en utrolig Varsomhed, hvilken er uundværlig, saafremt ellers det Gode skal skee, man af dette Kollegium kan vente“. „Moltke“, hedder det i et andet Brev, „fortjener, man sig hvad man vil, stor Højagtelse. Han er virkelig en hæderværd Minister af de fortræffeligste Egenskaber“.

Og om Generalfeltmarskalk St. Germain dommes saaledes:

„Han var, forsikre de som kjendte ham, en Mand af Oprigtighed, Færdighed og Omhed. Man sagde ved den franske Hær om ham: han bærer Hjertet i Hænderne — Il porte son cœur dans ses mains — og: han har et haardt Hoved, men et blodt Hjerte — Il a la tête dure, mais le cœur tendre. Naar han fejlede, skete det for det meste af

Mangel paa Kundskab, næsten aldrig af Lidenſkab, thi han forſtod at beherſke ſig ſelv. Men ofte ſoer han vild i ſin Dom over Andre, iſær over dem, ſom trædſkeligen vidſte at ſkjule ſig under Urligheds Maſke, hvilket iſær viſte ſig i Danmark, hvor han endnu ikke havde haft Lejlighed til at underrette ſig om Vedkommendes Karakter og Forhold. Han holdt ikke alene Religionen i Agt, men, ſelv katholiſk, forſømte han ſjelden den lutheriſke Kirketjeneste ved Armeen. Imod Lovene tog han i Danmark end ikke Landsmænd i Beſtyttelſe, og foretrak aldrig Franſke for Danſke".

I andet Hæfte læſes om min Fader og Hans Ben Barisien dette:

"I Marokos lagde Høſt ſig ufortøvet med ſaa megen Glid efter Landets Sprog, det Arabiſke, at han allerede Aar 1762, da Rancellieraad Johan Frederik Barisien kom hid ſom Konſul, kunde for ham overſætte arabifke Breve. Siden bragte han det endog til den Færdighed i at udtrykke ſig mundtlig paa Arabiſk, at han ofte uden Tolk talede med Keiſeren ſelv, hvis Yndſt han og ved Snildhed og Nærværelſe ſtrax fra ſin forſte Audients af vandt og ſom han vidſte at forøge til den Grad, at han fra Keiſeren fik egenhændige Breve, hvilke han ej heller led ubefvarede. Barisien var en dannet og ædel Mand. Som Forfatter havde han Fortjeneste ved ſin Deltagelſe med Gerſtenberg, Kleen, Klopſtock, Schönborn og Sturz i de velſkrevne Briefe ſiber Merkwürdigkeiten der Literatur. Som Borger beſeglede han ſin Lydighed og ſin Fædrelandsſkerlighed med Døden.

Høst og Barisien bleve Venner. Og den Sidste anbefalede med Varme den Første til hans Foresatte, ligesom Denne igjen talede Hins Sag hos Kejseren. Mohamed havde nemlig Konsulen, som den, der modsatte sig hans Ønske at see den hele danske Handel paa Landet forflyttet til Mogodor eller Suira, en Stad, Kejseren nylig havde begyndt at anlægge. Imedens der byggedes paa det danske Hus i denne Stad, hvormed man dog kun blev halv færdig, maatte han Aar og Dag opholde sig i et Telt, uophorlig plaget med Krænkelser og savnende det Nødvendige, paa et Sted, hvor der da ikke var andet end Sten, Sand og Vind. „Jeg kan ikke“, skrev han under 23de Maj 1765 til Høst, som da opholdt sig i Marokko, „følge for Dem, at den Maade, hvorpaa man vedbliver at behandle os, gaaer mig yderlig nær. Efter at have opofret Alt hvad der stod i min Magt for at vedligeholde Freden, kan jeg ikke andet end at drive paa at komme tilbage (til Salá); vil man da, at jeg skal omkomme i Sandet ved Mogodor? Mit Telt kan ikke mere modstaae Vinden, og jeg mangler Alt; skulde det ikke være Dem muligt, kjære Hr. Høst, selv at forestille Hans Kejsertlige Majestæt alt dette?“ Høst opfyldte sin Vens Forlangende; og, uagtet alle de Hindringer, en Udlænding i dansk Tjeneste, for egen Fordel, lagde i Vejen, fik Barisien omsider Tilladelse til at residere i sit gamle Hus i Rabát, dog kun paa det Vilkaar: at Høst da skulde som Konsulens Kalifa eller som Vicekonsul gaae til Suira.

Kun kort Tid havde Høst resideret i Suira, da han mistede sin Ven Barisien; han glemte ham aldrig, og

nogle og tyve Aar derpaa opkaldte han En af sine Sønner efter ham."

Omtrent paa samme Tid begyndte jeg at udgive: Entwurf einer Geschichte der Regierung Christian des Siebenten, til hvis Udarbejdelse jeg anvendte god Willie, megen Flid og mange Hjelpemidler. Ogsaa blev den endog af Jens Møller værdisat adskillig Noes, kun at Han frakjendte mig Forstand nok til at bedømme Struensees og Guldbergs forskellige Ministerier, hvorpaa jeg svarede vedborligen. — I Tyskland blev Bogen med Bisald bedømt i Hallische Allgemeine Literaturzeitung, Göttingische gelehrte Anzeigen o. fl. Et. Sartorius sagde i sin Udgave af Spittlers Geschichte der Europäischen Staaten: Bogen er god, Oversættelsen flet; Tysken flet, skulde det heddet, thi Bogen var oprindelig skreven paa Tysk. Iøvrigt indeholdt virkelig især Afsnittet efter Struensee mangt et brugbart Bidrag til den danske Historie.

Til Aarene 1812 og 1813 hører endnu min Redaktion af Statsbidenden. Den udkom da to Gange ugentlig og min Betaling for det Politiske hertil var 400 Rdr. Solv aarlig. Korrekturen maatte læses seent paa Aftenen, undertiden ud paa Natten, og naar Censor, Geheimelegationsraad Manthey, flettede Steder eller Stykker ud, maatte jeg strax udfylde Hullet. Imidlertid interesserede Arbejdet mig, indtil Napoleons Lykkes Stjerne var dalet, da vort Hof maatte forandre sin Politik, imedens jeg beholdt min. Censor freg nu saaledes bort, at jeg tabte Lyften, og frasagde mig Redaktionen,

ihvormeget jeg ved min Families Tiltagelse trængte til den Indtægt, da Kapersagerne vare ophorte. Men naar Nøden er størst, er Hjælpen nærmest.

Aaret 1813 udmærkede sig i vor Literatur ved den saakaldte Jødefejde. Digteren Thomas Thaarup plettebe sit Navn ved en Oversættelse af Friederich Buchholzes Skamskrift paa Jøderne: Moses og Jesus. Derpaa fulgte andre Angreb. Baggesen, Bærens m. Fl. fremstode til Forsvar. Efter den ved ædel Nidkjærhed for sin Nations Oplysning hæderværde Grosferer Mendel Levin Nathansons Opfordring oversatte jeg Lueber om Jødernes Forædling og Villaines Provelse af Skriftet: Moses og Jesus. Fortalen til den Første indeholdt en anonym Afhandling af Nathanson om Pengevæsenets nyeste Skjæbne og Forsatning hos os. Recensenten i Literaturtibenden anmeldte den med megen Agtelse, men fremførte nogle afvigende Synsmaader. Disse drøftede Nathanson i et af mig udgivet Tillæg til Lueber. Bekostningen paa disse Arbejders Trykning udrededes af Nathanson, men Indtægten var min. Jeg kom derved i en for mig ligesaa behagelig, som fordelagtig Forbindelse med en Mand, i hvem jeg lærte at skattere, foruden et lyst Hoved, en sjelden Godgjørenhed, uden Forskjel paa Alder, Kjøn, Stand og Religion. Han værdisatte mig baade i literarisk og anden Henseende sin Tillid, og viste mig en Velvillie, hvorpaa han i adskillige Aar gav Bidnesbyrd ved en rig ugentlig Understyttelse. Han var en hjælpsom Ven af Baggesen, Pram, Myerup, Kunzen,

Clemens, Lorenzen, Eckersberg o. s. v. Han fattede Ideen om et holbergskt Gallerie, en Samling af Scener i Holbergs Skuespil, til at ledsage en Pragtudgave deraf, i Qvart, trykt med latinske Typer. Nogle Scener vare allerede tegnede af Lorenzen og Eckersberg, stukne af Clemens, da Omstændighederne nødte Nathanson til at opgive en Plan, hvis Udførelse af en Anden højstigen maatte ønskes. Den nathansonke Familie gjorde hans Huus til det venligste Samlingssted for Mennesker, som havde Sands for det Gode og Skjønne.

Endelig begyndte jeg den 24 Oktober 1813 et Ugeblad i Qvart, med Bestemmelse udelukkende at meddele Bidrag til Kundskab om Fædrelandet, dets fordums Skjæbne og daværende Aar, at henstille Ideer til Fremme af dets Lær og Held, at yde Næring for Kjærligheden til og og Trofastheden mod det. Jeg gav det Navn af Dannora, hvilket forekom mig at være en passende Benævnelse til at udtrykke den inderlige Forening imellem Nor og Dan. Jeg var saa heldig at vinde dygtige Medarbejdere i G. H. Olsen, Sander, Lundbye, N. Blicher, C. J. Boye, D. D. Lütken, men fremfor Alle i Baggesen. Foruden nogle Artikler, leverede han en Mængde, over en Snøs, Anmeldelser og Recensioner Skuepladsen vedkommende*). Skjønt han skrev anonymt, vidste dog Alle, at det var ham. Imidlertid vare naturligvis de Forsøg man gjorde paa at formaae mig til Navnets Opgivelse, forgjæves. Hans Bedømmelser

*) See Dannora 2 Qvartal Nr. 13.

vare vel de ypperste i Taget, vor Literatur kan fremvise: udførlige, dybtgaaende, smagsfulde. Vel skaaede Han hverken Forfattere eller Skuespillere; men Han gav og Roes, hvor den fortjentes. Fremfor Alle, tog Han til Gjenstand for sin Døftning Dehlenschlägers Tragedier, navnlig Roverborgen og Hugo von Rheinberg. Men en Baggesens, endog overdrevent strænge Kritiker, burde have været Dehlenschläger kjærere end de blinde Forguderes ubetingede Lovtaler. Meget kunde han dog unægtelig have lært af sin ældre, indsigtsfulde Broder i Apollo, om han endog troede sig denne overlegen i Genius. Ogsaa var Baggesens Roes fuldvægtig, og hans Dadel kunde jo Dehlenschläger troste sig med udsprang af Harmen over hans Alt overglimrende Navn. Hvor rene Baggesens Bevæggrunde vare, naar Han dablede Dehlenschläger, saavel som naar han forsvarede Sander imod Molbech, veed Ingen bedre end jeg. Ogsaa enkelte Digte gav Han, som jeg ej veed, om de alle ere optagne i den efter hans Død foranstaltede Samling. Et af dem lød saaledes:

Den lyse første Junius 1815.

Di Maaneders Længsel i Taarer randt hen

Og Moderen sukkes til Bornenes Klage.

Naturen og Folket nu smiler igjen:

Vor Ven og vor Fader er kommen tilbage.

Jeg selv skrev især Anmeldelser fra Literatur og Theater, meddelte og nogle utrykte Breve fra Holberg til hans Ridesøged.

I Marts 1814 skrev jeg og en Udsigt over den russiske Rejse

Alexander den Førstes Levnet; hvortil jeg betjente mig især af Venturini, Storch og Masson. Bogen blev, som mine fleste Arbejder i en Række af Aar, fordelagtig bedømt i Allg. Lit. Zeitung, upaatvivlelig af von Gehren.

At Dannora allerede efter et Aars Forløb sluttede sin Bane, havde ingen anden Aarsag end at Udgiveren ikke mere saae sig i Stand til at skaffe nye Subskribenter, det Foregaaende fuldstændigt og saaledes maatte gaae glip af det større Antal Læsere, Bladet ellers vilde have erholdt. Ved en ny Titel bortfaldt denne Hindring, thi skjønt med lignende Bestemmelse blev Bladet nu et andet. Dannora forvandlede sig til den nordiske Tilskuer. Men istedetfor et halvt Aar egentlig, som Dannora havde, udkom af den nordiske Tilskuer et heelt. „Intetlags Qmne var udelukket fra Bladets Omgreb. Tilskueren havde Djet aabent for alt Mærkværdigt, ikke blot i Norden“. Lgsaa til dette Blad havde jeg adskillige Medarbejdere: Gutfeldt, Herholdt (under Mærket J.), Stadsfyfikus Lund (L), Lundbye, Olsen, Sander, Stoud; men ogsaa her bør jeg især nævne Baggesen, skjønt Han alt i Dannoras Tid havde begyndt sin lille Søndagsaften. Han leverede foruden andre Bidrag, f. Ex. om Valles halvfjerfindstyvende Fødselsdag og Søndags Stroetanker (i Anledning af Sibberns Stroetanker), og nogle Digte, kun to, tre Theaterkritiker, men den Ene af dem, over Arel og Valborg, var udmærket ved Udførlighed og Strængheid. Fra en mig ubekjendt Haand modtog jeg ogsaa et vittigt Bidrag, der ikke stod i Skygge ved Siden af de baggesenske: Pet-

lerpigen, Tragedie i tre Akter efter Herman Wessel, forandleget ved et Lystspil af samme Navn fra M. L. Bruns Haand, hvilket efter et Par Sceners Opførelse blev udpebet af et stort Antal. Baggesen yttrede sig om hin Bettelpige, at Haarene havde rejst sig paa hans Hoved ved Læsningen deraf. Selv gav jeg nogle Vers: nemlig ved min Broder Frederik Barisien Hosts og min Svoger Peter Lorens Draholms Grave; oversatte svenske Digte; skrev om gale Hunde; om en skandinavisk Bogmesse; om Carnot og Davoust; anmeldte literarisk og theatralisk Nyt; meddelte endelig, i Anledning af Dehlenschlägers og Ingemanns Tragedier, historiske Efterretninger om Helge, efter Suhm og Mas-Aniello, efter Muratori, ligesom jeg i 1807 særskilt havde udgivet Noget om Hakon Jarl, efter Snorro og i 1809 om Knud Lavard. — Som Prøve afstrykkes følgende Stykke, med Hensyn paa en Anklage af Gutfeldt imod vore Digtere.

Om hædrende Ligfølger.

„Det er bekjendt, at der i det gamle Egypten var en Ret, bestaaende af fyrretyve Dommere, som, førend nogen Afød maatte stedes til Jorde, skulde høre alle Klager imod ham og derefter afgjøre om han ved en ustraffelig Vandel havde fortjent den Ære at vorde begravet eller ej. Selv Kongerne vare ikke fritagne for denne Rettergang; og mangen ægyptisk Hersker, som havde styret slet, dømdes til at forblive ubegraven. Denne, paa menneskelig Fordom beregnede Fremgangsmaade syntes fuldkommen hensigtsmæssig. De der

i Live sad for højt til at naaes af Straffens Sværd, kunde efter den Indretning dog allerede da forudsøle det efter Døden ventende Hug. Og den uretsfærdig Undertrykte torde vente en offentlig Friksjendelse, naar Had og Avind med ham vare gangne til Hvile. At ogsaa her Misbrug kunde indtræffe, at en heel Dommerstald, ligesaavel i Egypten, som andensteds, kunde snuble, derom tvivler man vel ikke; men Grundsætningen var god. Den Bedtægt ophørte; en hæderlig Begravelses Vigtighed for de uwise Mennesker ikke. Østerriges anden Josefph erfarede det, da han vilde have det affjelede Støv gjemt paa anden Maade end hidtil.

Her i vort Danmark var længe Begravelse uden Højtidelighed og i uindviet Jord betragtet som en Straf. Nigmanden glimrede kun endnu ved Kiste og Liggvogn og Ræreter o. s. v. Ved frivillig Deltagelse i Jordefærden at belønne sjældne Fortjenester var ikke i Brug; Avisvers var Midlet, hvorved Højagtelse og Hengivenhed bevidnedes. — Danessjalden Ewald var, om man ikke fejler, den første, der nød et saakaldet Nationalfølge: Ligets Ledsfagning til Graven af en ubuden Mængde. I Nat og Mørke havde han tilbragt sit Liv; efter hans Død, 1781, blev først hans Værd tilfulde erkjendt. Strax indtraf nu den Periode, da et Præsteparti klagede over: „at Danmarks Poet af mange gjordes til en Afgud, at Selskaber og Samtaler ophøjede hans Fortjeneste næsten over alle andre dødelige Mennesker, at Poeter og Versmagere fremstode flyngevliis i de offentlige Tidender med Klynken og Klagen og Skrig og Taarer, at den Ufdødes af-

Haarne Hovedhaar gjemtes og maaffee daglig kyssebes af nogle af hans Tilbedere, sem hellige Reliquier, da man kappedes om at kaldes Ewalds Benner og Dyrkere, fordi man derved troede at blive anseet for Smagens Benner og Dyrkere". — Efter syv Mars Forløb, den 2den Januari 1788, var det, at „paa Danmarks Skuldre bares Berner til sin Grav". Femhundrede Mænd af forskjellige Stænder ledsagede den Udle, vor Archimedes, til hans Hvilested. Man talede om at hans sidste Dage vare blevne forgalbede af Fiender. — Atter henrandt en Tid, forend den Udmærkelse igjen blev Nogen til Del. Da ydedes den det værdige Par, Tredestifteren A. P. Bernstorff og Lysudbrederen Suhm. Disse uforglemmeliges Bortgang var billig Gjenstand, for Almens sorg; deres Daad havde berettiget til almen Erkjendtlighed. Nu kom det i Brug ved frivilligt Følge at vise forevige Hædersmænd sin Højagtelse. Saadant var Tilfældet med Hvgæas P. E. Abildgaard, Astræas J. E. Solbjørnsen, og saa fort indtil nu nys Uranias Bugge. — Men længe varede det ikke, forend en talrig Skare af saakaldte Frivillige til den Grad blev Moden, at det næsten ansaaes for Vanære, ikke i Noisen at kunne takke de Mange, som ved uventet Tilstedeværen havde aabenbaret deres Agtelse for den Afdøde. Hvo der efter nogle Mars Graværelse kom tilbage til Staden, vilde maaffee forundres, naar han, mødende en Ligbegængelse, horte at det var, ikke nogen af Staten højfortjent Mand, men en eller anden Spekhøermadame, man forte bort.

Stemmeberettigede Medmenneskers ufremtede Agtelse,

uafhængig af Bælde og Rigdom, af Titler og Ordner, er et Maal værdigt at stræbe efter. Men hvad skal man sige, naar man, uagtet

Selv Guldets Glæde ved Graven svinder;
Og Diadem og Sejersminder
Er Evighedens Vægt for let;

naar man desuagtet seer hvilke Drivesjædre der saa ofte afgjøre Talriigheden af de Mænd, der ved selve Graven skremte Udfrygt for dens Minde, som nylig endog var hadet af dem! Eller er det ikke ofte at man, for ej at støde En og Anden, der presser Frivillige, gaaer med, hvor man ellers aldrig havde indfundet sig? — Men er den personlige Nærværelse et aldeles usikkert Bevis paa Personens sande Agtelse, hvad betyder da det hele Gjøglerie?

Mere betydende synes det derimod, naar Mange, som ventedes ved en Jordefærd, lade sig savne der, ligesom naar ikke blot de, der forhen højt forkyndte den afdøde Mægtiges Pris, men alle Digtere efter hans Død iagttage kold Tausched, naar f. Ex. Baggesen, Guldberg, J. L. Heiberg, Ingemann, Dehlenschläger, G. H. Olsen, Oluffsen, Pram, Rahbek, Sander, Thaarup o. fl., hverken følge Bondefrihedens Talsmand til Graven eller lægge en Blomst paa denne? — Men er det i saa Tilfælde ikke naturligere, i den Afdødes øvrige Færd at søge Årsagen til det formeente Særsyn, end i Literaturens og Almenaandens almindelige Forfald? — I et hos Hr. Steen nys begyndt Blad: *Udraastea* er da og i saa Henseende yttret den For-

modning, at Vedkommende maaskee have taget Hensyn paa hin Forordning af 27de September 1799, hvilken man tilskriver ikke blot Literaturens, men Fædrelandets Synken. Om dette, og dette alene, har bestemt dem, maae — de selv afgjøre."

Lovrigt blev jeg ved den nordiske Tilskuer indviklet i en Retsfag. Sekreter Molbech, hvem jeg, for hans sande Fortjenester, havde givet Plads i Almanakken foran Elio, havde allerede i sit Maanedsskrift *Athene* for 1814 opholdt sig over, dels at Baggesen i sine Rimbrevs havde kaldet mig en „Undling af Muserne“, dels at Jens Møller i sin Historiske Kalender havde forestillet En af Danmarks bedste Historie-skrivere, som hædigen syslende ved Siden af mig. Jeg smilede ad disse Angreb. Men i benævnte Maanedsskrift for Februar 1815 sluttede han sin Literaturartikel med „et Par Ord om Døgnbladet: den nordiske Tilskuer“. Heri foregav han, aldeles uden Grund, at jeg ønskede det danske og det svenske Sprogs Forening, og lagde til, at Saadant ikke kunde ønskes uden af dem, der med Ligegyldighed vilde see Danmark tabe sin nationale Selvstændighed. Jeg sandt at denne Beskyldning egnede sig til Domstolenes Behandling og vilde derfor nøde ham til Saggivelse. Til den Ende erklærede jeg ham i den nordiske Tilskuer for „en Løgner“ og, da jeg i den Anledning Intet hørte fra Ham, vedblev og gjentog jeg Erklæringen. Sekreteren udvirkede nu fri Sag og Prokurator. Men efter at Indlæg, ogsaa fra Molbechs egen Haand, imellem os vare vekslede, fandt Han dog rigtigst at

anholde om Kanselliets Samtykke til Prøvelse af Forlig. Vi mødtes for Kommissionen og afgjorde der vort Mellemværende, saaledes, at Sekreter Molbech erklærede, Han ved sine Udbudelser kun havde havt Hensyn til det Literære og ikke villet krænke min Borgerære, hvorimod jeg under denne Forudsætning tilbagekaldte min Sigtelse. Smidlertid bekendtgjorde Han i sin Athene Forligsslutningen forvandsket, hvilket nedsagede mig til at udgive et Stridskrift imod ham. — Sekreter Molbech har siden fortsat sine Drillerier imod mig, saa ofte Han dertil har kunnet finde Lejlighed. — Dette hindrer mig dog ikke fra, at erkjende ham for en af vort Sprog og vor Literatur særdeles fortjent Forfatter, som jeg kun beklager at see fortsætte sit Fiendskab imod afdøde Modstandere paa Parnasset, navnlig Baggesen, hvis Hjerte han ikke kan bedømme.

Denfor har jeg ommeldt Sørgevers over min Broder Frederik Barisien Høst og min Svoger Peter Lorentz Drholm. Den Første havde et Par Aar været Eskadronschirurg og som Saadan haft haarde Dage, i Sylland, adskilt fra Slægt og Venner, da Han, smittet ved en Vens Dødsleje, i en Alder af fem og tyve Aar, Paaaskedag 1815, blev bortreven paa Frederiks Hospital. Han besad det bedste Hjerte, havde endog unævnt skrevet et og andet smukt Vers. Drholm døde saa Uger efter, omtrent i samme Alder, til dyb Smerte for sin Moder, som saaledes saae sig berøvet først sin Mand, der, jeg erindrer ej Liden, var, med et Ham tilhørende og af Ham selv ført Skib, i det indiske Hav, bleven

Bolgerne's Nov, dernæst sin yngste Datter og nu sin eneste Søn. Selv havde Hun længe været yderst svagelig.

Min Broder Johannes Nicolai havde, da Han i Mariboe ej fandt tilstrækkeligt Udkomme for sig og Familie, besluttet at studere Chirurgie og Medicin, og bragte det heri ved sit udmærket hurtige Nemme og lyse Hoved til efter et halvt Aars Tid med Nøds at gennemgaae et offentlig Tentamen ved Akademiet, hvorpaa han ansattes som Chirurg ved Felt-hospitalet i Frederiksborg. Men ogsaa dette svarede ikke til Forventningen. Han gik desaarfsag tilbage til sit første Fag, og blev, efter to Aars Prøve, Procurator ved Lands-over- samt Hof- og Stads-Retten i Kjøbenhavn, hvor Han ved Retssind, Flid og Duellighed vandt Agtelse. Efter adskillige Aar begyndte Han igjen at virke ved juridiske og andre literære Arbejder. — Min Broder Marcus Gerhard var, efter nogle Aars Praktiseren i Cappeln, som Doctor medicinae, flyttet til Flensborg, hvor Han siden blev den mest søgte, men ogsaa den mindst lønnede Læge. Han er de fattiges Hjælper i Nøden. — Min Broder Andreas Petrus var forfremmet til Lieutenant og gaaen med Tropperne til Schleswig.

Smidlertid havde jeg i Vinteren 1814—1815 fortsat Forelæsningerne over Europas nyeste Historie, det vil sige: Napoleons Tidsalder, omtrent for et ligesaa stort Antal Tilhørere som forrige Vinter, og begyndt Forelæsninger over Fædrelandets Historie fra de ældste Tider af, fornemmelig med Hensyn, dels paa de for begge Røn kjænderværdigste Begivenheder, dels paa hver Tidsalder's Sæder, Skikke og Husliv,

og dertil indbudet baade Damer og Herrer. Men her indfandt sig kun Faa, især af Damer, og jeg afbrød snart. I de følgende Aar holdt jeg Forelæsninger, som, mig vitterligt, i Fædrelandet kun gamle Abrahamson for Artillerieffskolen, og udenlands Schløzer, havde holdt: over Dagens Aviser. De vare meget søgte og yndede; jeg oplæste fra Aviserne i fremmede Sprog de af mig indstregede Steder med saadan Færdighed paa Dansk, at Tilhørerne holdt det for oplæst fra Dansk.

Foruden disse offentlige Forelæsninger for Almenheden, holdt jeg ogsaa i adskillige Vintre Forelæsninger over enkelte historiske Gjenstande i Selskabet Elia, hvilket havde laant mig dets Sal til Afbenyttelse ved hine. Jeg blev nogen Tid efter af dette Selskab hædret ved at erklæres for dets første ordentlige Medlem, og paatog mig ofte, efter Anmodning, at være dets Taler ved høitidelige Lejligheder. Jeg blev hæderlig omtalt, dels alene, dels iblandt Andre, i Sange af Pram, Dampé, Liunge, hvilken Sidste, uden lærd Opdragelse, allerede i sit attende Aar begyndte at vise sig, og nu som Publicist har en Hovedrolle i vor Literatur. Selskabet talte iblandt Sine mange Udmærkede: Pram, Gudenrath, Myerup, Baggesen, Wendt, Finn Magnussen, Sofrigrerne Jessen og Sølling, o. fl. af hvilke de fire Første med mig deledede det Hverv at holde Forelæsninger*). Foruden at det underholdt sig med saadanne var det som en anden Klub: man fandt Da-

*) See en Afhandling af Gudenrath i Politisk og Historie.

gens Literatur, spillede Kort og Billard, rygede Tobak, spiste til Aften. Endel Medlemmer forlangte engang Baller, de Dvrigge modsatte sig. Der blev udnævnt en Kommission til at afgjøre Sagen; jeg blev dens Formand. Et lige Antal stemmede for Baller. Jeg gjorde nu Udslaget til visse's Fordel, men underskrev herved imod mit Dnsse Selskabets Dødsdom, thi nu gik en stor Del af Ballernes Modstandere ud. I Elios Sted oprettedes et Selskab, Nordia kaldet, hvoraf, foruden Endel af de Ovennævnte, ogsaa Etatsraad Frederik Thaarup blev Medlem, og hvori jeg med Flere ligeledes holdt Forelæsninger. — I Selskabet Elio stiftede jeg især et mig kjær Ven'skab med Overauditor, nu Borgermester i Aarhus, Justitsraad Fleischer. Han er en Mand af Kraft og god Villie, og viste mig siden mange Prover paa den oprigtigste Velvillie. — Til Selskabets Medlemmer hørte, som anført, Damppe. Denne Mand var tidlig bleven moden. Han var, om jeg ei fejler, kun tyve Aar gammel, da Han, 1810, blev Doktor i Filosofien og Ugtemand. Som Overlærer ved Latinskolen i Slagelse, havde Han Del i Kvisen sammesteds, men Han stiklede paa Fruentimmerne der og blev ilde liidt. Han rejste til Kjøbenhavn og anlagde en lærd Skole, hvormed Han, selv en udmærket Filolog, havde temmeligt Held. Men nu begyndte Han at skrive ubetænksomt og dristig om den herskende Religion og paadrog sig Undertrykkelse af det ene Glyve'skrift efter det andet. Hans Sind blev end mere forstømt ved huslig Ubehagelighed af værste Slags. Han blev misfornøjet med Alt, og hans religiøse Forstemning ud-

brebte sig nu ogsaa til de politiske Forhold. I hvor ube-
 kjændt Han i Grunden var med de nyeste Statsomvælt-
 ninger, fattede Han dog Tanker og lagde Planer, der
 vare ligesaa affindige, som de med Understyttelse vilde have
 været farlige; thi Han var en ægte Folketaler, havde en fly-
 dende Tunge, hensynsløs Driftighed og en Stentorstemme.
 Men allerede deres Næsenhed maatte borge for at de ikke kunde
 blive understyttede. En enfoldig og fattig Haandværksmand
 var den Eneste, som tilegnede sig dem. Min jævnlige Om-
 gang med Ham, indtil i den sidste Tid, anledigede, at jeg af
 Ham maatte høre Endel om hans Forehavende, men som jeg
 fandt af den Natur, at-deraf Intet kunde berygtes. Jeg be-
 tragtede det Hele som Galskab. Da Han imidlertid blev an-
 holdt og kom under Forhør, maatte jeg og paa Grund af
 vort Bekjendtskab give en udførlig Forklaring, for den
 til at undersøge Sagens Sammenhæng allernaadigst an-
 ordnede Kommission, hvorved jeg havde det Lod, at imedens
 Forklaringen fyldestgjorde baade Kommissionen, hvis Præsæs
 den ædle Rjærulff var, og Dampe, hvilken kun i et Par
 Smaapunkter modsigde den, og iøvrigt var tilfreds, vare der
 de, som holdt mig for Deltager i hans Planer og ventede at
 see mig tiltalt med Ham, Andre, der betragtede mig, som en
 af Regjeringen brugt Spejder og som den, der havde hjulpet
 til at forraade Ham. Jeg erfarede med lige Nøiighed begge
 Dele, thi jeg havde anvendt Alt for at bringe Ham paa rette
 Vej og Alt for at fremstille hans Færd som en Vildelse,
 hvorfor jeg selv ansaae den. Som bekjændt, blev Han dømt

efter Leven, men benaadet, og hensat i Fængsel. Foruden de Belgjærninger, hvorved Kongen formildede hans Skjæbne, vilste ogsaa Ministeren Kaas sig saa ædelsindet, at laane Ham Bøger af sit Forraad til Læsning i Kastellet. Hans Skjæbne var saa meget mere beklagelig, som Han med et udmærket Hoved forbandt en, indtil sin Anholdelse, urokkelig Bædhængenhed ved, hvad Han holdt for Sandt.

Navnet Dampé bringer mig de Højtider i Grindring, hvilke efter mit Forslag fandt Sted; thi Han skrev en Sang ved den for Prof. Dr. Johan Heinrich Schönheider i 1818. Måret forhen havde jeg givet Tanke til en Jubelfest paa Skjædebanen den 2 Juli i Anledning af, at Abraham Kall 1777 var bleven Dekanus paa Klosteret. Pram var min nidkjæreste Medhjælper, men hindredes i at bivaane den. Indbydelsen til Kall skete ved det skandinaviske Selskabs fire Stiftere: Nyerup, Baggesen, Pram og mig. Rahbek holdt en Tale og Mange skrev Sange til Mandens Ære. I 1818 blev Schönheiders Doktorjubilæum festligholdt i det musikalske Akademies Sal. Pram var her endnu virksomere. Han skrev Kantate og holdt Tale.

I 1816 begyndte jeg hos Bonnier et nyt Dagblad i Qvart, Dagsposten, hvilket var bestemt for indenlandske og udenlandske Nyheder udenfor Politikens Landemærke, det vil sige, som ej angik Staternes indbyrdes Forhold, indtil Forlæggeren maatte kunne forhverve Privilegium for de politiske, hvilket dog nægtedes. Censor, Assessor Kiærulff, nu Overpræsident og Politichef, Kommandør af Dannebrogen og

Dannebrogsmænd, var særdeles liberal, og, da jeg gjorde ham opmærksom paa min og mange flere Videnskabsmænds Fortolkning af Ordet politisk, lod Han ustrøget hvad Han nogenlunde kunde, indgav og en Forestilling desangaaende til Ranselliet. Men dette ændrede ikke hans Grunde og indskrænkede saa meget muelig Bladets Kreds. Desuagtet blev Bladet for sit Indhold læst og yndet, det meddelte ogsaa mange historiske Nyheder, som savnedes i andre danske Blade. Med Dagsposten forenede jeg efter nogen Tid et literarisk Søndagsblad, som leverede mange interessante Bedømmelser og Efterretninger. Men en Sygdom voldte i September, at Bladets Udgivelse et Par Dage blev noget forsomt. Forlæggeren greb Lejligheden og overlod Udarbejdelsen til En, der gav bedre Kjob. Søndagsbladet fortsatte jeg et Aars Tid paa Beckens Forlag.

Til mine literære Arbejder for Aaret 1816 hører og en liden Haandbog i den danske Statistik paa Ludwigs Forlag, under Titel: Fædrelandet. Den var for det Meste et Udtog af Frederik Thaarups udførlige Vejledning, men efter en anden Orden, da den efter Schlözers Forskrift afhandlede: først Landet, dernæst Folket, endelig Staten. Provst Birch i Tjen benyttede den som Et af Hjælpemidlerne til hans saa højt agtede Almenskifts første Udgave og Engelstoft anbefalede den til Brug ved juridisk Examen. Dplaget maa have været stort, thi, uagtet Bogen sikkert havde god Afsetning, folgtes dog efter Forlæggerens Død over 700 Exemplarer paa hans Auktion.

Til den af Ryerup udgivne Poesiesamling, Hørtha for 1816, havde jeg og leveret Bidrag.

Uden Udsigt til Forfremmelse i Fædrelandet, besluttede jeg i Sommeren 1816 at søge min Lykke ved Universitetet i Norge. Jeg var siden 1799, fra samme Dag som Pram, Medlem af det norske Videnskabers Selskab, havde, efter Indbydelse bivaanet Frederiksuniversitetets Stiftelsesfest i Kjøbenhavn 1811, besøgt Venner og Belyndere i Dreschow, Sverdrup, Skjelderup. Hertil kom, at jeg og havde Saa-danne iblandt de Formaaende i Sverige. Ansøgningen om et juridisk Professorat i Christiania sendte jeg did og bad tilslige min derværende Ungdomsven Morgenstjerne tale for mig til Bedkommende. Dgsaa sendte jeg en Gjenpart af Ansøgningen til Kongen af Sverige, i den Tanke at Han havde en betydelig Stemme i Embedets Besættelse. I Sverige var Rosenfeldt den jeg især vendte mig til*). — Den 12 August fik jeg Brev fra Denne om at ile til Ramløse Kilde, hvorved Han er Læge. Min Ven-underrettede mig om, at mit Duffe var kommet i Betragtning og at Kronprinsen, nu Kong Carl Johan, som da opholdt sig der, vilde tale med mig. Næste Dag kjørte jeg med Ageposten til Helsingør og Kl. 6 var jeg i Ramløse. Men Rosenfeldt var ikke hjemme; han var i Helsingborg. Dgsaa Premierminister Engestrøm traf jeg ikke. Efter nogen Venten

*) En Morgenstjerne, Rosenfeldt o. fl. Mere ved Slutningen af Bogen.

Hjorte jeg tilbage til Helsingborg. Næste Morgen kom jeg
 igjen til Ramløse. Rosensköld fortalte mig, at Kronprin-
 sen havde ventet mig og at der havde været dækket for mig.
 Taffelet bestod af Kronprinsen, Prins Oscar, Minister En-
 geström, General Tavašt og Rosensköld. Kronprinsen
 skulde samme Dag rejse til Lund. Rosensköld foreslog
 mig at følge med did. Imedens han klædte sig paa, sad jeg
 i Forværelset og læste i en Roman af Joseph Bonaparte.
 En Ungling, som jeg tog for en Lieutenant, traadte ind og
 spurgte om Professorens. Jeg svarede paa Evens. Den
 unge Mand, som strax hørte at jeg var en Ublænding, talede
 nu Fransk. Gjenstanden var Napoleon, Carl Johan,
 Opholdet i Ramløse. Endelig aabnede Rosensköld Døren
 og udbrod: Deres Kongelige Højhed. Det var Oscar.
 Denne overrækkede fra sin Fader Rosensköld en Guldbaadse.
 Nu sagde min Ven ham, at jeg var den Fremmede, som i
 Gaar Aftes var bleven ventet. Den 15 August førtes jeg
 af Rosensköld til Engeström, som lovede alt Godt,
 men føjede til, at man i saa Fald haabede, at jeg vilde
 cimentere Foreningen imellem Norge og Sverige. Jeg fandt,
 at jeg som ærlig Dansk ikke kunde fremme en saadan Forening,
 naar den ej omfattede Danmark og ej gik ud fra Danmark.
 Jeg lod mig ikke forestille for Kronprinsen. Dog saae jeg
 ham den Dag Napoleon var født, som da, større end no-
 gensinde før, sad fangen paa St. Helenas Klippe. Jeg rejste
 tilbage og bekymrede mig ikke mere om min Ansøgning.

Kort efter havde jeg i Dagsposten indtrykket Noget fra

en fransk Avis, hvilket mishagede Tavast. Han gjorde Larm for det udenlandske Departement, dette skrev til Kanselliet, dette til Politiet. Jeg maatte forsvare mig, og sikkert ved Censurs Liberalitet faldt det Hele bort. Jeg derimod fandt mig kaldet at skrive Engestrøm til og forestille ham det lige Uværdige og Ukloge i at vække Splid imellem Nationer, for hvem indbyrdes Enighed var vigtig. Tavast var ilde liidt i Danmark, ikke saaledes som i sin Tid den værdige Svensker Sprengtporten og flere Hans Eftermænd. Tavast blev efter saa Ugers Forløb tilbagekaldet.

Nu indtraf en vigtig Begivenhed i mit Liv. Direktionen for Universitetet indbød dem, som vilde promovere ved Reformationsfesten den 31 Oktober 1817. Opmuntret, især af Nathanson, meldte jeg mig og vilde skrive to Disputatser, en for den juridiske Licentiaturog en for Doktorgraden, navnlig den første og anden Del af en Afhandling om Vresformærmelser med Ord efter de gjeldende danske Love. Direktionen forespurgte sig hos Kanselliet om Noget kunde være til Hindrer. Kaas, Gold, Knudsen og Drsted vare enige i, at Intet var, og i Statsraadet formaaede Rosenkrants Paastand, at jeg havde svenske Forbindelser, Intet imod Kongens Naade, saavel som J. G. Moltkes, Kaas's og Mallings Understøttelse. Direktionen viste mig nu den Afgøttelse, at freitage mig for at tage Licentiatgraden og at lade mig forsvare Afhandlingen for Doktorgraden. Alle medgaaende Omkostninger, til Disputatsens Trykning, Universitetet og Dekanus, m. m. udredede Nathanson. Min Dag var

den 24 Oktober. Stud. juris Drejer responderede. Disputationsakten, som varede fra Kl. 9 til 12 og fra 4 til 8, var udmærket hædrende for mig. Den blide Bornemann begyndte Oppositionen med megen Skaansel, hvorved jeg fik Mod. Saa kom Kolderup-Rosenvinge, som vel ikke var mig god, men, da Han aabnede Kampen med en Sprog-bemærkning om Forskjellen mellem derivare og mutuare; tog jeg ham for Filologen J. L. Heiberg, den brave Peter Andreas's Son, og behandlede derfor den dygtige Lovkyndiges, tilbøls altfor ubetydelige, Argumenter med saadan Munterhed, indblandede endog Fransk i mit Forsvar, saa at min Modstander forsejlede den Sejr, hvorpaa Han havde regnet. Kandidat, siden Kammerraad, Kall viiste mig al Ugtelse. Efter ham fremtraadte Hurtigkarl, som havde skrevet en meget smuk Indledning til sin Opposition, hvori Han iblandt andet yttrede, at der, hvor jeg nu stod, kunde jeg have staaet, jeg troer, en Snøs Nar forud. En ung Mosait, Joel Jacob, gav ved sine fremsatte Bemærkninger Beviis paa gode Kundskaber. Efter Ham fremtraadte Rahbek, som sagde mig skønne Ting om vort Ungdomsvenskab, og isørigt anbragte et Par Betænkninger, som: om Suhms Gravskrift over Hertugen af Orleans ej var Urefornærmelse, fordi denne var Ublænding, og om Tonen kunde gøre noget til Urefornærmelse. Ham afløste en anden Ungdoms Ven, Pram, som ligeledes blot vilde sige mig Artigheder og næsten kun havde det imod Disputatsen, at den ej udgjorde en stor Bog. Pram gjorde mig besuden en negativ Tjeneste.

En Fiende af mig meldte sig ligeledes til at træde op efter Rahbek. Schlegel underrettede Pram herom. Denne besluttede at forekomme min Modstander. Idet Pram nu sprang frem, udbrod Manden: „nu skal Tanden bide længer; med Ham faaer det ingen Ende.“ Derpaa gik Han sin Vej. Pram var færdig i ti Minuter. Det var interessant at høre Rahbek og Pram ikke havde glemt deres Latin. Endelig sluttede Schlegel, som Dekanus, det Hele paa en Maade, der ikke var mindre behagelig end mine øvrige Bænkens Færd. Den 1 Novbr. fandt Promosionen Sted i Trinitatis Kirke, da Promotor Schlegel proklamerede mig under Benværelse af „vir de literis meritissimus“. — Med mig bleve freerede til Doktorer i Lovkyndighed Kammerherre Adeler, Etatsraad Caspar Lassen og Professor Kolderup-Rosenvinge, hvilke Alle vare budne til Kongens Taffel, hvorimod jeg maatte nøjes med at spise hjemme. Men det gik mig da ikke værre end den eneste som blev Doktor Theologiæ dengang, Stiftsprovst Herg, Professor Klingberg og alle Doktorer i Filosofi. Et Par Dage efter havde jeg Audients hos Kongen, som morede sig over, at Pram endnu ej havde glemt sit Latin, og ønskede mig til Lykke.

Hvad mine Indsigter i Lovkyndighed angaaer, da havde jeg før Examen med Flid og Nøjagtighed læst i den danske Ret, foruden Lov og Forordninger, Nørregaards private Ret og Grundlaget dertil, E. Colbjørnsens latinske Forelæsninger, i den romerske Ret Heineccii Recitationes, og virkelig studeret Naturretten, foruden i Nørregaard, i

de mest berømte Naturister fra Puffendorff og Wolff af indtil Hufeland og Kant. Efter Examen lagde jeg ikke det juridiske Studium paa Hylden, hvilket jeg ved adskillige Recensioner gav Beviis paa. Dog dyrkede jeg især Lovkyndighedens, navnlig den danske, Literatur, og kunde jeg ikke bringe det til at faae min bebudede Haandbog i den Sidste, udarbejdet, leverede jeg dog et brugbart Bidrag dertil for adskillige Aar i en Afdeling af Juridisk Lommebog for 1804, hvilken jeg hos Simon Poulsen udgav som Fortsættelse af den Bog, under samme Titel, hvoraf Bårens nogle Aar forud havde udgivet tre, fire Aargange. — Som Protokol-Sekreter i Højesteret havde jeg Lejlighed til at høre indsigtsfulde Juristers Meninger, og som Prokurator, samt siden Assessor i Hof- og Stadsretten øvedes jeg i at anvende det Lærte. Jeg bestræbte mig altid for at finde det Rette, og har aldrig fordrejet Retten, eller dømt efter Vild og Vennskab. — Jeg var saa meget mere brugbar som jeg vidste, hvor jeg skulde tyе hen om Hjælpe midler og forstod hurtigt at bruge dem. Mine Forelæsninger vare, for Høstarbejder at være, virkelig ikke uden Fortjenester. Adskillige af mine Recensioner horte til de gode. Min Doktordisputats var udarbejdet med Tænksomhed, og skjønt misdømt af et Partie, ere dens Sætninger endnu Sandheden nærmere end Modstandernes.

Kort efter at jeg var kreeret, gik jeg til Grev Joachim Gotthold Moltke i det Ørendе at takke Ham for den Bistand, Han i Statsraadet havde ydet mig. Den hæderværdige

Olbing, hvis Udvores paabød Udfrygt, som Bernstorffs, sagde, at Han var i min Gjæld. Hvi saa? spurgte jeg, De har, svarede Han, forsvaret min Faders Minde. Ved nærmere Bekjendskab med mig skal De erfare, at der er endnu meget mere at sige til hans Retsfærdiggjorelse imod Historiekrivernes uforskyldte Angreb. Jeg vil gjøre for Dem, hvad jeg kan, tænke paa en Plan til Deres Vel og anbefale Dem til Kongen. — Han rejste derpaa til Bregentved. Efter Hjemkomsten til Kjøbenhavn søgte jeg Ham om Tirsdagen, men blev anmodet om at indfinde mig igjen Fredagmorgen Kl. Xi. Da jeg til berammet Tid havde ringet paa Porten, fik jeg af Portneren den Bæsked: nu døde Han. Jeg vilde samme Formiddag have Audients hos Kongen for at overrække Ham en Bog. Dødsfaldet havde endnu ej naaet Forgemakket. Jeg fortalte Oberst Lützen det. Han sagde, at efter den, som var inde, kunde jeg træde ind. Men strax efter kom Grev Adam Moltke, som naturlig nu kom først ind. Jeg fulgte efter og saae da — hvad jeg aldrig glemmer — hvor dybt Kongen var rørt ved Tabet af saa tro en Minister. — Kort derpaa henvendte jeg mig i Pengesforlegenhed til Grev Adam. Han svarede, at hans Fader havde overdraget Ham at hjælpe mig, og paa den fineste Maade gav Han mig 300 Rbdr. Endnu et Par Gange har jeg bedet denne ædle Mand om Understøttelse og erholdt den virkelig, som om det var en Sum jeg havde tilgode. Hvergang nød jeg tillige den Glæde af Greven at høre Bemærkninger, der vidnede om det lyseste Hoved og det bedste Hjerte.

Ligesom min Kone Juleaften 1813 havde skænket mig min tredje Søn Einar Theodor Immanuel, saaledes gav Hun mig i 1817 den Fjerde: Frederik Eberhard Amadeus. Mine to ældste Sønner Georg og Peter Christian gik nu i Højers Institut, og besøgte desuden Kunst-Akademiet, hvorfra jeg tit om Aftenen, som en omhyggelig Fader ledsagede dem hjem. De havde bestandig været mine Dienstene, ligesom de paa Grund af deres næsten lige Alder stedse vare hinandens fortroligste Venner.

I Aaret 1818 fik jeg atter en Fejde. Professor Jens Møller havde udgivet sin Lovtale over Daniel Ranzau og ledsaget den med en Fortale, hvori Han selv satte dens Værdi højt, højere end det kronede Prissskrift af Tetens. Historisk dygtigt, stod hans Arbejde imidlertid som æsthetisk Frembringelse lavt. Han havde i Literaturen gjentagne Gange tilkastet mig Handsken. Jeg skrev hos Becken et Flyveskrift om hans Lovtale, og havde vistnok i mine Bemærkninger Retten paa min Side. Professor Peter Erasmus Müller traadte i Literaturtidenden i Skranken for sin Kollega og fornægtede da sin sædvanlige Milddhed. Hans Angreb paa mig vare virkelig uretfærdige. Jeg tog atter Pennen og skrev et Par Ord til Professor P. E. Müller med Grundighed og uden Bitterhed, men som, vel tilbøielig fordi det udkom om Sommeren, ingen synderlig Opsigt gjorde. Mod Professor Müller nærede jeg dog ingenlunde Uvillie med Hensyn til, at det var en Vens Sag Han førte; og vi talte siden roligere sammen om den Gjenstand. Des dybere groede Naget

hos Professor Møller. Tolv Aar efter optog Han i sit Theologiske Bibliothek nogle ligesaa ugrundede, som nærgaaende Beslydninger, Ole Worm i Horsens i 1794 i en fortrolig Brevverling med Nyerup havde fremsfort imod mig, at nemlig jeg — som havde bragt en anseelig Forsamling af Mænd til at fælde Taarer over Ludvig den Sættendes Eljæbne — vilde have alle Konger halshuggede, og at jeg — en Ven af Rørbye — vilde have alle Kapellaner affatte, fordi jeg havde ført en literær Strid med Jens Winther Benzøn, men med hvem jeg fort efter i det selskabelige Liv havde havt ven-skabeligt Møde. Neppe vilde enten Worm eller Nyerup have samtykket i Offentliggjørelsen.

Hvad iøvrigt mine Fejder angaaer, omtrent en halv Snes, i en Tid af syv og tredive Aar, da horte der Meget til for at jeg skulde blive bitter og selv i saa Tilfælde krænke jeg aldrig Samværet; jeg taler ikke om, at jeg maatte bruge haarde Ord, naar jeg troede det nødvendigt at fremtvinge en Retsfag. Nag bar jeg aldrig til Nogen. Da neppe var Striden forbi, forend jeg gjerne rækkede Haand til Forsoning. Som med Benzøn, saa med Lorkild Baden, hvis Angreb jeg (S. 43) saameget mere burde have kun løselig berørt, som jeg aldrig siden har fra hans Side modt uvenlig Behandling, og jeg, ved hans Faders Død, erklærede, at jeg holdt Sonnen for hans værdigste Efterfølger paa Lærerstolen. Med den ved Flittighed og Kundskaber agtværdige Ddin Wolff omgiffes jeg ventligen efter at have havt en Fejde med Ham ikke uden Indblanding af Sagen uvedkom-

mende Personligheder, hvorved Han troede at krydre Foredraget. Af dem, som sejdede med mig, have P. E. Müller og Jens Møller ved andre Lejligheder rost mig. Desuden erindrer jeg som literariske Modstandere Bredal, Grundtvig, Gunnerus, Matthias Hagerup, Neumann, Paveks, Sibbern, Utterbom, Rühs. Iovrigt kan jeg sige: *Principus placuisse viris haud ultima laus est.* Offentlige prentede Bifaldsytringer har jeg modtaget af W. H. F. Abrahamson, Baggesen, Malte Conrad Brun, Esaias og Rasmus Fleischer, Gudenrath, F. Høegh Guldberg, Gutfeldt, Haste, Hebegaard, P. A. Heiberg, Lundbye, G. H. Olsen, Pram, Rahbek, Sander, Frederik Thaarup, Tode, Gjørwell, Stoltz, von Gehren, Gräter, Sartorius og flere. Til de Mænd, som offentlig have bevidnet mig Ugtelse kan jeg og regne mine Tilhørere, hvoriblandt jeg har glemt adskillige af de Flittigste: min Ven fra Barndom af, Kammerraad Holsk, Prokurator Bjerring, Søkaptejn Thomas Lütken, ogsaa de unge Grever af Danneberg-Samsøe, saavel som Søner af Malling og Cold. Og erindrer jeg ved denne Lejlighed et meget hædrende Beviis paa Ugtelse, Endel, jeg troer Tredive, af Artilleriets Kaptejner og Lieutenanter, med General von Beck i Epidsen 1818 eller 1819 viste mig, ved paa Løjhuset at høre nogle, mig af Lieutenant, nu Kaptejn, Olsen forelægne, Forelæsninger over den danske Historie fra Suverænitetens Indførelse af. Iblandt disse mine Tilhørere mindes jeg Kaptejnerne Prunst, Falbe og Glahn, Lieutenanterne Anton og Moltke.

Ved at omtale min videnskabelige Stræbens Paaffjonnelse, har jeg Anledning til at erindre mine Studier. Tidlig studerte jeg Badens danske Sproglære, læste med Opmærksomhed Abrahamsons Recensioner, og tænkte selv over Sproget, hvorpaa jeg baade i mine Bedømmelser og Skrifter gav Bevis. Af danske Historieforfattere overgik for mig Ingen i Behagelighed Frederik Sneedorff, som kun undertiden savner Korrekthed. Iblandt de Dvrige indtage Malling og Engelstoft en høj Plads. Prams Kraftfulde huede jeg særdeles. — Som Populærfilosof skrev Eilschow, J. S. Sneedorff, Bastholm, Falsen og G. H. Olsen med megen Klarhed. Til den prosaiske Stils Mynstere høre Rahbeks prosaiske Forsøg og danske Tilskuer. Som Talere præste jeg fornemmelig Malling og Jakobi. Gutfelds Foredrag som Religionstaler henrev. Pram, Baggesen, Dehlenschläger og P. A. Heiberg satte jeg, iblandt Digterne siden Ewald, omtrent lige. Paa de akademiske Lærestole har jeg, foruden Fr. Sneedorff, med Glæde hørt Dode, Bugge, Rahbek, Winslow. Rahbeks pibende Stemme var vel ubehagelig i Forstningen, men ved Vanen tabte den sit Ubehagelige. Winslow stod som en Keiser, naar Han læste. I det latinske Sprog havde jeg studeret Schellers præcepta og Brøder, var siden Medlem i Societas philologica og i Societas latina. Af Digtere fortrængte Horats i senere Aar, som sædvanligt, Virgil. Jeg er iøvrigt endnu overbevist om at Virgil:

Magnus ab integro seculorum nascitur ordo.

Redit jam virgo; redeunt saturnia regna.

har Hentydning paa den christne Religion. Af græske For-
 fattere var Epiktet mig steds den kjæreste. I Manddoms
 Alder læste jeg Ham og læste Ham igjen. I Hebraisk havde
 jeg vel kun læst Genesis og Josua; men bestandigen raadspør-
 gende Simonis Ordbog. Arabisk, som jeg engang begyndte
 paa, glemte jeg snart; og det var netop, at jeg, for Fru Rahbek,
 kunde opskrive det arabiske Alfabet. Denne sprogkyndige Dame
 fik mig for Næsten engang til at gienneengaae Begyndelsen
 af en spansk Ordbog, Hun vilde udarbejdet. Skjønt jeg kun
 kjendte saare lidet til Sproget, sammenlignede jeg dog Hen-
 des Arbejde med det spanske Akademies Ordbog. Min Kund-
 skab i det Italienske var ej stærkere, dog oversatte jeg Noget
 af italienske Tidsskrifter for Efterretninger om udenlandsk
 Literatur. Paa Engelsk læste jeg kun lidet, dog forstod
 jeg endog hver engelsk Digter, deriblandt Byron. Mere
 bevandret var jeg i det Franske, og har i Literaturtidenden
 skrevet Recensioner, hvorover jeg nu undrer mig. For-
 kjærlighed havde jeg altid for Rousseau, Florian og
 Weiss, den schweizeriske Forfatter til *Principes philo-*
sophiques, moraux et politiques. Af Historiekrivere om
 Revolutionen læste jeg Ingen med større Behag end Mig-
 net, dernæst Rabaud de St. Etienne og Lacretelle,
 saavelsom den udførlige *Histoire de la révolution par*
deux amis. — Min Broder Johan Nicolai har Indsigter
 i de fire levende Sprog; i de to Sidste langt betydeli-
 gere end jeg. — Men fremfor Alt gjorde jeg mig fortrolig
 med Tyskernes og Svenskernes Sprog og Literatur. Ved mit

Dphold i Tyskland 1792 fik jeg Færdighed i at tale Tysk, hvilket jeg siden, under gjentagne Rejser i Hertugdømmene, og, efter et mislykket Forsøg med Christian des Siebenten Geschichte, bragte det til at skrive med temmelig Rigtighed, saa jeg i Tysklands mest agtede kritiske Blade erkjendtes for Mester af Sproget. Iblandt Historieskriverne læste jeg med Velbehag Herder, Schözer, Spittler, von Halem, Posselt, Archenholz, Pölis, Eggers, Zenisch, og høste meget Gavn af Johan v. Woltmanns og Joh. v. Müllers Skrifter. Philipp Moriz var mig kjær som Autobiograf, Rejseskriver, Mytholog, Sproglærd. Af Filosofer har jeg studeret Feder, Garve, Kant (især Metaphysik der Sitten) og adskillige Kantianere, Reinhold, Richter, Schiller, Fichte, Sturz. Derimod kjænder jeg lidet til Schelling, Intet til Hegel. I Æsthetik var jeg fortrolig med Eberhard, Eschenburg, Schnell. Iblandt Digtere var min Yndlingslæsning Schiller, Göthe, Jean Paul. — Med det svenske Sprog har vel ingen Danskh befattet sig mere, end jeg. Dog har jeg aldrig kunnet drive det til at skrive, end sige tale det, fuldkommen. Sprogene ligne dertil hinanden for meget, skjønt det er en underlig Tanke, Nogle have, at hver Danskh forstaaer Svensk. En svensk Ven og jeg overbeviste En af vore største Digtere om det Modsatte, ved i vor Samtale at blande Ord, som i det Svenske have ganske anden Betydning, end i det Danske, saasom: Dvætt, Grovhed, rolig, morsom, Spektakler, Skuespil, Gråde, Fløbe, Kone, liderligt Fruentimmer, Piga, Tjenestepige.

Derefter forelagde vi Ham til Oversættelse følgende Vers af Franzén:

Nylig hann sin purpurslöja

Öfver cederskogen höja

Tidens sjette Dag.

hvilket man vist ikke uden at have lært Svensk skulde vide betyder: Allerede løstede Tidens sjette Dag sit Purpurflor over Cederstoven. — Jeg har læst de fleste ældre Digtere: Dalin, Gyllenborg, Creutz, Drenstjerna, Kellgren, Leopold, Adlerbeth, Fru Lenngren, Lidner, Bellmann, N. G. Silfverstolpe, Franzén, Stenhammar, Wallerius, ogsaa Tegnér; men kjænder kun lidet til Geijer, Ringk, Atterbom og de øvrige nyere. Af Historiekrivere læste jeg Dalin, Lagerbring, Hallenberg, af hvilke den Sidste tillige besad en højst sjelden Kundskab i de østerlandske Sprog. I Filosoffien havde Sverige for ikke mange Aar siden endnu kun faa Lys. Boetius gav en Naturret, efter Kants System. Men af ingen Filosofiens Gren havde Kant mindre Fortjeneste end af Naturretten. Benjamin Hoyer var langt mere Selvtænkter, og Thorild var en ganske selvstændig Filosof. — Jeg har kun peget paa min Læsning. At den var langt mere udbredt, derom vidne dels mine Anmædelser og Bedømmelser i saa mangfoldige Tidsskrifter, dels mine Anforsøler i alle mine videnskabelige Skrifter, af hvilke kun Mærkværdigheder i Frederik den Femtes Levnet og Regjering savne Paaberaabelse af Hjemmesteder, fordi jeg først havde den Tanke, at samle

dem alle bag efter i Bogen. — Ogsaa i Lægevidensskaben og dens Hjælpekundskaber har jeg seet mig om. Det var engang, nemlig i min kritiske Periode fra 1805 af, min Agt at vorde Læge. Hos Schiølderup har jeg med Opmærksomhed hørt Forelæsninger over Anthropologien, ogsaa hos Winslow over det lymfatiske System. I Loder, Schaarschmidt, Walter og af Menneskebeen har jeg studeret Osteologie. Jeg har gjennemlæst adskillige Dele af Connsbruch; ogsaa jævnlig raadspurgt gamle Bangs og Callisens Lærebøger og den danske Pharmacopoe. Over den forensiske Lægevidenskab hørte jeg i min Ungdom Tode. Jeg har oversat og udgivet Struves Sygetabeller med tilføjede Bemærkninger af Wendt. Til min kjæreste Dmgang hørte den med adskillige af vore ypperste Læger, navnlig Wendt, min fortroligste Ven alt siden 1807, og J. K. Jacobsen, nu Regimentschirurg, Ridder af Dannebrog; og meget ofte havde vor Samtale lægevidenskabelige Emner til Gjenstand.

Mine religiøse Overbeviisninger angaaende, da var jeg af min rettroende Lærer Kattrup opdragen i ægte Christendom, og befæstedes heri, saavel ved mine Forældres Exempel, som ved den brave Provst Højers Undervisning. Jeg nød med inderligste Andagt den hellige Nadvere og hørte med sand Opbyggelse gode Prædikener. Med Højagtelse betragtede jeg Ordets værdige Lærere, og i et Par af de fire Aar, i hvilke jeg af G. H. Olsens Venkab var en daglig Gæst ved hans Bord, nød jeg den Lykkelighed at sidde ved dette i ligesaa lærerig, som behagelig Samtale med hans hæ-

derrige Svigerfader Balle, hvis Undest jeg aldrig tabte. Ligesaa-
 saalidt som den franske Revolutions Vildfarelser nedbrøde min
 Overbevisning om Majestætens Hellighed, ligesaaalidt svækkede
 de min Troe paa Aabenbaringens Guddommelighed, Guds
 Trefoldighed og Christi Forsoning. Jeg veed aldrig at have
 skrevet et Ord, som kunde i fjerneste Maade stride mod disse
 Sandheder. Vel har jeg en enkelt Gang anmeldt Skrifter,
 som afvege derfra, men vist ikke med Bifald, og jeg har med
 Glæde omplantet den lille religiøse Bog Landsbyen Agnie-
 las. Eftersnakkeren af Voltaire i Jesus og Fornuften har
 jeg altid vurderet efter Fortjeneste, og beklaget, at den ellers ta-
 lentfulde Forfatter ikke fulgte Balles christelige Raad og søgte
 et filologisk Lærerembede, hvortil denne, af Ham saa mis-
 kjændte, Mand, lovede at understøtte Ham og som Han med
 sin Indflydelse vist kunde have hjulpet Ham til. Thi neppe
 har nogen Biskop formaaet mere hos Regjeringen end Balle,
 ved den Urværdighed, Han besad, og som Han forstod at gøre
 gjeldende. Neppe har og nogen dansk Biskop de Fortjenester
 af Geistligheden, som Han. Og, imedens Han angav
 Malte Brun for formentlig politisk Brøde, viste Han sig
 yderst tolerant mod Christendommens Angribere, man tør vel
 sige, Bespottere. Anderne maae kæmpe, sagde Han
 med Luther. Derfor blev Han og hyldet som den ædle
 Mand af selv Repertoriets Udgiver, Malte Møller, og kunde
 føle sig ophøjet over Forhaanelserne i Kirchen- und Rege-
 rmanach. Da den ældre Udgave af Luthers Katekismus var
 oversat paa Dansk, sagde Han til mig: den Tid vil komme,

da man vil tale om Balles Tolerantse. — Skjøndt Balle ogsaa var lærd, især fortrolig med Kirkesædrene, besad Han neppe saa udbredt Lærdom som Mønter, der ogsaa indlagde sig Fortjeneste, iblandt andet ved Landemøde-Forhandlingerne; men Balle stod dog vist højere som Dyrighed.

Aaret 1819 gav mig en særdeles Ufverling af Ulykke og Lykke. Min Belgjører Nathanson saae sig nødsaget til først at indskrænke, siden ganske at ophæve sin Understøttelse. Imidlertid hjalp Gud i Nøden paa en anden Maade. —

En stor Glæde ydede mig mine to ældste Sønners Konfirmation til Mikkelsdag i Holmens Kirke, den samme, hvori baade min Kone og jeg vare blevne konfirmerede. Min brave Ungdomsven Gutfeldt var hertil deres Lærer. Efter Konfirmationen blev min ældste Søn, som endnu var bestemt for Studeringer, en kort Tid underviist af nuværende Magister Elberling, men opgav siden den Bane og gik som Volontør ind i Admiralitetet i min, med min yngste Søster gifte, af mig høitelskede Svoger Sekretær Ravens Kontor. Min næstældste Søn blev ansat i Hofraad Hambros Kontor.

I 1819 fødte min Kone mig en fjerde Søn, som blev kaldet Eigild Baldemar. Hun faldt noget efter i en langvarig haard Sygdom. Overalt havde Hun lidt af mange haarde Sygdomme. Jeg vil kun anføre et Par af dem. I 1803 havde Hendes Tunge været saa angreben, at Hun længe ikke kunde tale, men efterat have prøvet andre Lægers Raad, blev Hun helbredet af min Broder Marcus Gerhard. I Aaret 1817 fik hun et frygteligt Tilfælde, som varede

i nogle Uger og ikke kunde standses. Min Frænde den brave Giesemann kom til, men denne vidste intet Raad. Nu kaldte Wendt Særdorff, som forsegte Vandkuren. Efter dennes Anvendelse i sex og tredive Timer faldt min Kone i en Søvn, som erklæredes for Dødens Forbud. Men Morgenens derpaa sejrede den gode Natur, og Alt kom paa eengang i Orden, og Hendes fuldkomne Helsebredelse haade glædede og fornøiede Lægerne ved deres Besøg. — Kun et Par Uar varede det, førend Hun fik et Tilfælde i Underlivet. Det var haardnakket, og Wendt kaldte, skjont Han altid besad min fuldkomneste Tillid, dog, til min Kones og Hendes Families Beroligelse, Særdorff. Denne havde en anden Anskuelse om Sygdommen; men da ogsaa Han forgjæves havde forsøgt adskillige Midler, anmodede Han gamle Bang om Bistand. Bang var i Synsmaade enig med Ham, men kunde ikke udrette mere. Nu tales der med Professor Ludvig Jakobsen, som gik en ny Vej. Vel bleve endelig Sygdommens Tilfælde standsede — jeg tør ikke sige om ved en enkelt eller alle Lægernes Bestræbelser, eller ved Naturens Kræfter. Men Mindelse blev tilbage.

Til Aarets Glæder hørte derimod Gjen synet af min Ungdomsven Thorvaldsen. Vi havde i adskillige Uar, lige til hans Bortreise 1794, levet broderlig sammen. Jeg var, ligesom Pram, bleven tegnet af Ham. Ved Hans Hjemkomst efter fem og tyve Aars Fraværelse flokkedes gamle og nye Venner om Ham. Jeg besluttede at oppebie et lykkeligt Møde. Ved en Højtidelighed i Moltkes Billedgallerie, hvor Wein-

wich holdt Tale til Thorvaldsens Gre, var jeg indbudet. Jeg greb Lejligheden til ved hans Bortgang at gjøre Ham opmærksom paa de to Stykker i Salen, der forestille Adam og Eva. Han kjændte mig ikke. Jeg taug. Endelig blev jeg fra Prinsesse Wilhelmine Marie budet til Gjæst paa Skydebanen, da Hun gav Skive. Her fortalte man mig, at Thorvaldsen havde beklaget, Han ingensteds saae mig, da Han dog af min Broder i Flensborg vidste, jeg var i Live. Nu stod jeg op fra mit Sæde, gik hen til Ham og spurgte Ham: Gamle Ven! Kjænder Du mig ikke? Nei, svarede Han, jeg kan ikke begribe, hvem det er. Jens Kragh Høst, tog jeg Ordet. Du er meget forandret, udbrod Han. Ja! naturligtvis, i fem og tyve Aar, gjenmælede jeg. Thorvaldsen brast i Graad og omfavnede mig. Fra den Tid af kom vi ofte sammen og jeg fulgte Ham til Selskabet Etio paa Dronningens Fodfælsdag, hvor Baggesen, overrasket ved Hans Nærværelse, skrev den dejlige Sang, som staaer i Et af mine Tidsskrifter, jeg troer Morgenbladet.

Var dette Gjensyn af en Ven mig en Glæde, saa var Tabet af en Anden mig den fæleligste Smerte. Efter sin Udtrædelse af Embedet havde Pram vel 2500 Rbd. aarlig, men havde, tildels ved Godgjørenhed, paadraget sig Gjæld, som Han gjerne vilde betale. Hertil kom Hans Kones Sygdom, der ikke alene kostede Ham betydelig, men ogsaa forsurede Ham Livet ved den Stemning, hvori den satte Hende. Han søgte et indbringende Embede, Toldforvalterposten paa St. Thomas, og erholdt den. Men nu døde Konen. Pram

vilde træde tilbage, men kunde ikke erholde Tillæbelse. Hans Bortgang var et Tordenflag for hans store Antal af Venner, for Ingen mere end for mig. Jeg foreslog Baggesen, Prams forhenværende Lærling, nu Geheimekonferentsraad Bornemann, Gutfeldt, Kommandør, siden Admiral, Jessen, Nyerup, Rahbek, Professor Johan Henrik Schønheider, Thorvaldsen og Wendt at indbyde til en Afskedsfest paa Skydebanen. Et Par hundrede tegnede sig. Sange bleve forfattede iblandt Andre af Rahbek og Dehlsensklåger. En Tale holdtes af Gutfeldt. Ved Maaltidet udbragtes Skaaler af Bornemann, Danneskjold-Samsøe, Løvenørn o. Fl. Dgsaa Grev Adam Moltke hædrede Festen med sin Nærværelse. Ved hver Deltagers Indtrædelse i Selskabet havde jeg overrakt Ham et paa min Foranstaltning hos Seidelin trykt Mindekrift over Pram, prydet med Dennes af Thorvaldsen tegnede, af Flindt stuenne Kobber, som havde staaet foran En af Minervas første Aargange og hvortil Pladen var mig skænket af Direktør Schulk. Det blev siden, tilligemed de af Nyerup samlede Festsange, solgt hos Seidelin. Om Morgenen, da Pram skulde rejse, kom Han til mig, og tog mig med i Vognen til Toldboden. Her stode mange Venner og Veninder for at sige Ham Farvel. Min ældste Son var deriblandt. Min Broder Christen Georg saae fra Toldinspektørens Sal vort Komme. Han ilede ned og sagde mig, at Stoud var døde. Pram og Stoud havde været Uvenner, dels formeddels den Sidstes Skrift om Tabet af Norge, dels fordi Han

ved Sammensmeltningen af Toldkammeret og Kommertskollegiet var bleven sat ind over Pram, hvilket havde anlediget dennes Udgang. Jeg gik op til Stoud og forestillede Ham, at Han og Pram maaskee aldrig mere saaes, og bad Ham betænke, om det ikke var smukt, at de ej skillede ad som Fjender. Uden Betænkning fulgte Han ned med paa Pladsen og kaldte den stubsende Pram tilside. Efter en Samtale rækkede de hinanden Haand. Pram gik ombord med min Søn og mig, saavelsom Kommandør Jessen o. Fl. Paa Skibet gav Han min Søn sin Velsignelse, og mig det Hverv at takke Kongen for al bevilst Naade. Det var en sorgelig Skilsmisse. — Da jeg for Hans Majestæt forrettede mit Grend, forsikrede Han, at Pram skulde snart komme tilbage. Forsynet havde besluttet anderledes. Han døde 1821. Jeg skrev Hans Nekrolog i Statsvennen.

Om Pram har jeg allerede forhen meldet i dette Skrift S. 20, at Han var en mægtig Mand paa Parnasset. Havde han kastet sig paa et enkelt Fag, vilde Han deri neppe have sin Overmand. Hans Emilies Rilde, Hans Philippa til Erik, Hans Damon og Pythias, Frode og Ringal, Egteskabskolen, Negeren, Drømmen, høre til vore skønneste Digte; Hans Stærkødder er i sit Slags af stort Værd og indeholder en Righed af herlige Steder, hvora, om jeg ej fejler, Abrahamson har leveret et Udvalg og af hvilke jeg kun nævner: den Mand er uværdig til Livet at smage. Hans prosaiske Fortællinger: John Trel, Jørgen Kruskop, Emlen ere kjendte

med Salt og Lune. Hans Historieartikkel i Minerva gav en træffende Skildring af Tidens Begivenheder i det mærkelige Marti fra 1784 til 1794. Han vandt Priser for Skrifterne om en Nationaldragts Hensigtsmæssighed og om et Universitet i Norge, færev og om Beissenhuset. Paa sine Reiser samlede han en stor Mængde statistiske Oplysninger, som desværre aldrig udkom. I endel Aar udgav Han en Handelsstidende. Med Føie kunde Han sige: „Jeg mig har rejst et Monument, ja jeg har rejst mig Monumenter, for hvilke, mens der læses Prent, jeg mig Udødelighed venter“. Det var skjont, at høre, med hvilken Begejstring Han talte om de Gæmner, Han var i Færd med at behandle. Naar han begyndte at tale om Noget, var Han udtømmelig i Ideer. Paa et begyndt Arbejde anvendte Han ofte hele Nætter og med hvilken Glæde yttrede Han sig ikke, ihvor beskeden Han var, om sine fuldendte Arbejder! „Det er ret en dejlig Bog, jeg har færevet“, kunde Han sige, og ikke desmindre modtog Han med Rolighed de koldeste Bedømmelser, f. Ex. Abrahamsons over Damon og Pythias. Hans Forventninger vare undertiden kolossalske. Da Han i Forening med mig havde besluttet at foranstalte en Jubelfest for Abraham Kall, ventede Han et saadant Tillob, at der maatte dækkes paa Kongens Nytorv. Skjondt Han var fremtraadt i den ewaldske Libsalder, og var Samtidig med og mangeaarig Ven af Rahbek og Baggesen, med hvilke Han, som Forfatter, deler Æren, satte Han dog saa høi en Priis paa den dem Alle fortrængende Dehlenschläger, at Han endog ubillig imod Andre med

overdreven Underkastelse rækkede denne Palmen. Uretfærdig var Han i sine Domme over fremmede Digtere, af hvilke Han dybt nedsatte Schiller og Goethe, og derimod, med Tilfidsfættelse af Shakspeare, hævede Voltaire, og endog paa sine gamle Dage vilde bringe denne igjen paa vor Skueplads, noget der var saameget mere ubegribeligt, som Han maaskee netop i Indbildningskraft stod højest, og ikke med sin Korrekthed forbandt voltairist Kulde. I Omgang var Han, med nogle Opbrusninger, hvilke Han strax igjen fortrod og oprettede, den blideste, venligste, tjenstagtigste Mand, og vidste, uagtet sine graae Haar, at vinde unge Skjønnes Yndest. Sin Kone elskede Han oprindelig med Varme og bar siden med Taalmodighed de af Hendes bestandige Sygelighed flydende Forstæmmelser, hvilke imidlertid tilsidst vare en medvirkende Aarsag til Hans Ansøgning om Embede i Vestindien. Han var sine Venner en trofast Ven og forsvarede dem imod hvert Angreb. Dette viiste Han iblandt Andet, da Sibbern i Fejden angaaende Freyas Alter havde med Ubillighed omtalt Rahbek. I sine egne Fejder kunde Han vel være hæftig, men var stedse fri for Personligheder, selv i den om de Skjønne Videnskabers Selskab med Baden. — Iblandt Prams Venner erindrer jeg, foruden Rahbek og Baggesen, samt Alle dem, som undertegnede Indbydelsen til Hans Afskedsfest, J. Kiærulff, Stephen Heger, Kammerraad Holst, Kanselliraad Liebe o. fl. Da Han rejste til Vestindien, efterlod Han endel af sine Papirer til Nyerup. Imidlertid blev efter Hans Død en stor Mængde Saadanne, baade

Udarbejdelser af Ham og Breve til Ham, folgt ved offentlig Auktion, og faldt i Hænderne paa Overkrigskommisær Wst, som, efterat have velvillig tilstillet Adskillige af Brevskriverne deres, har bekendtgjort Adskilligt af begge Slags Papirer, og deriblandt Stykker af sand Interesse, som Bidrag til Kundskab baade om Frams og Andres Karakter.

Ikke mindre sørgeligt blev mig Aaret 1820 ved en anden ikke mindre dyrebare Vens Bortreise ogsaa for bestandig. Kort desforinden var Baggesen tilstede ved et Maaltid i Ello, hvor Han af det talrige forsamlede Selskab hilstes med en Afskedskaal. Han svarede i følgende Linier:

Ta! Kjøbenhavn jeg nu forlader.

Drobs alt det Skraal paa Byens Gader,

Jeg vel ubholdt det Digterliv;

Men det ubholder ej min Liv.

Dog, hvor jeg vandrer, fjern og nær,

Mit Hjerte stedsse bliver her.

Baggesen forlod Kjøbenhavn, og drog med sin Kone, samt sin Paul, til Paris. Her blev Han kastet i Slutteriet af en Mand, som holdt Ham for en, ikke af Uformuenhed, men af Trodsighed, flet Betaler. Efter Frigivelsen mistede Han først sin Kone og derpaa sin attenaarige, allerede i Botanik udmærkede, Søn. Han begav sig siden til Carlsbad, hvor Han var i den beklageligste Sindstemning, da Han i 1825 havde et Besøg af Wendt. Han troede sig glemt af Alle i sit Fædreland, men længtes ikke desmindre efter at komme hjem igjen. Hans Søn August, det herlige Hoved

med de mangeslags Rundskaber, vilde ledsage Ham, men Baggesen naaede ikke længere end til Hamburg, hvor Han døde i Hospitalet, hvorfra Liget førtes til Kiel, for at hvile ved Siden af Reinhold. — Det Indtryk, Tidenden om Hans Død gjorde i Kjøbenhavn, var saare forffjelligt fra det, Samme vilde have frembragt femten Aar forud. Thi hvilken dansk Digter var, før Dehlenschläger, yndet, hartad beundret, som Baggesen? Selv Ewald var det i Livet ikke saa almindelig. Tyrsten og Studenten kappedes om at tolke Baggesen deres Hengivenhed. Rahbek fulgte Ham i Lektoratet hos Hertugen af Augustenborg, men neppe i Dennes Fortrolighed. I det Schimmelmansske Hgtepars og Frederike Bruns Yndest stod Han højt anskreven. Som Embedsmand derimod, nemlig som Provst paa Regentseu, vidste Han ikke at skaffe sig den med Kjerlighed forbundne Agtelse, som før Hans Tid Hvid og efter Ham Nyerup.

Saa store Aander vare saa misgjæendte som Baggesen. Hvo, der saae Ham nær hos og ej med en Medbejlers Dine, maatte elske Ham. Han kom jævnlig i mit Huus, snart aarle om Morgenens, snart seent ud paa Aftenen. Undertiden forelæste Han min Kone i adskillige Timer sine Digte. I Livets Gjenvordigheder kunde Ingen være mere trosterig end Han. I Smaating forstod Han slet ikke at hjælpe sig. Jeg besøgte Ham engang paa Regentseu og fandt Bærelset koldt. Der var Brænde nok under Kachelovnen, men Han vidste ikke Raad til at faae Ild lagt i. Jeg gik ned til Portneren og bad Ham om Hjælp. Husholder var Han, som

Digter, ikke. Han lod Kasse til sig og sin Familie hente hos en Restauratør. Hans andet Egteskab var, som man af Hans trykte Breve til Reinhold, veed, ulykkelig. Efterat have tabt Grevinde Schimmelmans og Konferentsraadinde Bruns Dmgang, fandt hans Kone i Kjøbenhavn ingen Dame værd at leve med. Ikke desmindre offrede Baggesen Hende mange af sine selskabelige Glæder og plejede Hende i Sygdomstilfælde med al Dmhue. Hvad Baggesen var, som Ven, det erkjendte, foruden mig, Pram, Nyerup, G. H. Olsen, Nathanson og Gurländer, af hvilke især Olsens Huus skænkede Ham, som saa Mange, en Rigdom af glade Timer; thi en behageligere Selskabskreds, end der, har neppe været i Kjøbenhavn. Kort spillede Han aldrig, men Han forstod at more hvert Selskab ved Eventyr og Vitsigheder og Sange, uagtet Hans Stemme egentlig ikke var skøn Sangstemme. Selv Børn skænkede Ham deres hele Opmærksomhed, saa Han med Rette kunde sige: Naar Børn sig om mig klynge til muntert Eventyr, naar i den hele Klynge det Mindste selv ej knyer. Ligesom Pram var Han undertiden overspændt i Forhaabninger. Han troede at have opfundet en Forbedring af Kaleidoskoperne, saavelsom Sammensætningen af et nyt finesist Spil, hvorved Han haabede i Hast at vinde Navnkundighed og Rigdom. Fejlede Han, saa oprettede Han villig sin Forseelse. Han laae paa en Rejse med sin Kone i Krebshuset og fik for Natteleje og Fortæring en Regning paa ni Mark. Denne fandt Han ubillig og pttrede det for Krokonen, Madam Plambeck. Paa Vejen

til Ringssted overtænkte Han Sagen og skrev nu til den Sidstnævnte et Afbigtsbrev, hvilket Hun indtil den Dag i Dag har bevaret i Glas og Ramme. — I Krænkelser og Udmygelseser besad Han al Fatning. Da han havde skrevet Trylleharpen, ændsede Han for seent, at Han allerede endel Har forud, efterat have forfattet de to første Akter, havde faaet Musik dertil komponeret af Kunzen, og bad derfor Kuhlau komponere. Kunzen forbittrede med Rette. Men ved Generalproven opdagede Baggesen, at Komponisten, der dengang ikke stod saa højt som siden, ej kunde føre an efter Muske. Han gik nu til Kunzen og bad Ham om Bistand i Nøden. Kunzen, der nylig havde været syg, nægtede Ham den med Bebreidelser for sveget Vennskab. Baggesen sagde da: „nu i Guds Navn! saa lad os dog ikke skilles ad som Fiender! Maa ske vi sees aldrig mere“. Kunzen rækkede Ham Haand, og Baggesen ilede til deres fælles Ven Nathanson, glad over Forsoningen med Kunzen, ubekymret for Trylleharpens Skjæbne. Men i det Samme kom Brev fra Fru Kunzen til Nathanson, at Hendes Mand var død af Slag. Jeg besøgte Baggesen næste Morgen og fandt Ham syg og sengeliggende. Han spurgte, om jeg ikke havde hørt, at Han havde dræbt Kunzen. Det har jeg, sagde Han, ligesaalibet, som Han havde dræbt mig, om jeg var død. Vi vare Begge svage, og Kunzen var en hæftig Mand. — Da Trylleharpen anden Gang var spillet, gik Han op i Selskabet Elío, over hvis Værelser Han selv boede. Jeg fandt Ham der ved Aftenbordet. Han glædede sig; thi, sagde Han, nu seer jeg,

at, har jeg mange Fiender, saa har jeg og mange Venner. I det Samme hørtes Lyden af en trampende Skare udenfor. Det var et Antal, som bragte Baggesen et Pereat udenfor hans Vinduer, uden Skaansel for hans sygelige Kone. Baggesen smilede, taug og satte sig igjen. — Hvorledes Han kunde glemme Fornærmelser, viiste Han, da Han forsvarede Sander imod Molbech, og hvor lidt Han, som Smagsdommer, tog Hensyn paa private Forhold, da Han skrev Kritik over Komœdien Fastelavns Lejer, hvis elskværdige Forfatter var gift med En af Ham højttaget og Ham hengiven Universitetslærers elskværdige Datter. — At ville afgjøre Kampen imellem Ham og Dehlenschläger synes at være en Urimelighed, da Hver glimrede i Sit. Og har Baggesen ingen Hakon Jarl, ingen Aladdin, ingen Nordens Guber o. s. v. o. s. v. skrevet, saa har Dehlenschläger heller Intet leveret, som komiske Fortællinger og Emma og: der var en Tid og boer jeg paa den tamme Bred o. s. v. o. s. v. Dgsaa sammenligne man Labyrinthen med Dehlenschlägers Reise! — Enhver, hedder det vel her, er god for sig. — Ved Baggesens Afreise holdtes ingen Affskedsføitidelighed, som ved Prams; efter hans Død rejses for Ham intet Mindesmærke, som for Rahbek; men hans Indflydelse paa vor skjønne Literatur og vort Sprog ved egne Værker var og bliver maaskee kraftigere end Begges, saa man vel om Ham kan sige, at Savn af Monument er intet Savn. Hans tolv Bind forherlige Hans Minde.

Jeg finder det ikke upassende her at yttre et Par Ord

om Rahbel til Sammenligning med Pram og Baggesen. Saa høj Flugt som Nogen af disse tog hans Aand aldrig. I Indbildningskraft og Ild kunde Han ikke maale sig med Pram, i Vittighed og Skarpsindighed ikke med Baggesen. Al sin Fængsommelighed for fremmede Ideer uagtet, skulde Han ikke kunne, og det saa hurtig som Baggesen, trængt ind i Filosofiens Dybheder. Han blev i sin æsthetiske Theorie omtrænt staaende ved Lessing, Eberhard, Engel og Eschenburg, i sin Filosofi ved Mendelsohn. Med Kant var Han kun lidet bekendt. Ogsaa Han var, ligesom Pram, ikke indtagen for Shakespeare, og, isald det ikke var Spøg, vilde Han hellere have skrevet Wedel Jarlsbergs Pizarro, end Gøthes Göt. Af Gøthe satte Han vel mest Pris paa Werther og Wilhelm Meister. Hans Oversættelser af Schiller vidne ikke om forkjærlig Omhu for den store Digter, men ere for en Del øjensynlig Hastværk. — Over daaske Forfattere vare hans Domme særdeles ensidige. Det kom Ham her ofte mere an paa hvem end hvad. Med en aabenbar Miskjændelse af Baggesen, af hvem Han da rigtignok betalttes med colnst Vægt, tog Han ikke i Betænkning at sætte Thomas Thaarup ved Siden af Ewald. Og længe varede det, førend Han erkjendte Dehlenschlägers Værd, imedens Han i sin eksempelsamling anpriste mange et ubetydeligt poetisk Forsøg. Grundig Filolog var Han ikke, men kunde dog endnu 1817 med Rigtighed og Færdighed opponere ved sin Doktordisputats. I det Lykke var Han vel ingen Digter, som Baggesen, men fortsatte dog, ej uden

Held Lessings *Matrone von Ephesus*. Som Historiker besad Han vel ikke Prams Mand, men var dog fortrolig med Verdenskroniken og, maaskee mere end Nogen, med den franske Revolution. Hans Hovedsag var bestandig Dramaturgien, og sikkert besad Han meget mere udbredt Indsigt end selv Baggesen, men stod dog vist som Kritiker under Denne, imedens Hans Breve fra en gammel Skuespiller til hans Søn høre til de ypperste Værker i sit Slags. Komikeren Holberg havde Han nøje studeret og gav derpaa i tre Bind Bevis, men indlagde sig ingen stor Fortjeneste ved kritisk Udgave af hans Skuespil. Andre Digte udgav Han med mere Held. Som Digter overgik Han vel alle Danske, maaskee de fleste Udlændinger, i Selskabsfange; de gode Viser fra hans Haand i yngre Dage ere næsten Legio. Hans danske Tilskuer indeholder en Skat af kostelige Sager fra hans egen Haand; rigtige Blik paa Livet, herlige Forskrifter for Dyd, rige Træk af Lune og Vittighed. Hans prosaiske Forsøg vidne om megen Mennesekundskab og ere forfattede i en saare yndig Form, hvilken alt formeget savnes i hans senere Arbejder. Han gik i saa Henseende bestandig tilbage. Han skrev med en næsten utrolig Lethed og flettede fast aldrig ud, hvilket Baggesen derimod idelig gjorde, uagtet man skulde troe, at Alt var udslydt særdigt fra hans Pen. — Som Menneffe besad Rahbek højst elskværdige Sider. Han var i Omgang meget broderlig og paadrog sig endog Dabel ved sit undertiden bortødslede Du. Han forstod at indbynde sig baade hos Unge og Gamle; næsten alle udmærkede Landsmænd var Han kjær;

men holdt sig mere end Pram, og især Baggesen, fra Stormændenes Kreds. Han var hjælpsom mod trængende Venner og maatte ofte bøde for sin Beredvillighed til at staae bi i Nøden. I sit ægteskabelige Forhold var Han et Mønstre og saagodtsom tilbad sin Kamma o: Karen Margrethe, der da og ved sit Hjertes Egenskaber fortjente det, ligesom Hun og i Aand i det mindste ikke veg sin Mand. Deres Bakkehus var derfor en Samleplads for Endel af Kjøbenhavns ypperste Hoveder, som aldrig forlode det uden at have høstet Glæde og vundet Kundskaab.

Foruden disse tre Digtere har jeg levet i Samfund med mange Andre. Til mine første Ungdomsvenner hørte H. W. Lundbye. Han var neppe tyve Aar forend Han fremtraadte med vakkre Stykker og vækkede Rahbeks Haab om i Ham at see sin Efterfølger som dansk Tilskuer. Vel tidlig udgav Han sine samlede Digte, men deriblandt ere dog mange Dvad udmærkede især ved dyb Følelse. Ved det ædleste Hjerter og den rene Karakter vandt Han sine Omgangsbrodres varme Hengivenhed. Men som Konsulatsekretær i Tunis kom Han for en Tid ud fra sin gamle Bane, og efterat være vendt tilbage, trykkeses Han af en ublid Stilling, hvorved Han vel blev hindret i at opfylde de vakte Forventninger. Døden endte hans Liveller 1830.

Videre var af mine Ungdomsvenners Tal Frederik Høegh Guldberg. Ogsaa Han svingede sig vel ikke til den bebudede Højde, men Han har dog fra en Alder af lidet over tyve Aar leveret mange Poesier af Værdi og især ved sine Dver-

sættelser af romerske Klassikere viist sig som dygtig latinist Filolog. Modersmaalet har Han vistnok ogsaa med al Flid studeret, men dog ikke undgaaet at antage og forsægte en og anden Særhed, hvilken Han vist ingensinde driver igjennem. Skjønt Søn af en Statsminister og Lærer hos H. K. H. Kronprinsessen forsmaaede Han dog at søge efter Rang og Titler, og er endnu i en Alder af 64 Aar kun Professor og Ridder af Dannebrog, da Han sandsynlig ved at gaae en anden Vej nu havde havt det store Kors. Alt for tidlig tabte jeg hans venstkabelige Omgang og, som jeg befrygter, hans Hengivenhed, som engang var mig særdeles dyrebare.

En tredje Ungdomsven var Schak Staffeldt. Havde Han ganske opoffret sig til Digtekunsten, vilde vist Ingen have været Dehlenschläger en farligere Medbejler; ikke at Han, som Denne, var Melpomenes ypperste Præst, men Han fremskred dog paa den stolteste Kothurne. Og Hvo der ikke ræddes for at bryde den haarde Skal, vil bag denne finde den herligste Kjerne. Beklageligt, at Han midt paa Vejen, upaasfjønnet og miskjændt, ombyttede Musernes Tjeneste med en Amtmandspost, i hvilken Han 1828 døde som en udmærket Embedsmand, uden at opleve nogen fuldstændig Udgave af sine Digte. Selv Riber, der neppe var en Stjerne af tredje Størrelse, fandt efter sin Død for sine Vers en Udgiver, og Staffeldt, der sikker hørte til Stjernerne af første Størrelse, har endnu Ingen fundet.

Næst Ewald og Rahbek var Tode den Digter, jeg længst har kjændt, fra Efterfølgelseskabets første Dage, føl-

gelig ligesaa længe som Pram: den mest jovialske, lunefulde Mand. I den dybeste Kummer kunde Han ved en munter Gjenstand smile og lee. Han levede sin meste Tid i trange Kaar og fik først som Olding Korpus. Ulykkelig gift havde Han et Par venlige Børn, som vare hans Djeftene: Sønnen Didrik, der blev Doktor i Medicinen og Forfatter, og Datteren Agnete, der vel blev gift, men døde meget ung.

Endelig kjændte jeg fra 1787 af Edvard Storm, en ilde udseende, sygelig, men højt blid og venlig Mand, som tog sig meget af Ungdommens Opdragelse. Hans Yndling i Efterlægtelseskabets Skole var Hieronymus Laub, nu Præst i Frørup, som deponerede med mig, og for Rahbek, hvis Yndling Han en Tidlang ogsaa var, i nogen Tid skrev Theaterartikelen i Minerva.

Fra 1790 af kjændte jeg Malte Conrad Brun, hvis Digterværk ubegribelig næsten er glemt, uagtet hans Døds over Bernstorffs Død og Slaget ved Tripolis fortjente Sted iblandt vore bedste. Den talenfulde Digter blev siden En af Europas største Geografer. Han var i Samlivet ligesaa beskedet, som hensynsløst dristig i Egenkab af Skribent.

Til mine Ungdomsvenner hørte endelig Peter Horrebow Haste. Den elegiske Digter var en særdeles Ven af selskabelige Glæder og søgtes for sin blide Karakter, saavel som sine smukke Viser, af mange Kredse. I ældre Dage forlod Han Museerne for i Tjen at blive en dygtig Toldinspektør.

Paa en Maade Hastes Medbejler var Rasmus Fran-

Penau, nemlig til Kredsenes Indest. Hans Sange aandede ligesaa megen Glæde som Hastes, men selv var Han, skjønt ogsaa behagelig, dog mindre Selskabsmand end Hiin. Han døde som Læge i Slagelse i sin bedste Alder, træet af Gjenvordighed.

En Tid Heibergs Fiende, som altid Christian Colbjørnsens Ven, var Frederik Gutfeld, mindre betydelig som Digter, end som Taler, og dette Sidste især ved det mundtlige Foredrag. Han var en aaben Karakter og meget for selskabelig Nydelse.

Fra mine første Skribentdage mød jeg Werner Hans Frederik Abrahamsons Bekjendtskab og Indest. Forfatteren af Min Søn om Du vil i Verden frem, Vi Alle Dig elske livsalige Fred og Være Fred med Eder Alle er megen Hæder værd. Størst var Abrahamson imidlertid som dansk Sproggrandfæder, i hvilken Egenskab Han vel overgik selv Jakob Ladem. Hans æsthetiske Domme ere derimod neppe frie for Ensidighed og Partiskhed, for Ex. imod Pram, vel ogsaa Tode. Sin Konge trofast hengiven, var Han en Ven af fornuftig Frihed. Skjønt født i Schleswig, har Han en Uvillie imod Tykkerne, hvilken undertiden overdreves. Da Hegewisch, sikkert af Glemsonhed, ikke havde besvaret det Skandinaviske Selskabs Indbydelse til Medlem, kaldte Han det en Germanisme. Redelighed var Hovedgrundlaget i hans Karakter.

Fra 1794 af kjendte jeg P. N. Heiberg, der tilvisse har en høj Rang iblandt vore Digtere, saafremt uoverskifiserede

Ekuespil altid ere Digte. Læs Hans Bonner og Banner, Heklingborn, Virtuosen, Indtoget. Ogsaa har man kostelige Viser af Ham: Vor Klub er dog en herlig Sag og For ret os ved Jorden at fryde. Som Satyrer er Han sikkert En af vore Første. Derom vidne Rigsdalersedlens Hændelser og Sproggrandskningen. At hans Satire stundom var personlig, maa tilstaaes; men aldrig greb den ind i de private Forhold. Og da Han engang havde i en Feide væltet sig ind paa den unge Tode, for at saare Faberen, gjorde Han en værdig Afbøn. Var Han bitter, saa havde Han og de bittreste Fiender, og jeg har selv været Vidne, at En af disse, Christian Colbjørnsen, paa Gaden ikke torde møde hans Djekast. Han var den gjæstfrie Vært, i hvis Huus man fandt Falsen, Schwarz, Magens; ogsaa den falske Grouvelle. Han var for sine Venner en paalidelig Ven. Da Han skulde forlade Fædrelandet, skrev Rahbek i hans Stambog iblandt Andet:

For jeg igjen Dig til min Barm kan trykke,
 For drømmer jeg ej meer om Borgerheld.

Underskrift: Din Medstrider og Medliver.

Af de Digtere, jeg i senere Dage kom i særdeles personlig Forbindelse med, var Ingen mig kjærere end Gottsche Hans Olsen, som kun Laugsaanden ikke satte paa rette Højde. Han skrev de kjærnesfuldeste Disticher, mangt et større lærerigt Qvad: Aprils Krigsang: Saa kæmped de Helte af anden April, og Edvard Colbjørnsens Mindesang:

atter gif en Hædersmand til Hvile fra et lyfende og baadfuldt Liv, hvilken fremkaldte mange Efterligninger. Ikke mindre hæderlig var hans Plads som populær Filosof. Hans Afhandlinger om Humanitet og Luxus ere ypperlige. Hans Kundskaber vare mangesidige. Han var Romersprogets Herre, og førte med J. E. Colbjørnsen en latinsk Brevverling, hvoraf hans Andel fordunklede den saa beundrede Mesters. Af levende Sprog talede Han færdig fransk, engelsk og italiensk. I Filosofiens Literatur var Han vel bevandret, især som Statsfilosof udmærket. Skjønt Han aldrig tog juridisk Examen, havde Han grundig gennemstuderet den danske private Ret, hvorom hans Exemplar af Nørregaard vidne. Som Theaterdirektør var Han en skarpsindig Censor. Med al denne aandige Værd forenede Han det ædleste Hjerte. For at hjælpe Andre skillede Han sig ofte ved Ting, hvorpaa Han selv satte megen Pris, og bestandig var Han i sit Venskab, uagtet Lykken vendte dets Gjenstand Ryggen. Hans Huus var, som sagt, den behageligste Selskabskreds, som samlede Mænd af de forskjelligste Klasser, fra Overhofmarschal Brockenhuus af, indtil den yngste Skuespiller, og Forfattere af de forskjelligste Gemytter: Baggesen, Dehlenschläger, Ingemann og P. Wulff. Imedens de Eldre spillede Kort, dandsede de Yngre til Musik af En af hans Døttre. Gift med den fordringsfrie, op-rigtige, hulde Elise Balle, Datter af Biskoppen, var Han Fader til sex Piger, Alle udmærkede enten ved Udvortes eller ved Talent. Saa Ligsolger have været anseeligere end hans.

Ogsaa Enevold Talsen gav, ligesom Heiberg, Bidrag

til Nordia; ogsaa Han var Digter, især Skuespilskriver. Hans snurrige Fætttere og Dragedukken vare Originalarbejder af Fortjeneste. Desuden leverede Han mange Bearbejdsler. Af Ham ere: Gud Ddin Han sendte Hermoder afsted og Til Baaben see Tjenderne komme. Som populær Filosof havde Han vistnok ikke Gottsche Hans Olsens Læsning, men kom Ham dog nær, s. Ex. i Afhandlingen om Urbanitet. Ved hans Medkalbelse fra Norge til Højesteret vandt denne Et af sine dueligste Medlemmer, som vist ikke agtede mindre paa Sagernes Fremstilling, fordi Han ved Bordet anvendte nogle af de overflødige Djeblik paa sine Theaterstykkers Udarbejdelse. Efter sin Opsendelse til Norge fattede den nidkjære Embedsmand snart en utidig Frygt for et rædsomt Ansvar og fandt Døden i Volgerne.

Som Digter tænker man sig sjældent Pve Malling. Han skrev imidlertid Skovbyggeren og Sangen: Hvor herligt, herligt gik det til. Og hvilken Beltaler var Han ikke! Hvilket Mesterstykke ikke blot for sin Tid var ej hans: Store og gode Handlinger, havde de kun været indskrænkede til det Halve! — Han var i sit Bæsen en venlig og blid Mand, i sin Familie en elskelig Husfader, i Forretninger en let Arbejder. I den daglige Tale søgte Han vel efter Ord, men fandt og de mest passende. Jeg har kjendt Ham fra 1781 af og nød altid den behageligste Modtagelse. Det var utaknemmeligt, at jeg ikke nyttede hans Tilbud om at gienneemsee Haandskriftet til min Struensee, men jeg havde dengang ingen Tillid til Ham, da jeg troede

Ham indtagen for det Gulddergske Ministerium. Jeg burde have erindret, at Han i Statsraadet 1817 havde talet min Sag. En Egenhed var det, at Han i sine Breve underkrev sig: Ydmygst, hvilket vistnok er rigtigere end ærbødigt o. s. v.

Med Jens Betlik har jeg aldrig talet, men Breve har jeg faaet fra Ham, og Bidrag til Euphrosyne.

Ved Johan Nordahl Bruns Bispevielse hørte jeg hans gennemtrængende Beltalenhed, og nogle Aftener derpaa spillede jeg hos daværende Kansellieraad, siden Statsraad Thunboe, Rhombre med Ham og to andre nysskabte Bisper: Bloch og Sørensen.

Hvad endelig angaaer mit Forhold til Dehlenschläger, da begyndte jeg snart efter at hans Sol var fremstraålet, at gjøre opmærksom paa Pletterne i den, og tog siden Parti med Baggesen. Jeg veed mig imidlertid reen for alt misundeligt Hensyn, da jeg selv gif en anden Vej. Da, efter Baggesens Bortreise, Nyerups Studenterjubilæum skulde fejres, spurgte En mig, om jeg havde noget imod at Han bad Dehlenschläger om at underskrive Indbydelsen. Jeg svarede: ingenlunde, kun er det ikke værdt at anmode Ham om Underskrift som Medbestyrer, ved Siden af mig, som Baggesens Ven. Imidlertid underskrev Dehlenschläger, med den Utring: at Han betragtede mig med andre Dine end Baggesen. Fra den Tid af holder jeg det Gamle for glemt. — Hans Kone har jeg, som anført, kjendt fra Barn af, og fandt i Hende og Fru Rahbek et vældigt Par Ensite, af

hvilke Enhver udmærkede sig ved sine Fortrin og netop var mest skicket til at gjøre den Mand lykkelig, i hvis Lod Hun faldt. Jeg kan ved denne Lejlighed ikke nægte mig at lægge en Blomst paa deres Moders Grav. Fru Heger var den hjerteligste, interessanteste Kone, bar med Gudhengivenhed sit Kors, og viiste efter Evne, en forbausende Godgjørenhed.

Af vore Historikere har jeg kjendt foruden Nyerup, især Suhm, Kall, Sneedorff, Rjærulf, Engels-toft og Werlauff.

Suhm havde kjendt mig som Barn fra min Faders Huus. Jeg fornægte Bekjendtskabet i Anledning af hans Bibliothek. Her saae Han mig undertiden i Forværelset, hvortil hans Arbejdsstue førte. Han bød mig nu til sig, og jeg besøgte Ham ogsaa i Dverød, med Nyerup. Han var det mest godlidende og gladsmitende Menneske, som kan tænkes. Der syntes at boe Himmelsfred i hans Afsyn. Da jeg fulgte Ham til Graven, kunde jeg, formedelst Følgers Storched, ikke naae længere end i Gaarden i Pustervig.

En sand Polyhistor var Abraham Kall, især dog Historiker, Græker, Mathematiker; og saa sparsom Han var paa Skrifter, saa maadelig paa Lærestolen, saa ødsel og lærerig var Han ved mundtlig Meddelelse. Ogsaa var Han i økonomisk Henseende meddelende, men efterlod sig dog en betydelig Formue.

Om Sneedorff har jeg forhen talet, og om Torgen Rjærulf veed jeg blot, at Han var en reisskaffen Mand, men om hvem det vel som Lærd hedder, at den har levet nok,

som levede for sin Tidsalder; thi Han har intet Værk efterladt sig, som trodser Tiden.

I Engelstoft, troer jeg, Fædrelandet kunde, efter Sneedorf, have fundet sin bedste Historieffriiver. Det er beklageligt, at Han saa tidlig reves ind i Forretningslivet, hvorfra Han alt for silde trak sig tilbage. Hvad havde Saga ikke kunnet vente af Forfatteren til Bogen om Dronning Ingeborg? Ogsaa som Populærfilosof gav Han de bedste Forhaabninger i Skriftet om Nasionalopdragelse. Endelig har Han neppe sin Overmand som dansk Stylist. Læg hertil, at Han ogsaa har skrevet kostelige latinske Vers, saa fremlyser det, at Han har et mangesidigt Værd fra den videnskabelige Side. Som Menneske og Ven har jeg ikke seet Ham nær nok til at bedømme Ham.

Derimod har jeg seet Werlauff nær og haft mange Prover paa hans retfindige, velvillige Karakter. Ligesom i det Hele, saaledes isærdeleshed i den ældre og Middelalderens danske Historie holder jeg Ham for grundigere end Engelstoft, og vilde ønske at Han i saa Henseende understøttede denne ved en dansk Histories Udarbejdelse.

Ved Siden af Historikerne nævner jeg Statistikeren Frederik Thaarup. Han kaldes med Rette vor nyere Statistiks Skaber, med det Fortrin for Schytte, altid at anføre Hjemmelsmændene. Ingen har, som Han, nu i 45 Aar virket saa meget til vor Statskynligheds Fremme. Ogsaa af Geografi og Statsøkonomi, samt ved Dagens Udgivelse vare hans Fortjenester sande. Paa Livets forskjellige Baner,

som Fuldmægtig i Rentekammeret, Professor i Statistiken, Foged i Norge, Amtmand paa Bornholm, Kommitteret i Generaltoldkammeret, Toldkasserer i Helsingøer, har Han stiftet Gavn. Ligesom Han med Pen i Haand stedse var den fredssommeligste Mand, i Fejder maadeholdende, saa er Han i Dmgang høist elskværdig. Mangen Livets Storm har Han, tryk ved Selvbevidsthed og Gudhengivenhed, mødt med Digterens Ord: Stürme von Aussen, Ihr krümmt nimmer dem Biedern ein Haar.

Som Filosofer udmærkede sig i min Ungdom Riisbrigh og Gamborg, Christian Hornemann og Hermann Spleth, Berger og Birkner, Gudenrath og Schlegel.

Riisbrighs Læreforedrag var det mest gjennemtænkte og klare. Han gik uafslædig frem. Hans Hjerter var det ædleste. Han græd engang, fordi Han havde maattet give en Kandidat Nul. Da Nyerup var til anden Examen og ingen Rede kunde gjøre, vendte Riisbrigh sig til Tilhørerne med de Ord: jeg giver dog Kandidaten Laudabilis; thi jeg veed fra mine Examinatorier, at Han kan sine Ting.

Den retsfindige Anders Gamborg gjorde i sin Tid mest Opsigt ved sin for de Dage frie Afhandling Nysa, hvorved Han paadrog sig nogle Geistliges Forfølgelse. Han var Selvtænker, men ej uden Særheder, og heller ikke lystte Han ved Skarpfind. I sit Embede udmærkede Han sig ved den Samvittighedsfuldhed, hvormed Han af den fattige ikke vilde modtage Honoraret for sine Forelæsninger.

Med Danmarks af alle Gode begræbte Christian Hornemann har jeg kun talet et Par Gange. Han var den kritiske Filosofies Unscharius her.

Udgaven af hans efterladte Skrifter blev egentlig besørget ved Herman Spleth, som snart derpaa fulgte Ham i Graven, uden at efterlade sig andet Minde end Erindringen i Venners Barm.

Fra Göttingen kjændte jeg Johan Erik Berger. Han forenede Bliidhed med Kraft. Som Videnskabsmand hylbede Han Fichte og senere Schelling. Tilslidst blev Han Professor i Astronomien i Kiel. Hans Kone var en Datter af Christian den Syvendes Yndling Holck.

Til Filosoferne henregner jeg endnu Jakob Just Gudenrath og J. F. Schlegel, skjønt Begge egentlig Lovkyndige; men hvad er denne uden Filosofi? Fortrolig med sin Cicero, havde Gudenrath ogsaa studeret Montesquieu og Beccaria og Filangieri. Han var hjemme i sin Logik, derhos en siin Kjænder af Romersproget. En ubøielig Ven af Sandhed og Ret — værdig sit Navn af Justus — forstod Han ej den Kunst at gøre Lykke. — Denne forstod desbedre hans Medbejler til det juridiske Lærerembede Johan Fredrik Schlegel. Dog banede Han sig Vejen til Lykke ved sande Fortjenester, ingenlunde ved Kryberie. Hans Naturet var Et af de første Forsøg til den kritiske Filosofies Indførelse. Hans danske Statsret og juridiske Encyclopædie have stort Værd. Ogsaa som Statistiker begyndte Han at indlægge sig Fortjenester.

Anders Sandøe Drsted har jeg før nævnt.

Iblandt de øvrige mange Lovkyndige, jeg har kjændt, var, foruden den forhen omtalte J. E. Colbjørnsen, hans Broder Christian, Frihedens Mand og Frihedsvennernes Helt, indtil Han selv fik Magten og saae dens Misbrug revset af Frihedens Venner. Han havde ypperlige Naturgaver, men ikke dybe Indsigter eller filosofisk Skarpsindighed. Det var mærkeligt, at næsten Ingen af vore Digtere fulgte Den til Graven, som de før havde kappets om at besynge.

Vel fulgte Lauritz Nørregaard, som Forfatter, mest en Wolff og J. E. Colbjørnsen, men som Do-cent besad Han en Klarhed, Mage til Riisbrighs og Winslows.

Lærere var Magdalen Thestrup Cold, men Han læste for hurtig paa Lærestolen. Han efterlod sig, paa Doktordisputatsen nær, intet trykt Vidnesbyrd. Som Politimester havde Han ingen store Fortjenester. Men en frimodig Mand viiste Han sig ved sine Spørgsmaal til Kanselliet i Anledning af Pressetvangsforordningen og fik snart selv Sæde i Kanselliet.

Det frommeste Hjerte forener Matthias Hastrup Bornemann med megen Flid og dyb Tænkning, men Han har altfor lidt Tillid til sine egne Granskninger.

Iblandt Lovkyndige, maa jeg, som min mangeaarige Belynder, nævne Overpræsident og Politichef Kjærulff, Kommandør af Dannebrog og Dannebrogsmænd. Efterat have som Politiretssassessor antaget sig min Sag i literært Anliggende, har Han som Politidirektor og siden bestandig givet

mig mangehaande Prover paa sin Bevaagenhed. Jeg højt-
agter Ham, som en Landets og Kongens Ven, — *justum et*
tenacem propositi virum — der, uden at ændse Mængdens
Dom, handler efter sin Samvittighed, og forstaaer at forene
Ordens Krav med Humanitet imod Lovens Overtrædere.

Af Læger har jeg kjendt særdeles Mange. I min første
Barndom var Wilhelm Hennings, tilsidst Generaldirektor
i Chirurgien, min Faders Huslæge. Han var saare omhyg-
gelig for de Syge og, trods alle Misfjændelser af Ham, en
høist jovialsk Mand. Engang sagde Han til mig om sine
Forsølgere: de skal gjøre mig en Skade! jeg er fem og halv-
fjerdsindstyve Aar.

Efter Ham kom Clovius Mangor: den frimodige Fæ-
drelandsven, men i sine Bedømmelser over politiske Skrifter
neppe fri for Censfibighed. Han kaldte Callisen til Hjælp
i min Faders Hælsot, men Døden var mægtigere end Læger-
nes Kunst.

Ogsaa i mit eget Huus kom i Nødens Øjeblik Calli-
sen til Bistand i de første Aar.

Vor første Huslæge var imidlertid Daniel Herholdt,
den tænksomme Forfatter, som, i Forbindelse med Rafn og
Viborg, gjorde sig et berømt Navn, uden dog at levere Vær-
ker af Omfang og Vigtighed, som Callisens.

Endnu mindre skrev Sylvester Særdorff. Men denne
fra sin tidlige Ungdom udmærket især som Fodsetshjælper, flønt
og i Almindelighed som Læge, vidste ved sin rolige og sindige Færd
at vinde de Syges Tillid. Han fulgte allerede som Dreng med

sin Fader den berømte Matthias Særdorff til Qvinder i Børnsnød. Han vilde, ligesom alle mine Huslæger efter Ham, intet Honorar modtage og dog undslog Han sig aldrig for Bistand, naar det kneb.

Efter Særdorff fulgte J. K. Jakobsen, som i Drets egentligste Forstand var min Ven. Naar Han seent paa Aftenen forlod Selskabet, ilede Han i Sygdoms Tilfælde til mit Hus, og sit Venskab vedblev Han at vise mig under mine gjentagne Ophold i Odense. Hans Værd som Læge er almeenerkjændt. Det er en vægtig Anbefaling for dyrist Magnetisme og Homœopathi, at de i Ham have en Ynder, ihvorvel jeg ikke veed, om Han helbreder homœopathist.

Endelig blev Wendt min Huslæge, og ingen Mand skulder jeg saa meget, som oprigtig, trofast Ven og Belynder. Ufortrøden besøgte Han min Familie i en Række af Aar i dens mange Sygdomme. Og Han var den, som ikke alene understøttede mig ved at være min Borgen, hvor det behøvedes, men ogsaa gik til Dyrigheden og anbefalede mig, som rolig Borger. Allerede tidlig var Han en ypperlig Læge, som ved sit træffende Blik gav Utallige Helbredet igjen. Længe Fattiglæge, ansattes Han omsider som Overlæge ved Almindeligt Hospital, og bragte dette ved sine utrættelige Bestræbelser til en Højde, som har vundet Agtelse i Europa. Hans Konge betegnede sin Yndest for og Tillid til Ham ved flere vigtige Ansættelser: Revisorembedet ved det militære Medicinalvæsen og Stabskirurgikatet ved Armeen, saavel som Udnævnelse til Professor og Rang med Oberstlieutenanter, samt baade Guld-

og Sølv-Korset. Højskolen i Kiel hædrede Ham med Doktorgraden. Flere Videnskabselskaber optog Ham til Medlem. Sine mange Embeder uagtet, har Han leveret endel høist gavnlige, trykte Arbejder, ogsaa i Botanik. Fortrolig som med Farmakologie, saa med Chemie, opdagede Han Sammensætningen af chaldarisk Werts og meddelte en fattig Kunstner Opdagelsen. Til alt Dette kommer, at Han, en Landsbroder af Løbe, ogsaa ved lunefulde Sange har opmuntret selfæbelige Kredse. Smidlerlid sees Han aldrig, hvor det gjelder blot Forlystelse. Sin Glæde søger Han hos sin Familie og i sit Museum, hvor Han tilbringer den sene Aften og den aarle Morgen, medens den hele Dag er opofret til Hospitalets og Stadens Syge. Men ikke nøjet med at helbrede, hjælper Han den Trængende af egen Formue. Ingen Læge, ja ingen Videnskabsmand, anvender Mere, end Han paa at anskaffe sig de nyere Arbejder i Faget, hvorfor Han og ejer En af de betydeligste private Bogsamlinger i Landet.

Var Giesemann neppe nogen Læge af udbredte Kundskaber, saa besad Han dog et træffende Blik og rigtig Domme-kraft, var omhyggelig ved Sygesengen og uegennyttig i sin Praxis, ogsaa foredrog Han tydelig og behagelig det, Han vidste.

Ikke mindre redebon til at hjælpe den Fattige end den Rige var den ypperlige Saarlæge Winsløv, ligesom Saxborff, et hædret Navns værdige Arving.

Med Golsmann blev jeg Student. Han var et middelmaadigt Hoved, men blev dog ved Flid første Indkaldte til anden Examen. At Han ægtede en Datter af Callisen

bidrog maaskee til at skaffe Ham ikke alene nogen Praxis, men endog et Professorat, saa Han kunde ende som Generaldirektor i Chirurgien. Efter hans egen Tilstaaelse skyldte Han især sin Opmuntring, at Han som Student blev ret flittig og stræbte efter Palmen.

Iblandt Lovkyndige har jeg endelig ogsaa kjendt Johan Bærens. Han gjorde Nytte ved hvad Han leverede, ej blot til Lovkyndigheden, men til dansk Sproglære, Naturtheologie, Mythologie o. s. v.; kun arbejdede Han vel hurtig. Iovrigt vare vel hans Fortjenester størst af Tattigvæsenet.

Af Sprogkjændere ned Christian Rasmus Rask Europas Agtelse som stor Lingvist, Han var imidlertid ogsaa hartad kun det, og behandlede Sprogene næsten kun fra den grammatiske og leksikalske Side, uden at ændse Filosofi og Æsthetik. Ogsaa i de øvrige Videnskabsfag var Han ej hjemme, uden maaskee i Oldtidens Historie.

Et Par med det græske og romerske Sprog, saavelsom med Modersmaalet, fortrolige Lærde af min Kreds, ere Søren Nicolai Johan Bloch og Niels Lang Nissen, begge Mænd af Fortjenester, baade som Skribenter og Embedsmænd. Den Første har tillige skrevet læseværdige Ting over Opdragelsen. Som Theolog har Han stillet sig paa Rationalisternes Side.

En dygtig Filolog var Peter Bergenhammer, der bode som Overlærer ved Odense latinske Skole, men næsten intet skriftligt Minde om sin Indsigt efterlod sig, undtagen en lunefuld Klage fra Bogstavet A over dets Tilfidsættelse.

Han var en hengiven Dyrker af Bacchus, men efter selv de rigeste Offere gik Han efter faa Timers Søvn i sin Skole, hvor Han, agtet og elsket af alle Lærlinger, ypperlig passede sin Dont.

Som Pædagog maa her ikke glemmes Pestalozzianismens Apostel Christian Strøm, nu Præst i Kregume, En af de blideste og i Selskabslivet behageligste Mænd. Han var forfalden til Rejser, og jeg kjænder ingen Mand, i hvem man kunde have fundet en behageligere Rejsesælle. Som Læser har Han udmærkede Gaver.

Det lyseste Hoved og den blideste Karakter var bleven Ole Hieronymus Mynsters Del; og hans tidlige Død, 1818, var et sandt Tab for Videnskaben, saavelsom for alle dem, der kjændte Ham.

Ikke kan jeg slutte Rækken med nogen Børdegigere, end Degen, Polyhistor som Kall. Han var især Mathematiker og Filolog. Og ikke blot i de lærde Sprog var Han stærk; saaledes som man ogsaa veed om Kall — saa stærk, at Han endog skrev græske Vers — men Han kunde skrive Tyff, Fransk, Engelsk, Italiensk og Russisk. — Det var beklageligt, at saadan en Mand skulde trykkes saaledes af Næringsforg, at Han tilsidst vilde have bortspillet sin gode Bogsamling ved Lotteri.

Af Kunstnere var Thorvaldsen, som anført, min Ungdomsven. Hans Jævnaldrende, Glindt, stak min Kone og mig i Kobber. Han syntes engang i sin Kunst at staa ved Siden af Thorvaldsen. Men nu giftede Han sig med

en svensk Frøken, rejste ikke udenlands, fik Næringsforg, søgte sin Trost i Glasfen og døde i Fattigdom.

Kammerraad Holsts Svoger, Kobberstikker Angelo, modtog mig med Venfkap i sin Familiefreds.

Af de ældre Kobberstikkere skjænkede jeg den venlige, beskedne Clemens min Højagtelse ogsaa som Menneske.

Bed Skuepladsen havde jeg mange Bekjændtere og faa Venner. Til disse horer i første Række Madame Lange, nu Spindler, der er gift med en oprigtig Ven og Landsmand af mig. Fra sin tidlige Ungdom af var Hun en taletfuld og almenyndet Skuespillerinde. Ibland Hendes Roller, fra den barnlig-naive Gurli af, udmærkede sig den gamle Heres i Røverborgen, hvilken, skjont i fuldkommen Modfætning til Hendes quindelige Gratie, var et Mesterstykke, sikkert uovergaaet paa nogen Skueplads. Hendes gjæstfrie Modtagelse og vittige Samtaler gjere mig endnu Hendes Huus til et kjærtilflugtssted. Hun har i Livets afvejlende Stillinger vidst at bevare Kraft og Munterhed.

I de sidste Aar omgikkes jeg med Gjelstrup, der, efterat have forladt den af Ham prydede Skueplads, ganske opoffrede sig til Landskabsmalerie, og som, idetmindste for en halv Snes Aar siden, var den eneste danske Maler, af hvem der fandtes Noget paa Moltkes Billedgallerie. Rahbeks sidste Arbejde, faa Uger før Hans egen Død, var hans Nekrologi i et af vore Blade.

Endelig bor jeg ikke glemme mine Sykkende. Min ældste Broder Christen Georg hensev, kun 50 Aar gammel,

til stort Tab for en talrig Familie, af hvilke en Søn og en Datter snart fulgte Ham i Graven. Det var Kongens egen Tanke, ikke nogen Indstilling, som gav Ham Ridderordenen; thi som Toldinspektør vare Hans Fortjenester sjeldne. Skjønt Han i dette Embede havde store Indkomster og var Eksekutor ved Rejersens Fond, heller ikke levede overflødig, efterlod Han sig dog for sin store Families Skyld ingen Midler.

Min næste Broder Johannes Nicolai stræber endnu med hvileløs Arbejdsomhed, og giver det stolte Billede af en kraftfuld Mand i Kamp med en forfølgende Skjæbne. Efter at have frasagt sig Prokuratorembedet og opgivet Bogtrykkeriet, har Han som Forfatter viist, at Han med det fortroligste Kjendskab til Lovkyndigheden forener en moden Indsigt i Døysk, Engelsk, Fransk og Italiensk.

Ikke mindre Helt paa Livets Bane er min Broder Dr. med. Marcus Gerhard i Glensborg, som, upaaskjønnet af de Rige, ufortrøden vedbliver at være de Fattiges Hjælper. Hans Løn, hedder det, er Guds Betsignelse. Og En af Byens Damer sagde engang: Hvorledes vilde det gaae de Fattige, naar de ikke havde Høst. At Han var Euadianis Vndling, er Ham et Vidnesbyrd. — Begge disse mine endnu levende Brødres Venfkab har forsoedet mig mangan Kummer i Livet.

Andreas Petrus blev som Birkedommer paa Færøe rørt af et Slagsfod, som bortrev Ham paa Stedet. Han forenede god og fast Villie. Som Militær var Han særdeles yndet af Prinds Wilhelm, som Dommer højt agtet af sine

Omgivelser. Han døde idet Han ventede endelig at see sin Hjernelse ud til Vesterhavet endt.

Endnu tidligere forlod, som forhen meldt, Frederik Barisien Livet, men efterlod i min Varm et evigt Savn.

Af tre Systre mistede jeg En i Hendes første Aar: Nille, som spæd, var saa smuk, at Hun kaldtes Vorpillebet. Men efterat være skamfjændet af Kopperne, havde Hun den Ulykke i en Alder af tre fire Aar at falde fra et Høeloft ned i en Krypbe, hvorved Hun brækkede Rygraden. En Pukkel vorede ud baade for inden og for uden og endte efter nogle Aar Hendes jammerlige Liv.

Min ældste Syster Elise blev gift med Andreas Frederik Beyer, en Son af Provst Peter Grove Beyer. Han havde studeret Theologie og var af Grev Knuth kaldet til Præst, men kom ej til at tiltræde Embedet, fordi Patronen forud havde kaldet en Anden, som vel havde frasagt sig Kaldelsen, men maatte igjen modtage den, da Kaldsrettigheden ellers var falden til Kongen. Beyer lagde sig nu efter Sukkerkøgekunsten og blev Sukkerrasinador. Siden drev Han som Grosserer en betydelig Handel og havde en Sommerplads udenfor Vesterport. Men Uheld nøbte Ham til at opgive sin Handel. Han kjøbte derefter et Par Bøndergaarde og lod opføre en Mølle. Den dygtige Theolog er nu en dygtig Landmand, saare forstandig og tænksom. Fader til ti levende Børn er Han i sit Hus den elskværdigste Mand.

Min tredie Syster Anna Birgitte er Enke efter Seereeter Grenæus Ravn, En af de aabneste og hjælpsomste Ra-

rakterer. Et Slagflod rev Ham i Aaret 1826 bort fra Kone og fem Børn. Ingen viiste sig mere redebon end Han til, endog uopfordret, at vise mig den yderste Tjenstvillighed.

Jo længere jeg kommer frem, des flere Belgjører og Venner erindrer jeg. En af de Ypperste iblandt Hine var Kammerherre Berndt Anker, Kjøbmand i Christiania. Udmærket som Taler, var Han det og som Tysker, i hvilken Egenskab Han deroppe, ligesom Hauch her, holdt talrig besøgte Forelæsninger for begge Rjon. Med lidt Forfængelighed forenede Han det ædlest Hjerter og den beredvilligste Godgjørenhed. Mig understyttede Han efter et kort Bekjendtskab med mig, som Sekreter ved Skandinavisk Selskab, med 500 Rdr. De oversendtes med et Brev, der sluttede: „Mine Tanker avle Taarer. Tusinder skrige (ved Hans Brug i Moss) om Brød og jeg kan ei give dem det. Pitt og Paul jage Skibene, som skulde bringe Korn, fra vore Kyster. Levvel og bedre end Deres Anker“. Som Diding elskede Han reent og varmt.

En anden Belgjører var Brandmajor Kirkerup, som til Bryllupsomkostninger forstrækkede mig ligeledes 500 Rbd., naagtet Han kun eengang før havde talet med mig.

At jeg saa tidt har mældet om Pengetrang og Penges-hjelp, har ikke sin Grund i nogen Kjerlighed til Penge; men fordi jeg troer at burde paaskjønne den Beredvillighed, hvormed jeg, frem for saa Mange, blev understyttet.

Endelig bør jeg endnu ikke glemme Boghandlerne, en

Klasse, med hvilken jeg har havt meget at skaffe. Iblandt de Hedengangne fandt jeg et Par deltagende Venner i Simon Poulsen og Schubothe, hvilken Sidste fældede Taarer, da Han engang troede mig i Fare. Om Poulsen har jeg talet.

Et Par andre brave Uføde vare Ludwig og Lynge. Gall har jeg nævnt.

Af nu Levende har jeg arbejdet længst og mest for Beeken, en dristig Mand, som med Velvillie modtog mine Arbejder og vilste mig venkabelig Tillid. For Berlingerne redigerede jeg en Tid Statsstidenden. Thiele gav jeg Bidrag til Aftenposten. Schulz og Elmqvist forlagde eengang hver en liden Bog af mig. For Bonnier skrev jeg adskilligt. Den, der holdt ud til Enden, var nærværende Bogs Forlægger, Steen, hvem jeg alt forhen har ydet min Tak. —

Jeg optager igjen den slupne Traad af Fortællingen om mit Liv og gaaer tilbage til 1821. I dette Aar arbejdede jeg især for Beeken. Hos Ham udgav jeg et Hæfteskrift, som under Titel af Politik og Historie leverede interessante og kuriose Dokumenter af den danske Historie og udtog fra fremmede Skrifter. Det erholdt Bidrag af G. L. Baden, Nyerup o. Fl. og naaede fem Bind, hvoraf det Sidste tilige, for at begynde en ny Række, fik Titel af Tiden. Der næst leverede jeg de fleste og vigtigste Bidrag til det af Beeken selv redigerede Ugeblad: Statsvennen. Endelig begyndte jeg ogsaa, om jeg ej fejler, i dette Aar paa Beekens Forlag et Ugeblad, der under Navn af Spøgefuglen inde-

holdt morsomme Anekdoter og vittige Indfald. Desforuden udkom i dette og de næst følgende Aar fra min Haand hos Ham adskillige Skrifter. Deriblandt vare en Udsigt over Gustav den Fjerdes sidste Regjeringsaar, og en Større over Historien af den svenske Revolution i 1810, et Udtog af Eggerss tyffe Verk under samme Titel. I Korthed beskrev jeg, især efter Lechzen, Caroline Mathildes Levnet fra Hendes Landsforvisning af, efter Aviserne den engelske Dronning Carolines Historie, og efter et gammelt tyff Skrift Hendes Oldemoder, Prinsessen af Gelles. Næsten alle mine Arbejder vare i den Tid Weekens Artikler. Dog udgav jeg en kort Tid hos Steen et Ugeblad: „Morgenbladet“, hvortil Baggesen, Dampe, Liunge, Ryerup, Sander o. Fl. leverede Bidrag.

En Del af min Tid opoffrede jeg paa at samle Stof til en Historie af Struensee og Hans Ministerium, paa Schuboths Forlag og havde allerede udarbejdet en stor Del deraf, da Haandskriftet ved en Tjenestepiges Skjodesløshed blev tilintetgjort. Jeg maatte derfor begynde forfra og saae saaledes Udgivelsen et Par Aar forhalet.

Men nu indtraf en afgjørende Tidspunkt i mit Liv. Min Kone, der med mig delte saa mangen Gjenvordighed, havde imidlertid fattet en fremmed Tilbøjelighed, hvilken Hun ej kunde betvinge. Jeg bar, hvad jeg ikke kunde forandre, og samtykkede i at miste Den jeg fra Hendes tidligste Ungdom, i tyve samfulde Aar havde elsket, og med Hende vore fire yngste Børn, for en stor Del ogsaa den næstældste Søn, for-

saavidt Han blev hos Moderen. Den Eldeste derimod, min evig kjære Sorgen, forlod mig ikke, men ledsagede mig til min Broder Markus Gerhard i Flensborg, af Hvem vi med aabne Arme modtoges. Omhyggeligheden for os beledede med Ham Hans forstandige Kone, og tre venlige Børn forskjønnede Huslivets Glæder.

I Flensborg var jeg temmelig blottet for literære Hjælpemidler og arbejdede derfor kun lidet. Men en behagelig Nydelse havde jeg i Forestillingerne af et Skuespillersekskab, jeg troer: det vakkreste, hvilke undertiden ej vege den Kjøbenhavnske Skuepladses. Iblandt mine Bekjendtskaber her erindrer jeg med Glæde, foruden min Broders Svigerforældre, Maler Helms og Hans Svoger, Organist Poulsen, Skolelærer Sørensen, min Broders Huslærer, som i sin bedste Alder døde for nogle Aar siden, Kontrollererne Thams og Møller; Senator Andresen, en ganske heldig Lejlighedsdigter; Konrektor, nu Professor, Wolff; Apotheker Schönherr, Pastor Schytte o. fl.

Med min Broder foretog jeg mig undertiden Landfarter, dels til syge Bønder, dels til hans Venner, deriblandt især Herremanden Wasmers paa Binenbeck, en dygtig Landmand, Husfader til en venlig Familie, og Justitiarius Jaspersen paa Østergaarde, ved Havet, en indsigtsfuld Oldgrandfæder, Samler af sjældne Dyr.

I December rejste jeg igjen fra Flensborg, hvor jeg efterlod min Søn, for at Han der skulde under min Broders Vejledning lægge Grundvold til det lægevidenskabelige Stu-

dium, hvortil Han havde besluttet sig. Paa Vejen til Kjøbenhavn opholdt jeg mig nogle Uger i Odense, overøst med Gæstfrihed og Venskab af Regimentschirurg, nu R. af D., J. K. Jakobsen. Efter Hjemkomsten til Kjøbenhavn fortsatte jeg Udarbejdelsen af min Struensee, understøttet især ved Suhms haandskrevne Dagbog for Aarene 1766—1775, som Ryerup laante mig.

Imidlertid vendte jeg ved Paaske 1823 tilbage til Flensborg, hvor jeg glædedes ved Gjen synet af Søn og Broder. Men snart droge Jørgen og jeg til Kiel, hvor Han vilde have studeret; dog kun faa Dage bleve vi der, fordi Han ej fandt sig endnu moden til Universitetet. Hertil kom, at min Broder, Kaptein Andreas Petrus Høst, forfremmet til Birkedommer paa Fanø, med Kone, ventedes at ville lægge Vejen over Flensborg til sin Bestemmelse. Hans Møde gav os tre Brodre glade Dage, men snart forsvundne!

Da jeg saae, at hverken min Søns Studier eller mine Arbejder kunde fremmes vedborlig i Flensborg, droge vi i Efteraaret tilbage til Kjøbenhavn. Vi lagde Vejen over Svendborg, hvor Pastor C. W. Heber, Justitsraad P. H. Haste m. Fl. gjorde os Opholdet behageligt. Paa en Udsart til Skaarup fornyede jeg et gammelt Bekjendtskab med Seminariets Forstander, den værdige Amtsprovst Wedel, og mødte min Broder Christen Georg med Familie paa en Forfriskningsrejse. I dette Selskab var jeg en Estermiddag paa Langeland. Ikke mindre kjær var det mig, paa Skjoldemose at gjen samles med Betty Berg, født Hensler, som jeg i

snart tredive Aar ikke havde seet. Hun vandt flux min hele Hengivenhed ved Godhed, Ynde og Dannelselse. Hendes Mand er en udmærket Landmand; alle Børnene særdeles elskværdige.

Da vi vare komne tilbage til Kjøbenhavn begyndte min Søn at høre chirurgiske Forelæsninger, og jeg fuldendte paa Schuboths Forlag min Struensee og Hans Ministerium i tre Bind. Da de to Bind vare trykte, sendte jeg nuværende Exc. Generallieutenant von Bülow dem, med Bøn at forelægge Hans Majestæt, da i Jylland, dem til allernaadigst Samtykke. Jeg fik intet Svar. Efter tredje Bindets Fuldfærdigelse lod jeg dette følge med den Bemærkning, at jeg ansaae Tausheden for Samtykke. Endelig overskikkede jeg Bülow selv et Exemplar, hvorhos jeg yttrede, at jeg nu lod Bogen komme ud, som formentlig bifaldet. Han takkede mig for Gaven. Bogen kom ud; og selv de, der ibrigst havde fraraadet mig dens Udgivelse, f. Ex. Johannes Bülow paa Sønderumgaard, erkjendte, at jeg havde sejlet Skjærene heldig forbi. Schuboth havde saadan Affætning, at Han det Aar blev de andre Boghandlers Kreditor, istedenfor at Han plejede at være deres Debitor. Doktor Gustav Ludvig Baden priste Indledningen som et Mesterstykke, men, idet Han hyldebe Juliane Maries Parti, haanede Han Struensees Forsvarer, som Struensee selv. Siden sagde Han mig den Behagelighed, at Han havde ønsket Struensee mig til Defensor, istedenfor Uldal. Professor P. E. Müller, siden Biskop, recenserede Bogen i Literaturtidenden, vel kølig, men dog ikke uden Erkjendelse af dens Værd.

Da Struensee var udkommen, begyndte jeg for Bæben at udarbejde et lignende Værk over det Guldbergſke Ministerium, men da jeg ikke her, skjønt erkjædende Guldbergſk Fortjenester, skrev saaledes *con amore*, heller ikke havde saa rige Kilder, gik jeg kun langsomt frem og bragte det ej længer end til tre trykte Ark. Derimod forfattede og fuldbendte jeg i Vinteren 1824—25 paa samme Boghandlers Forlag Korsſt's Ulfelds og Hans Leonora Christinas Levnet, men hvortil jeg havde intet andet end trykte Hjælpemidler. Bogen blev aldrig bedømt i Danmark, men af den stemmeberettigede Estrup i Sorø erklæredes den mundtlig for at indeholde en fuldstændig Samling af hvad der havde trykt om det mærkværdige Par. Den blev tilegnet Mæcenat Bülow paa Sanderumgaard, som derefter meddelte mig et Par af Ham selv affrevne Breve fra Leonora, hvilke jeg lod indføre i Ugeskriftet Aftenbladet. Paa Tyff blev Bogen, med nogle Forandringer, oversat, jeg troer, af en Præst, Paulsen i det Schlesvigske, men som aldrig havde den Artighed at sende mig noget Exemplar deraf. — Ligesom jeg i meerbemeldte Skrift efter Evne stræbte at stille Leonoras Engleſſkſkſſe i Lys, saaledes søgte jeg og at vise Hendes Mand fra en mindre mørk Side, end de Fleste af vore Historieſkrivere have fundet for godt. Desuden troede jeg at burde, i Et af Sekreter Liunges Blade, opstaae til Begges Forsvar, ikke blot imod en tyff Romanskrivers Logne imod Dem, men imod Dehlenschlågers ubesindige Eftersnakken af Dinas nederdrægtige Beskyldning om Giftblanderie. — Endelig lagde jeg

i i et af mig nogle Aar efter begyndt tyff Maanedsskrift: Nordisches Museum, Leonoras Levnet paa Ambolten igjen, men da Museum med andet Hæfte ophørte, blev ogsaa den omtalte Artikel afbrudt, for ikke mere at optages. Ulfeldts Skamstytte staaer i Kjøbenhavn, men denne Stad har ingen Grestytte, enten for Griffensfeldt eller A. P. Bernstorff eller Peder Dre, eller Niels Juul, eller Daniel Ranzau, eller Danneskjold Samsøe, eller Holberg, eller Ewald, eller Suhm o. s. v. o. s. v. — En Prinds har paa Jægerspris rejst Mindesmærker over Danmarks Højfortjente, men som staae uændede fjernt fra Hovedstad og Landevej. Bondesfriheden har af Statsborgere faaet sin Stytte paa Vestersbro, men som, omgivet af fire skønne Marmorbilleder, selv ikke upassende, af Niegels, blev sammenlignet med en Pibekradser. Ogsaa have Private sat Stene Hartvig Bernstorff, Rahbek og mange Andre til Minde. Men ingen over Georg Høst, Jacob Baden, Bastedholm, Cornelius Krieger, Pram, Baggesen, Nyerup. Saa lidt retfærdig er Menneffenes Dom ogsaa efter Døden! Dog, som det om den i Volgerne Omkomne hedder: „Af Himlen bedækkes, Hvo Urne ej har“, saa gjelder det om hver værdig Hedengangen, at Savn af Monument er intet Savn.

Profesor Zacharias Eberhard Munk af Rosenskjold, havde i den senere Tid aarlig opholdt sig kortere eller længere Tid i Kjøbenhavn. Den 18 September 1825, en Mandag Eftermiddag, foresandt jeg ved Hjemkomsten i min Bopæl fra Ham en Seddel, hvorpaa stod: i Morgen rejse vi til

Sverige. Han meente ved vi sig selv. Jeg vilde gjøre det bogstavelig sandt. Derfor ilede jeg op paa Politikammeret og tog Pas, saa ud paa Toldboden og indtegnede mig til følgende Dags Paketbaad. Næste Morgen inden Klokken Otte stod jeg paa Skibet hos Rosensskold. Her saae jeg ligesom mig den guddommeligeste Engel, jeg nogensinde saae, som jeg aldrig glemte, aldrig kan glemme. — Efter tre Dages Ophold i Lund drog jeg tilbage til Kjøbenhavn. Klokken Sex om Morgenen forlod jeg Lund, for Klokken Otte var jeg ombord i Malmøe, Klokken halv Tolv omfavnede jeg paa Kongens Nytorv min kjære Georg. I en Tid af sex Timer havde jeg besøgt to ved Havet adskilte Universitetsstæder.

En fjorten Dage efter min Tilbagekomst til Kjøbenhavn ansøgte min Kone om Skilsmisse, med Ret til at gifte sig igjen. Vi mødtes for Magistraten. Jeg samtykkede, med Forbeholdenhed af min Ret til ligeledes at gifte mig paa Ny. Hun bevidnede mig, da jeg fulgte Hende til Vogns, sin Erkjendlighed for min Færd imod Hende fra Hendes tidlige Ungdom af. Vi have siden aldrig talet sammen. En liden Udsart med Georg til Krebshuset og Søro skulde tjene til Adspredelse.

Smidlertid begyndte jeg i Forening med min Broder Johannes Nicolai et tyff Ugeblad: *Aus und für Kopenhagen*, men som kun naaede otte Nummere. Fire Aar efter begyndte jeg det, først, 1796, af Steffens og mig, siden, 1829, af min Broder Marcus Gerhard og mig tilsigtede Maanedsskrift: *Nordisches Museum*, men kom, af Man-

gel paa Understyttelse, ikke længere end til andet Hæfte, skjønt det modtoges med Bisfald af nogle Kunstdommere, deriblandt S. E. Lange, til Et af hvis Ugeblade jeg forhen havde leveret Bidrag.

Foraaret efter Skilsmisfen fra min Kone rejste jeg atter med min Georg, som jeg nu troede moden for Universitetet, til Kiel. Men her erklærede Han mig, at Han ingen Lyst havde til Lægevidenskaben. Vi drog derfor snart til Flensborg, hvor Han nu bestemte sig for Bogtrykkerkunsten. For at Han kunde lære denne, begave vi os til Odense, hvor Han begyndte Læretiden hos min gamle Ven Iversen; men da denne ikke havde andet at trykke end Avisen, vare Fremskridtene ringe. Jeg formaaede derfor, ved Justitsraad Fleischers Bistand, Overkrigskommissær Elmqvist i Aarhus til at modtage Ham. Efter sex Ugers Ophold i Odense lagde vi Vejen over Bogenfse til Aarhus; men i Bogenfse maatte vi for en min Son paakommen Sygdom tove fjorten Dage, i hvilke vi node Velvillie af Sekreter Brunnich, Lægen Larsen, Apotheker Hansen o. fl. De tolv Mile fra Bogenfse til Aarhus i en aaben Baad, styret af een Mand, tilbagelagte i tolv Timer, gabe den behageligste Sejsads. Af Elmqvist modtoges vi med aabne Arme. Fleischer var fraværende. Næret derpaa fornøede jeg mit Besøg i Aarhus, hvor jeg da tog ind til Fleischer. Ligesom Hvideessen var farlig og Storm tvang Dampskibet til at lægge for Anker ved Hesseløen i atten Timer, saaledes havde jeg nær endt mine jordiske Rejser, da jeg vilde tilbage; thi, som jeg om Aftenen kom

for filde til Tolbboden, havde Dampskibet allerede lettet, men lavede i Havnen. Jeg sprang i en Baad. Den kandrede, og jeg, saavel som begge Matroser, styrkede i Bølgerne. Tre Gange var jeg nede, dog, næst Gud, reddede mig min Georg, Justitsraad Fleischer og Gæstgiver Schucani.

Imidlertid havde jeg paa Tyff omarbejdet min Struensee og udgav den i to Bind hos Schubothe. Udfølgelig var bortskaaet, Noget rettet, Meget tilføjet, især ved Hjælp af Suhms Dagbog fra 1766—1775 og de haandskrevne Kabinetsprotocoller fra 1772 til 1784. Omarbejdelsen modtoges med Bifald og endnu otte Aar efter anmeldtes den saare fordeelagtig i et tyff Tidsskrift.

Da min Georg havde fuldendt sine Læreaar, St. Hansdag 1828, gik jeg Ham i Møde til Korsør, hvor jeg omfavnede Ham og min Christian, Fuldmægtig hos Amtsforvalteren i Nyborg. I Slagelse efterlod jeg Georg, som Svend hos Magnus, og gik tilbage til Kjøbenhavn, hvor vi atter, for en kort Tid, samlede. — Min senere Skjæbne være det Fremtiden forbeholdet at beskrive.

Siden 1829 har jeg mistet min dyrebare Moder, som hensov i Januar 1833, og min højtelskede Georg, som gik til Nyyork. Min Christian er endnu i Nyborg, gift med en fortræffelig Kone: Sophie Scalburg, og Fader til to nydelige Børn. I Kjøbenhavn leve min Broder Johannes Nicolai og min Søster Anna Birgitte salig Ravn's, tæt ved Kjøbenhavn min Søster Elise Beyer, i Glensborg min Broder Markus Gerhard Høst.

Endnu vedføjes nogle Træk til Skildring af en og anden i de foregaaende Ark omtalte Personer.

Den huslig ulykkelige Tode hørte engang Kant benævnes den Store. Det kan Han ikke være, tog Han Ordet; thi Han er ikke ulykkelig gift. — Da Han, efter en af Ham, som Rektor magnificus, holden Tale, nedsteg fra Kathedret, loe man. Hans Kone havde glemt at tage Assistentshusfeblen af Hans Kjole.

Den ædle Peter Christian Abildgaard var tillige saare klog. Da jeg onskede en Belynder af mig optagen til Medlem i Skandinavisk Selskab og desangaaende henvendte mig til Abildgaard, som Formand, erklærede Han sig derimod. Jeg samlede nu, Ham uafvendt, Stemmer, og da, ved Foretagelse af Valg til en ledig Plads, Stemmefedlerne aabnedes, lode alle paa min Belynder. Jeg sagde da til Abildgaard: jeg havde troet Ham at være derimod. Jeg mærkede, svarede Han, at Manden dog kom ind. Hvorfor skulde jeg da modsætte mig? Det vilde have været spildt Arbejde. Kort efter skulde en Kommittee nedsættes og Abildgaard foreslog da Manden til dens Medlem. — I Videnskabernes Selskab havde Han foreslaaet En til Medlem for den fysiske Klasse. Dennes Medlemmer, som stemmede mundtlig, gavede Ja. Men Abildgaard troede sig besejret til at antage, at Endel af dem vilde stemme imod i et almindeligt Mode, hvor Stemmerne gaves skriftlig, uden Navn. I dette gik Han derfor samtlige Klassens Medlemmer forbi med de Ord til Enhver: Deres Stemme behøver jeg ikke; den har jeg.

Min Ven Sveistrup forenede de mangesidigste Kundskaber, i døde og levende Sprog, Filosofi og Lovkyndighed, Anatomie og Botanik, var heller ikke uden Digtertalent. Nedkommen fra Norge efter dettes Forbindelse med Sverige, søgte Han om Pension, beraabende sig paa, dels at Han ingen anden Konge vilde tjene, end Danmarks, dels at — Hans Kone ikke huede Norge. — Af Literaturlexikonnet veed man, at Han efterhaanden var Translater i otte Sprog, Lieutenant (læg til: Assistent paa Feltpostkontoret) og Notarius publicus, hvortil endelig kom Pensionist.

En ikke mindre afværlende Skjæbne havde Bredo Heinrich von Munthe af Morgenstjerne. I sit et og tyvende Aar Assessor i Hof- og Stadsretten, blev Han i sit otte og tyvende Højesterets Advokat, men mistede i sit tredivte begge Poster ved en Højesteretsdom, formedelst nogle Forsømmelser i Behandlingen af Vidnesager, Han efter Indtrædelsen i Højesteret havde paataget sig at udføre. Assessor Bærens meente, at hver Forsømmelse kun egnede sig til Mulkt, og at adskillige Mulfter sammenlagte gave kun — en større Mulkt. Morgenstjerne rejste nu til Lübeck, hvor Han, en god Landmand, forpagtede en Herregaard et Par Mile derfra, men maatte snart formedelst Vanhæld forlade den igjen. Han blev nu Violinist ved et Skuespillerelskab i Bremen, og kaldtes derfra som Hertogens Kammermusikus til Oldenburg. Men i det Samme berøvedes denne af Napoleon sin Suverænitet og maatte indskrænke sig, deriblandt affedige Morgenstjerne. Under Navn af Carlsson gav Han nu Konserter i West-

phalen og Holland, indtil i Amsterdam, hvor Han blev syg. Efter Helbredelsen tog Han hustru med et svensk Skib til Skaane, kom saa igjen til Kjøbenhavn. Her fik Han en Huslærerpost i Moss, hvor Han, som man af Litteraturrefikon seer, siden anlagde et Underviisningsinstitut, som Han senere forflyttede til Christiania. Saa blev Han efterhaanden Prokurator ved alle norske Under- og Over-Retter, Søkrigsprokurator, Højesteretsadvokat, Regeringsadvokat. Han døde for et Par Aar siden som Sørensskriver i Bamble, Kanselliraad og Ridder af Nordstjerneordenen. Et lyst Hoved og uforsagt under Lykkens Dmskiftelser.

En af de Mænd, jeg hidtil kun kort og koldt har omtalt, var Claus Fries Hornemann, en Mand i hvilken der var ingen Svig; den blideste Hjertemand og Fader, en trofast Ven og Belynder. Sandheden var Hans Maal, og om Han vel ikke altid søgte den paa rigtigste Vej, var Hans Villie dog uskyldig deri. Han kunde ikke forstille sig. Da Han havde bivaanet et Jubileum paa Skudebanen, sagde jeg til Ham, at nu kom Røden snart til Ham. „Nej vist ikke“, tog Han Ordet; „det vil jeg ikke vide af. Oprigtig talet“, blev Han ved: „det vil glæde mig“. Dgsaa dulgte Han slet ikke sin Glæde over Kommandørkorsset, og kom gjerne paa de kongelige Fodselsdage til Hove. Endnu i sin høje Alderdom elskede Han Malte Brun saa højt, at Familien længe maatte skjule bennes Død for Ham. — Ikke umærkeligt er det, at jo ældre Han blev, des friere syntes Han at blive i Religions-Grundfætninger. Ikke kollegialt var det handlet af Hans

Kolleger P. E. Müller og Jens Møller, saavel som Rektor magnificus Rahbek, at de ej vilde bivaane det Maaltid, hvormed Han i sit Hus fejrede sit Embedsjubilæum. Selskabet bestod derfor, foruden af Familien, ikkun af de to Clausener, Stiftsprovsten og Professorene, Lægen Schumacher, Professor Nyerup og mig. At Hornemann intet offentligt Jubelmaaltid fik, kom af, at Han, sikkert overtalt af Andre, havde i Forening med Nicolai Kall frabedet sig et saadant.

Bilag.

I.

A.

Tale til Minde om Peter Olivius Bugge holden paa Skydebanen udenfor Vesterport i Juni 1794.

Ikke af Videnskabernes Laurbærblade, ikke af Borgerdaadens Egelev skal den Krands flettes, hvormed Peter Bugges Venner have budet mig i Dag at omvinde hans Urne; hine blev det ej Unglingens Lod at fortjene, ej heller maatte min uvante, bævende Haand forstaae at knytte dem. Nej! Venskabs, Broderkærligheds Myrte skal den flettes af; dens simple Blade tabe — saadan er min Fortrosthing — under den uovede Haand intet af deres Ynde. Lævn, ukunstlet,

uden Glimmer, uden Pragt, som Bugges Vandel var, saa bør det Hans Minde at være, og Sandhed ene at styre min Pensel, naar jeg forsøger for Bugges Venners Erindring, at afskrive Grundtrækkene af Hans ædle Aand og elskelige Hjerte; naar jeg med Dem overskuer, hvad Han var for sin end trange Virkekreds, hvad Han vilde blevet for Staten, for Menneskeheden.

Vor Bugge var en trofast Ven. Denne Roes tilkom Ham i sjelden Grad. Fuldkomment oplyst om, hvor saare ofte Skinnet blænder, styrkede Han ikke blindt hen i Venskabet's Favn: med varsomme, med sikre Skridt nærmede Han sig bid; men med hvilken Iver stræbte Han at strøe Roser paa Vanen for de eengang kaarede Venner: hvor villigen rede var Han til for dem at opofre selv de kjæreste Glæder: hvor inderligten fro, naar Solen straaede blidelig til dem: hvor deeltagende bekymret, naar Himlen syntes dem mørk! Dog — hvi dvæle ved for Bugges Venner at udmale et Hovedtræk i Bugges Karakter, det Han ved Døden beseglede. Vor Bugge — sorgende siger jeg det, men Grunden til den Sorg er min Stolthed — Bugge blev et Offer for Venskab. Du, min Heger*)! og Du, min Lundbye**)! saae Ham lide ved sin syge Vens Leje, saae Hans Omhu for at adsprede dennes Kummersffyer; men ikke saaes Han at frygte for sig

*) Det var Joh. C. Heger, En af mine prøvede og inderligt elskede Venner, Talen, her henvendtes til. Han døde 1836.

**) Død 1830.

selv. Og denne samme Bugge, som saa aldeles glemte egen Fare ved Tanken om sin Vens, besad selv paa Dødsfengselen And nok til at forbyde hin Ven et Tilfyn, der ikke maatte have været mere end simpleste Gjengjæld. Dog jeg iler fra denne, af! den sidste Prøve. — Eller skulde maaskee den hede Vennegraad, der randt ved Hans Bortgang, de taarevædede Krands, hvormed allerede nogle Venner have prydet Hans Urne, den nidkjære Samstræben af Flere blant Disse til at høitideligholde Hans Erindring — skulde dette alt ikke tilstrækkeligen vise, hvad Han var for sine Venner? Men hvor vare da disse Venner? hvis Agtelse og Yndest attraaede vor Bugge især?

Ikke higede Han efter ved Samfund med Rangsmeñner — til hvilket dog Lejlighed ej sjelden frembodes — at omhylle sig med laant Glans, eller ved tilsnegen Bevaagenhed at aabne sig saakaldte lykkelige Udsigter. Stormændenes Forsale vare ingensinde Hans Hjem; men ej heller slagrede Han om Glanerne, for at sanke Lykke og Vittighed af deres den tomhovedede Straajunker lyksaliggjørende og forgudende Smil.

Han Begges hele Intet viis erkjendte.

Ikke en liden Kreds af jevnaarige Medstuderende havde vor Bugge hidtil levet med; Disse, ikke sammensankede i Klubber eller paa Kaffeuse, men selvvalgte fra det akademiske Livs første Dage, tyede efter fuldent Dagarbejde til Bugges Bærelse og tilbragte der Aftenen i muntre Samtaler.

Men ikke blot Ven var Peter Bugge. Venskab har Sted ene mellem de Gode. Ikke den Gode formaaer at føle

Venskabs hele Værd, ikkun Han at opfylde alle dets Pligter. Vor Bugge fortjente Agtelse som Broder, som Søn, som Menneſke. Vel var ikke vor tabte Ven En iblant de

Swage, som troe at Blods og Slægtſkabs Baand er helligt,
Som Kjærligheds og Venſkabs;

men ikke erkjændte Han derfor mindre, hvor ligesaa naturlig, hvor ligesaa højt elſkelig den Brødres Fred og Enighed monne være, som den er ſjelden; og ſeiligen tør jeg opkræve Hans her i Dag tilſtedeværende Broder, og Enhver, der udgjorde vor Af dødes jevnlige Dmgang, ſom Vidner paa den uſkrømtede Kjærlighed, han bar til denne ſin Broder, den Frygt for i mindſte Maade ved Forurettelſer at ſaare Ham. I ſin ſidſte Sygdom, men imedens Han endnu havde Forſtandens fulde Brug, havde Han engang, ſom Han troede, viiſt ſig utaalmodigen vranten imod Broderen, men hvor ubefſkriveligen miſſofnojet med ſig ſelv over denne under ſaadanne Omſtændigheder a:d.leſ undſkyldelige Sindſtemning følede Han ſig i Djeblillet, hvor uroligen længtes Han til Broderens Gjenkomſt, for da at afgjøre ſin formentlige Uret!

Men ikke alene den næſten medaldrende Broder elſkede Han broderligen; ogſaa de Yngre vare Gjenſtand for Hans ænne Kjærlighed. Et Par Træk til Dplyſning. En Familieomſtændighed hindrede, at Hans yngre Brødre Sommeren for Hans Død ikke, efter Sædvane, kunde komme til at nyde de dem yderſt kjære Glæder af flere Ugers landlige Dphold, og ogſaa paa Grund heraf ſmerte de hint Vanheld vor Bugge paa det Bitterſte. — Iaa Dage, før Han gif heden, lod Han

En af disse fine Brødre indkalde for sin Seng, og gjorde Ham en Gave, til Erindring om sig, med de Ord: „Tag det, og bliv en brav Karl“!

Kjærlighed opstiger først, hedder det, før den udbreder sig til Siderne. Var Bugge en saadan Brøder, hvordan Søn maa Han ikke have været? Jeg maatte kjænde mere til Hans Families indvortes huslige Liv, for her at gaae ind i det Enkelte; men dette er vist, at der aldrig hørtes et uvilligt, et ubisfaldeligt Ord imod det Ubetydeligste i Hans Forældres Handlemaade. Alt var Kjærlighed, Agtelse, Erbødighed.

At gjennemgaae alle Bugges Fuldkommenheder, som Menneske, maatte være overflødigt; hvo der har trukket Forhængen tilside, og seet Mennesket iblant sine Venner, i sin Familie, kan heraf danne en aldeles usvigelig Slutning om dets Forhold imod Medmenneskene i det Større, og saa Mange, som kjændte Bugge, de kjændte og Hans yndige Betsedenhed, — hvilken, det skuldes, at Han uden Misundelse saae jevnaarige, ingenlunde med flere og større Evner udrustede, Medstuderende for Ham ile ind paa den offentlige Bane — den mandige Standhaftighed, i Folge hvilken Han ikke lod sig røkke fra Grundsætninger, Han eengang efter modneste Overlæg havde hylbet — og de mange flere herlige Egenskaber, der astvinge hver Hans Ven det Udbrud:

D! blev Du da kun viist os til vor Smerte!

Peter Bugge havde endnu ingen Laurbærkrands, ingen Egekrone fortjent. I Musernes Tempel maatte naturligvis den tyveaarige Yngling vige en Hornemann, en Aagaard,

en Sneedorff Pladsen; hvem veeg Han den i Venskabs, hvem i Dydens Tempel? Men den blide Morgenrøde lovede for Videnskaberne en dejlig Dag. Ikkun sit femtende Aar havde Han fyldt, da Han erhvervede sig et hædrende Sted iblant Højskolens Borgere: end mere udmærkede Han sig ved den Prove, Han et Aar efter aslagde paa Indsigter i de egentlige Videnskaber: i Særdeleshed syntes mathematisk Genie at være ligesom i Arv gaaet fra Fader til Son; men Astræa, — i vore Dage saa arm paa oprigtige Tilbedere, der ikke bestle kun til Gudindens Stand og Guld — Astræa tillod ikke Urania at beholde en Dyrker, der lovede saa meget. For sit nittende Aar havde Han allerede fuldendt sin academiske Bane, og Hans Kundskaber, der ikke bestode i udenad lærte Forelæsninger; men som vare erhvervede ved selv at gjennemtænke Lovvidenskabens Grundsætninger, bleve atter ved Embedsexamen kronede med Berømmelse. Gjerne kunde Han nu, som andre Hans Medstuderende, ufortøvet have kastet sig ind paa Embedsbanen; Faderens Indflydelse vilde vist have aabnet Ham Indgangen. Men nej! vor Bugge kjendte den Fordom, at den rigtigste og grundigste Indsigt i Lovens Aand og Begstav, forenet med det lyseste og hurtigste Hoved, end ikke kunde danne en duelig Lovkyndig, naar hine ej understyttes af ved Øvelse erhvervet Kundskab om ofte ikke blot mod al Fornuft, men endog imod Statens Love stridende Vedtægter, af Praxis; en Fordom, saa meget mere almindelig og rodfæstet, som den er de Flestes Fordom; og besleeden veeg vor Bugge for den, skjønt Han i Videnskab overgik mange vore Dages

Sagførere. Han søgte at opfylde hin Forbring, og saae sig imidlertid om i flere Kundskaabsgrene. Ikke før efter meer end et Aars Forløb gjorde Han, næsten ikkun efter Benners Overtalelser, det første Skridt ind paa de offentlige Forretningers Bane. Allerede havde Han begyndt at løfte Retfærdighedens for de Døde frygtelige Sværd, og med Varme indtalet den forfulgte Ufskylds Rettigheder; allerede havde flere private Mænd betroet Hans Forsorg deres Vel; og vi saae Ham med en Iver, en Nøjsagtighed, der ikke var Sjælløsheds Lune, at vaage over de Ham betroede Sagers Løb — selv paa Dødsfengens var disses mulige Forsømmelse Hans vigtigste, næsten Hans eneste, Frygt — da Lynet ned slog og — Bugge var ikke meer.

Danmark har, saa Klagede Suhm ved Sneedorffs tomme Gravhøj, meget Vanheld med at miste brave og duelige Mænd i deres unge Aar, og sandelig — vor Bugge var brav og duelig. Vi nævne af Hans ypperlige Sjæleevner den sikre Hukommelse, som uden ængstelig Omhyggelighed bevarede indtil de ubetydeligste Frugter af Hans mangfoldige Læsning; og denne Hukommelse var forenet med den rigtigste Dommekraft og ualmindeligt Vid, der især yttrede sig i træffende Satire, som oftest de bedste Hjerters Ejendom. Havde Fædrelandet kjendt Ham, som vi, som Hans Benner, ikke havde dets Taarer rundet mindre bittre ved Hans Grav; thi sandelig paa Hans Mindesteen bør at skrives: Han levede for Fædrelandet.

Og denne Astræas ædle Yndling skulde saa tidlig udri-

ves af vor Favn! De fortrellende Udsigter saa brat indsvøbes i fulsort Navn! Hans Venner saa snart sig berøvede Ham, af hvem de i Tvivlraadighedens Stund uskuffede hentede de sundeste Raad, i hvis trygge Vennesavn de fandt Læ for Skjæbnens Stormvinde! Dog — bort med Sorgens Taarer! Den døde aldrig, ved hvis Død de Gode græd, og Bugge gik bort, begrædt af mange Gode. I deres Bryst lever stedse fornyet Hans Minde;

og i Baaren om Hans Urne smiler

Haabet, vi skal favne Ham igjen. —

Saaledes har jeg da, Venner! behængt Bugges Urne med den Krands, Deres Willie og mit Hjerte bød mig binde; men Held mig! at jeg allerede der fandt andre, Kjønnere, Krands.

(Til Hr. Thorvaldsen overrakte Taleren en Gulbring med P. B., flettet af den Afbodes Haar, saa og et Exemplar af Kobberstykket.)

Min Thorvaldsen! ikke havde Du selv ved Omgang lært at kjænde vor Bugge; men Du saae Dine Venners Taarer rinde: de sagde Dig noksom, hvad Han var, og villig paatog Du Dig ved Penslen at efterligne Hans Træk. Af Vennehaand bydes Dig et Pant paa vor Erkjendtlighed.

(Til Hr. Angelo, som til Hr. Thorvaldsen.)

De, Hr. Angelo! var Bugges Ven, og dette bør vel især tilskrives, hvad De har gjort for at hædre Bugges

Minde. Dog smigre vi os med ogsaa at kunne tilsegne os nogen Deel deri: ogsaa vi troe derfor at skylde Dem Erkjændtlighed.

(Til Hr. Professor Rahbek overleveret et Exemplar af Kobberstykket.)

Værdige Mand! i det Mausoleum, hvor allerede lagdes Mindesteen for Dine egne Venner: German, Bernhoft og Flere, gav Du og Plads for en Mindesteen til Dine Venners Ven; der skal den trodse Tidens udslættende Haand. Hvor fortienet Du ikke vor Tak!

(Til Hr. Guldberg ligeledes.)

Ogsaa fra Dig, min Guldberg! som deelte saa mangen skyldfri Glæde med vor Forevigede, finder jeg en yndig Krands; ogsaa Du, hvis Følelser heri ere vore, modtage en Erindring om Ham og om os!

B.

Midnatstimen*).

(Af den danske Tilstuer.)

Vær velsignet, Sorgens Ven, o Nat!

Efter tunge, møiesfulde Dage;

I dit Skjød uhindret vil jeg klage,

At, jeg vandrer eensom og forladt!

*) En inderlig Vens Død har frembragt disse Linier. Med de herligste Øyner forbandt Peter Bugge det æbleste Hjerte. Hvad Fædrelandet vilde have faaet i denne fortræffelige Yngling,

Urørt hænger Liren og forstemt,
 O, den var min forðums Trøst, min Glæde!
 Blibe Taarer den ei mere væde;
 Sorgen bød, og Musens Fryd er glemt!

Skælvende min matte Haand den tog,
 Ak! men Sangen paa min Læbe døde;
 Kun af Klage Strængene gienløde,
 Da med uvant Plektrum jeg dem slog.

I din sømme Favn jeg kaster mig,
 Livets Kilde, Gjenfkin af den Høie!
 O Natur, mit taareblandte Dø
 Længselfuldt om Trøst paakalder Dig!

Vær mig atter skue Dig med Lyft!
 Vær mig kalde hine gyldne Dage,
 Hine Glædens svundne Aar tilbage,
 Da Din Guddom fyldte heel mit Bryst!

Moder! har Du intet Smil for Sorg?
 Svandt da med min Ven min sidste Glæde?
 Er da Livet Kammers mørke Sæde?
 Findes Haabet kun i Dødens Borg?

der just nylig havde betraadt det offentlige Livs Bane, vil Forfatteren overlade den Af dødes kompetentere Dommere at sige; men indtil En af disse lægger den fortjente Mindesteen paa hans Grav, tillade man det sørgende Venfkab at pryde den med nogle faae taarevædede Blomster.

Mat jeg hviler i dit hulde Skjød,
 O, i Dine Arme vil jeg finde
 Sorgens fjønne Fryd ved Vennens Minde;
 Thi med ham jeg Dine Glæder nød.

Hist paa Vandet bærer Maanens Skin,
 Popplens Top i Søloglands sagte bæver,
 Sig et Luftphantom en Dunst sig hæver
 Hist fra Dalen, bortført af en Vind.

Tavs en eensom Vandrer gaaer forbi;
 Oldtids Sagn, fortalt i barnlig Alder,
 Her med stille Gysen han gjenkalder;
 Aander svæve for hans Phantasie.

Ene den, hvis Hierte Kummer bær,
 Fryder sig ved Tanken om de Døde;
 Sommerdagens blide Aftenrøde
 Hvilens Bud for trætte Landmand er.

Derfor tænker jeg med Glæde Dig,
 Derfor lindrer denne omme Taare,
 Derfor, naar mig bittre Smerter saare,
 Tabte Ven, Dit Minde trøster mig.

O maafsee, maafsee i dette Nu:
 Kiærlig Du nedskuer paa mit Beje,
 Og til himmelsk Fryd ad lyse Beje,
 Herliggjorte Gæste, vinker Du!

Stuffed jeg af saligt Tryllerie?
 Eller hører jeg en Lyd af Binger? —
 Af melodisk Gjenlyd Strængen klinger,
 Meer end jordisk er dens Harmonie!

D, en sagte Hvidsten hører jeg!
 „Stands, forladte Ven, Din mørke Kummer!
 „Snart Du følger mig! — Som Syges Slummer
 „Svinde Livet, kort som Barnets Leeg“. —

Snart jeg følger Dig, — Nei, tabte Ven!
 Ingen bittere Taarer meer skal rinde,
 Livets Diebliske snart forsvinde,
 Snart til Dig, til Fryd jeg kaldes hen.

Eundbye.

C.

Ved Peter Bugges Grav.

(Af den danske Tilskuer.)

Vis er Døden! i hver Stand, hver Alder
 Svæver den om Jordens Søn hver Dag;
 Al! men naar den fejre Ungling falder,
 Barflende og tungt er da dens Slag.

Ungdoms Ven, som lige Har os skianke,
 Kues ej ved Aands og Kræfters Savn,
 Hilbes ej i Egennyttens Lænke,
 Fremmer hjæl sin valgte Broders Gavn.

Salige! Du gav mig med Dit Hjerte
 Udbrag sveget Ret til Hjelp og Trøst,
 Hver min Sorg blev Dig en fælleds Smerte,
 Hver min Fryd blev Dig en fælleds Lyst.

Kun det Haab: at ved Dit Kjære Minde,
 — Som skal daglig vækkes frem igjen —
 Jeg skal Kraft til stadig Retsfind finde,
 Letter mig min Vandring uden Ven.

Guldberg.

D.

S a n g.

(Af Minerva.)

Naar Taaren haabløs triller ned
 Ud, de forgrædte, blege Kinder;
 Naar Hjertet ingen Tilflugt veed,
 Og sidste Glimt af Trøst forsvinder,
 Da seer vor Gud, hvad Støvet leed,
 Og skænker Haab om Evighed.

Hist ved en stille, ukjendt Grav
 En Yngling soundne Fryd begræder;
 Tabt er den Ven, ham Himlen gav,
 Hans hede Taare Urnen vader!
 Brudt er det lykkelige Baand,
 Og Kummer hersker i hans Land.

Men lig et Blus paa ukjendt Kyst,
 Hvis Klipper bange Søemand svige,

O Haab! Du staaer salig Trost,
 Og Dødens mørke Rødsler vige,
 Vi kende frøe, at Gravens Fred
 Er Indgang til en Evighed. —

Thi naar en Edel kaldes bort,
 Da vil vi sutte, men dog smile;
 Hans Tab er smerteligt, men kort,
 Snart kaldes ogsaa vi til Hvile.
 Vi mindes uden Sorg vor Ven;
 Vi hiofet stue ham igien. —

Til Graven vil vi vandre hen,
 Med Markens Blomster den at pryde,
 For Dydens lykkelige Ven
 Skal Venstabs stille Taare flyde:
 Snart stolte Marmorsteen forgaaer,
 Men Dydens Minde evig staaer. —

Saa mindes vi, o Elskte, Dig
 Med stille, veemodblandet Glæde!
 Vi vide, Du er lykkelig,
 Snart ogsaa vi hiin Egn betraade.
 Et Klage vi, thi Evighed
 Den Ven os staaer, vi begræde.

Lundbye.

II.

Ved min Ven J. K. Søsts Opkomst af en farlig
Sygdom.

(Fra Minerva 1794.)

D Gud, Du gav, Du gav mig Ham tilbage!

Seg har min Ven igjen!

Du bød, da svandt de rædselfulde Dage

For Glædens Jubler hen.

Alt fuset Dødens frygtelige Vinge;

Med Skræk den rusted sig,

Eg ingen Jordens Glæde kunde bringe

Et Glimt af Trøst for mig.

Mit matte Dje stirred paa hans Leje;

Men ingen Taare randt.

Med bittert Smil jeg badled Dine Beje

Dg Mismod Tungen bandt.

Da saae Du til min Smerte — hjertlig sendte

Du Livets Engel ned.

Da straalte Haab, som hine Rædser endte,

Seg glemte, hvad jeg leed.

Med Glædens Tak mit taareblandte Dje

Til Himlen hæved sig.

„Tilgiv mig!“ bad jeg, „Fader i det Høje!

Kan Støv fornarme Dig?

Modtag min Tak! snart skal jeg atter hvile
 Ved Venstabs sømme Bryst.
 Snart dobbelt kjont skal Livet ad mig smile
 Og vække mig til Lyft.

Og naar med hjertlig Trøst han da forjager
 Hver Uro af min Sjæl;
 Naar Venstabs fulde Salighed jeg smager,
 Og føler glad mit Held;

Da skal min Fryd, min Lovsang Offer bære,
 Du Herlige, til Dig!
 Min svage Priis forkynde skal Din Ære,
 Min Fryd skal takke Dig!

H. B. Lundbye.

III.

Ved vor humane Lovkyndige Jens Kragh Søsts
 Opkomst fra en farlig Sygdom.

(Fra statistisk, juridisk og literarisk Bibliothek.)

Themis et Gratiae
 in communi periculo
 junctæ
 inferorum Regem
 genua tyranni rite amplexæ
 supplices sic precabantur:
 caput nobis tam carum tu Orco neges.

Inexorabilis Pluto

Supplicum dignitate et magnitudine rei

victus

justitiæ et humanitati

Demum cessit.

Sic terris reddita victima

invidenda

orco.

Uf

Jacob Just Gudenrath.

IV.

Tilsegnelse af Florians fire Fortællinger: Selmours,
Claudine, Selico, Zoraïde og Abenhamed, oversatte
paa Dansk: til min Ven og Lærer, Knud
Lyne Rahbek.

Bortgangne Elsktes sørgelige Savn
Med bittert Mismod fyldte mine Dage;
Men, Rahbek, i Dit trygge Bennesavn
Jeg fik min tabte Rolighed tilbage.

Mig dette Samliv lærte, ædle Ven!
Gj Torne blot paa Livets Vej at finde.
Derfor, naar ogsaa det er rundet hen,
Dog stedse sedt mig blive skal dets Minde.

V.

Den svenske Sanggudinde til den danske.

Af

Franz Frantzén.

(Efter det Svenske, 1795.)

Kom, min Syster, kom, lad os bestige
 Haand i Haand det stejle Pinduss Top,
 Og de Blomster skjønne, underige,
 Langs med Rildens Bredde plukke op!

Siden vi os ved Oliven sætte
 Og omknap sin Krands da binde Hver!
 Egne Fejl vi af den Andens rette,
 Medens Venstabs Tolk vort Dje er!

See, min Syster, skjønne ere Begge!
 Min har Alvor: Din meer Yndighed.
 Kom og lad os kyskes, mens vi lægge
 For Apollo vore Krands ned!

VI.

Til en ung Pige, efter Frantzén.

(Med Musil af Justitsraad Heger.)

Unge Pige! i Din Vaar
 Bind Dig Myrtekrandsen!
 Dands, imens det til Dig staar!
 Snart er Du af Dandsen.

Morgenens ej sees endnu
 Sig fra Dig at snige,
 For en yngre Rose Du
 Prisen alt maa vige.

Spejlet brug, saa længe end
 Det Din Roes istemmer!
 Engang denne sanddru Ven
 Du tilvisse glemmer.

Medens Du omkring Dig seer
 Unglinger i Flamme!
 Pige! syng ved Dit Klaveer!
 Skjæmt Du ved Din Kamme!

Snart igjen en Herre staaer,
 Hvor nu Slaven smiler.
 Barnet græder; Buggen gaaer;
 Og Klaveret hviler.

Smigreriets Sukkerbrød,
 Eder, Vers, Romaner,
 Gjøre Morgendrommen sød!
 Nære Dine Planer!

Snart Du med en salmet Barm
 Baagner Ugtekone,
 Baagner til Fortred og Harm;
 Borte er Din Krone.

Hymens Roser Torne har,
 Hvorpaa vi os rive.
 Men langt værre dog det var
 Pebermøe at blive.

Pivets Blomster viene hen.
 Lær dem at vurdere!
 Dine femten Aar igjen
 Gaaer Du aldrig mere.

VII.

Tilsegnelse af Nordias andet Bind til: Danas mest
 elskede Datter Louisa Augusta

God som Freja
 Viis som Nornen
 Skøn som Valkyrien.

Kunde man blandt Sveas Sønner finde
 En ved Botnens Bred, i Dvaners Land,
 En, som ikke kændte Dig Fyrstinde,
 O, at Nordia, fra Rodans Strand
 Maatte sige Ham Augustas Vard,
 Sige Ham, hvor Hun er Dana kjær!

VIII.

Afsstaelsen

til

min Ven J. K. Høst.

(Fra Nordias treble Bind.)

Je paye; mais mon cœur ne croit pas être quitté.

Voisenon.

Du ene Nordia vil styre, Ven! —

Med Haabets Fryd jeg dette Budskab hører.

Trygt glider Skibet kun mod Havnen hen,

Naar enkelt Mand dets Roer med Balde fører.

Modtag mit Ja, min Høst — det skænkes Dig

Du stole det! med villigt Broderhjerter;

Og stedse Du da omt bevare mig

Det Venstebud, jeg i hine Aar begjærte!

Din Vej er trang. Med usøfærdet Mod

Du ene skal det Sorgens Udbrud dæmpe,

Den vandrer let, naar Venner Fod hos Fod

Med fælleds Kraft mod fælleds Uheld kæmpe.

Lad Tanken om den store ædle Sag

Besjæle Dig, naar Modgangs Torden truier!

Lad Haabet om en solskjøn Morgendag

Befstraale Dig, naar idel Nat Du fluer!

Ej er det tungt at lide, naar Du veed

Af ingen Skyld; men ej at kunne lide,

O, det er tungt, er tifold Bitterhed,

Flye Brøden Ven og Du som Mand skal stæde!

Naar livsom Pennesægter æfter Dig
 Til Kamp, Du aldrig Skjælsorbs Styrke prøve!
 Det tamgjør Dableren at flue sig
 For svag, til Dig Dit kolde Blod at røve.

Selv god, Du søge Godes Bifald kun!
 Lad Daaren hist med Hobens Lovsang bramme!
 Den roser nu og dabler næste Stund,
 Endskjønt Du var og er og bli'r den Samme.

Dit Kalb er stort: To ædle Folkefærd
 Ved Nordia skal fælles Skatte nytte,
 Og frydes ved at hædre fælles Bærd,
 At de igjen til varigt Held kan knytte

Et halvbrudt Venfæls Baand. Det er Dit Maal,
 Og Broderfolkets Taal den Løn Du haaber.
 Utrættet gik mod den med rolig Taal,
 Skjønt Vind trindt om Dig sit Bee! udraåber.

Ej smerter Ternen, Ven, der saarer Dig,
 Naar ikkun Du til salig Trøst kan flue,
 At engang Rosen vil fremskyde sig,
 Hvor idel Torne nu Dit Hje true.

J. Hægh Guldberg.

IX.

I Jens Kragh Høsts Stambog.

Ej vil jeg klage, Hønt med blytung Vagt
 Den bitter Tanke hviler paa min Sjel:
 O Ven! min Ungdoms Ven, vi skilles ad!
 Nej, Hønt Grindring om hver sounden Kryd,
 Ved Gavn fordoblet, af Forlangsel født,
 Med Kummer's Mørke regner over mig,
 Vil jeg dog tie. Ej umandig Graad
 Skal vade Djet; Haab bestraaler det.
 Er Bennens Bortgang lig den Dags i Gaar,
 Som eengang sounden er for evig tabt.
 Lad Daaren, i hvis tankeløse Sjel,
 Den ene Dag den Anden sletter ud,
 Som Bølgen Bølgen. O, min Høst, lad Ham
 Med Taarer jamre sig ved Benners Tab,
 For Ham er Afstedstimen Vensteds Grav.
 Men vi, som ledtes af en fælles Aand,
 Som rankeløse Ungdom samlede
 I fryske Rosenkjæder, vi
 Med Alvor skilles vel, men uden Graad.
 Hvi sørge, som om dette Djeblig
 Vor Aand begrændsed? Er da Fremtid tabt?
 Er Vensteds kun for Djeblig? Det Baand,
 Som hæver Støvet og er Nanders Lyst,
 Meer ædelt, renere end Kjærlighed,
 Er det kun til for det Narværende,
 At nydes og forglemmes, Træet ligt,

Som Hænker matte Vandrer Skygge? Nej,
 O Ven, uroffelig staaer Klippen hist,
 Forgjæves raser Havet ved dens Fod,
 Forgjæves knuser Stormen Egen,
 Som voxer paa dens Side. Stolt dens Top
 Sig mellem Skyer taber. Og saa staaer
 Du Venskab, Tiden bruser ved Din Fod
 Men om Din Jesse straaler Evighed.
 Maafke, min Høst, vi snart lig samles skal
 Ved Bjergets Fod, for med forenet Kraft
 Dets Top at naae. Maafke vil Skjæbnens Lov,
 At vi adskilte skal bestige det.
 Da trøster Haabet os om Fremtids Fryd;
 Da ville vi hinanden vente til
 Vi begge Maalet naae, og evig Fred
 Os samler, for ej meer at skilles ad.

H. B. Lundbye.

X.

I Jens Kragh Søsts Stambog,

den 5. April 1796.

Mangen Ungdomsven os alt omhæver,
 Naar vi sørgende i Lunden gaar.
 Og et ventligt Ætherbilled bærer
 Om os, naar vi ved Hans Gravhøj staar.

Kjøl og let er Gravens stille Slummer.
 Fred den Ungling, som til Hvile kom!
 Smigers Solvklang, Vrens blege Kummer,
 Naar ej de Fuldbendtes Helligdom.

Saa Du ej, at Engens Lillie segned
 I den Kolde Aftendæmrings Luft
 Og at Vennens Rosenlabe blegned,
 Da Han aanded Vrens Trylleduft?

Dog, min Høst, jeg vil ej længer klage.
 Haabets Stjerne smiler til min Graad!
 Du er i vor Vennekreds tilbage,
 Og den fjælne Lina bli'r min Lod.

H. W. Heber.

XI.

Sang til en Venindes Fødselsdag.

(Fra Nytaarsgave for Damer 1796.)

I Lunden solvblaa Bækken rinder
 Med blomsterkrandset Bred;
 Den Bæk en modig Vandrer finder;
 Ved den et Hvilested.
 Hans tratte Dje fryder sig,
 Thi den er ynderig.

Saa mangen Edels Dage flyde,
 Som Bækken, stille frem;
 Livsaligt er det Syn, de byde
 Enhver, som fluer dem.
 Sin egen trange, haarde Vej
 Man tit da mindes ej.

Den unge Vaar nu blid fremtræder
 I Haabets Kjonne Dragt;
 Den melder os Naturens Glæder
 Med Sang og festlig Pragt.
 Men Dagen, som os samled her,
 Gjør Vaaren dobbelt kjær.
 Til Dig flig Lob, Veninde, smitte,
 Og Du fortjener den.
 Af den ledsaget, for Dig ilte
 Et Aar nu atter hen.
 End mange, mange vente Dig
 Og see Dig lykkelig!

XII.

Til Jens Kragh Søst.

(En Epistel i Iris og Hebe 1796.)

Vi Mennesker, hvor nødig vi end vil,
 Dog ofte standse maae, kan ej begribe,
 Hvorlunde dette eller hint gaar til.
 Med al vor Kløgt vi bringes tit i Rnibe.

At Tingen fkeer, det intet Spørsmaal er.
 Men Maaden, Maaden Ingen af os vide,
 Og tænke vi nu baade hist og her,
 Vi paa vor Smule Tid forgiæves lide. —

(Forfatteren opregner nu Afkilligt, som Han vil kunne begribe, og lægger derefter til:)

Men Du, min Høft, er ubegribelig,
 Jeg troer, at Solen længer Tid maa blive
 Paa Himmelen og vise sig for Dig,
 End for os Andre, som og stundom fkrive.
 Maaskee Minerva kjærliken sin Haand
 Dig hjælpfom rækker, og Dit Arbeid fremmer,
 Og gyder Kraft og Styrke til Din Aand,
 Og viser, Hun sin Yndling ikke glemmer.
 Nu Euphrosyne sees at kalde Dig,
 Nu Nordia, nu udenlandske Blade;
 Og aldrig, aldrig trættedes Din Flid.
 Sand Virkelyst Dig aldrig kan forlade.
 Og med en Faders Omhed sørger Du
 For hvert et Barn Du ud i Verden sender;
 Dets udstyr, det er fljønt og rigt — At Du
 Godt Hjerneforraad har, man strax erkjender.
 Hvor faare godt, naar eget Arbeid man
 Sin Exiftents, sin hele Lykke fyllder;
 Selvfølelse det gi'r; og Held den Mand,
 Som ikke blot et Hul paa Jorden fyllder!
 Ja Aager Du med Tiden driver; hvert
 Minutes Brug beregner Du faa noje,
 At faa tilovers bli'r naar engang overtvert
 Du bryder det og stundom vil fornøje

Din Vennekrebs, hvor man Dig gjerne seer;
 D lad os der, min Høst, Dig tidt modtage;
 Gj altid Buen spændt man holde tør,
 Og ogsaa Benflab bør sin Fordring have.

E. H (edegaard).

XIII.

Kjærligheds Philosophie.

Efter det Svenske.

(Af Nytaarsgave for Damer 1799.)

Amor, som end gaaer for Barn,
 Rædsomt i Olympen larmer.
 Her en Gud i Knøsens Garn;
 Der Gudinden Han omarmer.
 Daglig noget Puds Han spiller,
 Hvormed Han ifleng dem driller.
 Jupiter mod Bord og Bæg
 Slaaer, saa selve Thronen bæver;
 Skalken leer, og Pilen svæver
 Gjennem Gudens eget Skæg.
 Jupiter — Hvo undres her? —
 Opbragt over Saaret er,
 Sig som Guderkonge teer,
 Og til velforskyldte Straf
 Fader Knægten klæde af;
 Rogger, Bue, Garn og Fakkell,
 Baandet, som for Djet bandtes,

Stort og Smaat, som hos Ham fandtes,
 Tages fra den Stakkel.
 Amors Bøn kan ikke bryde
 Zeuses Dom og Skjæbnens Bud.
 Men Cytheres Laarer flyde.
 Hvilket Blik til Guders Gud!
 Med sin Yndes Magt i Tønen,
 Bleg, nedknælende for Thronen,
 Hendes Haand, som grundet Rom
 Og Karthago stødte om,
 Leger med Alfaders Hage,
 Og forvandler Skjæbnens Dom:
 „Af de Ting, man tog fra Barnet
 Gen skal gives det tilbage!“
 „Gen“ — da sees vist Amor tage
 Buen, Fællen eller Garnet?
 Ingen af dem, min Elise, —
 Baandet! — Du maa ikke lee;
 Drengen valgte som den Vise.
 Hvo er glad, naar Han kan see?

 XIV.

Tanker paa Døden.

Efter Starke.

Til Himmelen
 Vi glade Blik opsende;
 Bort Liv far' hen,
 Dog signe vi dets Ende.

Frygt kan os ej den nære Død
 Med alle Trusler indgive;
 Legemet ikkun den nedbrød,
 Gud skee Lov! Sjælen dog bliver.

Med Skyldfri Fart
 Lad os til Maalet ile!
 Bor Dag svandt snart!
 Vi snart lig gaar til Hviles
 Rejen til Graven er saa kort;
 Stedse vi Gravhøje møde.
 Knøsen ret ofte river den bort
 End i Hans Morgentrøde.

Hvor Mange her
 Bar' for, hvo det bestemte?
 De er ej meer;
 De Fleste ere glemte.
 Hvorhen saa Menneket end gaar,
 Hvor endog Djet henvendes;
 Alsteds i Skygger for Ham staar
 Støvet af dem, som fuldendtes.

Saa Mangen alt
 Vi kende her i Livet,
 Der glad tog Alt,
 Hvad Ham af Gud blev givet.
 Blomsten saa liig i varme Haand
 Midt i sin Kraft Han henviend,

Indenfor Kistens Kolde Baand
Mangen saa tidligen iisned.

Den spæde Søn
Ved Faderliiget græder.
Him Pige stjen
Ej meer vort Samfund glæder.
Ofte til bedste Ungdomsven,
Lange henstumret i Graven,
Ynglingen iler sorgfuld hen,
Ddingen kryber ved Staven.

Som Markens Sad
Af Sommerlust ombajes,
Dg aldrig veed
Naar den af Leen mejes;
Saa uvis er vor sidste Stund,
Som os til Høsten henbringer;
Ej skue vi usikre Blund,
Der os fra Stovet opsvinger.

Vor Vandels Sti
Til Himlen sig mon høje;
Thi prise vi
Vor Fader i det Høje.
Faderen aander idel Fred;
Engang vil Graven os dække!
Faderen gav os Evighed;
Graven nu ej os kan frække.

Saa lad os her
 Da spørge Dydens Fane.
 Om vi ej meer
 Her mødes paa vor Bane,
 Samler os Himlen dog igjen.
 Engang vil Graven os dække.
 Ewig ej skilles Ben fra Ben.
 Grav, Du ej meer mig kan frække!

 XV.

Ojeblik paa Naturen.

Efter Leopold.

Uden Ophør, Dag fra Dag,
 O, Natur! Du Dig fornyer.
 Jordens Grønne, Luftens Skyer,
 Alt har Ungdom og Behag.

Ewig, gyldne Sol, den Samme,
 Lader, uden Grændser spredt,
 Du de røde Straaler flamme
 Over Sletten vidt og bredt.

Klare Flob, end sees Dine Bølger
 Glistrende mod Stranden slaae,
 Som, da første Plov dem saae,
 Dine Blomsterbredder følger.

Skov, af samme Fugles Sang,
 Evig Dine Grene lyde,
 Samme Skygger sees Du byde
 Evig eensom Tankers Gang.

Uden Belyst, uden Smerte
 Alt sin første Form end har;
 Ene jeg, som har et Hjerte,
 Er ej mere den, jeg var.

XVI.

Epilog,

i 1799 fremsagt af Skuespiller Knudsen paa Odense Skue-
 plads efter Opførelsen af Forvandlingerne af P. A. Heiberg.

Med Glæde Kunstens Venner atter saae
 Et nyt Thalias Tempel her fremstaae
 I Dette og min Iver vilde bringe
 Til Altrets Fod en Gave, i hvor ringe
 For nedlagt Offer ønskede jeg Ene
 At Eder takkes, Eders Gunst fortjene,
 Vandt min, af svage, Gyne saadan Løn,
 Da var min Skjæbne blid og sion.

XVII.

Qvinden.

Brudstykke af J. D. Valerius's Digt Qvinnan.

Du nægter Qvindens Dyd, og Navn af Mand Du bær;
 I Tidens Bog kast op! Med flamsfuld Rødme lær,

Af Livets mindste Daad, at Hun et Vord dog ejer,
 Saa stort, som selve Dit, om ej det mere vejer.
 Med Sejrens store Kunst forbandt Hun Sejrens Mod,
 Ej egne Taarer blot — Hun udgød Heltens Blod.
 Saa sees forbausset, stum — Naturen sig forvildet,
 Da Telefilla den, ej Mand, men Qvinde, bilbed.
 Var Kjønnen end ej født til med i Kamp at gaae,
 Har Amazonen viist hvorvidt det kunde naae.
 Det Septeret har ført; har støttet, styrket Throner;
 Rationer givet Glands, lyksaliggjort Rationer;
 Forenet Mildehedens med Styrkens Majestæt —
 Beundre det, Barbar! om Du ej elsker det!
 Omkring mig, Kander lig, I søve, skjønne Minder
 Af adel Qvindebaad, af lysende Heltinder.
 Da Cato Dolken tog, og, vis paa Rædningen,
 Ej overlevende sin Frihed, faldt med den,
 Du overleved ej Din Fader og Din Smerte,
 O, Portia! Ham værd hensant Du til Hans Hjerte.
 Pompejus's hulde Viv! Dit Hje brustet er
 I samme Nu, som det Hans Kjortel blodig seer.
 Stærk af det Taalemod, som under Taarer strider
 Og trætter Ulykken førend den Sjæl, som lider.
 Octavia hist staaer, som med sin blide Røst
 Antonius gjenfør til Pligten og sit Bryst.
 Et Maal for Himlens Had med Haanblik overdyngtet,
 Oedip, i Afgrunds Dyb, en nægtet Grav begjar
 Og søger blot en Vej, som ud fra Livet bær.
 Han lækes, voldført mildt af Dattrens bløde Hænder,
 Han i Antigone, Gud, Slægt og Land gjenkænder;

Hun hænger ved Hans Favn, Hun ofte bryder ud:!
 „Lev, og jeg følger Dig! — dø, og jeg gaaer forud!“
 Men vi ej Kjønnets Pris i Hedenold vil søge,
 I Tider nærmest os det faaes sin Glands forøge.
 For Gallien blodig Tid, Du Seklets Midnatsplet,
 Da Dren Scepter var og Radsel Rosenet.
 Fra Hvirvlen af den Storm, som Følelserne brøder,
 En dristig Haand fremstaaer og redder nogle Dyrer.
 Vel led Corday sin Straf — Hun straffed en Tyran.
 Ej Martyrkronen meer fortjente nogen Mand.
 Blandt hine Afgrunde af Raseri og Fare,
 Da den er taust fordømt, som Hjertet tør bevare,
 En Qvinde, Engle lig, fra Himlen stiger ned,
 For under Brødens Tid at gaae i Herrens Sted.
 Hun valter Stenen bort fra offerfyldte Grave,
 Som Bødlerne en Mark for deres Stordaad gave,
 I den Forfulgtes Bryst medlidende og øm,
 Hun spreder Krens Rys, fremlyser Haabets Drøm.
 Da Alt forloret var, Hun ene rolig hæved,
 Med Trofasthedens Vard, med Dødens Mod sig hæved,
 Hun delede hvert Slag, Hun ej tilbagegrev;
 Ved Vandringsmandens Maal Hans Stjerne flukket blev.
 Men Du, som dette Køn saa bittert forekaster
 En mægtig Overvægt af Daarfsker og Laster,
 Mon Usfuldkommenhed ej tilfaldt Manden med;
 Han Qvindens Fejl modtog — ej Hendes Unbighed.
 Fra Kroniken I frem skamløs Helena kalde,
 At vise Skjønheds Sejr, imedens Stater falde.
 Saa rædsomt malet staaer i Eders Mindekrift

En Eltemnestras Dolk, en Dejaniras Gift,
 Blotborstig Medicis, som Havnens Fakkell svinger
 Og frubberuset Jord til Sammers Hysten tvinger.
 Nu vel! een enkelt mørk og ureen Draabe Vand
 Den hele Kilde dog ej grumset gjøre kan.
 Nej! Efter Neros for hver Konges Værd bestemmes,
 End Qvindens lyse Ret for nogle Skygger glemmes!
 Man en Medea saae, for Ebers Røn en Plet,
 Men sjældnere Hun var end Dyderne hos det,
 Saa rige Blomsterbed en evig Blanding stifter;
 Hift staaer kanstee en Vært, hvis Andebræt forgifter;
 Mens tusind blinke frem i Kyldfri simpel Skik,
 Som duste Helbred ud og fryde hvert et Blik.
 Ja, Slægtens halve Deel, som Du saa haardt forskyber,
 Med saae Ufveigelser mangt Fortrin dog frembyder.
 Om fra Naturens Haand for tidlig Qvinden gik,
 Om Hun af Ild og Lust sit Væsens Dele fik,
 Om Hun den stille Sands, den Barsomhed ej nærer,
 Som mindre Dyb, end Last, for Faren Rædsel bærer,
 Om Hendes Hjerte fromt, om Hendes Blidhed er
 En tavse Erkjendelse, at Ledning Hun begjær.
 Vel! Men Hun ogsaa ej den Egennytte ejer,
 Som taller og som hvert Dffer vejer.
 Fra Hendes varme Sjel ugrændset sprudler hen
 En Livensfabers Strøm, som Selvfornægtelsen.
 Siig, iblandt Ynglinger hvo saaes som Sappho brande!
 Siig, hvo i Leucas Dyb sig styrkede med Hende?
 Og Dido — iblandt dem hvo lignes kan med Dig?
 Hvo elskedes, bedrog, og straffede blot sig?

Det Qvinden eget er sig selv ej at erindre?
 Hvor himmelsk Hendes Mod i Dffrets Stund mon tindre!
 Velgjørende og blid, lig Balsamtræets Saft,
 Hun byder Lagedom, selv tabende sin Kraft.
 Besejdet nærmes Hun for Fryd med os at dele.
 Hun flyver, blødende, for vore Saar at hele.
 Uværbigen forskudt i Ulykkens Godmodstid
 Unddrager Hun sig tavs, maafee med Strid,
 Taalmodig, uden Knur, i Taarer Hun henseslyder,
 Til Hende Ulykken paa Ny „tilbage“! byder,
 Hvor Hendes varfomme og bløde Haand forstaaer
 Ved lønlig Trolddomskunst at pleje Hjertets Saar!
 Spørg Armods Søn, om Han uhørt maa Hende bede,
 Hun Hjelpen skænket har, mens vi om Maaden lede.
 O, høje Edelsind! Du Himlens Aftryk er,
 I Qvindens skønne Sjæl den spejler sig kun der
 Og Jordens Engle, I, ej skulde villig dyrkes,
 I let tiltrods for vor ej af os selv bestyrkes!
 Du, som mod Felelsen Dit Hjerte hardet har,
 Fald ned for dette Køn, Din Moders Køn, Barbar!
 Den Skat bortkastes ej, som Du Naturen giver,
 Ej bliver mindre stor, hvo meer elskværdig bliver.

XVIII.

Sisteren, Aalen og Slangen.

Efter Tyss. 1797.

En Gisser i et Garn en Aal til Byen bar,
 Men, som Han gik, Han stødte paa en Slange,

Som, — i en snever Dal det var, —
 I Morgenfolen varmed sig,
 Den var saa fæl, saa frygtelig;
 Thi blev vor Mand om Hjertet bange.
 Forgjæves saae han sig først rundt omkring;
 Men Stien var for smal, et farligt Spring
 Ikkun hans Liv at redde er i Stand;
 Han gjorde det og slap. „D, grumme Mand!“
 Brød Kalen ud, „Du Slangen stoltelig
 I Græsset lader bryste sig,
 Skjont tit dens Gift Din Broder dræber;
 Og mig, som aldrig mindste Dødt tilføjer Dig,
 Min Løb er Død, Du mig forfølger med Dit Ret!“
 Ham svarede Fiskeren: „Ja, Du har Ret,
 Hos os det Møde er,
 Man Ustyld efterstræber;
 For Fasten Frygt man bær.“

XIX.

Sang paa en Lærerindes Fødselsdag fra Hendes Elever.

1795.

Mennesker til Lys at lede,
 Styre de usikre Fjed,
 Lære dem, at ingen Glæde
 Er som Dydens Salighed,
 Hvo den aldrig troløs svigter,
 Denne herligste blandt Pligter,
 Den fortjener Himlens Løn.

Dem, vor Moder! den tilhører.
 Modernavnet skylde Dem,
 Som med Moderømhed fører
 Os til Dyd og Kundskab frem.
 Tvende Mødre os blev givet;
 Den ej blot, vi skylde Livet,
 Vi og Moder L i n d e fik.

Glad Enhver af os paaskjønner
 Dette vores sande Held;
 Derfor lyde vore Bønner:
 Det gaar Moder L i n d e vel!
 Blide Hendes Aar henflyde!
 Lange Hun sin Lykke nyde!
 Leve mangan Fødselsdag!

 XX.

Til Utgivaren af Svenska Blade.

1799.

Udelt var Dit Företag, och vårdigt
 Brödranitet, Sanningen och Dig!
 Thy oss höfs et Sifte, hårdigt
 Mot det agg, kring Snillet lågrer sig.

Sa oss höfdes Dig, ifrån hvars panna
 Ljungar löjets straffe mot dårarna,
 Och der känslan lyser för det fanna,
 För det stöna, goda, dygdiga.

Dana för, med Hjelm omkring sin tinning,
 Spridda fasa blott kring Seandions strand,
 Nu, hon räknar för sin högsta vinning
 Skydda lagren i sin Systers land.

Fordom fylde split och blodsbedrifter
 Ljeböckren om vår fosterbygd:
 Nu hur lågar uti våra Krifter
 Snillet's strid og strid om ädel Dygd?

Ja, Du visat har förtjenstens vänner
 Huru Nordens Himmel äfven ler,
 Att, om Snillet's blofs hos oss ej brenner,
 Det kan hända värmer mycket mer.

Dine Krifter äro då det tempel,
 Der förtjenstens söner då och då
 Kunna, högmödt till et Fräckertempel,
 Visa, Ingan strafflöst hådes må.

Ynglingen, som stöttes spottet tillbaka,
 För det han ej ägde mer än vett,
 Kunn i Dine stöna häfdar smaka
 Lönen, som man vågrede hans svett.

Åh! men törnbevuren er Din Bana;
 Räds Du ej Frondeurens galne hot?
 Tagger säkert enligt verdens vana
 Skola såra där Din unga fot.

Gydeas folk Dig då ett offer gifva,
 For det Du ej fruktat tablets sting!
 Tanken om Dit stora kall upplifva
 Dig, när fordom fländar rundt omkring!

M. Stoltz.

XXI.

Lytaarönske til J. K. Søst.

Som Solen, der straalet usvækket i Glæde,
 Og trodser hver Sky, som i underlig Dands
 Den truer at mørkne for Jorden,
 Saa straalet Dit Hjerte, af Tibernes Elv
 Usvækket, saa trodse det, kjækt ved sig selv
 Hvert Uvejr, der truer med Jorden.

O, Ven! o, vor Lykke udfordrer saa Lidt,
 Vort Liv er en Rejse, hver Dag er et Skridt
 Paa Vejen, vi Alle betrede;
 Pluk Blomsterne, Ven, og lad Tornene staae!
 Og møde Dig Skyer, lad Skyerne gaae!
 Kun Drøm er vor Sorg og vor Glæde.

G. H. Olsen.

XXII.

Til S. M. O., da Sun gav Høst sit Ja.

Stolt ved Din Udlaarnes Side,
 Salig ved Hans Favnetag,
 Seer Du hver en Dag hengslide
 Under Haabets Purpurflag,
 Om de gyldne Timer dandse
 Omhed, Ynde, Herlighed.
 Disse Gratier skal Frandsø
 Dig som Brud med Himlens Fred.

G. H. Olsen.

XXIII.

Vaaren.

Efter det Svenske.

S Naturen hersker Freden blid;
 Sefir aander; Sneens Dynge flyder.
 Vær mig hilset, Vaar! Du skjonne Tid!
 Alt i Haabet Sommeren jeg nyder.

Liflig stiger frem af Jordens Skjød
 Stikken, hvorpaa knoppes Liljer spæde.
 Syge! glem den Tid, da Nordstorm lød!
 Drag igjen Dit Væjr med Haab og Glæde!

Lykkens Søn, som endnu ingengang
 Sorgens, Mødens Byrde saaes at bære,
 Hør den frie Lærkes muntre Sang,
 Og forkynd, den liig, Din Skabers Værd!

Du en oplyst, sand og værdig Folt
 Af Naturens Skjønhed, Visdom være!
 Er Du ikke meer end Skovens Folt?
 Mon Du ikke Navn af Dyrets Konge bære?

See hvor fyltsfri yndig Blomsten er,
 Før den gaaer til Støv tilbage!
 Ungling! Gavnlighed af Blomsten lær,
 Førend Sorg omhyller Dine Dage!

Vintren flygter, lig en rædsom Drøm,
 Naar Naturens Solverlænte brækker.
 Livets Baar bortfly'r med Tidens Strøm,
 Som en Ben, der Savn, ej Taarer, vækker.

Udbing, Du som favner Maalet snart,
 Baaren Dig, Dig Solens Straaler glæde!
 Saa Udødeligheds Haab skal klart
 Frem af Evighedens Taage træde.

Gj skal paa Din Morgengry,
 Vaade, kolde Aftenvinde følge;
 Ingen stormfuld Høstdags mørke Sky
 Stjernehimlen for Dit Hje dølge.

Da skal følge Dig fra sundne Aar
 Mindet om hver sand og adiel Handling,
 Og Din Salighed, en evig Baar,
 Aldrig friste nogenlags Forvandling.

XXIV.

Midnatesang i Lapmarken.

Efter Skoldebrand.

Paa disse Fjelde, Djet vendt fra Jorden,
 Fra Alt, hvad Kval og Salighed udgjør,
 Jeg hilser Dig, o Gud, som Dagen før,
 Om Midienat til Ørkenen i Norden!
 Her i en Skykreds luerød
 For Klipper og for Dyr Du Lyset tænder,
 For Dyr, som smagte hen i Nød,
 Og Mennesker, ej meer Naturen fjænder,
 Men her i disse Ørkners Favn
 Har Freden sig et Tempel fundet.
 Hid sminket Lyft ej Vejen fjæntede,
 Her aldrig Sangens Virak brandte.
 Du som har Avind, Falskhed, Svig
 Med Kummer lært tilbunds at fjerne,
 Om nok de have martret Dig,
 Din Vej til disse Ørkner vende!
 Bli'r end Din Grav af Taarer her ej fjænt,
 Du boer dog ubedragen, uforfulgt.

XXV.

Sorgangelighed.

Efter Stolk.

See under Hvalvingen omkring hin Steen
 De brudte Baaben, florbefangte Pile!
 Og hist i Braaen hvilken Hob af Been,
 Mon nogen Mægtig her har fundet Hvile?

Ta, men spildt er Mindeesmærkets Pral,
 Med Rytets Paaaskrift — Alt engang forsvinder;
 En Tiggers Stov med Stormands blandes skal,
 Monark og Træl i Graven Lighed finder.

Forgjæves derfor, Broder! brammer Du,
 Ved Bøgt af Kar at sejre over Tiden;
 Du falde skal i eet, et stækket Nu
 For samme Haand, som fælder Pyramiden.

Troe ej, at for Dit dyrebare Liv
 Medlidenhed hos Skjæbnen skal opstige,
 Alherren bød ej: uophørlig bliv!
 Men „døe!“ bød Han, som skal vor Dom affige.

Ta, luk med dobbelt Laas Paladset til,
 Du Rige, det bevogt ved tusind Slaver!
 Dig rammer Dødens sikre Piil.
 Et Skridt endnu! i Graven Du nedraver.

Forgængeligheds Bølge er saa stor!
 Af Sællers Verker, som med Gæt forsvinde,
 Naar længe de forbauset har vor Jord,
 Vil Efterverden neppe Splinter finde.

XXVI.

Mandens og Qvindens Skabelse.
 Efter Stolk.

Af Gud blev Manden skabt, til Herre over Jorden.
 Af Manden Qvinden blev, og er Hans Herre vorden.

XXVII.

Om den Skif at bære Mandens Billede paa Bryftet.
Efter Stolk.

Hvert Bærtshuus bær sit Skildt. Men Ingen anden? jo!
De fleste Koners Bryst det Samme sees at gjøre
Her, ligerviis, som der, tidt mange Herrer boe;
Men sjelden dem, hvis Skildt de føre.

XXVIII.

Advarsel til Jens Kragh Høst.

1814.

Hvad tænker Du, min adle, brave Høst,
Forsøgt alt lange selv af lyse Hov'ders Stjæbne,
Mens Du Dig burde taus med egen Modgang væbne,
For mig endog at have fjæf Din Røst!
Vil Du da bringe dem, der noksom alt mistyde,
Saavel Dit aandelige Værd,
Som al Din legemlige Færd,
Til ganske Staven over Dig at bryde?
Gaaer Du fra Biddet reent? Hvor vil Du hen
Med Din dog intet mindre just end tykke
Jens Kraghske Lykke,
Tor Du Dig lade mærke med, som Ven, -
Gj blot at kjænde, men endog i Fare
Med Mund og Pen
At være selv i Stand til at forsvare
Jens Baggesen?

O, hør mig, lyd mit Raad. Hvis Du Din Rest af Vre,
 Din Rest af Guds, Din Rest af Liv,
 Din Rest af muelig Tidsfordriv,
 Du har en Smule kjær, lad dette Galskab være!
 Anmeld, som Trykfejl, i Dannora
 Hvad Du har yttret om min Pen!
 Og gjør det snart! thi Den og Den
 Har hvistet mig i Dre (trods min Thora)
 Der er Periculum in mora,
 Da, hvor jeg nu mig vender hen,
 I Nutritikens Morgenrøde
 Parnasjets Borgervagt marcherer mig imøde,
 Til hvilken, siger man, der snart skal støde
 Et dobbelt Bagterkorps af Levende og Døde,
 Der vist faaer Bugt med mig, om ej med den —
 Da jeg i Roderiets Rige
 Har mod mig alt det Borgerlige
 Ej blot for Foden Bække; men
 Lidt længer ude Strømme og Passaten:
 Borgmestren nemlig selv og Magistraten,
 Og endelig tilsidst, om ikke hele Staten,
 Om hvis til Spaasen rede Pen
 Alt Morgenstjernerne staae samtlige i Geledde.
 Gadl altsaa hurtig om! — dog nej
 Det veed jeg, brave Sandheds Ridder,
 Det kan Du ej.
 Gadl af, og sæt Dig ned, hvor mangen Ben alt sidder,
 Bag Gjærdet, skjult i denne Hurlumhej.
 Lad mig, som dog ufrelselig, alene

Med deres Morgenstjerner.
 At jeg min Undergang imødeser
 Og leer, bør ikke friste Dig til lige rolig Svømmen
 I denne Tidens usle Flod mod Strømmen.
 Hvad skæder det isald en Digter meer
 Lidt uret af og til i virkelige Livet?
 Ham blev i Ryddelser, som Ingen ser,
 En rigelig Erstatning givet. — —
 Men Du, der ej, som jeg (stjont yndet af de Ri),
 Bed Himmeltaslet alle Dage
 Kan leve højt af Supp fantasie
 Med drømte Marveboller i
 Og indbildt Harefæg og digtet Mandellage,
 Beruust af den Parnasfets Drueslim,
 Hvoraf Du her en lille Dryp kan smage
 Paa Niim,
 Du, der kun holder aandig Huus i Prose,
 Og gav som Dyrker af Minerva slip
 Paa Spiisning i Apollohoffets Rose,
 Du, synes mig, bør sikre Dig mod Glip
 Af al optænkelig Bessignelse herveden,
 Bed klokelig, at holde Dig
 I denne Krig
 Paa sjællandsk Grund, saa langt fra mig —
 Indtil min Død har sluttet Freden.

Baggesen.

XXIX.

Sang til Nyerup paa Hans 70de Aars Fødselsdag,
den 12te Marts 1828.

Paa sytti fulde Aar Du seer da nu tilbage,
Med Selvtilfredshed Du Din Ibræt seer kan.
Med almengavnlige Daad Du mærked Dine Dage.
I alle Forhold stod Du som en sjelden Mand.

I Skrifter mangesfold Du Lys og Kundskab spredte,
Ia Du Dig har oprejst saa mangt et Monument.
Af Saga elsket højt, Dit Navn Du vidt udbredte;
Det stedsse blomstre vil, imens der læses Prent.

Med Beredvillighed Du i de store Sale
Bejlede Videlyst til Videnskabers Bælt.
Din rene Ridfjerhed vi aldrig saae at dale,
Hvorned Du virkede gjaert til værdig Stræbens Hælt.

At Du en Fader var for tusindtals Studenter,
Derom er Vidnesbyrd i deres Kjærlighed.
Din hulde Hjælpsomhed har baaret rige Renter:
Trindt i Dit Fædreland Du takkes paa hvert Sted.

I stille huslig Kreds Du er den Dmme, Blide.
Som Ven Du trofast er; jeg Saadan kjænder Dig.
End længe, Nyerup, karst Du gaae ved Benneris Side!
End længe leve Du paa Livets Glæder riig!

XXX.

Sonet.

Efter Petrark.

Hører jeg i Lunden Fuglens Triller,
 Blades Raslen i den milde Luft,
 Hører jeg, hvor Bækken sagte triller,
 Surrende imellem Blomsterduft,

Sidder jeg og synger nu og græder,
 Over Lauras stille Gravhøj her,
 Nu for mig en himmelsk Engel beder,
 Laura det, begrædte Laura er.

„Siig, hvi Langsel hver Din Fryd afbryder?
 Hvi min Hæreste, min bedste Ven,
 Fra Dit Dje Sorgens Taarer flyder?”

For den Herliggjorte græd ej, Ven!
 Om mit Dje Jordens
 Straaler for det Glands af Himmelen.

XXXI.

Tre Epiloger, fremsagte paa et privat Theater 1807.

1. Efter Komedien Brandskatten.

Saa Bladet ofte pludselig sig vender.
 I Sorg begyndt, i Fryd sig Dagen ender.
 Et Djeblisk opfylder aarlang Bøn
 Og yder trofast Kjærlighed sin Ven.

Saa Falskhed tidt i egen Snare løber
 Dg for sin Udaad Skam og Nag kun kjøber ;
 Saa vorder Hovmod's Træl i Nøden myg ;
 Saa gaader ved gammelt Venskab's Haand man tryg.

See dette Stykke ogsaa har Moraler ,
 Det Dydens Sejr og Lastens Fald afmaler ,
 Dog for Moraler , Benner , ville vi
 Gj byde Dem at see vort Fusteri.

Har , ihvortidt , Dem dette kunnet mere ;
 Har deri De vor Stræben kunnet spore ,
 At tækkes og fornøje ædel Kreds ,
 Da er' med vort Forsøg vi veltilfreds.

2.

Kun Lyften til Thalias Fjonne Kunst
 Har os forført end et Forsøg at vove ;
 Dg Hadrede ! kun Eder's ædle Gunst
 Har Overbærelse os tordet love.
 For ældste Mester tidt det sees at glippe ;
 Hvad tør af Ynglinger man vente da ?
 Erfaren Skipper stranded tidt paa Klippe ;
 Hvor slap den Uøvante da derfra ?
 Men strandede vi end , dog stedsø fød
 Skal os den Trøst udi vort Skibbrud smage ,
 At vi modtog dette Skjæbnens Stød ,
 Idet vi stræbte Eder at behage.

3.

Snart Baaren med sin ynderige Krands
 Til Landets hulde Glæder os indbyder.
 Naturen da besejrer Kunstens Sands,
 Og selv Thalias Trylleri ej fryder.

Dog end er Aftenstunden Kold og raa,
 Og Vintrens Karpe Spor endnu man fluer.
 Thi vove vi igjen engang at gaae
 Til Altret, som i Musens Tempel luee.

Den Kærligse vi ydmyg lagde der,
 Bor Id Gubinden at behage;
 D maatte den og Eder være kjær,
 Bor Villje, Edle, I for fyldest tage.

XXXII.

Ved Andreas Irenius Ravens Grav.

Bort fra Hustru, Børn og Venner rev
 Brat Dig Døden, midt i Kraftens Alder.
 Dog ej uberebt Du kaldet blev.
 Rede er den Edle, naar Gud kalder.
 Ja, min Raven! som Gaa Du ædel var.
 Blid, oprigtig, hjælpsom, fast, besteden.
 Religionens Præg Din Bandel bar;
 Moden var Din Hand for Evigheden.

XXXIV.

Sang for Danmarks Krigerstand,
paa Skydebanen 1814.

Der var engang en tapper Mand —

Hans Navn vi Alle kjænde —

Kong Baldemar, Kong Knud var han

Saa kjær til Livets Ende.

Et Børn trint om sit Fædreland,

Han for dets Tre flammed;

Dg, lige bold paa Jord og Vand,

Med dobbelt Krands han brammed.

Den Herre bygged Arethuis,

At frede Sjølund's Strande,

Hvor nu, opløstet fra sit Gruus,

Dankongens Slot maa stande.

Sex Sekler og et halvt henrandt,

Dg vældig heden reve;

Men Heltens Navn for stærkt de fandt;

Hans Laurbær endnu leve.

De Krandsse, han sig efterlod,

Til Stordaad at belønne,

De ere hertig Priis for Mod,

Dg Begge lige skjønne.

Den ene Ranzauß Hovdingpar

Sin Id har værdig fundet;

Niels Luel og Tordenskjold saa han
Den Anden sig omvundet.

Ihvorsomhelst Du staaer som Mand,
Du Kampens Maal kan vinde!
Paa vilde Hav, paa tamme Land
Sig Krandsen lader binde.
Thi blomstre højt hver tapper Mand,
Hver Helt paa Jord og Bølge!
Højt blomstre Danmarks Krigerstand!
Et evigt Held den følge!

XXXV.

Peter Christian Abildgaards Minde.

(Uffunget ved Morten Brunnichs Jubelfest paa Skudebanen den
29 September 1819.)

Hvor Mand forsamled sig, at hylde
Naturens ældste Præst i Nord,
Et Mindebæger bør de fylde
For Isis Ven, som heden foer.

Hvor højen Jubeltone lyder
Til Brunnich, vi end blandt os har,
Et Langselsfulk fra Barmen bryder
For Abildgaard, som blandt os var.

Med Insekt Aand, med Skarpsynt Dje

Det Heles Gang Han spejded grandt.

Han saae det Dybe, saae det Hoje,

Og allesteds Han Visdom fandt.

Til Kundskab's Straaler vidt at sprede,

En Haderskreds Han kaldte frem.

De syge Dyr ulindred lede;

Et Frelsens Huus Han rejste dem.

Men I siis og Hygø's Yndte

Og Guad's Hjerter var saa kjær;

Den adle Statsmands Pris forkyndte

Han, som vor Bernstorff var det værd.

O Uildgaard! Dit Minde brammer

Med en tredobbelt hertig Krands.

Paa Danmarks Stjernehimme flammer

Dit Navn i reen, i evig Glænde.

XXXVI.

Kollegiernes og Magistratens Skaal.

For Skydeselskabet 1819.

Mes. Lad Statsmanden Natten borttænke.

Mangfoldigste Nytte udbreder

Det vistsnok for Rige og Land,

Naar Statsmanden pønser og sveder,
 Og raader det Bedste, han kan.
 Men Alt har sin Tid her paa Jorden,
 At sørge for Landet har sin.
 Det skundom er og i sin Orden
 At tænke kun paa sit Glas Viin.

At styre Retfærdigheds Pleje
 Og vaage for Danrigets Boe,
 Og Handelens Lærv at afveje,
 Og haandhave Tryghed og Ro,
 Gav Udkomst til Egeløvs Hæder.
 Men Alting en Maade dog har.
 Paa Hjerte for Ringudens Glæder
 Selv Cato Exempel os var.

Men derfor vi dog ej bør glemme,
 Bed flummende Bæger vor Gjæld,
 Til Tak vi en Skaal bør istemme
 For dem, som berede vort Held.
 De Mand, som Monarken bød give
 Ham Raad til vort Dannemarks Flor,
 De nyde alt Godt her i Live!
 De sildig forlade vor Jord!

XXXVII.

I Anledning af min Systersøn Peter Georg Beyers
Konfirmasjon og min Systerdatter Valida Augusta
Beyers Daab d. 9 Oktober 1814.

En dobbelt Fest i Dag os fryder;

Religionen vied den.

Uvorligglad fra Hjertet lyder

Vor Priis derfor til Himmelen.

Besælet af Eusebia

Vor Sang er et Halleluja.

Vor Peter Georg i Herrens Tempel

Sin Gød har svoret Dyd og Tro.

Hans Vandel vorde lyst Exempel!

I Varmen throne himmelsk Ro!

Som Søn og Broder os saa kjær,

Gaae frem, vor Ven! lykkelig vær!

I Christnes Samfund vi den Spæde

Højtidelig optage saae.

Maa Hende Sundhed, Kraft og Glæde

Med Sandhed Navnet stedse spaae.

Bliv Dine Systre, Brødre liig,

Paa Kjærlighed og Fromhed riig!

Held Dig, Du ædle Par, som Hænder

I hulde Hjem et Frosinds Værd!

Om Skjæbnen end sin Torden tander,
 Dens Slag afvæbner husligt Hæd.
 Kvartsekket alt er founet hen.
 Lev lykkelig et nyt igjen!

Og Du vor gamle Bedstemoder,
 Som er saa glad ved Dines Fryd,
 Som lever i de mange Pøder,
 Og Dig bør Deel i Jublens Lyd.
 Dig Oldemoder snart vi see!
 Det høre Gud! Det see! Det see!

XXXVIII.

Ved min Svigerinde Marie Arholms Grav,

den 15 Januar 1811.

Ukryds Enget, elskelig og skjøn og blid
 Svævede Hun hen ad Torden.
 Dejlig var den Huldens korte Blomstringstid:
 Al! da nedflog Dødens Torden.

Hun er nu før hver en jordist Sammer fri.
 Huset stak Hun aldrig græde.
 O, men Meget, rædsomt Meget tabte vi!
 Udslukt blev vort Haab, vor Glæde.

Gode Gamle, saa var bedstest Maturt da
 Gjemt for Dig til Banens Ende.
 Trøst Dig, Gamle, snart gaacr ogsaa Du herfra
 Snart Du huses savner Hende.

Arme Moder! Bant til Skæbnens tunge Stød,
 Bented Dig og denne Smerte.
 Din Marie i sin fagre Baar er død.
 Brøstet er det bedste Hjerter.

Bemodsfulde vi ved Graven staae,
 Stirrende mod Evigheden;
 Højt i Stjerner's Kredz vor Trøst vi søge maae;
 Ikke findes den herneben.

XXXIX.

Ved min Broder Frederik Barons Høsts Jordefærd.
 1815.

Hurtig gik Du til den lange Slummer,
 Held Dig! Du er fri for Livets Kummer,
 Jordens Jammersyn ej længer seer,
 Sov rolig, vaander Dig ej meer.

Dg dog rinder strid min bittre Taare,
 Kjære Fredrik! ved Din sorte Baare.
 Gode Yngling! At jeg kændte Dig,
 Derfor sørger jeg saa bitterlig.

Hander maa vor gamle Moder vride.
 Atter skal hun Bemodskampen stride;
 Hendes Sidstefødte Døden sled
 Bort fra Hende, nær ved Banens Næed.

Kænt for al fremmed Fryd og Smerte,
 Kænt for Had og Avind var Dit Hjerte.
 Glad Du hjalp foruden Gjengjeldskrav;
 Venskab styrked Dig bradt i Din Grav.

Barmt Du soled' for det Skjønne, Høje.
 Over Stjernen hæved sig Dit Hje.
 For en bedre Verden blev Du til;
 Thi bag Død og Grav Du blomstre vil.

Tak for hver en Time her i Livet,
 Hvert et Brodersmil, Du mig har givet.
 For Dit Venskab, Tak, bortrevne Ven!
 Nu farvel, indtil vi sees igjen!

XL.

Ved Grosserer Ole Lunds Opkomst fra en farlig Sygdom.

Hungers og Nogenheds Søn, som, Væde! Du matted og klædte,
 Nys til sin Belgjorers Seng angsteligt stirrede hen,
 Og i anraabende Suk han Skæbnens alvædige Herre
 Bad, at til Livendes Trøst Livet forundtes Dig end.
 Held Ham! Hans Ben er opfyldt. End længe iblandt os Du vandte,
 Spredende Frelse og Held, signet i Rummerens Braa!

XLI.

Ved min Svoger Peter Lorenz Opholms Jordeferd.
1815.

Saa flulde da saa snarlig jeg igjen
En Broder see i Døden segne hen!
Saa snarlig da min Peter, Fromme, Hulde,
Vor Søster Du i Graven følge flulde!

At Ynglings Liv, som Dblings fluffles ud,
At Støvet ej kan fatte Almagts Bud,
At Graven er kun Vej til salig Glæde —
Det veed jeg vel, dog Taarer Rinden væde.

Du var dem værd, ja Du var Taarer værd,
Hvor Hærligom, hvor himmelblid Din Færd!
Din bedste Fryd var den, at Andre fryde,
Og Hælsot selv paa den ej kunde bryde.

En elsket Brud forgiæves kaldte Dig
Til Liv igjen! Hun blev ulykkelig.
Din Moder nu er senneløs paa Jorden.
Af fljønne Drøm Hun haardt er vækket vorden.

Men Zebaoth en tidlig Hjemgang bød;
Hallelujah! Lyd højt i Liv og Død!
Ehi vinker Gud ad Unge og ad Gamle!
Et Blink af Ham igjen os flal forsamle.

XLII.

Blomsterkrandsen.

Efter Franzèn.

Hvor Deres Kjøles Krands, min Frue, dog charmerer,
 Langt meer end den Buket, som Deres Datter bær!
 Thi Blomster venter man at see, hvor Baaren er;
 Men seer man Vintren klædt i Roser, det frapperer!

XLIII.

Softe til sin Moder.

Efter Franzèn.

Det snurrigt er, min søde Moder!
 At hver en Gang i Strid jeg var
 Med Ammen, eller med min Broder,
 Bestandig jeg havt Ret dog har!

XLIV.

Hjemmegjort.

Efter Franzèn.

- A. Hvor hersker Uppighed! Nu neppe Mesterinden
 Her hjemmegjort vil bære meer.
 B. Tilgiv mig, selv Justitsraadinden.
 I hendes Ansigt man det seer.

XLV.

Under Koszicuskos Billede.

Efter Franzén.

See i den Vidende her Koszicusko Polakken den Sidste!
 Ej af Hans Tanker og Saar; ej af Hans qvæstede Krop
 Finge Hans Træk dette Smertens Udtryk, ikkun af Tanken,
 At Han lever endnu efter sit Fædreneland.

XLVI.

Gravskrift.

Efter Samme.

Gaae, gaae min Ven! og siig mig blot:
 Sov godt!

XLVII.

Sang ved Nyerups Studenterjubilæum.

Den Konge Tak og Priis til Løn,
 Som Lys og Sandhed freder,
 Som over Videnskabens Søn
 Sit Faderblif udbreder!
 Despoten kun har Mørkhed kjær;
 Kun Han for Sandhed Rædsel bær.
 Den Konge Tak og Priis til Løn,
 Som Lys og Sandhed freder!

I Arelstad et Tempel staaer,
 Hvor Sandheds Fakkell brænder,

Som snart halvfjerdehundred' Aar
 Sit Straalelys ufsender.
 Udødeligt, herligt Mindet er
 Af mangen Præst i Templet her.
 Den Konge Tak og Priis til Løn,
 Som Lys og Sandhed freder!

I Arelstad en Bygning staaer
 For hundrede Studenter.
 Den nu alt i tohundred Aar
 Eig rigelig forrenter.
 Af mangen en dens Fosterson
 Har Landet høstet Frugt saa støn.
 Den Konge Tak og Priis til Løn,
 Som Lys og Sandhed freder!

I Arelstad man Sale seer
 Paa Kundskab's Kilder rige.
 De fylles stedsse meer og meer
 Med Skatte uden Lige.
 Fra dem i Landet vidt og bredt
 Blev mangt et Visdoms Sædkorn spredt.
 Den Konge Tak og Priis til Løn,
 Som Lys og Sandhed freder!

Vor Fredrik stuer faderlig
 Til Videnskabens Sønner;
 Fortjenesten saa naaderig
 Med Hæder han paastjønner.

Miskjandt, forfulgt trint om paa Jord,
 Sandt Lys og Sandhed Fred i Nord.
 Vor Frederik Tak og Priis til Løn,
 Som Lys og Sandhed freder!

 XLVIII.

Sang paa S. M. Dronning Marie Sophie Frederikes og Kronprinsesse Carolines Fødselsdag 1826.

Naar Dannished Fyrstinden pryder,
 Naar Hendes Smil er Himlens Tolt,
 Naar Visdom leder Hendes Dyder,
 Held Dig, da Drot! Held Dig, da Folk!
 Thi gjalde højt vor Jubel her:
 Velsignet, Dannerdronning, vær!

Du for Din kongelige Mage
 Beredte Livets bedste Lyf.
 Du i de lyse, mørke Dage
 Vor Frederik gav Glæde, Trost!
 Thi gjalde højt vor Jubel her:
 Velsignet, Dannerdronning, vær!

Et Øynstet Du hver Moder stillede,
 Cornelia i Thronens Pragt.
 Du er de hulde To et Billede
 Paa hvad som adler Kongemagt.

Thi gjalde højt vor Jubel her:

Velsignet, Dannerdronning, vær!

Din Moderømhed ene ligne

Dit Hjertes Flamme for Dit Land.

„Gud, Herren Danmark velsigne!“*)

De Ord ej glemmes skal af Dan.

Thi gjalde højt vor Jubel her:

Velsignet, Dannerdronning, vær!

Din lyse Aand har gennemgrundet

Den underfulde Skæbnens Gang!

Med Kronens Glæde har Du forbundet

Den dybe Tankers stolte Rang.

Thi gjalde højt vor Jubel her:

Velsignet, Dannerdronning, vær!

Maria! her i festlig Klynge

Din Dag har samlet os til Fryd.

Hvert Aar, hver Dag, Dit Liv forynge!

Vær lange Danas Held og Pryd!

Thi gjalde højt vor Jubel her:

Velsignet, vor Maria, vær!

*) Saaledes skrev Hendes Majestæt paa en Rude paa Frederiksberg Slot.

XLIX.

Til min Broder, Lieutenant Andreas Petrus Høst,
i Schlesvig, den 28 December 1813.

Saa skal da snart den store Time staae,
Som byder blodig Kamp at staae,
Som Dig, min Ven, og Dine brave Syder,
At trodse Død for Land og Konge byder.

Glad veed jeg, Kraft I have i Jer Arm
Og glad jeg Hænder Modet i Jer Barm.
At Bølden selv for Kraft og Mod maa vige,
Kan ogsaa Danmarks Krønike os sige.

End ej er glemt hin gamle stolte Dag,
Da Bønden sølte Sydens tunge Slag.
En Grav fandt tusind Fiender rede
Paa Hærkefs evig mindestore Hede.

Ved Svarteraa en Haandfuld Danske stod;
Den fulde trædes ned med Hestesod.
Ser, Hvo mod Gen! Dog Svensken saaes at flygte
Og vidne saa: Ej Danske Tallet frngte.

Sit Navn ej Nutids Gimbren sveget har;
Den Sag er alt af Prøver soleklar.
Og Danas andre Sønner ved Hans Side
Ham liig for Konge, Land og Arne stride.

De stride for en god, en ædel Sag;
 De ikke gaae som Hyrlinger i Slag.
 For elsket Drot paa Dannerkonges Sæde
 Mod List og Bold i Kamp de træde.

Bist bløder Hjertet, Ven, naar Sjælen maler sig
 De mange Uedlinger — blandt dem maaſtee og Dig,
 Som Dffre strakte hen for Herſkeſygens Rænker;
 Naar jeg vort Land blodſtrømmende mig tænker.

Men — ſaa kun Danmarks Selvſtand frelſes kan;
 I Ulivſkamp Soldaten teer ſig Mand.
 Hver ſaaret Helt af Hjelp og Tak omgives;
 Hver falden Helt i Mindets Bog indſkrives.

Guds Haand med Dig! Spred Død i Fiendens Lejr!
 Snart Hæderfred os vorde kjøbt med Sejr!
 Og ſnart, min Ven, vi her modtage
 Dig i vort længſelfulde Favn tilbage!

L.

Kjøbenhavn den 12 Januar 1814.

Utter Dag ſkal Mørket bryde,
 Straale over Nor og Dan.
 Hoje Rorne huldt ſkal byde:
 Hav Dig, Thors og Baldurs Land!

Ja! vort Danahjem skal have
 Sig trods Hjendens Vold og Svig.
 Linnstthed, Ondskab skulde have;
 Da skal Avind harme sig.

Dannerfolk! Du gik saa stille,
 Driftig, ærlig, taalig, tro.
 Ingen Du fornærme vilde,
 Onstet for Dig Selv kun No.

Provet Du bestod Din Prøve.
 Kun Din Kjærlighed ligned sig.
 Ingen, Ingen kunde røve,
 Om alt Andet, Vren Dig.

Derfor skal i Tidens Fylde,
 Naar asbruset Stormen har,
 Kroniken Din Ibræt hylde,
 Himlen atter smile klar.

Ved Gjennemlæsningen af mine Erindringer finder jeg, at jeg ej nok har omtalt nogle, og det af mine mest fortjente, Venner og Belyndere. Om dem derfor et Par Ord.

Holst, nu Kammerraad, min Barndoms Ven, ligesom Hans Fader, Faktor ved Handelen i Marokos, havde været min Faders Ven. Holst er en Mand af et udmærket Hoved, og en fri Tænkter. Jakob Böhmes Lære har Han studeret. Af dyrist Magnetisme og af Homöopathie er Han en Tilhænger. Hans Karakter er Redelighed og Retfærd.

Statsraad Bagger, tilfældig Borgemeister i Kjøbenhavn, var til sin Død En af mine hjælpsomste Belyndere. Han besøgte Humanitet og stræbte ved hver Lejlighed at undgaae Alt hvad der kunde fortredige, idet Han omhyggelig udbredte alt det Gavn, Han formaaede. Hans Kone var Søster til Statsraadinde Thaarup, et agtværdigt Søsterpar. Med Ham maa ikke blandes Justitsraad Bagger, Politirets Justitiar i Kjøbenhavn, en dygtig Embedsmand, som døde i sin kraftigste Alder.

Carl Wilhelm Heber, nu Præst i Svendborg, deponerede med mig, og blev siden Artillerielieutenant; men da Han havde fattet Kjerlighed til en Datter af Apothekeren i Mel-dorf og af denne Mand faaet Afslag, indtil Han skiftede Stand, studerede Han Theologie. Han var mange Aar Ka-

pellan i Eger i Norge, indtil dettes Skilsmisse fra Danmark. Et lyst Hoved og et ædelt Hjerte. Han er en begavet Taler. Af en Rejse, Han for en halv Snøs Aar siden gjorde i Italien, kunde man ønske en Beskrivelse.

Endelig maa ej glemmes min værbige, endnu levende, snart 90aarige Fæster, Nille Christence Høst.

Af Svenskere har jeg ikke staaet i længere Forbindelse med Nogen end Eberhard Zacharias Munk af Rosensköld, Professor i Lægevidenskaben ved Lunds Højskole, Ridder af Nordstjernen. Han indførte i Sverige Pestalozzisisme og Bakfinsation. Som Hoved for sin adelige Slægt udmærkede Han sig ofte paa Rigsdagen ved almenlystige og frisindede Forslag. I sin politiske Overbeviisning har Han stedse været enig med sig selv: en reen Republikaner.

Min ældste svenske Ven Anders Lidbeck døde 1829 i Stockholm, hvor Han opholdt sig, som Medlem af Underviisningskommissionen. Et Hovedtræk i Hans Karakter var Stræben efter ved hver mødende Lejlighed at glæde og under ingen Omstændigheder at saare.

En anden Lundsenser, Matthias Stolk, rev Døden bort i Hans Manddoms sejreste Alder, som Landsbyprest. Misfjændelse af Hans Digtertalent forstemte Ham og lod Literaturen savne de Frugter, den ellers kunde haabet.

Jævnaldrende med de her nævnte Lundboere var Nils Henrik Sjøborg, en af mig prøvet Ven. Han forstod at nyde Livet i knappe Aar. Med fire Rigsdaler rejste Han fra Stralsund til Berlin. Oldgrandfæningen gav Han et Stød fremad og, skjønt ogsaa Han miskjændtes, bragte Han det til at vorde Rigsantikvar, i hvilken Egenkab Han endnu lever i Stockholm.

Den forhen, som død, anførte Dhring, lever endnu som Landsbypræst, og min evig uforglemmelige Stenhammar gif ikke heden 1811, men 1799.

Trykfejl.

- Side 9 Linie 1 Bugges, læs: Begges.
 — 16 — 6 Enchiffieren, l. Talskrivning.
 — 32 — 1 Claudius, l. Claudine.
 — 64 — 4 Noter, l. Bøter.
 — 81 — 1 til: Procurator Lange seies: som siden rejste til Norge.
 — 96 — 15 for sin Ajarlighed, l. til den for sin Ajarlighed.
-

Efterkrift.

Herved flutter jeg disse Blade. Jeg seer selv fuldkommen hvor lidt jeg, af Mangel paa Kilder, har opfyldt endog de billigste Forventninger, hvor lidet Udbytte den mindst fordrende Læser, har vundet. Smidlertid maa jeg dog taknemmelig erkjænde den Raansomme Dom, mine mangeaarige Venner og Væbndere, de Herrer Etatsraad Thaarup og Sekreter Pünge, have værdiget mit Arbejde, det svageste blandt alle, der flød fra min Pen.

Trykfejl.

- Side 9 Linie 1 Bugges, læs: Begges.
 — 16 — 6 Enchifferen, l. Talsfrivning.
 — 32 — 1 Claudius, l. Claudine.
 — 64 — 4 Noter, l. Bøter.
 — 81 — 1 til: Prokurator Lange seies: som siden rejste til Norge.
 — 96 — 15 for sin Kjærlighed, l. til Len for sin Kjærlighed.
-

Efterkrift.

Herved flutter jeg disse Blade. Jeg seer selv fuldkommen hvor lidt jeg, af Mangel paa Kilder, har opfyldt endog de billigste Forventninger, hvor lidet Udbytte den mindst fordrende Læser, har vundet. Smidlertid maa jeg dog taknemmelig erkjænde den skaansomme Dom, mine mangeaarige Venner og Velyndere, de Herrer Etatsraad Thaarup og Sekreterer Linne, have værdiget mit Arbejde, det svageste blandt alle, der flød fra min Pen.

De meddelte Bilag m. m. har jeg optaget,
dels for at give Vidnesbyrd om nogle Benners
Følelser for mig, dels for at levere Prøver af
mine Vers.

Jens Kragh Høft.

